

MEDIA PUBLICATIES DOSSIER ZANDDIJK

Goese sleutelwoorden: aangenaam, bereikbaar en handelsgeest

22 en 23

D66 hoopt op mooie raadstijden dankzij populariteit Pechtold

24 en 25

Woensdag 17 februari 2010

Tip? bevelanden@pzc.nl/tholen@pzc.nl

TRACÉ Toekomstplannen Yerseke maken verbetering of vernieuwing weg noodzakelijk

Studie naar oppepper Zanddijk

door Luc Oggel

YERSEKE - De provincie bekijkt opties om de Zanddijk-Molendijk (N673) tussen Yerseke en de A58 te verbeteren. Tegelijkertijd wordt bezien of er mogelijkheden zijn om een compleet nieuwe ontsluitingsweg aan te leggen.

Dat laatste is echter hoogst onzeker, zegt wethouder Kees Knuit van de gemeente Reimerswaal. „Dan zijn we wel tien jaar verder. Een nieuwe weg is erg duur, daar heeft zowel de provincie als wij geen geld voor.” De fractie van de VVD riep het col-

lege van B en W gisteravond in een amendement op 'direct' met een onderzoek te beginnen om de mogelijkheden en kosten voor een nieuwe weg in kaart te brengen. Die is volgens de fractie nodig in verband met de toekomstige gebiedsontwikkeling, die Yerseke een (toeristische) oppepper moet geven. Ook in de visie van adviesbureau Nieuwland dat het ingrijpende project begeleidt, is verbetering of vernieuwing van de N673 noodzakelijk. De smalle, hoge en bochtige weg is niet berekend op veel vracht- en toeristisch verkeer. Hoewel het college dat onderschrijft, is de weg eigendom van

de provincie. „Daar zijn we van afhankelijk”, zegt wethouder Knuit. Hij heeft regelmatig overleg over te nemen maatregelen, maar echt concreet is het volgens hem allemaal nog niet. „De Zanddijk verlagen lijkt op dit moment nog het meest voor de hand liggend.” Complicerende factor is dat de Zanddijk ook dienst doet als tweede waterkering en dus niet zonder meer kan worden afgegraven. De gemeenteraad verwierp gisteravond unaniem het VVD-amendement en gaf zijn fiat aan uitvoering van de eerste fase van de gebiedsontwikkeling. Die voorziet

met name in herontwikkeling van het terrein van en rond dorps huis De Zaete. Daar zou een 'Mossexperience' kunnen komen; een combinatie van een museum, congresruimte, vergaderruimte, dorps huis en voorlichting en educatie. „Er hebben zich al partijen gemeld”, zei wethouder Hans de Kunder. Hij wil rond de zomer de eerste concrete plannen presenteren aan de gemeenteraad, die daarvoor gisteravond een werkbudget van 75.000 euro beschikbaar stelde. Tot grote teleurstelling van VVD'er Sylvia Schouwenars. „Het is geld voor meer papier, niet voor actie.”

VLISSINGEN

Goese naar gepakt met een klappertjespistool

Een 25-jarige man uit Goes en een 29-jarige Vlissingse vrouw zijn gisterochtend in Vlissingen aangehouden, omdat zij een vuurwapen in bezit zouden hebben.

Een spoorwegambtenaar had op het station een man gezien die een voorwerp bij zich droeg dat op een vuurwapen leek. De politie hield het tweetal even later aan, toen ze over de Lange Zelke fietsten. De man is daar gefouilleerd.

Hij bleek een klappertjespistool op zak te hebben. Na verhoor is het tweetal weer vrijgelaten.

GOES

Buys Ballotstraat na aanrijding afgesloten

De Buys Ballotstraat in Goes was gistermiddag tijdens de spits afgesloten voor verkeer. Oorzaak was een aanrijding om half vijf 's middags op de spoorwegovergang tussen een trein en een persoon. Het treinverkeer tussen Kruiningen en Goes werd stilgelegd. Er zijn bus- en reizigers te vervoeven. Rond zeven uur 's avonds werd het treinverkeer geleidelijk hervat. De politie deelde later mee dat het ging om een bewuste actie van het slachtoffer.

Carnaval krijgt stimulans...

GOES - Enthousiaste carnavalvierders trokken gistermiddag met hun optocht die carnavalstichting Arti organiseerde, door het centrum van Hanzehat (Goes). Een leuke band van één van de praalwagens zorg-

de voor wat vertraging, maar dat leek de feestvierders niet te deren. Ze zongen en dansten uitbundig op de laatste carnavalsdag, die werd afgesloten met een kroegentocht en het teruggeven van de sleutel. Het motto 't zit wee in de lift'

gold ook voor het weer, dat met een blauwe lucht en zon heel wat beter was dan afgelopen weekend.

foto Ronald den Dekker

Video op www.pzc.nl/bevelanden

DE STELLING

Kruispunt Hoveijn op de Oost Westweg bij Wissenkerke moet nu worden aangepakt

reageer op www.pzc.nl/bevelanden

UW MENING

reacties: 731

Als Goese naar zal ik agressief rijgedrag melden

eens 69%

oneens 31%

almanak

Tip? redactie@pzc.nl

Belbus

Ge eens met de bus van het ene naar het andere dorp op Noord-Beveland, was de opdracht voor de Goese verslaggever. Achterliggende gedachte: daar doe je wel eventjes over, wellicht ben je nog wel sneller als je gaat lopen.

Secuur als ze is, zocht ze voor aanvang van haar reisje op internet naar alle mogelijke routes, vervoersmogelijkheden en vertrektijden. Ja, concludeerde ze, het zou een hele onderneming worden. Haar collega's wenste ze een prettige dag, want haar zouden ze voorlopig vast niet meer zien. Vlak voor vertrek kwam ze tot de ontdekking dat ze een belangrijke stap was vergeten. „Ik moet ook nog een stukje met de belbus. Weet iemand hoe ik die kan bereiken”, vroeg ze in paniek. Haar collega wist raad: „Rustig, rustig, pak

2 HALEN 1 BETALEN

Deze week:

Fleece trui
In diverse kleuren. Maat XS t/m XL
NORMAAL 2 STUKS 19,98
NU PER STUK

4,98

intratuin

Druk- en zelfsturen voorbeelden. Geldig van woensdag t/m zaterdag

Intratuin Breda, Halsteren en Koudekerke www.intratuin.nl

Kinderboerderij dicht om lammetjes

GOES - De kinderboerderij in Goes is vanaf vandaag zeker drie weken gesloten. De lammetjes van de geiten worden de komende dagen geboren. Om te voorkomen dat er Q-koorts zou kunnen worden verspreid, worden bezoekers voorlopig geweerd. Er is geen Q-koorts op de kinderboerderij: het gaat om een voorzorgsmaatregel die duurt tot de geitenlammeren zijn ingeënt. De Hollandse Hoeve is de komende we-

Op- en afrit A58 bij Rilland dicht

RILLAND - De op- en afrit van de snelweg A58 bij Rilland is vanaf vandaag tot en met vrijdag in één richting afgesloten voor het doorgaande verkeer. De provincie Zeeland is bezig met het omleiden van een watertransportleiding. Dat is nodig voor de aanleg van de rotonde Bathpolder bij de aansluiting A58 met de N289 bij Rilland. Een omleidingsroute voor het verkeer via de A58 en N289 wordt

De tot Thomashuis verbouwde woonboerderij uit 1900 aan de Zandweg in Kruiningen.

Zorgondernemers René en Monique van Manen: Steeds meer mensen weten ons te vinden."

WISSENKERKE

Andries Knevel leidt gesprek over Jezus

De Noord-Bevelandse predikanten gaan woensdag 3 maart in zaal Onder de Toren in Wissenkerke in gesprek over de opstanding van Jezus als historisch feit. Aan het gesprek, dat geleid wordt door Andries Knevel, kunnen belangstellenden deelnemen. De bijeenkomst begint om 20.00 uur en is voor iedereen toegankelijk. Voorafgaand aan het gesprek begint om 19.00 uur een gezamenlijk Noord-Bevelands avondgebed in de 40-dagentijd in de hervormde kerk in Kortgene.

GOES

Alzheimercafé bij Zorggroep Ter Weel

Zorggroep Ter Weel houdt voor mantelzorgers van dementerenden uit de Bevelanden opnieuw bijeenkomsten onder de naam Alzheimercafé. De bijeenkomsten zijn telkens op maandagmiddag, te beginnen in maart op 1, 8, 22 en 29 maart. De volgende twee zijn op 12 en 26 april en de laatste gesprekken worden gevoerd op 10 mei. Wie morele ondersteuning en tips wil voor de verzorging van een dementerende, kan telkens vanaf 13.30 uur terecht in Ter Weel in Goes.

LEWEDORP

Eén gewonde na auto over de kop op A58

Op de A58 ter hoogte van de Sloedam in Lewedorp is gistermiddag één persoon gewond geraakt, nadat de auto waarin hij zat over de kop sloeg. Het ongeluk gebeurde rond 15.45 uur. Ambulances en brandweerwagens uit Arnhem en Heinkenszand werden opgeroepen om hulp te verlenen, maar niemand bleek bekneld te zijn. De gewonde bestuurder is met een gebroken arm naar het ziekenhuis gebracht. Over de oorzaak van het ongeluk is niets bekend.

KAMPERLAND

Overeenkomst over toekomst Veerse Dam

De provincie, de gemeenten Veere en Noord-Beveland, waterschap Zeeuwse Eilanden en Rijkswaterstaat hebben een overeenkomst ondertekend waarin ze afspreken samen te werken aan de gebiedsontwikkeling rond de Veerse Dam. Het gebied moet aantrekkelijker worden voor toeristen. Er komt een hotel/restaurant in het Veerse Meer, aan de Noord-Bevelandse kant, en een brasserie/cafetaria aan het meer. Er komt ook ruimte voor aan waterrecreatie gerelateerde detailhandel en duiksport.

dat wilden we voorkomen'

Bewoonster Anneke (linksboven) en bewoonster Charlotte (rechtsboven) in hun kamers. Onder: de gemeenschappelijke ruimte, waar een huiselijke sfeer heerst. Vlnr: zoon Rémon van Manen, Charlotte, zorgondernemers René en Monique van Manen en Anneke. foto's Willem Mieras

Het straatarme HAITI is getroffen door een hevige AARDBEVIING. Duizenden SLACHTOFFERS zijn te betreuren. OVERLEVENDEN hebben water, medische zorg, eten en NOODOPVANG hard nodig. HELP ONS HELPEN. Steun onze noodhulpactie en stort uw gift o.v.v. 'aardbeving Haiti'.

Afstemming heeft plaats gevonden met Teur, Dorcas en Red een Kind. **Woord + Daad** www.woordendaad.nl | giro 733, Gorinchem **ZOA** www.zoa.nl | giro 550, Apeldoorn

OVR pleit voor nieuwe ontsluiting Yerseke

door Luc Oggel

YERSEKE - In navolging van de VVD pleit ook de Ondernemersvereniging Reimerswaal (OVR) voor een nieuwe ontsluitingsweg voor Yerseke. Gelet op de toekomstige gebiedsontwikkeling van Yerseke, die het dorp een toeristische en economische impuls moet geven, is een goede ontsluiting noodzakelijk, stelt de OVR. Die zou dan ook het liefste zien dat er een nieuwe ontsluitingsweg wordt aangelegd tussen de bedrijventerreinen Olzendepolder en Nishoek. Een eventuele verlaging van de be-

staande route, de Zanddijk, lijkt op dit moment echter het hoogst haalbare. Geen goede keus, vindt de OVR. Niet alleen is de dijk na aanpassing nog steeds niet geschikt als toegangsweg voor de verwachte jaarlijkse toestroom van 200.000 tot 300.000 toeristen, ook de uitbreiding van Olzendepolder met elf hectare vraagt om een andere oplossing. De Zanddijk is niet berekend op (veel) vrachtverkeer. Een derde argument van de OVR is dat verlaging van de Zanddijk een veiligheidsrisico met zich meebrengt, aangezien die in zijn huidige vorm ook fungeert als waterkering.

WEGGONOR NieuwsMedia

Bezorger worden?

www.bezorgers.nl

PZC

Vrijdag 25 november 2011

Tip? bevelanden@pzc.nl/tholen@pzc.nl

WATERKERING Onderzoek andere ontsluiting

Zanddijk bij Yerseke is aan het verzakken

door Lilian Dominicus

YERSEKE - Uit proefboringen die drie maanden geleden zijn uitgevoerd, is gebleken dat de Zanddijk/Molendijk bij Yerseke aan het verzakken is. Dat bevestigt wethouder Kees Knuit (PvdA, onderhoud wegen) van de gemeente Reimerswaal.

Oorzaak van de verzakking is dat een jaar of tien geleden de bomen langs de dijk zijn gekapt. „De wortels van de bomen zijn toentertijd blijven zitten en die beginnen nu te verteren”, legt Knuit uit.

Er moet een oplossing voor komen. Daarom is de provincie, de eigenaar van de weg, op het moment bezig met een studie. Daarin worden allerlei varianten bestudeerd, zoals de mogelijkheid om de dijk (eigendom van het waterschap) een meter af te graven. Daarmee zou de weg een stuk breder worden, wat ook de verkeersveiligheid op de bochtige dijkweg ten goede zou komen.

Er staan 60-kilometerborden, maar stelselmatig wordt er te hard gereden, ook door de zwaar beladen vrachtwagens die van en naar de industrieterreinen van Yerseke rijden. Ongelukken gebeuren er met enige regelmaat. „Sommige automobilisten rijden zo van de dijk af”, constateert de wethouder.

De Zanddijk/Molendijk heeft echter nog functie als secundaire waterkering. Tijdens de Watersnood-

ramp van 1953 speelde die zelfs een cruciale rol. „Kruiningen is ondergelopen, Yerseke is gespaard gebleven”, waarschuwt ChristenUnie-raadslid Andries Jumelet. „De dijken zijn nu natuurlijk wel hoger en steviger dan toen, maar bij een eventuele dijkdoorbraak kan die meter wel eens niet genoeg zijn.” Volgens Jumelet, die voor zijn pensionering bij Rijkswaterstaat werkte, zou het heien van damwanden een betere oplossing zijn.

De provincie onderzoekt daarnaast de mogelijkheid van een andere ontsluiting van Yerseke vanaf de A58. Dat zou betekenen dat vanaf de rotonde oostelijk of westelijk langs de dijk, een nieuwe weg moeten worden aangelegd. Daar zitten echter allerlei haken en ogen aan. „Dan krijg je te maken met grond- en huiseigenaren”, legt Knuit uit. De studie van de provincie zal zeker een half jaar in beslag nemen, mogelijk zelfs een jaar.

Platenjurk steelt de show

GOES - Wat doe je met oude elpees? Als je een platenjurk heb, kun je ze weer eens draaien. Of ze een tweede leven geven als jurk. Dat laatste deden de leerlingen Ymke Ingelse en Wietske Berg uit VWO6 van Pontes Goese Lyceum. Als eindexamenopdracht voor het profiel beeldende vorming zetten ze een modeshow op touw. Gisteravond liepen echte modellen in de

creaties van Ymke en Wietske over de catwalk, met de elpeejurk als spetterend sluitstuk. Ook een outfit van treinkaartjes stal de show. Hun stijl? „Alternatief”, zegt Ymke. Tijdens de modeshow waren ook ontwerpen te zien van leerlinge Melissa Vos, die al eens aan De Kunstbende deelnam. Zoals een gala betaamt, werden er hapjes en drankjes geserveerd. foto Willem Mieras

Extra koopavonden Goes

GOES - In verband met Sinterklaas en Kerst zijn er op de vrijdagen 2 en 23 december extra koopavonden in Goes. Als stimulans kan er beide avonden vanaf 18.00 uur voor een euro in de parkeergarage Westwal worden geparkeerd. Het

college wilde eigenlijk dat er gratis geparkeerd kon worden, maar volgens wethouder Loes Meeuwisse kan dat niet omdat de gemeente anders problemen krijgt met de Belastingdienst. Dat heeft te maken met een btw-constructie.

Pin buiten gebruik door vandalisme

door Luc Oggel

GOES - Een poging om de deur in de zijgevel van het voormalig postkantoor op de Grote Markt in Goes te forceren, is de reden dat de net geïnstalleerde pinautomaat nog buiten gebruik is. Dat zegt een woordvoerder van de gemeente. De deur in de zijgevel is aange-

bracht om de automaat te kunnen bijvullen. Onbekenden hebben echter geprobeerd de deur te forceren, waardoor die niet meer open kon. Het is niet bekend wanneer de automaat in gebruik is.

Met de terugkeer van de automaat bij het voormalige postkantoor is na anderhalf jaar in elk geval een eind aan de totale afwezig-

heid van een pinautomaat op de Grote Markt gekomen. En er zitten er meer in de pen: bij Jeans Inn aan de Ganzepoortstraat (vergund, nog niet geïnstalleerd); Singelstraat 3, voormalig ABN Amro (vergund en wordt waarschijnlijk in december geïnstalleerd) en Kreukelmarkt 7, IHMA computers (vergund, nog niet geïnstalleerd).

almanak

Tip? redactie@pzc.nl

Voorlichting

De negenjarige Lisanne uit Zierikzee is al erg bezig met de puberteit en alle veranderingen in het vrouwelijk lichaam die daarbij horen. Om haar in dit proces van opgroeien te helpen, heeft ze van een tante een boekje gehad. Het boekje is speciaal voor meisjes van haar leeftijd geschreven. Het hoofdstuk over de maandelijkse

cyclus heeft ze dan ook met interesse gelezen. Toen ze op een dag haar moeder zag lopen met een pak maandverband in haar handen, kon ze mama precies vertellen hoe het zat.

„Ja, dat is maandverband”, sprak Lisanne wijs. „Maar er is nog iets dat je in kan brengen.” Ze twijfelde even. „Dat heet tom-tom of zo...”

Niet alleen voor de happy few 14

PZC BEVELANDEN

Wethouder Reimerswaal wil met spoed oplossing voor onveilige Zanddijk

Mogelijk Oostelijke ontsluiting Yerseke

door Nadia Berkelder

YERSEKE – In de toekomst gaat het vrachtverkeer en ander doorgaand autoverkeer richting Yerseke mogelijk via een oostelijke ontsluitingsweg. Dat zou een oplossing zijn voor de drukke en gevaarlijke Zanddijk.

Een nieuw aan te leggen oostelijke route richting het dorp is één van de opties die worden onderzocht door de provincie, de eigenaar van

de weg. Dat onderzoek volgt na de constatering vorig jaar dat de dijk aan het verzakken is. Dat gebeurde nadat de bommen op de dijk waren gerooid, ruim tien jaar geleden. De wortels bleven zitten, die zijn gaan verteren, waardoor de dijk instabiel werd.

Dat is niet het enige probleem. Op de drukke Zanddijk gebeuren regelmatig ongelukken, ook ernstige. De weg is smal, ligt een stuk hoger dan het landschap en is de enige directe verbinding tussen de snel-

weg en Yerseke. Ruim drie jaar geleden is de maximum snelheid er al eens verlaagd.

De dijk een meter afgraven zou voor beide problemen een oplossing bieden: er is dan ruimte om de weg breder te maken. Maar er is een complicatie: de dijk is een secundaire waterkering; aantasting van de hoogte van de dijk zou problemen geven als er een overstroming is.

De provincie en de gemeente overleggen al jaren over de problemen

op de weg. Deze keer is het meens, zeggen provinciebestuurder Kees van Beveren (CDA) en wethouder Dieuwke Louwink (PvdA). „We gaan een onderzoek uitvoeren”, zegt provinciebestuurder Kees van Beveren (CDA). „Of we gaan de dijk verstevigen, of we kiezen voor een ander tracé. Ik wil alle opties in beeld brengen, met de financiële gevolgen erbij.” Het onderzoek moet begin volgend jaar klaar zijn. Pas daarna moet duidelijk worden of er ook geld is

om de plannen daadwerkelijk uit te voeren.

Het is noodzakelijk dat er snel iets gebeurt, zegt Louwink. „De problemen met bijvoorbeeld de gevaarlijke oversteek voor fietsers zouden nu opgelost moeten worden. Als er een nieuwe weg komt, duurt het nog jaren voordat die er ligt. In de tussentijd moet er iets gebeuren. Of de weg er echt komt? Als uit de onderzoeken blijkt dat er actie moet worden ondernomen, dan is er ook geld voor.”

Professioneel portret voor iedereen mogelijk

GOES – Onder het motto 'de fotograaf maakt geen foto, maar geeft een foto' legden een aantal fotografen zaterdag een groot aantal mensen en gezinnen op de gevoelige plaat

vast. Het ging om mensen die financieel niet bij machte zijn een mooie foto van zichzelf of van hun gezin te laten maken. Dit idee van de Amerikaanse fotograaf Jeremy Cowart wordt

inmiddels in veel landen op dezelfde dag uitgevoerd. De Goese amateur-fotografen Lex Kattenwinkel, Hans Geldof, Ad Kunst, Jan-Jaap van der Peijl en Gert Schipper hadden zater-

dag rond 13.00 al rond de tachtig mensen voor de lens gehad. Velen gingen prachtig gekleed en gekapt (zo was een visagiste aanwezig) op de foto. foto Willem Mieras

KORTGENE Politie lost inbraak in voetbalkantine op

De Zeeuwse politie heeft met de aanhouding van een 44-jarige inwoner van de gemeente Noord-Beveland de inbraak in de voetbalkantine van voetbalvereniging Kortgene opgelost. Deze inbraak vond plaats op zondag 2 december. In de woning van de man werden goederen, afkomstig van de inbraak, aangetroffen. De man heeft de diefstal bekend en is ingesloten.

GOES Calvin College in finale debatwedstrijd

Het Calvin College in Goes heeft een finaleplek behaald bij het NK debatteren voor scholieren. Aan de voorronde deden 31 scholen mee, waarvan per voorronde de beste elf scholen doorgaan. Het debatteam van het Calvin College behaalde de tiende plaats. De debatten gingen over actuele maatschappelijke thema's. De finale is op zaterdag 19 januari in Leiden.

TERNEUZEN Ruim 400 blaastesten bij grote controle

Bij een grote alcoholcontrole in de nacht van vrijdag op zaterdag in Zeeuws-Vlaanderen zijn zeven automobilisten tegen de lamp gelopen. Zij bleken te veel alcohol te hebben genuttigd. In totaal zijn 410 blaastesten afgenomen. De controle vond plaats van 20.30 tot 4.00 uur, onder meer in Sas van Gent, Axel, Terneuzen en Hulst.

almanak

Pak

Er gaapt een gigantische kloof tussen jongens van negen en meisjes van tien jaar. Dat werd onlangs weer eens pijnlijk duidelijk toen het eerste meisje uit de Vliessingse basisschoolklas haar tiende verjaardag vierde. Speciaal voor dit kroonjaar had de jarige alle 27 kinderen van haar klas uitgenodigd voor een echt discofeest in de zaal bij de speelruin.

De uitnodiging werd bij die negenjarige jongen met groot enthousiasme ontvangen. Helemaal blij werd hij toen de jarige ook benadrukte dat alle jongens in pak mochten komen. „Yeah, dan kan ik eindelijk weer eens mijn ninja-pak aantrekken”, zei hij blij. Zijn moeder wist hem ternauwernood te redden van een klassikale afgang.

Tip? redactie@pzc.nl

SINTERKLAASINTOCHT

Lewedorp beleeft primeur

LEWEDORP - Het was even improviseren, maar het is Sinterklaas zaterdag gelukt om voor het eerst in de historie per stoomboot in Lewedorp aan te komen. De pakjesboot was voor de gelegenheid wel op een kar geladen, want een haven ontbeert het Borselse dorp. De schoorsteen rookte desalniettemin uitbundig. De goedheiligman had zaterdag een overvol programma, hij deed een hoop plaatsen op de Bevelanden en Tholen aan. Voor zover bekend heeft de Zwarte Pietendiscussie nergens tot wanklanken geleid. foto Marcelle Davidse

Onderzoek alternatieve ontsluiting Yerseke

door Luc Oggel

YERSEKE - De provincie bestudeert mogelijke tracés om Yerseke op een alternatieve manier aan te sluiten op de A58.

Raadsleden van de gemeente Reimerswaal en leden van de statencommissie Economie & Mobiliteit worden daar volgende maand tijdens een besloten bijeenkomst over bijgepraat. De mogelijke tracés zullen de Zanddijk/Molendijk (N673), de huidige route tussen de A58 en Yerseke, moeten vervangen. Die route verkeert al langere tijd in slechte staat, mede doordat er steeds meer (vracht)verkeer over rijdt. De Zanddijk is daardoor onveilig geworden en voldoet qua inrichting ook niet meer aan het gebruik.

De weg heeft tevens een functie als waterkering en mede daardoor is het niet eenvoudig om aanpassingen te doen. Waarschijnlijk is het beter om Yerseke op een andere manier aan te sluiten op de A58. Dat betekent de aanleg van een nieuwe weg oostelijk of westelijk langs de dijk. Daar staan huizen en bedrijven. De onderzochte tracés moeten leiden tot één of twee voorkeursalternatieven. Adviesbureaus Goudappel Coffeng uit Eindhoven en Tauw uit Capelle aan den IJssel begeleiden het project. Ook is een klankbordgroep van maatschappelijke organisaties en branchevertegenwoordigers bij het proces betrokken. In het Meerjarenprogramma Infrastructuur Zeeland zal geld moeten worden gereserveerd voor uitvoering van de plannen.

GOES BETER BEREIKBAAR

Extra afslag A58

Goes is over een aantal jaar van files verlost. Maar er moet nog heel veel gebeuren voor het zover is.

door Luc Oggel

GOES - Goes kreeg vorige week hét bericht waar zo reikhalzend naar was uitgekeken: het ministerie van Infrastructuur en Milieu trekt de portemonnee voor een miljoenenbijdrage aan een extra aansluiting op de A58. Maar wie denkt dat dat een kwestie is van een dot asfalt uitrijden, heeft het mis. Wethouder verkeer Loes Meeuwisse en projectleider Erik Kotvis leggen uit wat er allemaal bij komt kijken en waarom het zo'n kostbaar (totale kosten: 18 miljoen euro) project is. Zonder dat er nog maar een spa de grond in is gegaan, is nu al 750.000 euro uitgegeven aan het project. Of beter: projecten, want de zuidelijke verbindingsweg (het toekomstig tracé vanaf de nieuwe aansluiting naar het centrum) zit daar - onder de noemer Goes Beter Bereikbaar - ook bij. Dat geld is, zonder dat duidelijk was of het project zou doorgaan, uitgegeven aan 'onzichtbare' activiteiten zoals allerlei interne en externe vooronderzoeken en het uitwerken van mogelijke varianten. „We hebben er drie voorgelegd aan Rijkswaterstaat, die ze vervolgens heeft getoetst op verkeersveiligheid en doorstroming”, zegt pro-

jectleider Erik Kotvis. „Die kosten zijn voor de gemeente, want wij zijn opdrachtgever.” Rijkswaterstaat had aanvankelijk twijfels bij de gekozen variant West-B (ter hoogte van het stoomtreinspoor) en voelde meer voor een oostelijker gelegen aansluiting. „Maar daar hadden we te maken met het archeologisch beschermd vliedberg-perceel”, zegt Kotvis.

Het tot nu toe uitgegeven bedrag lijkt groot, maar het is nog geen twee procent van de volledige investering. De afslag en de verbindingsweg kosten samen rond de 37 miljoen euro. Overigens is de noodzaak van aanleg van die weg er nu nog niet, zegt Loes Meeuwisse. „De afslag op zich, lost genoeg op. Ook de stad uit. Daarom zullen we de gemeenteraad voorstellen voorlopig alleen daarover een besluit te nemen.”

Het Rijk draagt 8,8 miljoen bij, maar hoe zijn de overige tien miljoen verdeeld? Het leeuwendeel komt voor rekening van de gemeente. Dat het om ettelijke miljoenen gaat staat vast, maar volgens Meeuwisse is het nog wachten op uitsluitend over de definitieve bijdrage van de provincie, 2,2 miljoen is toegezegd, maar Goes is in overleg over extra geld uit Middelburg. Het waterschap betaalt een half miljoen mee en de gemeente Borsele zal vooral ambtelijke ondersteuning bieden. Volgens Meeuwisse heeft de gemeente genoeg in kas om haar deel te kunnen betalen.

Dat de afslag er pas over drie tot vier jaar ligt, heeft vooral te maken met 'onzekere' factoren zoals het maken van een nieuw bestemmingsplan waar bezwaar tegen gemaakt kan worden, met mogelijk vertraging tot gevolg, en grondverwerving. „Van tevoren goed communiceren is heel belangrijk”,

Wethouder Loes Meeuwisse en gemeentelijk projectleider Erik Kotvis op de plek van de toekomstige aansluiting op de A58. foto Mechteld Jansen

zegt Meeuwisse. Met betrokken grondeigenaren is al contact geweest in het voortraject. „De belangrijkste eigenaren lijken mee te willen werken aan een oplossing, maar wij moeten die bieden.” Het weegt allemaal mee in de raming van 18 miljoen. „Je moet in dit soort gevallen rekening houden met een kwart onvoorziene kosten”, zegt Kotvis. Want behalve het bovengrondse deel speelt

“Je moet in dit soort gevallen rekenen met een kwart onvoorziene kosten

Projectleider Erik Kotvis

Erevermeldingen voor Thoolse vrijwilligers

THOLEN - Kees de Koning uit Oud-Vossemeer, Kees Bout uit Tholen en Wandelsportclub Vosmeer zijn respectievelijk 'Vrijwilliger van het jaar', 'Vrijwilliger van de toekomst' en 'Groep vrijwilligers van het jaar'.

Die erevermeldingen zijn vrijdagavond uitgereikt tijdens de jaarlijkse Thoolse vrijwilligersavond in het gemeentehuis. Kees de Koning verricht al meer dan dertig jaar vrijwilligerswerk voor diverse organisaties met verschillende doelstellingen. Kees Bout (19 jaar) is op veel terreinen actief als vrijwilliger, zo-

wel op sportief, sociaal als op kerkeleijk gebied. Hij zet zich niet alleen in voor de Thoolse jeugd, maar vraagt ook aandacht voor straatkinderen wereldwijd. Wandelsportclub Vosmeer kreeg de vermelding voor hun inzet tijdens de organisatie van de 7-dorpenocht die elke zomer plaatsvindt in Tholen op wandelsportgebied op de kaart zet. Het aantal deelnemers varieert tussen 1500 tot 2000 wandelaars per jaar. Er waren acht aanmeldingen binnengekomen voor de Groep Vrijwilligers, vier voor Vrijwilliger van het jaar en twee voor Vrijwilliger van de toekomst.

Eigenaar van vastgebonden hond meldt zich

SCHARENDIJKE - De hond die werd vastgebonden aan een verkeerspaal langs de N57 bij Scharendijke zou naar een opvangadres in Scharendijke gebracht worden. De 59-jarige eigenaar van de hond heeft zich gemeld bij de politie. De man uit Delft vertelde dat een kennis (een 22-jarige Rotterdammer) de hond naar een opvangadres in Scharendijke zou brengen. Dat is om een of andere reden niet gelukt en toen is het dier - een goedverzorgd teefje Cane Corso - achtergelaten langs de weg. De Rotterdammer wist dat het dier daar snel opgemerkt zou worden.

Subsidie voor viering duizend jaar Baarland

door Frank van Cooten

HEINKENSZAND - De organisatie van 'duizend jaar Baarland' krijgt 353,87 euro subsidie van de gemeente Borsele. Het college heeft dat deze week besloten.

Baarland bestaat volgend jaar duizend jaar. Dat wordt gevierd met diverse activiteiten. De subsidie komt de organisatie goed uit. Bedrijven staan immers niet in de rij voor sponsoring. Daarom is met het programma zoveel mogelijk aansluiting gezocht bij bestaande activiteiten. De opening van het jubileumjaar is op 31 januari

in de Kleine Toren. Dan is ook de presentatie van het programmaboekje. Het programma haakt maandag 9 juni bijvoorbeeld aan bij de kastelendag en op zaterdag 21 juni is de Berendorpse Beelendag met een historisch toneelstuk.

De organisatie rondom de viering van het vierhonderd-jarig bestaan van het dorp Borsele krijgt ook subsidie van de gemeente. Borsele bestaat in 2016 vierhonderd jaar. Om draagvlak voor activiteiten te peilen wordt in het dorp een informatiebijeenkomst gehouden. De subsidie van 234,58 euro is voor deze avond bedoeld.

LANDMACHT

De Bathse brug bedwingen

BATH - Hoe ga je als militair op missie om met extreme en stressvolle situaties, zoals het abseilen van een steile berg? Militairen van de Landmacht in opleiding werden hier gisterochtend opgetraind door middel van een reeks oefeningen op de Bathse brug. Behalve abseilen vanaf het hoogste punt (zo'n dertig meter boven het water), moesten de aankomende infanteristen ook de boog vanaf het wegdek opklimmen en een touwladder beklimmen. Volgens luitenant Wischinski hebben drie van de achttien jongens die aan de oefening meedoen last van hoogte-angst. „Wij staan bekend als een stoer bedrijf, maar voor hen en de anderen is het juist goed om zulke stressfactoren er van te voeren uit te halen. Oplossen kun je het niet, maar we kunnen ze wel trainen om het gevoel opzij te zetten zodat ze ermee leren omgaan.” foto Marcelle Davidse

GEMEENTEHUIS

Publiek roemt licht en ruimte gemeentehuis

**Positieve reacties voeren de boven-
toon op open dag in verbouwd
gemeentehuis Borsele.**

door Joeri Wisse

HEINKENZAND - In een gebouw dat na een grondige verbouwing zowel van binnen als van buiten wordt gekenmerkt door mozaïektegeltjes, is het bijna onvermijdelijk dat het woord 'badkamer' valt wanneer je het voor het eerst aan het publiek laat zien.

Toch heeft wethouder Kees Weststrate zaterdagochtend nog niemand deze vergelijking horen maken, vertelt hij nadat hij al verschillende groepjes door het gerenoveerde gemeentehuis heeft rondgeleid. „Vorige week hoorde ik een bekende nog wel de vergelijking maken met een badkamer, maar vandaag hoor ik alleen maar positieve reacties”, zegt hij. „Nu het gebouw is aangekleed met planten en kunstwerken, doet het ook minder steriel aan”, voegt hij eraan toe. De kersverse wethouder is trots op het gebouw. „Hier kun je mensen goed ontvangen. Voor de verbouwing zag het er toch wel erg oubollig uit.” Uiteraard wordt er ook gesproken over de hoge kosten. Weststrate. „Toen ik nog in de raad zat, was ik kritisch op het proces. Nooit op het ontwerp”, blikt hij terug. Toch had hij ook zo z'n twijfels, blijkt als hij even later aan het eind van een vleugel uitleg geeft aan zijn publiek. „De architect zei tijdens

een presentatie aan de raad dat het landschap hier naar binnen zou komen. Daar snapte ik toen niet veel van. Maar nu de verbouwing gerealiseerd is, heb je wel de gelijk het idee dat het landschap echt naar binnenkomt.” Dit effect is bereikt doordat de balkonnetjes zijn weggehaald en ver-

“**‘Transparant’ dat is de term die ik vaak hoor. Dat past goed bij onze cultuur op het gemeentehuis**

Burgemeester Jaap Gelok

vangen door grote raampartijen. Ook burgemeester Jaap Gelok is tevreden over deze ingreep. „Ik hoor mensen vaak zeggen dat het een transparant gebouw is. Dat past goed bij onze cultuur.” Behalve Weststrate en Gelok leiden ook gemeenteraadsleden en ambtenaren bezoekers rond. Zo worden Annemarie en Dries Prince uit 's-Gravenpolder meegenomen door Bernard Haver, die nauw bij de verbouwing was betrokken en allerlei technische details weet te vertellen. Bijvoorbeeld over de met mozaïek beklede koepel in de centrale hal. Het echtpaar is te spreken over de verbouwing. Dries: „Ik ben lange tijd bovenscholts directeur in het openbare onderwijs geweest. Ik kwam hier regelmatig voor besprekingen. Je kent het nu niet meer terug.” Annemarie omschrijft het gebouw als 'ruimtelijk en rustig'. Termen die volgens D66-raadslid Astrid Marchand vaker vielen. „Een groot contrast met hoe het eerst was, donker en bruin. Door die grijze bakstenen had je het gevoel of je in Center Parcs was.”

GEMEENTEHUIS BORSELE KAN WEER DERTIG JAAR MEE

- Het gemeentehuis van de gemeente Borsele stamt uit de jaren '80.
- Zowel binnen als buiten overheerste de grijze kalkzandstenen. Binnen zijn de muren wit geverfd, buiten is de hele gevel voorzien van mozaïektegeltjes. Deze steentjes komen ook binnen terug, onder meer in de hal en de toiletten.
- Bezoekers konden op de open dag

raden hoeveel steentjes er waren gebruikt. Het zijn er in elk geval meer dan één miljoen.

- Bij de verbouwing is ook het werkklimaat sterk verbeterd. Verder is al het sanitair vervangen.
- De verbouwing ging niet zonder slag of stoot. Het budget van 2,7 miljoen moest verhoogd worden met ruim 1,1 miljoen.

KEUKEN OUTLET WINKEL

Goedkoper kan niet... leuker wel!

Spoortstraat 18
4437 NK 's-Gravenpolder
T (0113) 312547 • M 06 5314789
Opwerkdagen zie www.keukenoutletwinkel.nl

Promotie Giele

UTRECHT - Karin Giele is vrijdag in Utrecht gepromoveerd tot doctor in de psychologie. Haar onderzoek ging over dwangstoornissen. Giele haalde in 2002 haar vwo-diploma aan het Buys Ballot college in Goes. Daarna studeerde ze gezondheids- en klinische psychologie aan de Universiteit Utrecht.

4th of July-feest voor Amerikaanse jeugd

KAMPERLAND - De gezamenlijke kerken op Noord-Beveland houden vrijdag 4 juli een 4th of July-feest in Wissenerkerk ter verwelcoming van twaalf Amerikaanse en een aantal Britse jongeren.

Die komen van de stichting Atlantic Bridge op uitwisselingsbezoek bij de PKN-kerken op Noord-Beveland en Schouwen-Duiveland. De vierde juli is in de VS Onafhankelijkheidsdag, een nationale feestdag. De Amerikaanse jongeren uit de stad Harrisburg en de jongeren uit de Engelse stad Canterbury krijgen een welkomstfeest vanaf 17.30 uur in zaal Onder de To-

ren. Op Amerikaanse wijze, wat wil zeggen dat iedereen iets te eten of drinken meeneemt.

De jongeren doen zondag 6 juli mee aan een 'Heritage Hunt' van de PKN-kerken op Schouwen-Duiveland, waarbij ze met de jeugd van hier op zoek gaan naar historisch en geestelijk erfgoed. Gastkerk is de Gereformeerde Kerk in Burg-Haamstede. Volgend jaar gaan een aantal Noord-Bevelandse en Schouwen jongeren op tegenbezoek in Amerika.

De organisatie is nog op zoek naar gastgezinnen voor de bezoekers: abridge@zeelandnet.nl

door Joeri Wisse

YERSEKE - De aanleg van de nieuwe fase van bedrijventerrein Olzende-polder in Yerseke loopt vertraging op. Oorzaak zijn plannen van de provincie Zeeland om een nieuwe ontsluitingsweg aan te leggen ter vervanging van de Zanddijk en de Molendijk. De kans is groot dat deze weg door de polder loopt.

Volgens SGP-wethouder Jaap Sinke staat de gemeente Reimerswaal voor een dilemma. De huidige tekeningen voor de verkaveling van het nieuwe stuk bedrijventerrein houden geen rekening met de

komst van een nieuwe ontsluitingsweg dwars door de Olzende-polder. Vasthouden aan de bestaande verkaveling betekent dat het een stuk lastiger wordt om een nieuwe toegangsweg aan te leggen om Yerseke te ontsluiten. De andere optie, wachten tot de plannen van de provincie zijn gevorderd, betekent dat de gemeente fors minder grond kan uitgeven. „Dan moet er ook een nieuw plan komen, waar de zichtkavels op eens aan de Olzende-polderweg komen in plaats van onderlangs de Molendijk”, zegt Sinke. Momenteel werkt een bureau in opdracht van de provincie een aan-

tal opties uit. Gezien de tracés van de eerder aan de gemeenteraad en werkgroep gepresenteerde varianten, is de kans groot dat de weg dwars door de Olzende-polder wordt aangelegd.

De gemeente heeft veel tijd geïnvesteerd in het verwerven van grond in de Olzende-polder. Volgens Sinke wordt Reimerswaal in juli of augustus definitief eigenaar van alle grond. Omdat nu nog even de plannen van de provincie worden afgewacht, is het onvermijdelijk dat het bouwrijp maken en uitgeven van de kavels minstens enkele maanden later dan gepland kan beginnen, bevestigt Sinke.

'Goes is klaar voor de nieuwe zorgtaken'

door Luc Oggel

GOES - Goes is op papier klaar voor alle zorgtaken die gemeenten per 1 januari op hun bord krijgen. „We weten waar we mee bezig zijn en wat we willen, maar de effecten zullen we moeten afwachten”, zeggen wethouders André van der Reest (sociale zaken) en Jo-Annes de Bat (jeugdzorg).

Goes is al anderhalf jaar bezig om de decentralisaties zo goed mogelijk voor te bereiden. „De opdracht die we onszelf hebben gegeven is dat inwoners de weg naar zorg eenvoudig moeten kunnen vinden”, zegt De Bat aan de vooravond van de ingrijpende omslag. „We gaan er vanuit dat we op 1 januari draaien, onze opgave voor de komende weken is om heel Goes te laten weten wie ze kunnen bellen en waar ze terecht kunnen als het nodig is. En bij de zogeheten 'vindplaatsen' (bijvoorbeeld huisartsen, onderwijzers of trainers van de sportclub, red.) moeten we tussen de oren krijgen dat wanneer zij iets signaleren, ze niet moeten afwachten, maar er-

mee moeten komen. Iedere speler moet het juiste spoor weten.”

De WIZ (Werk, Inkomen, Zorg) is op De Bevelanden ondergebracht in een gemeenschappelijke regeling. Om nieuwe doelgroepen zoals Wajongers en WSW'ers aan reguliere of gesubsidieerde banen te helpen, wordt sociale werkvoorziening De Betho gereorganiseerd. De gemeenten en het UWV creëren samen zogeheten garantiebannen voor de doelgroep. In alle gevallen van zorgvragen zal in eerste instantie worden gekeken wat binnen het eigen netwerk van de zorgvrager kan worden opgevangen, aan de hand van 'keukentafelgesprekken'. Bij complexere problematiek komen gebiedsteams in beeld. Maar alles gebeurt altijd in overleg met de mensen/gezinnen zelf.

Inmiddels is ook de website *goes-voorelkaar.nl* in de lucht, waarop alles op een rij is gezet. Op maandag 15 december is er tussen 16.00 en 20.00 uur een inloopbijeenkomst in het stadskantoor voor Goeseanaren met vragen op het gebied van (jeugd)zorg, werk of inkomen.

NIEUWE ONTSLUITINGSWERK YERSEKE

Verbreiding óf een nieuwe weg. Niets doen is geen optie

Zowel verbreding van Zanddijk/Molendijk als compleet nieuwe weg van A58 naar Yerseke gaat tientallen miljoenen kosten.

door Joeri Wisse

YERSEKE - Hij viel nog net niet van zijn stoel, maar op het moment dat gedeputeerde Kees van Beveren (CDA, verkeer) de bedragen onder ogen kreeg die nodig zijn om een veilige ontsluitingsweg naar Yerseke aan te leggen. „Ik had echt niet op deze bedragen gerekend”, zegt hij.

Het afgelopen jaar liet de provincie diverse varianten onderzoeken om Yerseke op een veilige manier aan te laten sluiten op de A58. De goedkoopste optie, de huidige dijk verbreden, kost naar schatting 46 miljoen. Aan de duurste variant, waarbij een weg dwars door de polders wordt aangelegd naar knooppunt Luchtenburg, hangt een prijskaartje van maar liefst 90 miljoen euro. Helemaal niets doen kost het allerminst, maar dat is volgens Van Beveren geen optie. „De afgelopen vijf jaar zijn er zo'n dertig ongevallen geweest. Daarnaast wordt de weg steeds drukker. Nu rijden er tussen de 6000 en 9000 voertuigen per dag, waaronder veel vrachtwagens. Dat is behoorlijk belastend voor een dijk die daar helemaal niet op is berekend.” Als gevolg hiervan verzakt de weg en vertoont het asfalt scheuren. Volgens beleidsambtenaar Wijnand Blommaert is de provincie door deze slijtage jaarlijks dubbel zoveel aan onderhoudskosten kwijt dan bij andere provinciale wegen. In 2013 is de provincie daarom een onderzoek gestart om alterna-

tieven te bekijken waarmee Yerseke ook na verdere uitbreiding van het bedrijventerrein Olzendepolder goed bereikbaar blijft voor inwoners en het bedrijfsleven. Deskundigen kwamen met een aantal varianten, waar leden van een klankbordgroep nog een aantal opties aan toevoegden. De uitkomst van deze zogeheten tracéstudie is gisteren aan raadsleden en statenleden gepresenteerd.

Wat de provincie betreft worden twee varianten nader uitgewerkt. De eerste is de 'nulplus-variant'. Daarbij blijft het tracé ongewijzigd, maar wordt de dijk fors verbreed. Ook komt er een tunnel onder de spoorwegovergang. „Bij elke variant moet er een ongelijkvloerse kruising komen met het spoor. Dat is noodzakelijk bij een dergelijke weg, waar uiteindelijk meer dan 10.000 voertuigen per dag over rijden”, vertelt Blommaert. Bovendien staat de Zanddijk in een landelijke lijst van het rijk en Prorail van overwegen die aangepakt moeten worden. Mede

daarom zal de spoorbeheerder wel bijdragen aan een ongelijkvloerse kruising.

De andere voorkeursvariant is 'alternatief groen'. Hierbij wordt een volledig nieuwe weg aangelegd die aansluit op bedrijventerrein Olzendepolder en via een ongelijkvloerse kruising met het spoor ter hoogte van de Gouverwagweg op de A58 aansluit. Blommaert: „Daar ligt een viaduct, dat verbreed zou moeten worden. Omdat de aansluiting op de A58 te dicht bij de huidige afslag Yerseke zou komen, moet die afslag worden opgeheven.” Daardoor wordt de Zanddijk, die in dat scenario wordt afgewaardeerd tot 60-kilometerweg, meteen onaantrekkelijk voor doorgaand verkeer.

De alternatieven blauw en rood zijn vergelijkbaar met de groene variant. Omdat deze langer en duurder zijn, liggen deze minder voor de hand om nader te onderzoeken. Variant groen kost volgens de eerste grove schattingen 58 miljoen. Volgens Van Beveren nog steeds een zeer fors bedrag. „Voor datzelfde geld verbreden we momenteel de hele Sloeweg met alle nieuwe aansluitingen erbij!”

Komend jaar worden de 'groene variant' en de 'nulplusvariant' verder uitgewerkt. Over een jaar zou een keuze tussen die twee kunnen worden gemaakt, denkt Van Beveren. Daarna is het volgens hem een kwestie van gezamenlijk optrekken met de gemeente om bijvoorbeeld Europese subsidies en steun van de minister van Verkeer te vergaren. Volgens Van Beveren is dit, refererend aan de tweede afslag bij Goes die binnenkort werkelijkheid wordt, wel degelijk mogelijk. „Maar het is een proces dat vele jaren zal duren.” Om die reden zijn ook ingrepen op korte termijn onvermijdelijk.

“De afgelopen vijf jaar hebben zo'n dertig ongevallen plaatsgevonden op de Zanddijk

Kees van Beveren

ASBESTVERWIJDERING

Witte pakken op het dak

WILHELMINADORP - Mannen in witte pakken, dat wijst op gevaar. Gisteren waren ze aan het werk op het dak van een schuur van de hoeve Hongersdijk aan de Langeweg in Wilhelminadorp. Het schuurdak, dat deel uitmaakt van de maatschap Wilhelminapolder, wordt vervangen. Vanwege de asbest in het dak dragen werklui van Sagro beschermende kleding. foto Johan van der Heijden

Voor het eerst afschot damherten op eiland Haringvreter Veerse Meer

door Esme Soesman

VEERE - Om de populatie damherten op het eiland Haringvreter in het Veerse Meer op peil te houden, is een afschotvergunning aangevraagd. Er leven rond de 120 damherten op Haringvreter, wat fors is voor de omvang van het door Staatsbosbeheer beheerde eiland.

De dieren, met name de mannetjesherten, zwemmen daardoor over naar het 'vasteland' en gaan rondzwerven op zoek naar nieuw leefgebied, licht woordvoerder Imke Boerma van Staatsbosbeheer toe. Met alle gevolgen van dien,

zoals aanrijdingen en gewasschade voor de landbouw. „Als je niets doet, groeit de populatie met zo'n 30 procent per jaar. De provincie heeft ons gevraagd de populatie op het huidige peil te houden.”

Het is voor het eerst dat er wordt ingegrepen in de damhertenpopulatie op Haringvreter. Ergens in de jaren tachtig verscheepte een toenmalige pachter een aantal damherten naar het eiland en dat aantal is sindsdien gestaag gegroeid. „Dit is niet iets wat we als beheerder graag doen, maar er zijn geen andere opties. We zijn hartstikke dol op die dieren. In

ecologisch opzicht zijn ze belangrijk omdat ze het landschap open houden en ze geven een fantastische meerwaarde aan de recreatie”, aldus Boerma. De afschot van damherten vindt begin volgend jaar plaats.

Haringvreter is het grootste eiland op het Veerse Meer. De kern van het eiland wordt gevormd door een ongeveer 20 hectare groot bos. De rest is veel open vlakte. De naam Haringvreter verwijst naar de zeehonden die ooit in grote getalen lagen te rusten op de zandplaat van weleer. Nu vormen vooral damherten de grote attractie van het eiland.

door Esme Soesman

KATS - De buiten gebruik gestelde tankstations die langs de 1e Deltaweg staan tussen Goes en Zierikzee, gaan - als alles volgens plan verloopt - in het eerste kwartaal van 2015 tegen de vlakte.

Een gecertificeerd bedrijf is op dit moment in opdracht van eigenaar Mol Schuddebeurs bezig een plan van aanpak te schrijven voor de provincie. Bij het ontakelen van een tankstation komt meer kijken dan louter het slopen van de gebouwen boven de grond. „Onder de grond ligt minstens evenveel

aan opslagtanks en leidingwerk”, verduidelijkt Marcel Mol van het brandstoffenbedrijf. Vanwege de aard van het bedrijf wordt het sloopwerk volgens jaar ook verricht door een gecertificeerd aannemer.

De (schone) grond die vrij is gekomen bij de bouw van de nieuwe tankstations, wordt straks gebruikt om de gaten op de oude locatie op te vullen. De nieuwe tankstations, die aan het stukje Deltaweg liggen dat vier rijbanen heeft, bevallen goed. „Het is lekker ruim, makkelijk op- en af te rijden en er is vooral ook goed te parkeren.”

Oude tankstations Mol begin 2015 gesloopt

ALTERNATIEVEN ZANDDIJK/MOLENDIJK

foto Johan van der Heijden

Uitgifte bedrijventerrein bepaalt nieuw tracé

KRUININGEN - Reimerswaal moet bij de uitgifte van het nieuwe bedrijventerrein in de Olzendepolder rekening houden met de nieuwe ontsluitingsweg naar Yerseke. Zowel bij de keuze voor verbreding van de dijk als bij de aanleg van een totaal nieuwe weg moet er grond worden afgesnoept van

de landbouwgrond die de gemeente onlangs moeizaam heeft verworven voor de uitbreiding van het bedrijventerrein. Hans Rottier (SGP) vroeg gisteravond aandacht voor dit probleem. Volgens de provincie kan dit worden ondervangen door ook bij de keuze voor een compleet nieuwe

weg het tracé westelijk van het nieuwe bedrijventerrein te laten lopen. Daarmee vallen subvarianten waarbij de nieuwe weg het volledige tracé van de huidige Olzendepolderweg volgt, alvast af. Andries Jumelet (CU) liet doorschemeren een voorkeur te hebben voor verbredingsvariant. „Dat

lijkt mij het meest realistisch en het snelst uitvoerbaar”, zei hij. Nico van der Hoest (Leefbaar Reimerswaal) vroeg of in dit scenario Yerseke niet tijdenlang onbereikbaar is. Volgens de onderzoekers is het echter mogelijk om tijdens een verbreding het verkeer over de huidige weg te laten lopen.

Steunpunt zorg voor elk dorp in Borsele

door Frank van Cooten

HEINKENSZAND - Om snel signalen op te vangen van mensen die om wat voor reden dan ook hulp nodig hebben, krijgt elk dorp in de gemeente Borsele een steunpunt.

Dit steunpunt bestaat uit een wijkverpleegkundige en een welzijnsmedewerker. De gemeente maakt binnenkort de lijst met telefoonnummers bekend van de steunpunten, zei wethouder Conny Miermans gisteren. Door de veranderingen in de zorg zijn mensen meer aangewezen op familie, burens en/of vrienden. Er zijn echter ook mensen die niet om hulp durven te vragen. „De vraagverlegenheid is groter

dan het aanbod”, zegt beleidsmedewerker Olga Idema van de gemeente. „Daarom is het ook belangrijk dat mensen signalen opvangen. Bijvoorbeeld de buurvrouw die ziet dat de gordijnen van de burens wel heel erg lang dicht blijven. Of de vuilnisman die ziet dat die kliko nog steeds niet is opgehaald. Of de voetbaltrainer die ziet dat het jongetje nooit wil douchen. Mensen die iets zien, signaleren dus, kunnen bij het steunpunt terecht.” Wethouder Miermans benadrukt dat ondanks de bezuinigingen er volgend jaar toch nog meer geld is voor de uitvoering van de zorgtaken dan dit jaar. „We gaan het alleen op een andere manier invullen. Er wordt ook

een cultuurverandering verwacht van de zorgprofessionals die bijvoorbeeld samen met de cliënt de beste zorg gaan afspreken. De drie kernbegrippen zijn mens schoon, huis schoon en eten. Maar als de cliënt wil dat de bloembakjes gevuld moeten worden, in plaats van het zemen van de ramen dan gebeurt dat ook.” Zorgaanbieders krijgen overigens een vast budget per nieuwe klant. Tijdens de huisbezoeken of keu-

► **leder dorp in de gemeente Borsele krijgt volgend jaar een steunpunt om sneller in te spelen op zorgvragen**

kentafelgesprekken wordt dan bekeken welke hulp er nog nodig is en welke zaken nog zelf gedaan kunnen worden. Borsele heeft overigens volgend jaar een tekort van een dikke zeven ton op het WMO-budget. De tekorten van volgend jaar en 2016 kunnen nog worden opgevangen door de WMO-reserve van een miljoen euro maar zekerheden zijn er niet. „Als een jongetje bijvoorbeeld in zorgcentrum de Vlietberg moet worden opgenomen kost ons dat jaarlijks 130.000 euro. Dan gaat het hard.” In de Stenge in Heinkensand is maandag 8 december vanaf 20.00 uur een informatie-bijeenkomst over de veranderingen in de zorg.

GOES

Forza Gymnastica geeft turnshows

Turnvereniging Forza Gymnastica geeft zaterdag twee turnshows rond het thema Winter. De shows zijn om 14.00 en 19.30 uur in het sportcentrum Omnium. Kaarten zijn te koop voor vier euro; kinderen tot 4 jaar gratis. Alle leden van Forza Gymnastica tonen hun kunsten.

MIDDELBURG

Lezing over Marlene Dumas

Kunstkriticus Nico Out geeft maandag 8 december om 20.00 uur in de Kloveniersdoelen in Middelburg een kunstlezing over Marlene Dumas. Zij is één van de belangrijkste kunstenaars van onze tijd. Kaarten voor de lezing kosten tien euro.

drukkerijmiddelburg.nl/tickets

'S-HEER ARENSKERKE

Toertocht voor mountainbikers

Het wielervedcomité 's-Heer Arendskerke houdt zondag een toertocht voor mountainbikers door de Zak van Zuid-Beveland. De tocht over 30 of 50 kilometer gaat over onverharde paden. De startplaats is Arendshuis, Toerrening in 's-Heer Arendskerke. Inschrijven tussens 9.00 uur en 11.00 uur.

VLISSINGEN

Zeeuwse mbo'ers niet naar Worldskills

Erik van Wijck uit Biervliet en Vincent de Wolff uit Vlissingen hebben zich niet geplaatst voor de Worldskills in Brazilië. De mbo'ers deden woensdag en donderdag mee aan kwalificatiewedstrijden bij mbo-school Scalda in Vlissingen. Ze haalden niet genoeg punten om door te kunnen.

Dronkaard uit Vlissingen raakt rijbewijs kwijt

BERGEN OP ZOOM - De politie heeft in de nacht naar donderdag in Bergen op Zoom een 27-jarige drankrijder uit Vlissingen zijn rijbewijs afgenomen.

De man reed rond 00.50 uur over de Korte Bosstraat in Bergen op Zoom. Midden op de kruising stopte hij met zijn auto en wenkte naar toevallig passerende agenten. Met een zware dubbele tong vroeg hij of de politie hem een parkeerplaats aan kon wijzen om te parkeren. Het parkeren moest hij vervolgens aan een agent overlaten. De automobilist moest mee naar het bureau voor een ademanalyse. Hij blies een waarde van ruim drie maal de maximale limiet op het ademanalyseapparaat. De wettelijke limiet bedraagt 220 ug/l. De uitslag bedroeg 695 ug/l. Zijn rijbewijs is ingevorderd. De politie maakt proces-verbaal op.

'Pak Zanddijk in delen aan'

door Joeri Wisse

YERSEKE. In plaats van wachten op geld voor een compleet nieuwe weg tussen de A58 en Yerseke, wil Reimerswaal liever alvast een deel van de Zanddijk onder handen nemen. Een nieuwe ontsluitingsweg naar industrieterrein Olzendorp is daarbij essentieel.

Volgens wethouder Jaap Sinke (SGP, verkeer) richten de gesprekken tussen provincie en gemeente zich daar momenteel op. De dijk, een provinciale weg, piept en kraakt onder het toenemende vrachtverkeer naar Yerseke. In combinatie met de vele bochten en relatief smal wegdek leidt dit tot gevaarlijke situaties.

Na een vooronderzoek rolden er eind vorig jaar twee varianten uit de bus die nader zouden worden bestudeerd. Het verbreden van de dijk zou 46 miljoen kosten, de aanleg van een compleet nieuwe weg door de polder werd geschat op 60 à 80 miljoen euro. In beide gevallen zou een spoor-

viaduct noodzakelijk zijn. Volgens Sinke zijn deze plannen mooi voor de verre toekomst. „Maar we moeten ook nuchter zijn. Wie heeft er nu zo'n bedrag over? Van het Rijk hoeven we het ook niet te verwachten. Dan kun je maar beter focussen op iets dat wel haalbaar is”, zegt hij. De gemeente wil daarom het tracé van

'Door een extra afslag naar de Olzendorpolder, rijdt er minder verkeer verder op de Zanddijk'

Jaap Sinke, wethouder Reimerswaal

de snelweg tot aan de Olzendorpolderdijk voorlopig ongemoeid laten. „In vergelijking met de rest van de dijk, is dat een redelijk recht traject dat er nog goed bijligt.”

Vanaf de Olzendorpolderdijk, zou volgens Sinke een nieuwe ontsluitingsweg naar bedrijventerrein Olzendorpolder moeten worden aangelegd. „Als je 75 procent van het vrachtverkeer kan verleiden om die afslag te nemen, hou je nog maar weinig verkeer over op de rest van de dijk. Een verbreding is dan misschien helemaal niet nodig”, denkt de wethouder.

Sinke realiseert zich dat de provincie de doorslag geeft. „We hebben weinig te eisen, maar worden wel volop betrokken bij het proces. Hij is blij dat de weg ook bij het nieuwe college van GS prioriteit heeft. „De urgentie is hoog. De provincie is jaarlijks flinke bedragen kwijt aan onderhoud. En een goede toegankelijkheid van Yerseke is belangrijk voor de Zeeuwse economie.”

'GS tegen 'blijvertjes' in Het Baken'

door Rob Paardekam

THOLEN. De provincie doet er alles aan om te voorkomen dat de gemeente Tholen permanente bewoning mogelijk maakt in het toekomstige appartementencomplex Het Baken in Gorishoek. Dat antwoorden Gedeputeerde Staten op vragen van de PvdA.

Omdat de ontwikkelaar de appartementen moeilijk krijgt verkocht als recreatieobject, wil hij

een deel ervan voor permanente bewoning in de markt zetten. Het Thoolse college staat daar welwillend tegenover. Dat leidde tot woedende reacties van de lokale partij ABT en mensen die momenteel permanent in een Thoolse recreatiewoning wonen. Tegen die laatste groep voert de gemeente juist een hard beleid.

Het dagelijkse provinciebestuur keurt de plannen ook af. Volgens GS ligt het toekomstige complex niet binnen bestaand be-

bouwd gebied, staat het project niet in gemaakte woningmarktafspraken en is er geen sprake van een kleinschalig bouwplan.

Als de gemeente het plan doorzet en het bestemmingsplan wil wijzigen, zullen GS een zienswijze indienen. Als de gemeente die niet overneemt, wil de provincie het plan tegenhouden met een zogeheten reactieve aanwijzing. Daarmee kan een onderdeel van een bestemmingsplan nietig worden verklaard.

Alle nieuwe aansluitingen Sloeweg-A58 vanaf 12 oktober open

Vanaf 12 oktober 2015 zijn alle nieuwe aansluitingen Sloeweg en Drieweg met de A58 beschikbaar voor het verkeer. Het openstellen van de aansluitingen gebeurt in fases. Tussen vrijdag 25 september en maandag 12 oktober 2015 werkt aannemer Boskalis op verschillende dagen aan de nieuwe aansluitingen Sloeweg met A58 (ter hoogte van afrit 36) en de aansluitingen Drieweg met de A58 bij Heinkenszand. Hiervoor zijn drie weekendafsluitingen en twee nachtelijke afsluitingen nodig. Verkeer wordt geadviseerd de gele borden te volgen.

Weekendafsluitingen

De eerste weekendafsluiting is van 25 september (20.00 uur) tot en met 28 september (5.00 uur). De Sloeweg is dan voor het verkeer volledig afgesloten tussen de A58 en de Stooftweg, inclusief het weggedeelte tussen de twee rotondes over de A58 (bovenop het viaduct Staal). Over een lengte van drie kilometer op de A58 geldt een snelheidslimiet van 70 kilometer per uur doordat er maar één rijstrook beschikbaar is.

De andere twee weekendafsluitingen zijn van 2 tot en met 5 oktober en van 9 tot en met 12 oktober 2015. Beide afsluitingen starten op vrijdag om 20.00 uur en eindigen op maandag om 5.00 uur.

A58 (Goes - Middelburg) twee nachten dicht (28 - 30 september)

Van maandag 28 op dinsdag 29 september (20.00-06.00 uur) en dinsdag 29 op woensdag 30 september (20.00-6.00 uur) is de A58 van Goes richting Middelburg tussen De Poel en afrit 36 dicht voor het verkeer. Er vinden dan werkzaamheden plaats aan het viaduct Stalledijk dat onder de A58 ligt.

Op de hoogte blijven van de werkzaamheden en omleidingen?

Kijk op www.zeeland.nl/sloeweg of volg ons op twitter @provzeeland.

Informatie over Provincie Zeeland:
www.zeeland.nl

In de regio

GOES Papier hier

Kinderen tussen de 8 en 12 jaar kunnen vanmiddag meedoen met de jeugdactiviteit 'oud papier, nieuw papier'. In Milieu Educatief Centrum De Bevelanden bij de Hollandse Hoeve in Goes leren de kinderen tussen 14.30 en 16.30 uur hoe ze van oud papier nieuw papier kunnen maken. Deelname kost één euro. Aanmelden is noodzakelijk en kan

via 0113-252628 of info@mecebevelanden.nl.

GOES Belang van bewegen

In wijkgebouw De Spinne in Goes is vanmiddag om 14.00 uur

een bijeenkomst van het Longfonds in Goes. Thema is 'het belang van bewegen'. Fysiotherapeut Marijn van Liere zet uiteen waarom een goede conditie voor longpatiënten essentieel is. Ook aanwezig is Judith Menheere, bewegecoach van de gemeente Goes/SMWO. Zij licht het doel en de mogelijkheden van de bewegecoach toe en van de Goese bewegegroep voor longpatiënten.

RILLAND

CV-ketel gestolen uit jeugdhonk

Hij heeft er hooguit een paar dagen gehangen. De nieuwe verwarmingsketel van jeugdhonk De Kist in Rilland is afgelopen weekend bij een inbraak gestolen. Het gebouwtje aan de Vliedbergstraat wordt momenteel als vrijwilligersproject door R&B Wonen opgeknapt. De corporatie zet eigen mensen in en vraagt ook andere bedrijven en organisaties te helpen. „Installatiebedrijf Van der Velde had de cv-ketel gratis ter be-

schikking gesteld en die is vrijdag opgehangen. Na het weekend was hij verdwenen, keurig losgeschroefd van de muur. Je snapt niet welke mensen zo iets doen”, verzucht directeur Peter Bevers.

Hij hoopt dat mensen in de omgeving iets hebben gezien dat naar de daders kan leiden. „En als iemand er spijt van heeft, mag hij 'm komen terugbrengen bij R&B. Maar die kans acht ik helaas niet zo groot.”

Biebloze periode in Rilland

RILLAND. De bibliotheek aan de Hoofdweg in Rilland sluit op 1 oktober (foto). Een maand later, op 2 november, opent de 'Bieb in de buurt' aan de Vliedbergstraat. Tijdens de 'biebloze' periode kunnen leden voor het lenen en terugbrengen van materialen terecht bij de andere vestigingen van de Bibliotheek Oosterschelde. De dichtstbijzijnde zijn die in Krabbendijke, Yerseke, Wemeldinghe en Kapelle. Gereserveerde materialen kunnen vanaf 1 oktober opgehaald worden in de vestiging Krabbendijke, Dorpsstraat 76a. foto Marcelle Davids

Mijn dorp, mijn stad

tips? mail naar redactie@pzc.nl

GOES

Stadskantoor, M.A. de Ruijterlaan 2, 09.00-12.30 uur - Expositie Gerhard de Witte in hal stadskantoor; Grote Kerk, 10.00 uur - Mode expositie 'De Cirkel is rond'; VVV-Kantoor, 14.00 -15.30 uur - Gratis stads rondleiding door Historische hart van de stad; Wijkcentrum De Spinne, 14.00 uur - Bijeenkomst longpatiënten over het belang van bewegen

sus weerbaarheid voor 50-plussers; Grand Café Fonteyne, Hoefbladstraat 1, 19.30 uur - Bijeenkomst over Alzheimer met vertoning film 'Still Alice'

HANSWEERT

Dorpshuis, 19.30 uur - Bingo voor dames, door Vrouwenvereniging Hansweert

KAMPERLAND

Jacobadijk, 10.30 - 12.30 uur - Ezelwandeling

HEINKENZAND

Restaurant Stelleplas, Stelleweg 5, 13.30-15.00 uur - Cur-

KAPELLE

De Basis, Bruelisstraat 21, 13.30-15.30 uur - Cursus "De

zorg de baas" voor Bevelandse mantelzorgers

KLOETINGE

Kinderdagverblijf Kibeo, Zomerweg 2, 19.30-21.00 uur - Workshop breien voor volwassenen

WISSENKERKE

Dorpsdijk 2, 13.00-17.00 uur - Openstelling wijngaard 'De Druiven-gaerde'

YERSEKE

Grandcafé Moerzicht, 10.00 uur - Wandelactiviteit "Elke stap telt" voor 55+

► Dorpsraden Kruijningen en Yerseke zijn vóór

Plan ondernemers is 'onrealistisch'

'Volkomen onrealistisch'. Zo kwalificeert wethouder Jaap Sinke het plan van de Ondernemersvereniging Reimerswaal (OVR) om de geplande herinrichting van de Zanddijk drastisch te versimpelen en in te zetten op de aanleg van een nieuwe afslag Kruijningen-Yerseke. De dorpsraden van Kruijningen en Yerseke zijn juist enthousiast.

Joeri Wisse
Kruijningen

„We hebben de OVR duidelijk gemaakt dat we hun mening absoluut niet delen. Het plan dat wij en de provincie hebben om de Zanddijk aan te passen is zeker geen weggegooid geld”, zegt Sinke. Beide overheden willen vanaf het kruispunt met de Olzendedijk een nieuwe weg aanleggen door de Olzende polder. Die wordt volgens Sinke zó aangelegd dat die in de toekomst eenvoudig alsnog kan worden aangesloten op een eventuele nieuwe afslag ter hoogte van Kruijningen.

Met de eerste fase, waar binnenkort over wordt besloten, is zo'n 10 miljoen euro gemoeid. Volgens Sinke kost de 'totaaloplossing' van de OVR zeker 40 tot 60 miljoen euro. „Ook na een paar jaar sparen hoest de provincie dat bedrag echt niet op.” Hij benadrukt dat het aanleggen van nieuwe afslagen en verwijderen van oude afslagen vanaf de A58 heel veel tijd kost. „Het plan zoals het er nu ligt voor de eerste fase is op dit moment echt het hoogst haalbare. Als we dat nu niet doen, gebeurt er de komende jaren helemaal niets.” De OVR ziet in het huidige plan te weinig voordelen

NIEUWE ONTSLUITING YERSEKE EN KRUIJNINGEN

voor de ondernemers, mist een visie op uitbreiding van bedrijventerreinen en vreest dat een tweede fase er nooit meer van zal komen.

In geval van nood krijgt Yerseke een extra toegangsweg

– Wim Cornelisse, dorpsraad

Sinke verbaast zich over die kritiek. „De grootste logistiek ondernemer uit Yerseke kan zich volledig vinden in de plannen van de gemeente en provincie.”

De dorpsraden van Kruijningen

en Yerseke sluiten zich juist aan bij het voorstel van de OVR. Volgens Johan van Velzen van de dorpsraad Kruijningen maakt het bedrijventerrein Nishoek beter bereikbaar en verlost het Kruijningen van druk doorgaand verkeer over de Oude Rijksweg.

Wim Cornelisse van de dorpsraad Yerseke ziet 'alleen maar voordelen' in het plan van de OVR. „In geval van nood krijgt Yerseke een extra toegangsweg”, noemt hij als belangrijk punt.

Het Reimerswaalse college van B&W is niet bereid de plannen bij te stellen, zegt Sinke. Wel heeft het college de opdracht gegeven om te onderzoeken wat de aanleg van een fietstunnel onder de Zanddijk kost.

Ideeën in overvloed voor recreatie in Reimerswaal

Maak horeca mogelijk bij de strandjes aan de Ooster- en Westerschelde, zoek een goede plek voor een hotel, wijs toeristen op de snelweg al op de aanwezigheid van de Oosterschelde, leg nieuwe fiets- en wandelroutes aan en doe meer met natuurgebied Den Inkel.

Joeri Wisse
Kruijningen

Het is een greep uit de vele adviezen in het eindrapport dat de gemeente Reimerswaal heeft gemaakt om tot een recreatievisie te komen. „We hebben nu een grabbelton vol ideeën. We gaan in gesprek met de gemeenteraad om tot een plan van aanpak te komen. Al die ideeën kunnen natuurlijk niet tegelijk worden uitgevoerd”, zegt wethouder Izak Vogelaar (VVD, toerisme).

Het afgelopen jaar heeft de Toe-

ristische Uitvoeringsalliantie onderzoek gedaan om tot een beleid te komen voor het versterken van recreatie en toerisme in de gemeente. Zo is er een enquête gehouden onder inwoners en zijn er twee avonden met ondernemers belegd.

Uit die avonden kwam onder meer naar voren dat ondernemers niet altijd te spreken zijn over de samenwerking met de gemeente. Vogelaar begrijpt dat. „Ondernemers zijn pragmatischer ingesteld. Hier op het gemeentehuis moeten we rekening houden met juridische zaken.”

We hebben nu een grabbelton vol ideeën. We gaan dus in gesprek

– Izak Vogelaar, VVD, toerisme

Soms zijn de belangen en wensen niet eenvoudig met elkaar te verenigen, bijvoorbeeld over de ontwikkeling van toerisme op de oesterputten bij Yerseke. Sommige ondernemers vinden dat hun bedrijfsvoering daardoor in gevaar komt. Ook zit er volgens Vogelaar spanning op het aantrekken van meer toeristen enerzijds en het bewaken van de zondagsrust anderzijds.

Uit de enquête, die vanwege het aantal deelnemers niet representatief kan worden genoemd, blijkt dat de meeste deelnemers enthousiast zijn over toename van toerisme. Een ruime meerderheid verwacht daardoor meer werkgelegenheid en goed is voor het behoud van winkels, horeca en andere voorzieningen. De helft van de respondenten ziet de toename van verkeersdruk als minpunt. De gemeenteraad praat volgende week dinsdag verder over de recreatievisie.

IN DE REGIO

GOES

Kerstmarkt

De jaarlijkse kerstmarkt in Goes vindt komende vrijdag en zaterdag plaats. Er staan tientallen kramen met kerstcadeautjes en decoratie. Ook zijn er verschillende activiteiten, staan er foodtrucks en zijn er optredens. Vrijdagavond is er om 18.00, 19.00, 20.00 en 21.00 uur een dansshow. Koor A58 en muzikaal duo Soulkitchen treden zaterdag op om 15.00 uur. Ook zingen verschillende muziekverenigingen en koren

christmas carols in de winkelstraten. goesisgoes.nl/kerstmarkt.

GOES

Open studio

Kunstenares Ineke Otte stelt vrijdag 8 en 15 december, zaterdag 9 en 16 december en zondag 10 en 17 december haar studio in Goes open tussen 13.00 en 16.30 uur. Er zijn sieraden, zijden

sjaals, shirts, tafels, lampen, beelden, glasobjecten en buitenbeelden te zien. De studio is aan de 's-Heer Elsdorppweg.

GOES

Gratis kraam

De organisatie van Markt van Hoop in Goes stelt een gratis standplaats ter beschikking voor iemand die geld in wil zamelen voor Serious Request. Geïnteresseerden kunnen contact opnemen met Jack Karelse op 06 1275 5631 of mailen naar marktvanhoop@zelelndnet.nl.

BINGO NAAST DE KERK

BROUWERSHAVEN Om de twee weken schuiven zo'n twintig mensen in het bijgebouw van de kerk aan het Bostonplein in Brouwershaven rond de tafels aan. Om te bingoën, te sjoelen en te rummikuppen. Gisteren stond de spelletjesmiddag van de Stichting Oudersociëteit Brouwershaven in het teken van Sinterklaas, met onder meer chocoladeletters als te winnen prijsjes. De Brouwse oudersociëteit, die vorig jaar het zestigjarig bestaan vierde, kent een trouwe schare bezoekers. Andere spellen spelen is eveneens mogelijk. FOTO ERNESTA VERBURG

MIJN DORP, MIJN STAD

BORSSELE

Dorpshuis Vijverzicht, 19.30-21.30 uur: Openbare Repetitie Bevelands Kerstkoor

COLIJNSPLAAT

Voorstraat 45, 10.00-17.00 uur: Maritieme leestafel

GOES

Inloophuis Oase, Rooseveltlaan 87, ochtend: Inloop voor koffie en thee; Jeugdcentrum SMWO, De Spinne, 09.30-11.30 uur: Inloopsprek voor vragen over de computer; 13.00-14.00 uur: Spreekuur van wijkagent in de wijkinfo-winkel; Bibliotheek, 10.00-11.30 uur: Digitaal Café; Sportzaal de Spinne,

15.30-16.15 uur: Zaalvoetbal voor jongeren van 12 t/m 15 jaar; 16.15-17.15 uur: Zaalvoetbal vanaf 15 jaar

Heinkenszand Galerie 't Kunstuus, 13.00-18.00 uur: Expositie Coby Pronk, Bart Rentmeester

'S-HEER ARENDSKERKE

Dorpshuis, 20.00-22.00 uur – Gratis proefles theater door Marja de Kan
KAPELLE
De Vroone, C.D. Vereekestraat 74, 09.00-11.30 uur: Activiteit 'Houtsnijden'; 13.00-17.00 uur: Bijlarten voor senioren; 19.15 uur: Bridgeavond
KLOETINGE
Dorpshuis Amicitia,

20.00 uur – Lezing Ad Broere 'Bewustzijn, geld en vrijheid'

KORTGENE

Nicolaaskerk, 19.30 uur: Vesper, ruimte voor stilte en bezinning
KRUIJNINGEN
Reimerswaalhal, 09.30-10.30 uur: Bewegingsuur voor 50+

RILLAND

De Nieuwe Vliedberg, 10.00-11.15 uur: wandeling
YERSEKE
Zorgcentrum Moerzicht, 10.00-11.15 uur: Wandelen in groepsverband; Kerkplein 1, 14.00 uur: Rondleiding door Oosterscheldemuseum; Moerzicht, 19.00-20.00 uur: Bijbellezing.

Bewoners Zanddijk slaken noodkreet

Omwonenden van de Zanddijk tussen Kruiningen en Yerseke slaken een noodkreet naar de politiek. Ze voelen zich totaal vergeten en willen een oplossing voor de grote overlast van de 10.000 voertuigen die dagelijks over de dijk razen.

Joeri Wisse

Kruiningen/Yerseke

Het plan van de provincie Zeeland en gemeente Reimerswaal om de belangrijkste toegangsweg naar Yerseke aan te pakken kost zo'n tien miljoen, maar verandert niets aan de verkeerssituatie van de Zanddijk tot het kruispunt met de Olzendijk en de Molendijk. Onacceptabel, vinden de omwonenden. Ze heb-

ben nu al veel last van geluid en fijnstof en vinden de situatie op en onderlangs de dijk onveilig.

In de brief aan de politiek scharen ze zich, net als de dorpsraden van Kruiningen en Yerseke, achter het plan van de Ondernemersvereniging Reimerswaal (OVR). Die stelt voor de huidige plannen (fase 1) sterk te gaan versoberen. De miljoenen die daarmee bespaard worden, kunnen volgens de OVR veel beter in een 'totaaloplossing' worden gestopt: een nieuwe weg van de Olzendijk richting nieuwe afslagen van de A58 ter hoogte van de Sluisweg in Kruiningen.

Gemeente en provincie willen dat gedeelte pas eventueel in de tweede fase aanleggen. Ze houden de mogelijkheid nog open om in de

tweede fase de Zanddijk te verbreden. De omwonenden maken in de brief duidelijk dat ze daar faliekant op tegen zijn. Ze willen dat er nu wordt gekozen voor aanleg van een alternatieve ontsluitingsweg waardoor de Zanddijk kan worden afgevaardeerd tot rustige 60-km weg.

De provincie en gemeente praten al vele jaren over plannen om de Zanddijk/Molendijk te ontlasten. De dijk is te smal en bochtig om het sterk toegenomen (vracht)verkeer te verwerken. Aanvankelijk werd gedacht aan een totaalplan, maar dat kost 40 tot 60 miljoen euro. Volgens wethouder Jaap Sinke (SGP) zijn de plannen van de OVR daarom 'volkomen onrealistisch'. Hij zegt dat het huidige plan het hoogst haalbare is.

Overal in huis WiFi Niet te zuinig!

Nu bij **Alles-in-1**

Gratis extra WiFi-punt

Gratis digitale tv-apparatuur

Gratis volledige installatie

Gratis FOX Sports 1

Snelste internet van Zeeland

Bestel op DELTA.nl/niettezuinig

IN DE REGIO

GOES

Olifantenexpo bij Omnium

Wethouder Loes Meeuwisse opent woensdag de olifantenexpositie bij het Omnium in Goes. De expositie is een onderdeel van het scholenproject in het Goes-Aziëjaar. Goese leerlingen hebben grote, kartonnen olifanten beschilderd die te zien zijn tijdens de expositie. De opening begint om 15.30 uur.

GOES

Groenstukjes maken

Het Milieu Educatie Centrum De Bevelanden houdt woensdag een workshop groenstukjes maken voor kinderen tussen 6 en 12 jaar. Die gaan op zoek naar takken, bladeren en stengels in de tuin van de Hollandsche Hoeve. Met dat materiaal worden groenstukjes gemaakt. Kinderen zijn om 14.30 uur welkom bij Milieu Educatie Centrum De Bevelanden in Goes. Deelname kost 2 euro, aanmelden kan via mecdebevelanden.nl of via 0113-252628.

GOES

Kerstmarkt in binnentuin

Zorggroep Ter Weel houdt woensdag in Goes een kerstmarkt in de binnentuin tussen Ter Weel aan het Joannaplantsoen en Sint Maarten in de Groe in de Beukenstraat. Op de overdekte markt staan standhouders als Paard van Troje, Agri-markt, Drogist.nl, World of Drinks, Wienkeltje van Wullempe en Blik&Veger. Iedereen is welkom tussen 14.00 en 20.00 uur.

MANNEE 10 JAAR

■ **GOES** Het was zaterdag feest in Mannee. De Goese wijk bestaat tien jaar én het wijkhart, de Vaete, is af. Om dat te vieren, waren er allerlei activiteiten. Zo was er in en om de multifunctionele accommodatie De Krul een speurtocht voor kinderen. Buiten kregen wijkbewoners warme chocolademelk en broodjes worst met zuurkool. Hoogtepunt was de ontsteking van de kerstboom op de Vaete door wethouder Derk Alsema. Het 'groene hart' van de wijk was net op tijd klaar. De boompjes en struiken zijn geplant, het gras volgt later. FOTO JOHAN VAN DER HEIJDEN

MIJN DORP, MIJN STAD

GOES

Stadskantoor, 09.00-17.00 uur: Exposities Saar den Hollander en Nicoline van Boven; Inloophuis Oase, Rooseveltlaan 87, ochtend: Inloop voor koffie en thee; Erasmuspark, 09.30-11.30 uur: Digitaal Café; vanaf 13.00 uur: Activiteiten voor senioren, waaronder handwerken, bridge, tafeltennis en schilderen; SMWO, 's-Heer Eldorpsweg 12, 19.00 uur: Bijeenkomst In veilige handen; **HEINKENSZAND** Hoefbladstraat 1, 13.30-14.30 uur: Gratis sporten onder professionele

begeleiding in de Beweegtuin, de training bestaat uit kracht, souplesse, coördinatie en uithoudingsvermogen; **'S-HEER ARENDSKERKE** Poelwijck, 10.00-12.00 uur: Digitaal café; **KRABBENDIJK** Dorpshuis de Meiboom, Kerkpolder 30, 14.00-16.00 uur: Sjoelen en Biljarten voor senioren; **KRUININGEN** Hof Cruninghe, Langeviele 41, 13.30-15.30 uur: Creatieve middag waarbij gehandwerkt kan worden, o.a. breien en haken; **RILLAND** Restaurant Nieuwe

Vliedberg, 14.00 uur: Kerstzangmiddag m.m.v. Koor The Revivals; Dorpshuis Luctor et Emergo, 14.00-16.30 uur: Kaarten voor senioren; **WAARDE** Dorpshuis Meerwaarde, 09.00-10.00 uur: Allevo Lessen Bewegen voor 50+; **WOLPHAARTSDIJK** Meuleweie, 09.30-11.30 uur: Digitaal Café; **YERSEKE** Moerzicht, 13.30-15.00 uur: Open middag Grand Café met wekelijks een leuke activiteit; Moerplein, 19.15 uur en 20.15 uur: Bewegingsuur voor senioren.

► Provincie zoekt betaalbaarder plan voor veiligere toegangsweg Yerseke

Aanpak Zanddijk uitgesteld

Yerseke moet langer wachten op een verkeersplan voor de Zanddijk. Een nieuwe toegangsweg inclusief fietstunnel gaat meer kosten dan de geraamde 6,4 miljoen euro. Daarom trapt de provincie op de rem, tot verdriet van het Yersekse bedrijfsleven.

Frank Balkenende

Yerseke

De provincie meldt dat ze terug gaat naar de tekentafel. Ze wil opnieuw met belanghebbenden – bewoners, bedrijven en gemeente – praten over een betaalbaarder plan om een veiligere toegangsweg naar Yerseke aan te leggen. De provincie

meldt dat daarom nog geen gronden worden aangekocht voor een nieuw wegtracé.

Gepraat wordt er al jaren over een veiliger alternatief voor de smalle en bochtige Zanddijk. Ideaal is een nieuwe weg door de polder. Dit jaar is gewerkt aan een deelplan: een nieuwe ontsluiting voor bedrijventerrein Olzendepolder met een verbinding naar de Molendijk. Na overleg met belanghebbenden, waaronder de dorpsraad van Yerseke, is een fietstunnel in het ontwerp opgenomen. Ook is de geplande rotonde ruimer opgezet.

De uitvoering wordt daarom duurder dan de 6,4 miljoen euro die vorig jaar was begroot. Het zijn niet alleen de wensen die de prijs op-

drijven, ook de kosten die wegenbouwers rekenen zijn gestegen. Om die reden schuift de provincie het plan op. In de eerste helft van 2019 moet er een nieuw besluit worden genomen.

Gedeputeerde Jo-Annes de Bat kan nog niet duiden hoe hoog de meerkosten zijn. Hij verklaart het besluit: „We doen even een stapje terug om te kijken of het nog steeds de juiste weg is om het gefaseerd aan te pakken of dat we er een integraal, groot project van moeten maken. Doen we nu iets goeds, of zijn we aan het knutselen? We willen niet nu een rotonde aanleggen en er een paar jaar later achter komen dat we niet goed bezig waren. In tijd betekent dit dat het langer gaat du-

ren.” In Yerseke valt het uitstel slecht. Directeur Erik de Koeijer van transportbedrijf De Koeijer/Kotra is furieus. „We pra-

Er ligt nu een goed plan, maar nee, de provincie gaat weer een rondje praten

– Erik de Koeijer, transportbedrijf

ten al vele jaren over een nieuwe toegangsweg. Er ligt nu een goed plan, maar nee, de provincie gaat weer een rondje praten.” De Koeijer wijst erop dat de Zanddijk steeds

drukker wordt omdat het dorp groeit en de bedrijvigheid toeneemt. Steeds meer vrachtwagens rijden er over de smalle weg. „De Zanddijk is de enige zuidelijke toegangsweg naar Yerseke. De breedte is niet meer van deze tijd. Als er een ongeluk gebeurt, is de weg naar het dorp geblokkeerd.”

Voorzitter Wilco Janse van de Ondernemersvereniging Reimerswaal laat een ander geluid horen. „Wij zijn blij dat de provincie de aanpak heroverweegt. De OVR ziet niks in aanleg in twee fasen. Dat lijkt ons ook duurder dan in één keer een nieuwe weg aanleggen. De vertraging die nu ontstaat, nemen we graag voor lief als er straks een beter plan uitrolt.”

‘Natuurbeleid van provincie is niet inzichtelijk’

Het is volstrekt onduidelijk of het natuurbeleid van de provincie effectief is. Die conclusie trekt de Rekenkamer Zeeland in een onderzoek naar het provinciale natuurbeheerbeleid.

Frank Balkenende

Middelburg

Het ontbreekt aan data en rapportages. Daarom is niet te bepalen of het natuurbeleid van de provincie wel effect heeft, stelt de Rekenkamer Zeeland vast. Het is opmerkelijk omdat er in het natuurbeleid veel geld omgaat. De provincie beheert sinds 2014 natuurgebieden die het Rijk naar de lagere overheid heeft doorgeschoven.

In Zeeland gaat het om zestien gebieden die samen het Natuurnetwerk Zeeland vormen. Ze maken deel uit van het Europese Natura 2000-netwerk van natuurgebieden waar dieren en planten voorkomen die belangrijk zijn voor de biodiversiteit.

Bijvoorbeeld het Zwin, de Kapelse en Yerseke Moer, de Oosterschelde, de Kop van Schouwen en het Volkerak-Zoommeer.

De bedoeling is dat het netwerk in het jaar 2027 met 1.100 hectare is gegroeid naar 132.000 hectare. Dat is mogelijk door landbouwgrond om te zetten in natuur en zo natuurgebieden met elkaar te verbinden. Een voorbeeld is de Passageule in West-Zeeuws-Vlaanderen, die de Braakman en het Zwin aan elkaar knoopt.

De Rekenkamer signaleert dat de provincie achter loopt. Tot nu toe is 241 hectare nieuwe natuur ontwikkeld, maar dat is gebeurd op plaatsen waar het relatief eenvoudig kon. De Rekenkamer constateert ook dat de provincie onvoldoende geld en menskracht heeft om te versnellen. Ook de regie kan daardoor niet optimaal worden gevoerd. Hetzelfde geldt voor het toezicht op natuurgebieden. Dat is vrij beperkt.

▲ Kickboxer Rico Verhoeven. FOTO ANP

Bekende namen op Contacta

Wereldkampioen kickboksen Rico Verhoeven staat donderdag 8 november in de ‘Arena’ van het zakelijke netwerkevent Contacta in Goes.

Frank Balkenende

Goes

Zwaargewicht Rico Verhoeven is sinds 2014 de nummer één bij Glory, de Champions League van het kickboksen. Waar Verhoeven doorgaans zijn vuisten laat spreken, zal de in de Halsteren woonachtige en in Tholen opgegroeide topsporter op Contacta het met zijn mond afdoen. Hij vertelt er zijn verhaal ‘over doorzetten en geloven in je dromen’. Ook gaat hij in op voeding en mentale fitheid.

De kickbokser staat in de Arena ook als uithangbord van het pro-

vinciebrede initiatief Gezond in Zeeland (te vinden in de Westerscheldehal). Dat is bedoeld om Zeeuwen en toeristen te informeren over en te prikkelen tot een gezonde leefstijl. Gezonde werknemers is één van de speerpunten op Contacta.

Mart Smeets

Een andere bekende gast is sportverslaggever en radiomaker Mart Smeets. Jarenlang hét sportgezicht van de NOS en verslaggever bij de Tour de France, behoeft Smeets nauwelijks een introductie. Hij komt op donderdag 8 november praten over het thema van het netwerkevent: de invloed van data. Centraal staat de vraag hoe bedrijven in Zeeland, West-Brabant en Vlaanderen groeiende datastromen kunnen benutten om markt

te winnen en klanten optimaal te bedienen.

Dionne Stax

Al eerder werd bekend dat Dionne Stax, journalist en NOS-nieuwslezer, dinsdag 6 november het politieke café op Contacta leidt. Verder komt Quote-hoofdredacteur Sander Schimmelpenninck naar Goes om te praten over de ‘impact van data’. Dat is ook het onderwerp van Ben van der Burg, commercieel directeur van technologiebedrijf Triple, dat onder meer Vodafone en Heineken tot zijn klanten mag rekenen.

Het netwerkevent Contacta vindt van 6 tot en met 8 november plaats in de Zeelandhallen in Goes. De beurs telt 350 exposanten. Organisator LMG strategie+creatie verwacht 24.000 bezoekers.

5 t/m 27 oktober

Wereldtop Concerten in Zeeland!

5/10	ANTWERP SYMPHONY ORCHESTRA o.l.v. Philippe Herreweghe. Openingsconcert	Sluis
6/10	The WDR FUNKHAUSORCHESTER & UWAGA o.l.v. Conrad van Alphen ‘Proms-sfeer’	Terneuzen Hengstdijk
7/10	PIANODUO SCHOLTES & JANSSENS	
11/10	ENSEMBLE PRIMA È VOCE Night of Opera & Operetta	IJzendijke
12/10	FOUR BARITONES & GRUPETTO ENSEMBLE Thema: ‘In Flanders Field’	Koewacht
13/10	RESIDENTIE ORKEST The Hague o.l.v. James Feddeck	Hulst
14/10	COAL HARBOUR 10 jonge musici jazz & klassiek, Porgy & Bess	Terneuzen
19/10	ST. GEORGE QUINTET Thema: ‘British Legends’	Groede
20/10	NATIONAAL ORKEST van BELGIË o.l.v. Hugh Wolff. Wereldformaat, 93 musici	Terneuzen
27/10	SINFONIA ROTTERDAM XL o.l.v. Conrad van Alphen. Slotconcert	Hulst

Kaartverkoop: www.festival-zvl.nl

Aan de zaal op basis vol=vol. Of tel: 0900-3300033

UITSTEL AANPAK ZANDDIJK REACTIES

Yerseke baalt, Kruiningen juicht

De dorpsraden van Yerseke en Kruiningen reageren totaal verschillend op het nieuws dat de provincie Zeeland de aanpak van de Zanddijk en de Molendijk in Yerseke uitstelt.

Joeri Wisse

In Kruiningen ruiken ze kansen voor een betere aansluiting op de A58; in Yerseke vinden ze het onverantwoord om nog langer te wachten op een veiligere weg. „Elk jaar dat het langer duurt, wordt het alleen maar gevaarlijker. We zitten niet te wachten op het moment dat er zware ongelukken gaan gebeuren”, zegt secretaris Wim Cornelisse.

Een jaar geleden presenteerden de provincie en de gemeente Reimerswaal hun plan om Yerseke beter bereikbaar te maken. In plaats van een totaal nieuwe weg aan te leggen, besloten de overheden het project op te knippen. Eerst moest ter hoogte van de Olzendedijk een rotonde komen, die vooral het zware vrachtverkeer via een nieuwe weg direct naar de industriegebieden zou leiden. De

▲ Een stukje van de weg door de Olzendedijk is vorig jaar alvast verbreed. In alle varianten om de Zanddijk en de Molendijk te ontlasten, komt hier straks het meeste (vracht)verkeer Yerseke binnengereken. FOTO MARCELLE DAVIDSE

bochtige Molendijk zou daarmee een stuk rustiger worden en worden afgewaardeerd tot lokale toegangsweg voor auto's.

Vanwege hoogoplopende kosten besloot de provincie vorige week - exact een jaar later - terug te gaan naar de tekentafel. Onderzocht wordt nu of het misschien toch voordeliger is om in één keer een nieuwe weg tussen de A58 en Yerseke aan te leggen. „Fijn dat het uitgesteld wordt”, vindt secretaris Johan van Velzen van de dorps-

raad Kruiningen. Hij schaarde zich eerder achter een alternatief plan van de Ondernemersvereniging Reimerswaal (OVR). Deze club lobbyt stevig voor een 'totaaloplossing': nieuwe afslagen vanaf de A58 ter hoogte van de 'Aldi-rotonde' bij Kruiningen en vanaf

Met het toenemende verkeer is het levensgevaarlijk aan het worden

– Wim Cornelisse, dorpsraad Yerseke

daar een weg dwars door de polders, naar Yerseke.

„Het OVR-plan biedt voor Kruiningen nogal wat voordeeltjes”, zegt Van Velzen. Met name de Oude Rijksweg, die pal langs de

'voordeur' van Kruiningen loopt, wordt een stuk rustiger. Niet in de laatste plaats omdat bedrijventerreinen Nishoek en Oostdijk nieuwe toegangswegen krijgen.

De dorpsraad Yerseke was tot afgelopen juni ook voorstander van het OVR-plan. Cornelisse. „Een prachtig plan, ook voor Yerseke. Tot we hoorden hoe lang het moet duren voordat zoiets gerealiseerd kan worden. We kunnen niet nog eens tien jaar wachten voordat de financiën rond zijn. Met het toenemende vracht- en toeristische verkeer is het levensgevaarlijk aan het worden.”

Van Velzen denkt dat het wel meevalt. „We rijden al jaren over die rotte Zanddijk. Relatief gebeuren er - tot mijn verbazing - bar weinig ongelukken, getuige op het vele verkeer dat al die bochten en kronkels moet nemen. Het is goed dat de provincie zich heeft beraaden. We kunnen beter even wachten en het in één keer goed doen.”

WETHOUDER SINKE

'Schuif het niet op de lange baan'

„Als het lukt om in één keer een nieuwe weg aan te leggen, zou dat geweldig zijn”, reageert wethouder Jaap Sinke (SGP, verkeer). Het besluit van de provincie om de voorbereidingen voor de eerste fase stil te leggen en terug te gaan naar de tekentafel, verraste hem. „Maar ik heb er ook begrip voor, zeker omdat de aanpak van de Zanddijk absoluut niet ter discussie staat.” Sinke maakt zich wel zorgen over de voortschrijdende tijd. „Het wordt met de maand drukker op de Zanddijk. We worden niet gelukkig als het nu nog zeven of acht jaar duurt voordat er iets gebeurt.”

Noord-Beveland zet in op een hartveilig eiland

WISSENKERKE Voldoende reanimatievrijwilligers en voldoende Automatische Externe Defibrillatoren (AED's). Dat zijn de belangrijkste ingrediënten voor een hartveilige gemeente. Noord-Beveland is aardig op weg. Als de gemeenteraad akkoord gaat met het voorstel om nog zeven AED's aan te schaffen, is het eiland wat 'hartstarters' betreft voorzien. Noord-Beveland sloot zich in 2016 aan bij HartslagNu (voorheen HartveiligWonen), een initiatief om de overlevingskansen te vergroten van mensen die een hartstilstand krijgen. In de gemeente zijn nu ruim 120 vrijwilligers en 19 AED's beschikbaar.

Airbnb gaat in Tholen niet zonder slag of stoot

THOLEN Mensen uit de gemeente Tholen die hun woning willen verhuren via Airbnb, mogen dat niet zomaar doen. Hun plan moet worden getoetst aan het bestemmingsplan en er moet een exploitatievergunning worden aangevraagd. De gemeente wil zich zo van de toeristenbelasting verzekeren. Dat antwoordde wethouder Frank Hommel maandagavond tijdens de commissie Ruimte op een vraag van Christen-Unie-raadslid Corniel van Leeuwen. Hommel verwees daarbij naar Amsterdam, waar het in-

nen van de toeristenbelasting bij Airbnb-adressen problemen geeft. Van Leeuwen vond die vergelijking mank gaan. „We zien in Amsterdam een beer op de weg en schieten hem hier af. Een Airbnb wordt gelijkgetrokken met Bed and Breakfasts. Maar het is niet hetzelfde. Airbnb is bedoeld om de deeleconomie te bevorderen.” Hommel verklaarde dat de werkwijze misschien versimpeld kan worden. Van Leeuwen wil volgende week een motie indienen die het het college oproept met een duidelijk beleid te komen.

Brede School wacht op 'ja' basisscholen

De Brede School in Tholen is een stapje dichterbij gekomen. Wethouder Peter Hoek hoopt dat deze maand nog de handtekeningen gezet kunnen worden onder het definitief ontwerp.

Michiel Bouwman
Tholen

In de Brede School aan de Abraham Beekmanlaan worden vier basisscholen uit Tholen-stad opgenomen: de openbare, christelijke en reformatische basisscholen en De Veste, een school voor speciaal basisonderwijs. „Zij moeten 'ja' zeggen tegen de plannen”, zegt Hoek. „Daarna kunnen we de gemeente-

raad informeren over de consequenties. Begin deze maand horen we de reacties op het definitief ontwerp. Ik hoop in oktober nog vijf handtekeningen op te halen: die van de scholen en van de gemeente.”

Ondertussen wordt er in Sint-Maartensdijk ook gewerkt aan een nieuwe brede school voor De Rieburgh en de Juliana van Stolberg-school. De beoogde locatie daarvoor is waar die laatste school nu staat, aan de Oosterscheldestraat. „Het programma van eisen wordt uitgewerkt”, zegt Hoek. „We hopen dit najaar nog naar de buurt te gaan om te vertellen wat er gaat gebeuren en hoe het eruit ziet.”

► Plan voor ontsluiting van Yerseke

'Poldertracé is de enige optie'

Yerseke snakt naar een goede toegangsweg. Het opwaarderen van de 'smalle' Zanddijk zet geen zoden aan de dijk, aldus het bedrijfsleven.

Joeri Wisse

Yerseke

Een compleet nieuwe toegangsweg is de enige oplossing om Yerseke en het groeiende bedrijfsleven bereikbaar te houden. Gesteund door tal van grote bedrijven en de dorpsraden van Yerseke en Kruijningen houdt de Ondernemersvereniging Reimerswaal (OVR) een warm pleidooi bij het nieuwe provincie- en waterschapsbestuur voor de aanleg van het zogeheten poldertracé in plaats van het opwaarderen van de 'krakkemikkige' Zanddijk.

Het is een bekend verhaal. De dijk die Yerseke met de A58 verbindt, piept en kraakt onder de toemende stroom (vracht)verkeer. Per etmaal denderen bijna 10.000 voertuigen over de smalle dijk, die op tal van plaatsen verzakt. Naast de voor het dorp belangrijke mosselsector, rukken ook bedrijven die andere vissoorten bewerken en verhandelen steeds meer op. Hierdoor neemt de verkeersdruk alleen maar toe. De provincie Zeeland laat onderzoeken wat de beste optie is om de Zanddijk

▲ **Dagelijks rijden bijna 10.000 voertuigen over de smalle Zanddijk bij Yerseke.**

uit haar lijden te verlossen. Het verbreden van de dijk en het poldertracé zijn de meest kansrijke opties.

In een brief aan de (in)formateurs neemt de OVR een voorschot op de uitkomst van deze studie. „Een poldertracé betekent in eerste instantie wellicht meer kosten, maar heeft een aantal voordelen”, stelt oud-burgemeester Ton Verbree namens de OVR. Eén van die pluspunten is

dat bedrijventerreinen Nishoek en Olzendepolder beter bereikbaar worden. Verbree ziet daar een voordeel voor Reimerswaal. „De gemeente zal ook om een bijdrage gevraagd worden. Die kan deels afgeschreven worden op de uitbreiding van de bedrijventerreinen.”

Vlaketunnel

Voor het poldertracé moeten op- en afritten worden gemaakt bij de Aldi in Kruijningen. De OVR denkt dat dit ook voor Rijkswaterstaat acceptabel is, omdat er netto evenveel afslagen overblijven. Verbree: „De halve aansluiting bij Luchtenburg kan worden gesaneerd.” Ook de afslag Yerseke kan gehalveerd worden. Alleen de afrit uit de richting Bergen op Zoom en de oprit naar Bergen op Zoom blijven dan over. „Daarmee kan de Vlaketunnel omzeild worden. Dat is van belang voor vervoer van gevaarlijke stoffen en wanneer de tunnel niet beschikbaar is.”

In de brief onderbouwt de OVR ook waarom verbredening van de Zanddijk géén goed idee is. Behalve dat er huizen voor moeten worden afgebroken, vinden de ondernemers ook dat Yerseke in geval van rampen te kwetsbaar is met maar één toegangsweg. Uit landschappelijk oogpunt is dit ook het beste, vindt Verbree. „Als het poldertracé wordt aangelegd, kan de Zanddijk weer in oude staat worden hersteld, met bomen in de berm.”

Reimerswaal vult potje voor leningen van starters

KRUIJNINGEN Starters op de woningmarkt kunnen binnenkort weer aankloppen voor een lening bij de gemeente Reimerswaal. Het potje was leeg, waardoor aanvragers op een wachtlijst werden gezet. Op initiatief van Leefbaar Reimerswaal wordt het budget nu eenmalig met maximaal 75.000 euro aangevuld. Een voorstel van raadslid Marien Weststrate werd deze week unaniem aangenomen. Volgens Weststrate is de lening van de gemeente van groot belang om jongeren aan de gemeente te kunnen binden. Goedkope huurwoningen komen nauwelijks vrij en doordat veel jonge mensen tegenwoordig een studieschuld hebben, kunnen ze maar een beperkte hypotheek krijgen.

'Extra afvalbakken helpen niet bij afslag A58 in Goes'

Extra vuilnisbakken helpen hooguit in beperkte mate om de hoeveelheid afval in de bermen bij de nieuwe op- en afritten van de A58 in Goes terug te dringen. Dat denken veel fracties in de Goese gemeenteraad en ook wethouder Loes Meeuwisse.

Rob Paardekam

Goes

Dat er zoveel afval in de bermen ligt, wordt doorgaans toegeschreven aan de onlangs geopende McDonald's, op steenworp afstand van de nieuwe afslag. Toch tonen foto's aan dat lang niet alle rotzooi die er ligt afkomstig is van de fastfoodketen. Wethouder Meeuwisse zegt zelfs tevreden te zijn over de manier waarop McDonald's met afval omgaat. „Het probleem zit hem niet in het schoonhouden van het terrein zelf. Daarover hebben we afspraken gemaakt, bijvoorbeeld dat er voldoende afvalbakken moeten staan en dat de omgeving wordt schoongehouden. We

zijn tevreden over de manier waarop het restaurant dat aanpakt.”

De partij Nieuw Goes diende donderdag tijdens de raadsvergadering een motie in met als doel het plaatsen van 'G-snake afvalballen' op locaties bij de McDonald's en de andere fastfoodrestaurants die nog gaan komen. Daarin kunnen mensen hun afval vanuit de auto deponeren. Deze bakken zouden elders in het land goed werken.

De partij kreeg de handen niet op elkaar voor het voorstel. Veel andere partijen willen eerst afwachten hoe het overleg uitpakt dat de gemeente nog voert met de restaurants en Rijkswaterstaat in een poging de hoeveelheid afval in de bermen te verminderen. Maar bovenal vinden veel fracties dat het gedrag van mensen moet worden beïnvloed. „Dat verander je niet met extra vuilnisbakken”, vindt Stan Meulblok (PvG). „Als mensen hun afval niet in de eerste bak gooien die ze tegenkomen, gooien ze het ook niet in de tweede of de derde.”

IN DE REGIO

GOES

Anita en Ed

In Goes treden zondag diverse artiesten op, zoals het Zeeuwse duo Anita en Ed. Ook Björna Schwertz, Fred van Gerven, André Pronk en Dario treden op. Belangstellenden zijn morgen om 14.00 uur welkom in wijkcentrum de Spinne in Goes. Kaarten kosten in de voorverkoop 10 euro per stuk en zijn verkrijgbaar via artiesten-parade.nl, bij Primera Goes of bij wijkcentrum de Spinne. Op de dag zelf zijn kaarten verkrijgbaar voor 15

euro per stuk. Kinderen tot 12 jaar mogen onder begeleiding gratis naar binnen.

ELLEWOUTSDIJK Rommelroute

Vandaag is er een rommelroute in Ellewoutsdijk. Van 10.00 tot 16.00 uur worden allerlei spullen verkocht. Toegang is gratis.

GOES

Orgelconcert

Stichting Muziek in de Grote Kerk houdt maandag een orgelconcert op het Marcussen-orgel in de Grote of Maria

Magdalenakerk in Goes. Arno van Wijk speelt muziek van onder andere Alexandre Guilman en Flor Peeters. Aanvang 20.00 uur. Toegang 10 euro, 5 voor donateurs.

GOES

Dansavond

Dansclub De Vriendschap uit Goes houdt vanavond een dansavond voor paren en alleenstaanden in Wijkcentrum De Spinne. Er worden ook twee rondes bingo gespeeld. Aanvang: 20.00 uur. De entree bedraagt 5 euro.

BLOEMBOLLENROUTE

■ **BIGGEKERKE** De tulpen bij 't Hofje staan wijd open in de stralende zon. Op de Zeeuwse Bloembollenroute liggen dit jaar zes tuinen: een Bevelands hof sloot zich aan bij het Walcherse initiatief. Ze zijn vandaag te bezoeken tussen 10.00 en 17.00 uur. Bezoekers mogen rondkijken in de romantische rozentuinen aan de Duinweg 32 in Oostkapelle, de ecologische cottagetuin aan de Noordweg in Oostkapelle, de Creatuin aan de Beukenlaan 37 in Oostkapelle, Tuin 't Hofje aan de Noordweg 4 in Biggekerke, de Pionier-Ster aan de Pioniersweg 2A in Grijskerke en De Doolman aan de Oudekammerseweg 22 in Heinkenszand. FOTO LEX DE MEESTER

MIJN DORP, MIJN STAD

ZATERDAG

COLIJNSPLAAT Diverse locaties, 10.00-15.00 uur: Schuurverkoop

GOES Grote Markt, 09.00-16.00 uur: Weekmarkt; Ambachtscentrum Hollandse Hoeve, 10.00-16.30 uur: Paasmarkt; Zeelandhallen, vanaf 10.00 uur: Internationale Dogshow (ook zondag); Het Paard van Troje, 13.30-15.30 uur: Meet en greet Ellen de Vriend; Westerkerk, 19.30 uur: Traditionele Paaszang

KAPPELLE Fruitteelmuseum, 11.00 uur: Start Bloesemwandeltocht

KLOETINGE Zomerweg 1, 12.45 uur: Bloesemwandeltocht

KRABBENDIJK

Ter Weel, 19.00 uur: Bingo

RILLAND Grensweg, 12.30 uur: Festival Dijkrock

WAARDE Adullamkerk, 19.45

uur: Koorzangavond

WEMELDINGE Dorpsplein, 08.00-12.00 uur: Weekmarkt

ZONDAG

GOES Grote Markt, 08.30-09.15 uur: Paasjubel; Randhof, 08.30-10.00 uur: Paasontbijt en zang Leger des Heils

MAANDAG

GOES Stadskantoor, 08.30-17.00 uur: Expositie Ginny Rentmeester; Ambachtscentrum Hollandse Hoeve, 10.00-16.30 uur: Paasmarkt; Westerkerk, 10.30-11.30 uur: Paasfeest; Albert Joachimkade, 14.00 uur: Storytrail Stads wandeling (reserveren noodzakelijk); Sint Maarten in de Groe, 14.30-16.00 uur: Spelmiddag;

HEINKENSZAND De Stenge, vanaf 13.30 uur: Autopuzzelrit Mac de Zeeuwen

RILLAND Dorpshuis, 11.30 uur: Paasbrunch

YERSEKE Moerzicht, 13.30-15.00 uur: Open middag Grand Café; Moerplein, 19.15 en 20.15 uur: Bewegingsuur voor senioren.

Straks mag mogelijk iedereen een maaltje snijden. Chris heeft daar in principe geen moeite mee. „Zeeuwen doen het al eeuwen. Als iemand voor eigen gebruik een ‘zootje’ snijdt, moet dat kunnen, vind ik. Anders wordt het als een particulier het schor leeghaalt om zelf aan de handel te gaan leveren. Dan schiet zo'n gast onder mijn duiven. Dat moeten we niet hebben hè.”

Het seizoen van de lamsoren loopt van medio april tot eind september. Zeekraal begint pas half mei en kan tot eind augustus worden geoogst. Nu is het nog te vroeg, zegt Chris. Op het aanrecht in Krabbendijke ligt een vergiet met zeekraal die hij met pijn en moeite bij elkaar heeft gesprokkeld. „Dat is het resultaat van een paar uur snijden. Mijn vrouw heeft vervolgens een uur lang de troep er tussen uitgehaald. Het is de moeite niet. Nee, dit eten we vanavond zelf maar op, samen met wat gamba's. Heerlijk!”

Zeekraal is wat betreft Chris de koning onder de Zeeuwse zoutwatergroenten, maar liefhebbers moeten nog even geduld hebben. „Zeekraal is geweldig, je hebt er niks bij nodig. Het is een feest op zich.” In supermarkten ligt al wel zeekraal, maar dat is import, weet Chris. Het is doorgaans gekweekte zeekraal uit Marokko, Israël en Mexico. Lamsoren ofwel schorrellommen of zeeas-

ters zijn er volop. Als hij zijn koelcel opent, zien we kratten vol met donkergroene blaadjes. Ze zitten onder het zout en zand. „Dat laat ik bewust zitten, want daardoor zijn de lamsoren langer houdbaar.”

De koelcel herbergt 130 tot 140 kilo lamsoren. De oogst van twee lange dagen snijden. Periodiek worden de zeegroenten in een lab gekeurd. De fysieke arbeid die een zeegroentesnijder levert, betaalt zich uit. „Ik kan er goed van leven. In de winter doe ik wel ander werk. Dakdekken en installatiewerk bijvoorbeeld.”

Zeegroente is gezond. Het zit boordevol vitamines, mineralen, anti-oxidanten en essentiële amino- en vetzuren. Voor de consument hangt er wel een prijskaartje aan. Een ons lamsoren kost al gauw 1,80 euro, een ons zeekraal minstens 2,30 euro. Net als mosselen waren zeegroenten vroeger voedsel voor de armen. Tegenwoordig zijn het exclusieve lekkernijen. De lamsoren en zeekraal die Chris aan zijn afnemers levert, dragen het keurmerk ZekerZeeuws. „Als Zeeuw in hart en nieren promoot ik uiteraard mijn streekproducten. Het is trouwens ook commercieel interessant. Sommige afnemers willen alleen zeegroente met dit keurmerk.” Dan vliegt zijn mes weer door de lamsoren. Nog duizenden kilo's te gaan.

Met een scherp mesje snijdt Chris urenlang lamsoren, de zilte variant van spinazie.

Zo gezien

Formateur, wacht niet te lang met aanpak Zanddijk

Reimerswaalse ondernemers en dorpsraden uit Yerseke en Kruiningen dromen van een gloednieuwe weg met aansluitingen op de A58. Maar deze oplossing is peperduur en laat wel erg lang op zich wachten.

JOERI WISSE

Yersekenaren zijn er aan gewend. Maar wie voor het eerst naar het mosseldorp rijdt, kan de schrik zomaar om het hart slaan. De Zanddijk/Molendijk tussen de A58 en het dorp zit vol bochten en het wegdek is op tal van plekken verzakt. De weg is zo smal dat de vele vrachtwagens met hun wielen letterlijk over de middenstrepen rijden. Bovendien steken op verschillende plekken fietsers de provinciale weg over. Het is een wonder dat de laatste paar jaar ernstige ongevallen zijn uitgebleven.

Ook de provincie is zich bewust dat de N673 één van de gevaarlijkste wegen van Zeeland is. De beheerder van de weg treft daarom dit jaar een reeks veiligheidsmaatregelen. De maximumsnelheid gaat omlaag naar 60, inhalen is straks verboden en er komen vijf lange drempels. De provincie kondigde deze ingrepen aan toen vorig jaar besloten werd de gefaseerde aanpak op de lange baan te schuiven.

Aanleiding voor dit uitstel was de zeer moeizame grondverwerking. Het project dreigde, in combinatie met de extra wensen zoals een fietstunnel, wel erg duur te worden. Reden voor gedeputeerde Harry van der Maas om te laten onderzoeken wat het kost om de klus in één keer te klaren. Dit onderzoek is bijna klaar. Over een maand wordt duidelijk wat de voor- en nadelen zijn van vier verschillende varianten. Die lopen uiteen van verbreding van het huidige tracé tot de aanleg van een

poldertracé, inclusief nieuwe op- en afritten op de A58. In alle gevallen komt er een spoorviaduct.

De Ondernemersvereniging Reimerswaal (OVR) lijkt niet bijster geïnteresseerd in de uitkomsten van de studie. In een brief aan de formateur, die mede is ondertekend door de dorpsraden, worden twee opties opvallend genoeg helemaal buiten beschouwing gelaten. Van de resterende twee opties wordt de variant om de dijk te verbreden afgeschoten. De OVR wil namelijk niet één, maar twee toegangswegen. Blijft over: het poldertracé. Deze route is het stok-

worden van het nut en bereid moeten zijn mee te betalen aan aanpassing van de A58. Daarnaast is het schrappen van bestaande op- en afritten nadelig voor andere dorpen. Het grootste nadeel is wel dat zo'n ingrijpend plan een lang tijdspad kent. Goes heeft ook bijna tien jaar moeten wachten op extra op- en afritten bij De Poel.

Tien jaar lang wachten op een poldertracé betekent nog tien jaar lang met 60 kilometer per uur hobbelen over een krakkemikkige dijk. Geen vrolijk vooruitzicht voor de bijna 10.000 automobilisten en vrachtwagenchauffeurs die elke dag deze route moeten nemen. Een aantal dat, gezien de explosieve groei van de visbedrijven op bedrijventerrein Olzendepolder en de toenemende stroom toeristen die naar Yerseke gaan, alleen maar zal stijgen. De toestand van de dijk zal hierdoor nog verder verslechteren. Bovendien bestaat het risico dat ongeduldige weggebruikers toch gaan inhalen, met alle gevaren van dien.

Het is te prijzen dat de OVR zo betrokken is bij de ontsluiting van Yerseke. De ondernemers hebben bijgedragen aan het agenderen van een 'totaaloplossing' in plaats van een gefaseerde aanpak. Dat is winst voor Yerseke. Ook is het goed dat de OVR hoog inzet. Immers, voor de verbreding van de Deltaweg wordt momenteel ook stevig gelobbyd. Maar doordat de OVR zo vol voor het poldertracé gaat, is het bijna niet meer mogelijk om straks een open debat te voeren en samen de beste oplossing te kiezen.

Het poldertracé is duurder dan de verdubbeling van de Tractaatweg

paardje van de OVR. Niet in de laatste plaats omdat het de deur open zet voor forse uitbreiding van bedrijventerreinen Nishoek en Olzendepolder, een grote wens van het OVR-bestuur.

Of dit nu de gedroomde oplossing is, valt te betwijfelen. Er hangt een prijskaartje van zo'n zeventig miljoen aan, dat is duurder dan de verdubbeling van de Tractaatweg in Zeeuws-Vlaanderen. Het Rijk zal overtuigd moeten

Een Dagje Wellness voor maar 7,50*

Hoe werkt het?

Ga naar pzc.nl/krantsparen • Vul de activatiecode [krantsparen](http://pzc.nl/krantsparen) in en klik verder • Vul uw gegevens in en klik op bestellen • U ontvangt uw persoonlijke spaarkaart per e-mail • Print de spaarkaart en verzamel 4 originele zegels • Deze staan wekelijks in de krant tot en met 6 mei 2019 • Spaarkaart vol? Maak uw reservering voor slechts 7,50* op de website van het resort van uw keuze. Volg hiervoor de stappen op uw spaarkaart. **Let op: alleen zegels uit de fysieke krant worden geaccepteerd.**

U kunt kiezen uit de volgende wellnessresorts:

SpaPuur SpaWell ELYSIUM SpaSense VeluweBron ZWALUWHOEVE Thermen Holiday Hezemeer SpaWeesp

Ga naar pzc.nl/krantsparen

Spaar mee!

Spaarzegel
wellness actie

*Voor SpaSense en Hezemeer geldt een toeslag van €2,- p.p. Reserveringen kunnen gemaakt worden tot en met 31 juli 2019 o.b.v. beschikbaarheid. Bekijk de algemene voorwaarden op de website.

Beste formateur, graag niet nog tien jaar wachten met de aanpak van de Zanddijk

ANALYSE

Reimerswaalse ondernemers en dorpsraden uit Yerseke en Kruiningen dromen van een gloednieuwe weg met aansluitingen op de A58. Maar deze oplossing is peperduur en laat wel erg lang op zich wachten.

Joeri Wisse 28-04-19, 12:00

Yersekenaren zijn er aan gewend. Maar wie voor het eerst naar het mosseldorp rijdt, kan de schrik zomaar om het hart slaan. De Zanddijk/Molendijk tussen de A58 en het dorp zit vol bochten en het wegdek is op tal van plekken verzakt. De weg is zo smal dat de vele vrachtwagens met hun wielen letterlijk over de middenstrepen rijden. Bovendien steken op verschillende plekken fietsers de provinciale weg over. Het is een wonder dat de laatste paar jaar ernstige ongevallen zijn uitgebleven.

Ook de provincie is zich bewust dat de N673 één van de gevaarlijkste wegen van Zeeland is. De beheerder van de weg treft daarom dit jaar een reeks veiligheidsmaatregelen. De maximumsnelheid gaat omlaag naar 60, inhalen is straks verboden en er komen vijf lange drempels. De provincie kondigde deze ingrepen aan toen vorig jaar besloten werd de gefaseerde aanpak op de lange baan te schuiven.

Vier varianten

Aanleiding voor dit uitstel was de zeer moeizame grondverwerving. Het project dreigde, in combinatie met de extra wensen zoals een fietstunnel, wel erg duur te worden. Reden voor gedeputeerde Harry van der Maas om te laten onderzoeken wat het kost om de klus in één keer te klaren. Dit onderzoek is bijna klaar. Over een maand wordt duidelijk wat de voor- en nadelen zijn van vier verschillende varianten. Die lopen uiteen van verbreding van het huidige tracé tot de aanleg van een poldertracé, inclusief nieuwe op- en afritten op de A58. In alle gevallen komt er een spoorviaduct.

De Ondernemersvereniging Reimerswaal (OVR) lijkt niet bijster geïnteresseerd in de uitkomsten van de studie. In een brief aan de formateur, die mede is ondertekend door de dorpsraden, worden twee opties opvallend genoeg helemaal buiten beschouwing gelaten. Van de resterende twee opties wordt de variant om de dijk te verbreden afgeschoten. De OVR wil namelijk niet één, maar twee toegangswegen. Blijft over: het poldertracé. Deze route is het stokpaardje van de OVR. Niet in de laatste plaats omdat het de deur open zet voor forse uitbreiding van bedrijventerreinen Nishoek en Olzendepolder, een grote wens van het OVR-bestuur.

Zeventig miljoen

Of dit nu de gedroomde oplossing is, valt te betwijfelen. Er hangt een prijskaartje van zo'n zeventig miljoen aan, dat is duurder dan de verdubbeling van de Tractaatweg in Zeeuws-Vlaanderen. Het Rijk zal overtuigd moeten worden van het nut en bereid moeten zijn mee te betalen aanpassing van de A58. Daarnaast is het schrappen van bestaande op- en afritten nadelig voor andere dorpen. Het grootste nadeel is wel dat zo'n ingrijpend plan een lang tijdspad kent. Goes heeft ook bijna tien jaar moeten wachten op extra op- en afritten bij De Poel.

Tien jaar lang wachten op een poldertracé betekent nog tien jaar lang met 60 kilometer per uur hobbelen over een krakkemikkige dijk. Geen vrolijk vooruitzicht voor de bijna 10.000 automobilisten en vrachtwagenchauffeurs die elke dag deze route moeten nemen. Een aantal dat, gezien de explosieve groei van de visbedrijven op bedrijventerrein Olzendepolder en het toenemende stroom toeristen aan Yerseke, alleen maar zal stijgen. De toestand van de dijk zal hierdoor nog verder verslechteren. Bovendien bestaat het risico dat ongeduldige weggebruikers tóch gaan inhalen, met alle gevaren van dien.

Deltaweg

Het is te prijzen dat de OVR zo betrokken is bij de ontsluiting van Yerseke. De ondernemers hebben bijgedragen aan het agenderen van een 'totaaloplossing' in plaats van een gefaseerde aanpak. Dat is winst voor Yerseke. Ook is het goed dat de OVR hoog inzet. Immers, voor de verbreding van de Deltaweg wordt momenteel ook stevig gelobbyd. Maar doordat de OVR zo vol voor het poldertracé gaat, is het bijna niet meer mogelijk om straks een open debat te voeren en samen de beste oplossing te kiezen.

► Overschot wordt opgepot

Goes houdt 2,5 miljoen euro over

Goes heeft goed geboerd in 2018. De jaarrekening laat een overschot van 2,5 miljoen euro zien. Wethouder Loes Meeuwisse zegt dat dit overschot niet meteen wordt uitgegeven aan leuke dingen.

Rob Paardekam

Goes

Volgens de wethouder plukt Goes nu de vruchten van de bezuinigingen die de afgelopen jaren zijn doorgevoerd. „We hebben de financiën beter onder controle.” Het grootste deel van het overschot van 2,5 miljoen euro is toe te schrijven aan de sociale taken van de gemeente.

“We hebben de financiën beter onder controle

– Loes Meeuwisse, wethouder

Daarvoor was ruim begroot. Mede daardoor zijn er nu overschotten.

Zo heeft Goes een miljoen euro minder uitgegeven in het kader van uitkeringen. Voor reïntegratietrajecten was drie ton minder nodig dan vooraf was voorzien. Voor de jeugdzorg moest de gemeente wel weer bijna 1,2 miljoen uit de eigen middelen bijleggen. Dat is ook meteen de kanttekening die het college maakt bij de positieve cijfers: in de begroting zat wel voor drie miljoen

euro aan eigen geld dat de gemeente in ‘sociale zaken’ stopt, omdat de middelen van het Rijk niet toereikend zijn. „Dat is geld dat we niet in het onderwijs of de wegen kunnen stoppen”, zegt Meeuwisse.

De bouwleges leverden de gemeente in 2018 250.000 euro meer op dat was ingecalculerd. Dat komt omdat er flink gebouwd wordt in onder meer

de wijken Aria en Goese Diep.

Ook op bedrijventerrein De Poel verrees het ene na het andere nieuwe pand. Zo bouwde Roompot er een groot nieuw hoofdkantoor.

Dat het terrein van het asielzoekerscentrum toch weer aan het COA werd verhuurd, leverde een voordeeltje van ruim twee ton op.

Leuke dingen

De 2,5 miljoen euro die Goes overhield over 2018 wordt niet meteen ingezet voor leuke dingen. Het geld wordt in de algemene reserve gestopt. Dat neemt niet weg dat nu deze reserve weer flink groeit, het makkelijker kan worden om bijvoorbeeld een aantal wensen uit het collegeprogramma uit te voeren. „Want we hebben ambitieuze plannen”, aldus wethouder Meeuwisse. „Op dat gebied zullen nog wel wat keuzes moeten worden gemaakt.”

BIJZONDERE BEKER 1594

■ **SINT-MAARTENSDIJK** Hij is meer dan vierhonderd jaar oud, maar heeft nog lang niet zijn glans verloren. De Sint-Jacobsbeker van het voormalige Sint-Jacobsgilde van Sint-Maartensdijk was gisteren voor één dag thuis in zijn thuisstad. In het oude stadhuis trok de beker, samen met de ananaskom en gildelepel alle aandacht. 's Ochtends kregen leerlingen van de basisschool tekst en uitleg. In de middag was het topstuk dat normaal in het Zeeuws Museum staat onderwerp van een lezing, verzorgd door het Koninklijk Zeeuwsch Genootschap der Wetenschappen (eigenaar van de beker) en de Thoolse stadsarchivaris. De beker trok ook de aandacht van toevallige voorbijgangers, zoals Martin en Diana op den Brouw (foto). FOTO JOHAN VAN DER HEIJDEN

Kaasgat loopt te hoop tegen 'bruin'

De bewoners van Kaasgat staan niet alleen in hun strijd tegen de mogelijke komst van een provinciale weg. Al bijna vierhonderd mensen hebben in één van de drie winkels in de buurtschap tussen Kruiningen en Yerseke hun handtekening gezet tegen 'variant bruin'. Sinds gisteren is er ook een online petitie.

Joeri Wisse

Kaasgat

De provincie Zeeland heeft vier opties doorgerekend om de onveilige en drukke Zanddijk tussen de A58 en Yerseke aan te pakken. In variant bruin wordt het verkeer via een viaduct bij de huidige spoorwegovergang met een bocht om Kaas-

gat naar de Olzendepolder gestuurd. De bestaande dijk wordt 'afgevaarderd', maar blijft wel toegankelijk voor alle verkeer.

„En daar moeten volgens de provincie straks ook fietsers over rij-

▼ **Vierhonderd mensen zetten handtekening tegen 'variant bruin' voor Zanddijk**

den. Mensen die niet weten of ze hun handtekening moeten zetten, twifelen niet meer als ze dat horen”, zegt Miriam Bruijnzeel van landwinkel De Plantage. Ze heeft onder meer bij de VVV aandacht

gevraagd voor het verdwijnen van de fietsroute door Kaasgat, dat nu tussen twee knooppunten én op de Joo de Roo-route ligt.

Uit antwoorden van de provincie op een reeks kritische vragen van Kaasgat-bewoners blijkt dat fietsers tussen Yerseke en het NS-station over de smalle Trenteweg worden geleid. De bewoners van Kaasgat vinden dit onverantwoord omdat de weg ook wordt gebruikt door landbouwverkeer en de kruising met de Capelleweg onoverzichtelijk is.

'Bruin' is redelijk kansrijk, omdat het goedkoper en sneller uit te voeren is dan poldervarianten waarvoor nieuwe op- en afritten aan de A58 moeten worden gemaakt. Eind dit jaar hakken Provinciale Staten definitief de knoop door.

IN DE REGIO

GOES

Tape-iT tien jaar

De Zeeuwse popband Tape-iT bestaat tien jaar. Dat wordt vanavond gevierd met een optreden in La Strada in Goes. Tape-iT begon in juni 2007. De band heeft vader en zoon Reijnierse en drummer Gerard Steur als vaste kern. Veel van de oud bandleden spelen vanavond wat nummers mee. Het optreden begint om 21.00 uur. Toegang is gratis.

ANNA JACOBAPOLDER Landschapsfair

In de eendenkooi van Anna Jacobapolder wordt maandag een landschapsfair gehouden. Er zijn diverse activiteiten, zoals excursies naar de eendenkooi, workshops, een high tea, een wijnproeverij en een ritje met een ruittuig. Ook zijn er streekproducten te koop. Gratis toegang.

SINT-MAARTENSDIJK Fietstocht

ZLTO Tholen organiseert maandag 'Buurten bij de Boer.' Dat is een fietstocht van twintig kilometer langs een aantal agrarische bedrijven. De

▲ Eendenkooi Anna Jacobapolder. FOTO TONNY PRESSER

bedrijven zetten hun poorten op deze dag open voor bezoekers. Er kan tussen 10.30 uur en 13.30 uur gestart worden. De uiterste aankomsttijd is 16.30 uur. Voor deelname is een

deelnemerskaart nodig. Deze is samen met de routekaart verkrijgbaar bij een van de startlocaties: aan Meliasweg 7 in Sint-Maartensdijk en Zuidmoerseweg 4 in Stavenisse.

MIJN DORP, MIJN STAD

Zaterdag DRIEWEGEN Sportveld Driewegen, Smitsweg 24 A, 11.00 uur: Highlandgames-**GOES** Sionkerk, 10.00-15.00 uur: Actiemarkt; **'S-HEER ARENDSKERKE** Diverse locaties, 09.00-16.00 uur: Rommelroute **KAMPERLAND** Jacobahaven, 11.00 uur: Lunch en 17.00 uur: Diner Seafarm Fruits de Mer & Fish Feesten (ook zo) **KLOETINGE** Geerteskerk, 15.00 uur: Orgelconcert Steven Knie-riem;

KRUININGEN Boerderij aan Hogenakkerweg 25, 08.30-11.00 uur: biologische groentemarkt **THOLEN** Gasthuiskapel, 14.30 uur: Zomerconcert met Vocaal Ensemble Viva La Musica; Stadhuis, 15.30 uur: Concert Ensemble Cambiamento Musicale **WISSENKERKE** De Kroon en andere locaties, vanaf 16.00 uur: Wissenerkerkse Feestdag **WOLPHAARTSDIJK** Theethuin Onder de Notenboom, 11.00-

17.00 uur: Open Tuin (ook zo en ma)

Zondag

HEINKENSZAND Industrieterrein Noordland, 11.00 uur: Pinkstermarkt

Maandag

BAARLAND Slot Baarland, 10.00-17.00 uur: Kastelendag **HOEDEKENSKERKE** De Buffer, vanaf 11.00 uur: Festival Op Stoom **KAMPERLAND** Familie Vermeer, Jacobadijk 26, 10.00-16.00 uur: Campina Boerderijdag.

► 'Motie Zanddijk onverstandig'

Zet de raad de provincie voor 't blok?

Gedeputeerde Harry van der Maas (SGP, infrastructuur en mobiliteit) vindt het onverstandig als de gemeenteraad van Reimerswaal stemt over een motie die voorstelt alleen nog te streven naar de duurste variant voor de aanpak van de Zanddijk.

Ernst Jan Rozendaal
Middelburg

Gevraagd naar zijn reactie op de voorgenomen motie zegt Van der Maas: „Dit is onverstandig, niet doen.”

De provincie heeft vier varianten laten onderzoeken voor de Zanddijk bij Yerseke: rood, groen, bruin en roze/zwart. Voor de eerste twee moet een nieuwe afslag worden aangelegd aan de A58. Bij rood gebeurt dat bij de Sluisweg. Dat kost in totaal 73,7 miljoen euro. Bij variant groen komt de afslag bij de Goversweg. Dat kost 67,5 miljoen euro. Variant bruin loopt vanaf de A58 nog deels over de Zanddijk, om halverwege over te gaan op een nieuwe weg naar de Olzendepolder. Kosten: 40,5 miljoen euro.

Meerderheid

De provincie heeft een voorkeur voor groen of bruin, de ondernemers en inwoners van Reimerswaal voor rood. Voor roze/zwart is geen draagvlak. De SGP wil een motie indienen waarin de provincie wordt duidelijk gemaakt dat rood het enige acceptabele tracé is. Aan bruin en groen kleven te veel nadelen, aldus de motie, die mede ondertekend is door CDA en VVD,

duus bij stemming waarschijnlijk een meerderheid haalt. Er wordt in de motie ook aangedrongen op aanvullend onderzoek. De provincie vindt rood te duur, onder meer omdat ProRail daaraan waarschijnlijk niet wil meebetalen. Volgens de politieke partijen in Reimerswaal verandert dat als de spoorwegovergang Zanddijk dichtgaat. Dan zou ProRail 6 miljoen euro willen bijdragen. Alleen is deze goedkopere versie van rood niet in het variantenonderzoek meegenomen. De gemeenteraad wil dat alsnog.

Betaalbaar

De motie verrast Van der Maas. Hij wijst erop dat groen en bruin de voorkeur hebben. Hij vindt het verstandiger als Reimerswaal het overleg afwacht dat nu plaatsvindt met onder meer Rijkswaterstaat en ProRail. „Dit is echt voorbarig. Laten we eerst ons huiswerk doen en met alle stakeholders kijken naar wat haalbaar is, goed voor de verkeersveiligheid en betaalbaar. Daar wordt Reimerswaal absoluut bij betrokken.”

Voor de provincie staat de veiligheid op de Zanddijk en Molendijk centraal, plus de ontsluiting van Yerseke. Als de gemeente het project wil verbreden door bijvoorbeeld ook de verkeerssituatie rond Kruiningen mee te nemen, dan moet zij ook maar opdraaien voor de extra kosten, vindt Van der Maas. **De raad Reimerswaal kwam gisteravond bijeen. Bij het ter perse gaan van deze krant was de kwestie Zanddijk nog niet behandeld.**

■ Sylvia Tuinder geeft de kinderen uitleg over het bijenhotel aan de rand van woonwijk Mannee.

FOTO MARCELLE DAVIDSE

Ook voor bijen is het goed toeven in de Goese woonwijk Mannee

Rob Paardekam
Goes

Het is in nieuwbouwwijk Mannee in Goes niet alleen goed toeven voor mensen. Aan de rand van de wijk is het een walhalla voor bijen en andere diertjes.

Tegen de Kattendijksedijk aan heeft de Stichting Landschapsbeheer Zeeland (SLZ) een klein natuurgebied ingericht op een stuk grond van de gemeente. De vele soorten bloemen en planten moeten allerlei dieren aantrekken, waaronder vlinders en wilde bijen. In het bijenhotel dat aan de

rand van het gebiedje is aangelegd, vinden die laatste diertjes een plek om te nestelen. En is ook een klein poeltje, bedoeld voor kikkers en salamanders om zich voort te planten.

In de aanwezigheid van enkele tientallen leerlingen van basisschool De Wingerd werd gisteren een informatiebord bij het natuurgebiedje onthuld door wethouder André van der Reest. De kinderen kregen daarna een korte les over bijen van Sylvia Tuinder van SLZ. Een jongen wilde weten hoe lang bijen leven. „Honingbijen zijn natuurlijk een ander

verhaal, maar wilde bijen leven meestal maar een paar weken”, was het verrassende antwoord. „Ze moeten dus heel snel zorgen voor nageslacht. Dat kunnen ze doen in het bijenhotel.”

Toch zullen lang niet alle bijen dat 'hotel' gebruiken om hun eitjes in te leggen. „Driekwart van de bijen nestelt in de bodem”, vertelde Tuinder. „Daarom is het ook zo goed dat er in dit natuurgebiedje ook kale stukjes grond zijn waarin ze gangetjes kunnen maken.” SLZ heeft kort na de inrichting al meer dan tachtig soorten planten geteld.

Sluiskil maakt zich op voor Opschoondag

SLUISKIL Sluiskil maakt zich op voor de eerste Opschoondag, zaterdag van 9.00 tot 13.00 uur. 'Samen voor een opgeruimd Sluiskil', dat is het idee. Ondernemersvereniging Samen Sterk heeft het initiatief genomen.

Verenigingen en stichtingen uit het Kanaaldorp hebben er zich bij aangesloten. Ook de gemeente Terneuzen en woningcorporatie Clavis werken mee. Bewoners kunnen grofvuil inleveren op het Minis-

ter Lelyplein waar een mini-milieustraat komt. Vrijwilligers rijden door Sluiskil met aanhangwagens waar mensen die slecht ter been zijn of geen eigen vervoer hebben, spullen kunnen inleveren.

IN DE REGIO

SCHERPENISSE

Zomerconcert Euterpe

Muziekvereniging Euterpe geeft vrijdag haar jaarlijkse zomerconcert bij brasserie de Zeester. Het programma wordt verzorgd door het fanfareorkest onder leiding van Harrie Bosch, de samspeelgroep onder leiding van Monique de Rooij en blaaskapel 'Dak d'raf.' Aanvang 19.30 uur. Toegang gratis.

KAMPERLAND

Wandeling door de Schotsman

Staatsbosbeheer houdt

vandaag wandeling door de Schotsman. De wandeling - onder begeleiding van een gids - begint om 14.00 uur op de parkeerplaats tegenover de surfschool aan de parallelweg N57. De tocht duurt circa anderhalf uur. Kosten bedragen 5 euro per persoon. Aanmelden kan via de website van Staatsbosbeheer.

OVEZANDE

Zomerse Frizzz Party in de Klomp

SooSTouR sluit vrijdag het seizoen af met een zomerse Frizzz Party in podium de Klomp. Op de

▲ Feest DJ Twan tijdens een eerdere editie van Frizzz Party FOTO JOHAN VAN DER HEIJDEN

Frizzz Party worden geen alcohol en energiedrankjes geschenken. Feest DJ Twan en Feestnation zullen laten zien dat het kan: een

leuk feestje hebben zonder alcohol. Het feest begint om 20.00 uur en eindigt om 23.30 uur. Tickets zijn verkrijgbaar via soostour.nl.

MIJN DORP, MIJN STAD

COLIJNSPLAAT

Voorstraat 45, 12.00-17.00 uur: Leestafel
GOES Inloophuis Oase, ochtend: Inloop; De Spinne, 09.30-11.30 uur: Inloop voor vragen over de computer; Ingang Historisch Museum, 14.00 uur: Rondleiding door Goes

HEINKENSZAND

Galerie 't Kunstuus, 13.00 uur: Expositie
'S-HEER ARENDSKERKE Poelwijck, vanaf 18.00 uur: Avondvierdaagse
KAMPERLAND

P aan de Parallelweg N-57, 14.00 uur: Wandeling door de Schotsman
KAPELLE De Vroone, 09.00-11.30 uur: Houtsnijden; 13.00-17.00 uur: Biljarten voor senioren; 19.15 uur: Bridgeavond; Hervormde Kerk, 14.00-17.00 uur: Kerk open en expositie
KLOETINGE Geerteskerk, 13.30-16.00 uur: Expositie Willem van Wijngaarden
KORTGENE Dorps-huis, 14.00-16.00 uur: Seniorenmiddag
KRUININGEN Rei-

merswaalhal, 09.30-10.30 uur: Yoga-gym
RILLAND De Nieuwe Vliedberg, 10.00-11.15 uur: Wandeling in groepsverband
WEMELDINGE Goudsmederij Burger, 14.00 uur: Workshop theepepel-ring maken; De Wemel, 14.00-16.00 uur: Bingo; Maartenskerk, 19.30 uur: Zomerzangavond
YERSEKE Moerzicht, 10.00-11.15 uur: Groepswandeling; Moerzicht, 19.00-20.00 uur: Bijbellesing.

Trots

We hoeven niet weg, het is hier zo mooi

„Vroeger, toen ik in dienst zat, konden ze het wel horen dat ik uit Zeeland kwam”, zegt Jan Verburg uit Goes lachend. „En mijn broers in Canada praten nog oud Zeeuws tegen elkaar. Je kunt ook zien waar er daar Zeeuwen wonen. Dan zie je een molen in de tuin.” Verburg is trots op de producten die uit de provincie komen, maar ook op de Zeeuwse natuur, vertelt hij. „De meeste mensen weten niet hoe mooi de Zak van Zuid-Beveland is. Ga er maar eens fietsen! We hoeven helemaal niet ver weg. Alhoewel, als ik een keer in Amsterdam ben, vind ik 't ook wel leuk, hoor.”

Hardcore

In Amsterdam voel ik me niet thuis

Corné Mol uit Yerseke moet zijn best doen om ABN te praten, merkt hij op als hem gevraagd wordt naar zijn Zeeuwse gevoel. Thuis praat hij in dialect. Dat zorgt er ook voor dat hij zich meer Zeeuw voelt dan Nederlander. „In een grote stad als Amsterdam voel ik me niet zo thuis. Als Zeeuwen onder elkaar zijn, voel je je één. Hoewel er tussen de dorpen onderling wel een beetje afstand kan bestaan.” Hij merkt op dat steeds meer mensen 'normaal' Nederlands praten in zijn omgeving. „Zoals mijn neefjes. Dat zijn dus geen hardcore Zeeuwen. Jammer dat het dialect er zo uit gaat.”

Opkijken

Ik vond het belangrijk om ABN te praten

Hoewel ze een echte Goese is, voelt Debora Fraanje zich niet méér Zeeuws dan Nederlands. „Mijn moeder had dat wel. Die liep heel haar leven in klederdacht. Zelf heb ik eigen zaken gehad en heb ik voor een cateraar gewerkt. Daarom vond ik het belangrijk dat ik ABN kon praten. Al kan ik plat Zeeuws ook verstaan en praten. Mijn kleinzoon van vijf heb ik snel wat geleerd: 'bie ons tuus gooien de huus mi kluuten over de schuure op de puuten in de dulve.’” Ze woont hier prettig in de provincie, vertelt ze. Opkijken tegen de Randstad is er dan ook niet bij. „Af en toe hebben we ook hier een grote 112-storing, hè”.

FOTOS/MARCELLE DAVIDSE

inclusief Zeeland, kijkt. De randen horen wel bij ons land, maar om ze 'typisch Nederlands' te noemen, dat komt in bijna niemand op. En dat merken de bewoners van dat 'grensland' wel. Inwoners van die delen van Nederland zeggen weinig te merken van waardering voor hun omgeving en voor henzelf, blijkt uit het onderzoek.

Vierenvijftig procent van de

Zeeuwen voelt méér betrokkenheid met andere Zeeuwen dan met Nederlanders, staat in het rapport. Daarmee staat onze provincie aan kop, nog voor Friesland. En dat is rechtstreeks te verklaren uit dat gevoel van 'achtergesteldheid'.

De grenslanders 'hebben minder' met de rest van het land, en dus automatisch relatief méér met hun eigen omgeving, concluderen de on-

derzoekers. Nu is dat gevoel van 'achtergesteldheid' niet de enige reden voor de Zeeuwse koppositie, meldt het rapport.

Ook onderzoeker Dick van der Wouw van ZB Planbureau heeft, geconfronteerd met de cijfers, een aanvullende verklaring. „Verhuizen vanuit Zeeland is niet zo gemakkelijk. Mensen blijven hier vaak hangen, met hun bekenden en

familie in de buurt. Bovendien vergrijst Zeeland, en oudere mensen hechten meer belang aan hun omgeving. Die combinatie zorgt voor een sterk gevoel van 'eigen identiteit'.”

Overigens, benadrukken de onderzoekers, voelen ook grenslanders betrokkenheid bij Nederland, maar dan wel op de tweede plaats. Ofwel: wie het hele jaar de

Zeeuwse vlag in de tuin heeft hangen, laat daar op Koningsdag vaak een rood-wit-blaauwe naast wapperen.

Kijk op de site bij /video
Zeeuw is meer Zeeuws dan Nederlander

Bijna iedereen wil duurste variant Zanddijk

De inwoners van Yerseke willen 'rood', de ondernemers willen 'rood', de hele gemeenteraad van Reimerswaal wil 'rood' en zelfs het college wil 'rood'. Toch werd een motie van SGP, CDA en VVD voor die rode ontsluitingsvariant van Yerseke in de nacht van dinsdag op woensdag op het laatste moment terug getrokken.

Willem Adriaansens
Kruiningen

„Pas op, dit is gevaarlijk. Wij overvragen hiermee en ik sta niet in voor de gevolgen”, waarschuwde wethouder Jaap Sinke de Reimerswaalse raad over de motie van SGP, CDA en VVD. Die motie pleitte voor de 'rode' variant voor een nieuwe ont-

sluiting van Yerseke. De Provincie Zeeland heeft vier mogelijke tracés onderzocht om de problemen op de gevaarlijke Zanddijk en Molendijk in Yerseke op te lossen. Er moet een betere ontsluiting van het dorp naar de A58 komen. Gedeputeerde Harry van der Maas presenteerde onlangs de vier varianten. Bruin en groen hebben daarbij de voorkeur van de provincie. Maar iedereen in en rond Yerseke wil de rode variant.

Daarom bereidde de SGP-Reimerswaal een motie voor om de provincie kenbaar te maken dat het de (duurste) rode variant zou moeten worden. Al snel was met het CDA en de VVD een meerderheid in de raad gevonden en ook de CU en de PvdA stonden zeer positief tegenover dit voorstel. Alleen Leefbaar

Reimerswaal (LR) was tegen. „Als fractie zijn wij het eens met rood”, meldde LR-voorman Marien West-

De rekening komt straks voor een groot deel bij ons te liggen

– Jaap Sinke, wethouder van Reimerswaal

strate. „Maar met de motie roepen wij iets over ons af waar we spijt van gaan krijgen. De provincie gaat ons straks de beurs laten trekken.”

Wethouder Jaap Sinke zat op één lijn met Weststrate. „We zijn het ook 100 procent eens met gedepu-

teerde Harry van der Maas: dit is onverstandig. De rekening komt straks voor een groot deel bij ons te liggen. Als Rijkswaterstaat niet mee betaalt, kan ons dat zomaar 18 miljoen euro gaan kosten. Natuurlijk is rood de beste variant. Maar we moeten nu pas op de plaats maken.”

Legitiem

Raadslid Daniël van Iwaarden (SGP) verzocht na de reacties van Weststrate en Sinke om een schorsing. „Het leek ons heel legitiem om als raad om de rode variant te vragen. Daarbij komt dat we moeten handelen met de informatie die we hebben. En de informatie over Rijkswaterstaat was ons niet bekend.”

Na de schorsing bleek dat de motie ingetrokken werd. Van Iwaarden:

„De hele raad is het eens: we willen rood. Dat impliceert deze motie ook, maar blijkbaar krijgt hij nu ook een

Het leek ons heel legitiem om als raad om de rode variant te vragen

– Daniël van Iwaarden, SGP

andere uitleg. Wij zijn er overigens niet bang voor dat de motie allerlei negatieve effecten gaat hebben. Maar om te voorkomen dat mensen zich er wel aan gaan storen hebben wij besloten de motie niet in te dienen.”

DINSDAG 10 SEPTEMBER 2019, 18:34

DEEL DIT ARTIKEL:

Provincie zoekt hulp Rijk bij aanpak gevaarlijke weg

Het provinciebestuur zoekt de hulp van het Rijk bij de aanpak van de Zanddijk-Molendijk in Yerseke. Het is één van de gevaarlijkste wegen van Zeeland. Vanaf 2008 tot nu zijn er vijftig ongelukken geweest. De provincie wil op korte termijn de weg aanpakken, het liefst met financiële hulp van het Rijk.

De weg is smal, onveilig en in een slechte staat, stelt de provincie. Uit een eerder onderzoek kwamen vier alternatieven voor aanpak van de weg naar voren. De provincie zet nu in op twee varianten daarvan.

Veilig en bereikbaar

Bij beide varianten gaat de veiligheid van de weg omhoog en is de bereikbaarheid van Yerseke gegarandeerd, zegt provinciebestuurder Harry van der Maas. De ene variant (met de naam groen) is 20 miljoen euro duurder dan de ander (met de naam bruin).

De groene zorgt voor een betere aansluiting op de A58. Er komt dan een nieuwe aansluiting op één kilometer verder van de Vlaketunnel af. Rijkswaterstaat vindt dat een goed idee. Want het verkeer, komend

vanaf Yerseke richting de snelweg, staat nu regelmatig vast. Dat zou met de nieuwe aansluiting verleden tijd moeten zijn.

Gesprek met minister Verkeer en Waterstaat

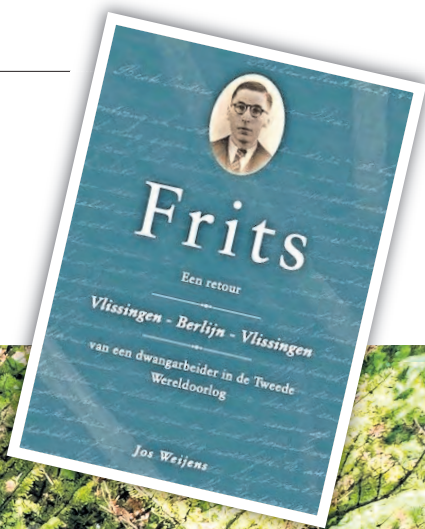
Provinciebestuurder Harry van der Maas heeft in november een gesprek met de minister van Verkeer en Waterstaat. Dan verwacht hij ook te horen of het Rijk wil meebetalen aan die duurdere variant. Van der Maas vraagt een Rijksbijdrage van 25 miljoen euro.

Zo niet, dan wordt de weg zelf wel aangepakt, maar dan niet de aansluitingen op de snelweg. Daar heeft de provincie, samen met gemeente Reimerswaal en het Waterschap, sowieso 56 miljoen voor gereserveerd.

Begin volgend jaar moet duidelijk zijn wat er met de Zanddijk-Molendijk bij Yerseke gebeurt.

het leven

Frits gelegd. Een eerbetoon. Jos noemt zijn boek ook een eerbetoon. Tijdens zijn speurtocht naar informatie over de Berlijnse ziekenhuizen waar Frits was opgenomen, kwam hij tot een schokkende

ontdekking. „Die ziekenhuizen waren euthanasiecentra. Als een dwangarbeider door ziekte of andere reden geen nut meer had, werd hij daar opgenomen om zo snel mogelijk te sterven.”

Jos Weijens: Frits - Een retour Vlissingen-Berlijn-Vlissingen van een dwangarbeider in de Tweede Wereldoorlog - Uitgeverij Boekscout, 180 pagina's, 20,50 euro.

GS vragen Rijk om 25 miljoen voor aanpak Zanddijk Yerseke

Gedeputeerde Staten vragen het Rijk bijna 25 miljoen euro bij te dragen aan een nieuwe weg naar Yerseke die de smalle en gevaarlijke Zanddijk/ Molendijk vervangt.

**Frank Balkenende
Middelburg**

De N673 vormt de enige schakel tussen Yerseke en snelweg A58. Transportbedrijven in Yerseke schreeuwen al jaren om aanpak van de weg. De 'groene' variant, die de voorkeur van GS heeft, kost in totaal 67,5 miljoen euro. Het Rijk zou volgens een brief aan het ministerie van Infrastructuur en

Waterstaat de kosten van een nieuwe op- en afrit van de A58 moeten bekostigen. Die komt één kilometer verder van de Vlaketunnel te liggen, waardoor de kans op files afneemt. Ook hoopt de provincie dat het Rijk de helft van de kosten betaalt voor een nieuwe, ongelijkvloerse spoorkruising. De rest moet de regio bijdragen. De provincie zal het plan in november aan de orde stellen in het jaarlijkse overleg met het Rijk over investeringen in Zeeuwse infrastructuur.

Volgens gedeputeerde Harry van der Maas biedt de 'groene variant' de mogelijkheid om naast aanpak van de N673 naar Yerseke

ook de aansluiting op de A58 te verbeteren. De huidige op- en afritten vervallen dan. Ook een dure aanpassing van de rotonde bij Nishoek is niet meer nodig met dit plan. Mocht het Rijk afhaken, dan kan de provincie terugvallen op de 'bruine' variant, die rond de 50 miljoen euro kost. Overigens zijn de bedragen ruwe ramingen.

De duurste, 'rode' variant (bijna 74 miljoen euro), die de voorkeur geniet van de gemeenteraad Reimerswaal, de Ondernemersvereniging Reimerswaal en de Dorpsraad Kruiningen, schoot de provincie eerder af. Vooral omdat daarbij te veel verkeer naar wegen rond Kapelle verschuift.

Provincie betaalt toch mee aan struikelstenen

MIDDELBURG Middelburg De Stichting Struikelstenen krijgt alsnog subsidie van de provincie Zeeland. Het gaat om 3450 euro. De provincie komt met het geld over de brug na een uitspraak van de Middelburgse rechtbank in mei van dit jaar.

De stichting plaatst struikelstenen, kleine gedenkstenen tussen de normale bestrating op plekken waar Joden zijn weggevoerd. De stenen zijn onder meer te zien in Middelburg, Vlissingen en Goes.

De provincie vond het plaatsen van de gedenkstenen in het trottoir een gemeentelijke kwestie, niet passend in het provinciale cultuurbeleid. De rechter dacht daar anders over. Hij stelde dat de struikelstenen in meer gemeenten worden neergelegd met het doel bewoners, maar ook bezoekers te wijzen op de vervolging van Joden in de provincie tijdens de Tweede Wereldoorlog.

log. Je kunt, aldus de rechter, dus niet meer spreken van een puur gemeentelijk belang.

De provincie is het daar bij nader inzien mee eens. De stichting Struikelstenen werkt nu aan een tweetalige website om ook jongeren en jong-volwassenen te bereiken. De provincie is daar blij mee. Ze vindt educatie over de Tweede Wereldoorlog belangrijk.

▲ In de Lange Vorststraat in Goes werden dit jaar twee struikelstenen geplaatst. FOTO MARCELLE DAVIDSE

Informatiebijeenkomst ontwerp Nationale Omgevingsvisie

Duurzaam economisch groeipotentieel

Ruimte voor klimaatadaptatie en energietransitie

Sterke en gezonde steden en regio's

Toekomstbestendige ontwikkeling van het landelijk gebied

Met de Nationale Omgevingsvisie geeft het Rijk een langetermijnvisie op de toekomstige ontwikkeling van de leefomgeving in Nederland. Ook over 30 jaar moet ons land nog steeds prettig en gezond zijn om in te wonen, werken en recreëren. Daarom is het belangrijk nu al na te denken over de keuzes die daarvoor nodig zijn. De vraagstukken zijn groot en vaak met elkaar verweven. Denk aan klimaatverandering, energietransitie, circulaire economie, bereikbaarheid, woningbouw en kringlooplandbouw. Ze vragen meer ruimte dan zomaar beschikbaar.

De NOVI helpt om keuzes te maken, te kiezen voor slimme combinaties van functies en uit te gaan van de specifieke kenmerken en kwaliteiten van gebieden. En er nu mee aan de slag te gaan en beslissingen niet uit te stellen of door te schuiven. Het Rijk doet dit samen met provincies, gemeenten, maatschappelijke organisaties, bedrijven en inwoners van ons land. Zo bouwen we samen aan een mooier en duurzamer Nederland.

Het PlanMER brengt de milieueffecten in beeld van de beleidskeuzes in de ontwerp-NOVI. Daarnaast is er een passende beoordeling uitgevoerd. Hierin zijn mogelijke consequenties van de beleidskeuzes voor de Natura 2000-gebieden getoetst.

Informatiebijeenkomst in de provincie Zeeland

U bent welkom op onze informatiebijeenkomst over de ontwerp Nationale Omgevingsvisie (ontwerp-NOVI) en het milieueffectrapport (PlanMER NOVI). Tijdens deze bijeenkomst kunt u kennis nemen van de inhoud en hier vragen over stellen.

De bijeenkomst vindt plaats op:
- **maandag 16 september 2019**, bibliotheek, Kousteensdijk 7, 4331 JE Middelburg.

Tussen 19.00 uur en 21.00 uur kunt u op elk moment binnenlopen. U hoeft u van tevoren niet aan te melden. Om 19.30 uur zal er een korte presentatie zijn over de Nationale Omgevingsvisie. U kunt tijdens deze informatiebijeenkomst ook formeel een zienswijze over de ontwerp-NOVI of PlanMER NOVI indienen.

Tot en met 30 september 2019 kunt u uw zienswijze ook digitaal of per post indienen. Digitaal via www.platformparticipatie.nl/NOVI of per post (Directie participatie, t.a.v. NOVI, Postbus 20901, 2500 EX Den Haag).

STUKKEN BEKIJKEN

Alle documenten staan vanaf 20 augustus 2019 op: www.platformparticipatie.nl/NOVI en www.ontwerpnovi.nl. Op papier kunt u de stukken tot en met 30 september 2019 bekijken op alle provinciehuizen en bij het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijk Relaties.

INFORMATIE

Meer informatie over de NOVI kunt u vinden op: www.platformparticipatie.nl/NOVI en www.ontwerpnovi.nl. Vragen over de procedure? Telefoon 070 456 89 99. Vragen over de inhoud van de NOVI? Via e-mail: postbusnationaleomgevingsvisie@minbzk.nl.

► Bedrijven Yerseke doen oproep

'Geef klap op aanpak Zanddijk'

Het laatste waar het bedrijfsleven in Yerseke op zit te wachten is nieuwe vertraging bij de aanpak van de Zanddijk. Tien grote mossel-, vis- en transportbedrijven vinden dat er genoeg gediscussieerd is over varianten en roepen de provincie op 'gas te geven'.

Joeri Wisse

Yerseke

Aanleiding is de brief die de provincie deze week naar het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat heeft gestuurd met de vraag om nieuwe op- en afrit van de A58 (25 miljoen) te bekostigen. Daarbij gaat de provincie uit van variant groen, die zo'n 67,5 miljoen kost. De Yerseke bedrijven juichen deze actie toe.

In een brief aan gedeputeerde Harry van der Maas constateren ze dat in de discussie over de varianten het doel is ondergesneeuwd. Edwin Foudraïne van transportbedrijf Kotra heeft 'sympathie voor de belangen van Kruijningen', maar benadrukt dat er vooral snel een veilige en verantwoorde oplossing voor Yerseke moet komen. „Alleen ons bedrijf rijdt al dagelijks met 100 vrachtauto's over die levensgevaarlijke dijk. Langer wachten is onverantwoord.”

Rode variant

De tien bedrijven maken de provincie duidelijk dat ze zich niet gesteund voelen door de lobby van Ondernemersvereniging Reimerswaal (OVR) voor de rode variant. Daarbij komen de nieuwe op- en

afritten verder van Kruijningen en ontstaat maximaal ruimte om bedrijventerrein Nishoek uit te breiden.

De provincie heeft deze optie bijna 74 miljoen euro definitief afgeschoten en gaat nu de groene en bruine variant doorrekenen. „Wij wachten deze exercitie nu af en komen er daarna op terug”, laat Ton Verbree namens de OVR weten. Hij hoopt dat de provincie niet uit armoede en onder tijdsdruk een in zijn ogen betere oplossing links laat liggen.

Volgens de provincie is de bruine variant sneller uit te voeren, omdat daarbij geen nieuwe aansluiting op de A58 hoeft te komen. „Daar geloof ik niet in”, zegt Verbree. Hij schat de kans groot in dat grondeigenaren in Kaasgat zich tot op het uiterste zullen verzetten.

Gefaseerd

Foudraïne denkt dat het geld zal bepalen of de groene of bruine variant wordt uitgevoerd. In beide gevallen pleit hij ervoor zo snel mogelijk te beginnen met het gedeelte tussen bedrijventerrein Olzendepolder en de Olzendepolderdijk. Daardoor hoeft het meeste vrachtverkeer niet meer over de Molendijk te rijden.

De dorpsraad Yerseke heeft uit solidariteit met de dorpsraad Kruijningen ook lang gepleit voor de rode variant. Secretaris Wim Cornelisse wil de zaak niet op de spits drijven, maar vindt dat het na tien jaar praten nu tijd is om door te pakken en mee te gaan met de keuzes van de provincie. „Het heeft gewoon geen zin om meer om aan een dood paard te trekken.”

▲ Beheerder Ronny Menheere serveert koffie bij de computerclub. FOTO MARCELLE DAVIDSE

De Pit is blij met tijdelijke locatie

Rob Paardekam

Goes

Het was even wennen voor de mensen van de computerclub, die gisteren voor het eerst terechtkonden in het tijdelijke onderkomen van buurthuis De Pit in Goes-Zuid.

Het eigenlijke buurthuis op de hoek van de Appelstraat en de Fruitlaan wordt het komende half jaar gemoderniseerd en uitgebreid. In de voormalige Wilhelminaschool aan de Lijnbaan vond De Pit een tijdelijk alternatief.

„We zijn er gelukkig mee, want we zijn best even bang geweest dat er een half jaar helemaal niks zou

zijn”, zegt beheerder Ronny Menheere. Het voormalige Groen College aan de overkant van de Fruitlaan is ook in beeld geweest als alternatieve locatie. Dat was volgens Menheere ook een prima stek geweest. „Maar het gebouw was in die tijd ook in beeld voor de nieuwe woningcorporatie”, weet hij. „Dat ging niet door, maar toen was voor ons deze oude school al geregeld.”

Seniorenbingo

Het buurthuis heeft aan de Lijnbaan de beschikking over een aantal lokalen, de eerste verdieping en de gymzaal op de begane grond. In die gymzaal vindt onder meer de

seniorenbingo plaats. „Gelukkig maar, want de traplift om naar de eerste verdieping te komen is heel langzaam”, grapt Menheere.

De salsadansers hadden minder geluk. De vloer van de gymzaal is niet bestand tegen hun hakken. Ook de biljarters moeten het een half jaar zonder onderkomen doen. Het biljart was simpelweg te zwaar om naar boven te tillen.

Zelf kan Menheere geen maaltijden koken voor de gebruikers, want er is geen keuken. „We zijn een half jaar aan het kamperen”, omschrijft hij de tijdelijke situatie. „Maar we weten waarvoor we het doen. We krijgen er straks een prachtig buurthuis voor terug.”

Twoe gewonden bij brommerongeluk in Yerseke

YERSEKE Bij een eenzijdig ongeval in Yerseke zijn gistermiddag twee personen gewond geraakt. Het ongeval gebeurde rond 15.00 uur aan de Steeweg. Door nog onbekende oorzaak reed de bestuurder van een brommer met zijn passagier een sloot vol met modder in.

Twee ambulances, diverse voer-

tuigen van de brandweer en politie-eenheden werden direct met spoed naar de plek van het ongeval gestuurd. Ook de traumahelikopter uit Rotterdam werd gealarmeerd.

Bij aankomst van de eerste ambulance bleek nog één persoon vast te zitten in de modder, de ander had vermoedelijk op eigen

kracht de sloot verlaten. De traumahelikopter landde in een weiland naast de sloot. Met behulp van een takel van de brandweer werd de brommer uit de sloot gehaald.

Hoe de slachtoffers eraan toe zijn, is niet bekend. Ze zijn allebei met een ambulance naar het ziekenhuis overgebracht.

IN DE REGIO

'S-HEER HENDRIKSKINDEREN

Vogelbeurs

De Vogelvrienden Goes houden morgen een vogelbeurs in het Heer Hendrikshuis. Bezoekers kunnen kooi- en volièrevogels ruilen, kopen en te verkopen. De beurs duurt van van 10.00 tot 12.00 uur. Een toegangsbewijs kost twee euro.

KAPELLE

Diverse muzikale optredens

Tijdens de landelijke Open Monumentendag die morgen wordt ge-

houden, is de Hervormde kerk geopend van 10.00 tot 17.00 uur. De hele dag is er een muzikaal programma. Er is koorzang, orgelmuziek en brassbandmuziek. Op het kerkplein wordt 's middags sjees gereden en de toren kan worden beklommen.

GOES

Concert Belle and The Beats

Belle and The Beats geeft morgen een concert in Podium 't Beest. De Amsterdamse band, met de van oorsprong Goese zangeres Isabel Zoetewij, bracht in mei

▲ In 's-Heer Hendrikskinderen is morgen een vogelbeurs. ARCHIEFFOTO JOHAN VAN DER HEIJDEN

2018 hun debuut-EP *Lose Your Feathers* uit. Met een lovende recensie in Music Maker Magazine was de toon gezet. Het publiek kan elektronische geluiden,

oriëntaalse invloeden, donkere teksten en hypnotiserende visuals verwachten. Na afloop is er een afterparty. Kaarten zijn verkrijgbaar via tbeest.nl.

MIJN DORP, MIJN STAD

GOES Centrum 't Westlicht, Albert Joachimkade 3, 10.00-12.00 uur: Inloop voor hulpvragen, luisterend oor en koffie en thee; De Studio, 's-Heer Elsdorpweg 39, 13.00-17.00 uur: Expositie van Ineke Otte; Inloophuis Oase, Rooseveltlaan 87, 13.30-15.30 uur: Open middag kleigroep 'Werk in Uitvoering'; Beukenstraat 190, 19.00 uur: Optreden Denise & Marcel; Baas Beveland, Grote Markt, 21.30 uur: Concert

van de Americana band Walter Rootsie and his Blue Connection uit Finland
'S-HEER ARENDSKERKE Landschapstuin, Panhoeveweg, 13.00-17.00 uur: Expositie 'een Bunder Follies'
HEINKENSZAND Galerie 't Kunstuus, 13.00-18.00 en 19.00-20.30 uur: Expositie Funda Ozyer, keramiek en Ergun Arda, Glas
KAMPERLAND Dorpshuis Casembroet, Alexiaplein 3, 13.00-16.00 en

20.00-23.00 uur: Vrij biljarten
SCHERPENISSE Brasserie De Zee-ster, 20.00 uur: Bingo
THOLEN Atrium gemeentehuis, Hof van Tholen 2, 13.00-15.00 uur: Taalcafé
WEMELDINGE Gymzaal tegenover OBS, 15.30-17.00 uur: Wisselende sportactiviteiten voor de jeugd
YERSEKE Dreef, 08.30-12.30 uur: Weekmarkt; Moerzicht, 14.00-16.00 uur: Spelmiddag met o.a. koersbal en sjoelen.

► Second opinion Zanddijk

'Variant rood' niet zo duur als gedacht

De duurste oplossing voor de aanpak van de Zanddijk tussen de A58 en Yerseke - waar Ondernemersvereniging Reimerswaal (OVR) en de dorpsraad van Kruiningen al jaren voor pleiten - is helemaal niet zo duur. En de grote voordelen zijn in de afweging van de provincie onderbelicht gebleven, blijkt uit een second opinion.

Joeri Wisse

Yerseke

Het rapport is opgesteld door Wim van de Linde. Hij heeft ruime ervaring met management van grote infrastructuurprojecten als de Westerscheldetunnel en de verdubbeling van de N61. De second opinion is een ultieme poging van de OVR om variant rood nieuw leven in te blazen. Daarbij zou ter hoogte van de Aldi een nieuwe weg naar Yerseke worden aangelegd, uiteraard inclusief nieuwe op- en afritten.

Het verschil tussen het zogenoemde groene voorkeurs tracé van de provincie en de rode variant zou nog maar vier ton zijn. Dat is verwaarloosbaar op een budget van 70 miljoen, stelt Van de Linde. Dit terwijl 'rood' volgens hem veel voordelen heeft ten opzichte van groen: minder overlast voor Kruiningen en volop ruimte voor uitbreiding en ontsluiting van bedrijventerrein Nishoek.

Variant bruin, het alternatief dat de provincie wil uitvoeren wanneer het Rijk niet wil meebetalen aan nieuwe op- en afritten, pakt volgens Van de Linde in werkelijkheid een stuk duurder uit. Er moet namelijk 5 miljoen bij worden opgeteld voor aanpassing van de rotonde Nishoek

in 2030. Ook voorziet hij twee jaar lang grote verkeershinder, waarbij verkeer van en naar Yerseke zou moeten omrijden via Vlakte en de Postweg. Volgens Van de Linde is het een 'utopie' om te denken dat bruin sneller is aangelegd. Grondeigenaren in Kaasgat zijn faliekant tegen bruin en zullen zich tot het uiterste verzetten.

Sluipverkeer

De provincie heeft rood niet alleen vanwege de hoge kosten afgeschoten. Yersekenaren met bestemming Goes of Walcheren zouden volgens een studie te veel gaan 'sluipen' via Kapelle. Van de Linde betwijfelt dat. „Beide tracés verschillen marginaal in lengte en de weggebruiker kiest over het algemeen voor de snelsten niet per se de kortste route. Een onderzoek door een gespecialiseerd

Beide tracés verschillen marginaal in lengte

—Wim van de Linde

bureau zou hierover meer duidelijkheid kunnen geven.”

Aankankelijk was vrijwel iedereen in Reimerswaal (inclusief de gemeenteraad) voor variant rood. Dat veranderde nadat gedeputeerde Harry van der Maas in september een brief naar Den Haag stuurde. Hij vroeg daarin om 25 miljoen voor de uitvoering van groen. Twaalf grote bedrijven uit Yerseke en de dorpsraad spraken openlijk hun steun uit voor groen. Ze vinden het vooral belangrijk dat de aanleg van de nieuwe weg snel begint.

▲ De gloednieuwe jongeren ontmoetingsplek bij Krabbendijke is de afgelopen weken toegetakeld. FOTO'S JOERI WISSE

'Hangplek' voor jeugd al na vijf weken weg

Al na vijf weken is het voorlopig einde verhaal voor de gloednieuwe jongeren ontmoetingsplek (jop) van Krabbendijke. De open zeecontainer is het mikpunt van vandalisme, een verzamelplaats van afval en een bron van overlast.

Joeri Wisse

Krabbendijke

Voor wethouder Kees Verburg (PvdA, jeugd) is de maat vol. „Nu het vuurwerkseizoen weer is aangebroken, hebben we besloten om 'm weg te halen.”

Het leek zo mooi, een halfjaar geleden. Vier jongens uit Krabbendijke vroegen de gemeenteraad van Reimerswaal met een keurige presentatie om een hangplek buiten het dorp, waar ze niemand tot last

zijn. Ze hoefden geen luxe, belofden geen drugs en alcohol te gebruiken en de ontmoetingsplek schoon en opgeruimd te houden.

Het liep anders. In de container zijn meerdere brandjes gesticht. In en om de jop liggen kapotte bierflessen en resten van knalvuurwerk. „Het is de ideale locatie om als klankkast te gebruiken”, constateert Verburg. De container staat bij het parkje onderaan de Oosterscheldetunnel, op redelijke afstand van huizen. Maar de harde knallen zijn volgens hem in de omgeving goed te horen.

Om nog meer overlast te voorkomen, wordt de jop per direct verwijderd. „Hij was zo uitgekozen dat hij makkelijk verplaatsbaar is”, zegt Verburg. Bovendien was het ontwerp 'hufterproof'. „Ondanks dat zijn er wel vernielingen gedaan,

maar je krijgt 'm niet zomaar kapot.”

De gemeente had mondelinge afspraken met de initiatiefnemers gemaakt. „Het was een heel serieuze groep. Het is ook zeker niet gezegd dat deze jeugd er een rommel-tje van maakt. Je kunt de initiatiefnemers er ook niet voor aansprakelijk stellen. Het is een openbare plek waar iedereen gebruik van kan maken”, zegt Verburg.

Terugkeer

Hij houdt de deur op een kier voor terugkeer in het voorjaar, wanneer het 's avonds lang licht is en er wellicht wel normaal gebruik van kan worden gemaakt. „We hadden de jop ook graag eerder willen plaatsen, maar ook wij moesten ons aan de vergunningstermijnen houden.”

IN DE REGIO

THOLEN

Omgaan met psychische kwetsbaarheden

Het steunpunt mantelzorg van de gemeente Tholen houdt vanavond een avond over *Omgaan met psychische kwetsbaarheden*. Claudine Wattel (werkzaam bij Emergis Preventie) geeft een presentatie over de meest voorkomende psychische kwetsbaarheden. Ook verslavingsproblematiek komt aan de orde. Het programma in gemeenschapscentrum Wellevaete duurt van 19.30 tot 21.30 uur.

'S-HEER HENDRIKSKINDEREN

Theatermiddag Vrouwengilde

Vrouwengilde Goes houdt vanmiddag een theatermiddag in het Heer Hendrikshuis. Cabaretier Robbert Jan Proos treedt op. Toegang bedraagt vijf euro, aanvang om 14.00 uur. Reserveren kan telefonisch via 06-22960965.

GOES

Middag voor senioren

De Wijkvereniging Goes Oost houdt op zaterdag

◀ Robbert Jan Proos.

16 november een seniorenmiddag in Wijkcentrum Jan Ligthart (Bergweg 12.) Het thema van de middag is *De Oude Doos*. Er wordt een buffet aangeboden.

Opgeven kan tot vrijdag 8 november via ingemieras@hotmail.com of 0113-223160. Leden van de wijkvereniging betalen 15,00 euro, niet leden 17,50 euro.

MIJN DORP, MIJN STAD

COLIJNSPLAAT

Voorstraat 45, 12.00-17.00 uur: Maritieme leestafel

ELLEWOUTSDIJK

Kerkje van Ellesdiek, 14.30 uur: Seniorenmiddag m.m.v. Smartlappenkoor Vanlieverlee en verhalen door Jo Koeman
GOES Inloophuis Oase, ochtend: Inloop voor koffie en thee; Jeugdcentrum SMWO, De Spinne, 09.30-11.30 uur: Inloopspreekuur voor vragen over de computer; 13.00-14.00 uur: Spreekuur van

wijkagent; Bibliotheek, 10.00-11.30 uur: Digitaal Café; Centrum 't Westlicht, 10.00-12.00 uur: Inloop voor hulpvragen, luisterend oor en koffie en thee; Missie Applepie, 19.30 uur: Suffe Tutten organiseert lezing 'Loslaten'
HANSWEERT Zorgcentrum Maria-Oord, 10.30 uur: Digi Inloop

KAPELLE

De Vroone, 09.00-11.30 uur: Activiteit 'Houtsnijden'; 13.00-17.00 uur: Biljarten voor senioren; 19.15 uur: Bridgeavond

KLOETINGE Dorps-huis Amicitia, 20.00 uur: Lezing/presentatie Anton Teuben

KORTGENE Dorps-huis De Stadsweide, 14.00-16.00 uur: Seniorenmiddag 55+
KRUININGEN Reimerswaalhal, 09.30-10.30 uur: Yoga-gym voor 55+

RILLAND De Nieuwe Vliedberg, 10.00-11.15 uur: Wandeling in groepsverband
THOLEN Oudelands-estraat 11, 10.00 uur: Ochtend met Wim Jansen 'Bidden voorbij de religie'.

ONTSLUITING YERSEKE BUURTSCHAP BEZORGD

Een weg door Kaasgat? Vreselijk!

Het uitzicht vanuit het keukenraam van Henk Bruijnzeel is op een zonnige vrijdagmiddag om in te lijsten. Door zijn achtertuin heeft hij vrij zicht over een strak geploegde akker. De enige activiteit die te bespeuren is, komt van wandelaars en vogels.

Joeri Wisse

Kaasgat

De kans dat Henk Bruijnzeel over een paar jaar uitkijkt op een drukke provinciale weg met 10.000 auto's per dag, is opeens angstig dichtbij gekomen. „Als die bruine route doorgaat, komt op vijftig meter van dit raam een weg. En de grote rotonde komt daar achter de dijk te liggen”, wijst hij. „Dan is dit alles weg en kapot. Dat zou vreselijk zijn.”

Bruijnzeel is niet de enige die er zo over denkt. Alle dertien huishoudens, waarvan velen een winkel, boerenbedrijf of andere onderneming runnen, zijn mordicus tegen de aanleg van een nieuwe weg langs hun buurtschap. Het nieuws dat vanuit Den Haag geen geld valt te verwachten voor een route waarbij hun omgeving wél gespaard blijft, komt hard aan.

Het gevoel dat Kaasgat wordt

▲ Bewoners van buurtschap Kaasgat, met op de voorgrond woordvoerder René Reijngoudt. FOTO: JOHN VAN DER HEIJDEN

opgeofferd voor een probleem waar ze niks mee te maken hebben, overheerst op het erf waar alle burens zich verzamelen. Ze voelen zich in de steek gelaten door de gemeente Reimerswaal. „Eerst de Olzendepolder volbouwen met industrie en wij moeten opdraaien voor de gevolgen?”, vraagt de één zich af.

Genoeg is genoeg

„Er is hier de afgelopen jaren al zoveel veranderd. Straks wordt hier ook nog de nieuwe 380kV-lijn gebouwd. Genoeg is genoeg”, stelt een ander vast. „En door die lijn zou de weg nóg dichterbij onze huizen komen”, vult een derde aan. De bewoners voelden de bui

Blijkbaar is het toch het geld wat de doorslag geeft

– René Reijngoudt, woordvoerder bewoners

al een beetje aankomen. „Deze week hebben we een brief met 32 nadelen van variant bruin naar de provincie gestuurd”, zegt René Reijngoudt, die als woordvoerder namens de bewoners optreedt.

Veel nadelige gevolgen treffen de inwoners en ondernemers van Kaasgat direct. De buurtschap

komt op een ‘eiland’ tussen de bestaande Zanddijk en de nieuwe weg te liggen. Daardoor verslechtert de bereikbaarheid voor bezoekers, fietsers en recreanten, stellen ze. Dat is nadelig voor de winkels en de camping in Kaasgat. Maar ook landbouwers en een loonbedrijf balen. Alle percelen worden schuin doorsneden, wat de grond waardeloos maakt.

Reijngoudt benadrukt dat de nadelen voor inwoners van Yerseke misschien nog wel groter zijn. „Onderlangs de Zanddijk naar het station fietsen, kan niet meer. Alles moet over de Trenteweg, die veel te smal is en waar ook landbouwverkeer overheen moet.” Hij denkt dat veel auto's niet over de

nieuwe weg met drie rotondes door de Olzendepolder gaan rijden. „Die nemen de oude Zanddijk, waar van de provincie ook straks fietsers mogen rijden. Dat wordt levensgevaarlijk!”

Het steekt hem het meest dat de provincie nu niet voor de meest veilige en toekomstgerichte oplossing dreigt te kiezen. „Ze hebben altijd gezegd dat de veiligheid op de weg naar Yerseke het allerbelangrijkste is. Maar blijkbaar is het toch het geld wat de doorslag geeft.” Hij hoopt dat ook het verzet in Yerseke toeneemt. „In totaal hebben al 860 mensen laten weten het met ons eens te zijn door een handtekening te zetten of de petitie te tekenen.”

Kijk op de site bij /video
Bewoners van Kaasgat willen geen weg door hun achtertuin

Raad Goes heeft brandweer liever bij Tiendenplein

GOES Zet de tweede brandweerkazerne voor Goes niet aan de Troelstralaan, zoals B en W willen, maar aan het Tiendenplein. Dat vindt een groot deel van de gemeenteraad.

Het Tiendenplein komt als favoriet uit de bus bij een onderzoek

naar mogelijke locaties. Een stuk grond tussen het nieuwe Aziatische restaurant (dat nu wordt gebouwd) en Gebroeders Weststrate aan de 's-Heer Hendrikskinderendijk is in beeld. Het college van B en W wijst deze plek echter af, omdat de hoofdgroenstructuur te veel zou

worden aangetast. Dat is als het ware de groene ruggengraat die door Goes loopt.

Dat argument blijkt weinig indruk te hebben gemaakt op de meeste fracties in de gemeenteraad. Ze wezen donderdag tijdens een vergadering onder meer op de veel

betere aanrijtijden van de locatie naast het Aziatische restaurant. De Troelstralaan scoort op dat vlak beduidend minder. Een stek aan het Tiendenplein is volgens veel fracties ook handiger voor brandweervrijwilligers die uit Goes-West of 's-Heer Hendrikskinderen komen.

Het college kreeg de opdracht nader onderzoek te doen naar de mogelijke locaties.

Dat leverde applaus op van enkele brandweermannen op de publieke tribune, voor wie de Troelstralaan ook niet de favoriete locatie is.

Winterfair Heinkenszand
de gezelligste kerstmarkt van Zeeland

22, 23 en 24 november
DE STENGE
Stengeplein 1, Heinkenszand

GRATIS ENTREE

WINKELCENTRUM
Heinkenszand
...daar beleef je meer...

Gewoon persoonlijk!

J JOOSSE
ACCOUNTANTS
BELASTINGADVISEURS

- Accountancy
- Belastingadvies
- Belastingaangiften

J JOOSSE
PERSEELS DIENSTEN

- Bedrijfsadvies
- Salarisverwerking
- Loonadvies
- HR Diensten
- Detachering
- Online diensten

MIDDELBURG
T 0118 612 774
E. middelburg@joosse.nl

OOSTLAPALLE
T 0118 583 010
E. oostlapalle@joosse.nl

INTERNET
WWW.JOOSSE.NL

De mooiste van Zeeland

ARNEMUIDEN Het kán, in deze tijd van verdozing en verrommeling van het platteland: modern boeren op een stijlvolle, typisch Zeeuwse, historische boerderij. Gistermiddag werd de Zeeuwse Erftrouwe 2019 toegekend aan de familie Kodde van de rijksmonumentale hofstede Oranjepolder in Arnemuiden. Jo en Tineke Kodde, dochter Sentine (foto) en haar man Gavin Williams staken veel tijd, energie en liefde in de boerderij met minicamping. Authentieke opstallen, erf- en landschapselementen zijn ingebed in de moderne bedrijfsvoering. De Erftrouwe is een jaarlijkse prijs van ZLTO, SLZ en Boerderijenstichting Zeeland. FOTO: LEX DE MEESTER

► Rijk wil niet meebetalen, bewoners Kaasgat zijn boos en strijdvaardig

Geen droomweg naar Yerseke

Ze zijn boos en teleurgesteld, maar vooral strijdvaardig. Want de gedroomde nieuwe weg tussen Yerseke en de A58 komt er niet. Dat nieuws is bij de bewoners van de buurtschap Kaasgat ingeslagen als een bom. Zij vrezen dat nu over hún rug een probleem van het hele dorp wordt opgelost.

Joeri Wisse en Jeffrey Kutterink
Yerseke

Al jaren werkt de provincie aan plannen voor een nieuwe toegangsweg voor Yerseke. Want de bestaande Zanddijk is te smal en te bochtig om het groeiende (vracht)verkeer te verwerken. De

gemeente Reimerswaal, het bedrijfsleven en de dorpsraden van Yerseke en Kruiningen willen dat er een nieuwe weg door de polder komt, compleet met op- en afritten op de A58. Kosten: 67,5 miljoen euro.

De provincie steunt dat plan, mits het Rijk meebetaalt. Ze had Den Haag een bijdrage gevraagd van 17 miljoen euro. Maar verkeersminister Cora van Nieuwenhuizen wil haar portemonnee niet trekken. Nu vrezen de bewoners van Kaasgat dat de provincie kiest voor een goedkoper plan. Eén waarbij de nieuwe weg door hún voortuin komt. „En daar gaan we absoluut niet mee akkoord!”, roepen ze strijdlustig.

Dit plan, dat ook wel bekend staat

“**Veel Yersekenaren realiseren zich niet welke nadelen de goedkopere variant heeft**

–René Reijngoudt

als ‘variant bruin’, is niet alleen funest voor het woongenot van de bewoners en de toekomst van de bedrijven in Kaasgat, betoogt woordvoerder René Reijngoudt. „Veel Yersekenaren realiseren zich niet welke nadelen variant bruin heeft.”

Hij voorspelt jarenlange overlast vanwege de aanleg van de nieuwe

weg. Ook denkt de wegenbouwkundige dat het plan onveilig is voor fietsers. Volgens hem zal er dan veel sluipverkeer gaan over de ‘oude’ Zanddijk en omliggende polderweggetjes.

Naar de rechter

De bewoners van Kaasgat willen dat de provincie en de gemeente ook zonder Haagse bijdrage zorgen voor een nieuwe weg van het dorp, door de polder naar de A58. Is dat niet haalbaar, dan vinden ze dat de huidige Zanddijk moet worden verbreed, in combinatie met een nieuwe ontsluitingsweg voor bedrijventerrein Olzendepolder. Als de overheden toch vasthouden aan variant bruin, beloven de inwoners van Kaasgat naar de rechter te stap-

pen en het op een langdurige ontengingsprocedure aan te laten komen.

Het besluit van de minister is ook voor gedeputeerde Harry van der Maas een tegenvaller. „Gelukkig wil het Rijk wel meekijken naar de uitwerking van het project. Zijn er straks maatregelen nodig die de verkeersveiligheid vergroten, dan zal het Rijk een bijdrage daarin overwegen. Maar dan moet je niet denken aan hele grote bedragen.”

Voor de ontsluiting van Yerseke liggen vier plannen op tafel; twee met én twee zonder bijdrage van het Rijk. „Er zijn er dus twee over. We kijken welke het moet worden”, zegt Van der Maas. Dat plan wordt op 9 december gepresenteerd aan Provinciale Staten. ► **ZEELAND 7**

Ingrid Ijsebaert kampeert op een piepklein eiland

Hulsterse telt schildpadden op Delambre Island bij Australië

► **ZEELAND 4**

Korfbalfamilie

Gezin uit Goes levert het halve team van korfbalclub Togo met vader en drie kinderen.

► **ZEELAND 12**

Harry van der Maas: 'Zanddijk bij Yerseke afgraven is niet mogelijk'

Er is een oplossing in de maak voor de verkeersproblemen bij Yerseke. Maar de Zanddijk afgraven is geen optie. Dat zegt provinciebestuurder Harry van der Maas.

Maximaal 60 km/u op Zanddijk en Molendijk (foto: Omroep Zeeland)

Zeeland krijgt geen 17 miljoen euro van het Rijk voor de aanleg van nieuwe op- en afritten op de A58 bij Kruiningen en Yerseke. Dat is de uitkomst van een overleg, vorige week, tussen provinciebestuurder Harry van der Maas en twee ministers. Door een slechte doorstroming bij de afslag Yerseke op de A58 zijn er al lange tijd levensgevaarlijke situaties.

Geen goed idee

Een van de oplossingen was het afgraven van de hele Zanddijk, de bochtige weg van en naar Yerseke. Maar dat is geen goed idee, zegt provinciebestuurder Harry van der Maas. "Daarmee creëer je een andere onveiligheid. De Zanddijk/Molendijk is een waterkering en blijft belangrijk voor de veiligheid. En het afgraven is ook onbetaalbaar."

Er zijn nu twee varianten om de situatie aan te pakken. "Het huidige tracé handhaven, maar dan wel met aanpassingen en verbeteringen. Of alleen het eerste stuk vanaf de A58 zo laten en dan verder door de polder richting industrie, haven en de kern van Yerseke." Op 9 december is er een informatieavond voor de omwonenden waarin deze varianten worden besproken.

GO

► Dijk fungeert als waterkering

De Zanddijk afgraven geen serieuze optie

Het afgraven van de Zanddijk bij Yerseke is onverantwoord. Daarmee vervalt een mogelijk alternatief om de verkeerssituatie tussen de A58 en Yerseke aan te pakken. „Onze conclusie is dat dit geen serieuze optie is”, zegt gedeputeerde Harry van der Maas.

Ernst Jan Rozendaal

Middelburg

Binnenkort hoopt het dagelijks provinciebestuur met een voorstel te komen om de veiligheid en de doorstroming op de Zanddijk te verbeteren. Die is nu te smal en te bochtig om het groeiende (vracht)verkeer te verwerken. De droomweg, een tracé met een nieuwe afslag op de A58, is door het kabinet de grond in geboord.

“Aan weerszijden krijg je er dan een aantal meters bij om de weg te verbreden

–Harry van der Maas

Vrijdag bleek dat Den Haag niet wil meebetalen aan de twee zogenoemde poldertracés.

Dat betekent dat de provincie gedwongen is voor een goedkoper plan te kiezen, waarschijnlijk een tracé dat vlak langs de buurtschap Kaasgat gaat. Er is geopperd, onder meer door bewoners van Kaasgat, dat de Zanddijk zou kunnen worden afgegraven. „Dan heb je geen gedoe over een ander tracé”, aldus Van der Maas. „Aan weerszijden krijg je er dan een aantal meters bij om de weg te verbreden.”

Volgens de gedeputeerde is met

het waterschap Scheldestromen serieus naar het plan gekeken. De Zanddijk is een regionale waterkering. Het is een binnendijk die bij een overstroming de schade moet beperken. Het afgraven ervan zou grote risico's opleveren voor de waterveiligheid. De dijk beschermt een relatief smalle strook land tussen de Oosterschelde en de Westerschelde met vitale infrastructuur. Zonder Zanddijk is de kans op schade en dodelijke slachtoffers bij een overstroming groter. Wordt de Zanddijk afgegraven dan moet er een vervangende dijk komen, wat de gesuggereerde oplossing veel te duur maakt.

„Deze vijfde variant is geen alternatief”, concludeert Van der Maas. Hij erkent dat de twee poldertracés van de baan zijn. Het Rijk had daar 17 tot 25 miljoen aan moeten bijdragen. Vanuit Den Haag wordt nog wel meegekeken of er nog iets zit in potjes voor verkeersveiligheid, maar dat gaat geen bedrag opleveren dat een poldertracé mogelijk maakt. Van der Maas: „En het lijkt me niet realistisch dat de gemeente Reimerswaal het ontbrekende bedrag kan bijdragen.”

Wethouder Jaap Sinke kan dat bevestigen. „Dat geld hebben wij domweg niet.” Hij benadrukt dat de gemeente al 'enkele miljoenen' bijdraagt. „Zelfs met een bijdrage van het bedrijfsleven van een miljoen is het gat gewoon te groot.”

Van de twee overblijvende tracés heeft het dagelijks provinciebestuur een voorkeur voor de route langs Kaasgat boven een verbreding van de huidige Zanddijk in combinatie met een nieuwe ontsluitingsweg voor bedrijventerrein Olzendepolder. De bedoeling is dat voor 9 december een keuze wordt gemaakt.

▲ Een brij aan letters geeft de omleidingen aan bij Heinkenszand. FOTO WILLEM ADRIAANSENS

Lingo langs de weg bij werken Heinkenszand

Willem Adriaansens
Heinkenszand

Slaat het Lingo-virus toe bij Heinkenszand, of is het misschien een statement tegen laaggeletterdheid? Feit is in ieder geval dat er langs de N665 tussen Nisse en Heinkenszand sprake is van een lettervermicelli aan omleidingsborden.

De reden voor al die borden is uiteraard een heel andere. Er zou gisteren namelijk worden gewerkt aan de Drieweg, en wel op het gedeelte tussen de de afslag

Clara's Pad en de afslag Heinkenszandseweg en op het stukje tussen de Koedijk en de Rondepolderdijk. Daar krijgt de weg een nieuwe asfaltlaag.

► **De werkzaamheden zijn uitgesteld. Die zijn verschoven naar 29 november en 2 en 3 december**

In verband met het weer zijn de werkzaamheden op het laatste moment uitgesteld. Die zijn verschoven naar 29 november en 2 en 3 december. Tijdens de werkzaamheden is de weg tijdelijk afgesloten en wordt het verkeer omgeleid. Daarvoor zijn dus al die klinkers en medeklinkers nodig.

Heinkenszand is overigens tijdens de werkzaamheden gewoon bereikbaar. Vanaf de snelweg via Clara's Pad en vanuit de richting Nisse via de Heinkenszandseweg. Nisse blijft bereikbaar via de omleiding N62, N667 en N665.

Grote plannen uit de Willemsburg

SPOREN IN DE DELTA

Een tweewekelijkse rubriek over Zeeuwse vondsten, historische sporen en verhalen

Jan J.B. Kuipers

Slikken en schorren, herders en schapen, dijken en polders. Dat zijn hoofdthema's uit de geschiedenis van Sint Philipsland en Zeeuwer kan bijna niet. Toch is het cliché maar gedeeltelijk toepasbaar. Volgens journalist-columnist Jan Blokker behoorde Zeeland rond 1975 nog

tot de 'EO-achtige achtergewesten', waar alles wat na Thorbecke was gekomen als 'werk van de duivel' gold. Zelden zat het dedain van de grachtengordel er zo naast. Juist in de tijd van Thorbecke valen energieke en vooruitstrevende figuren op. Zoals geniekapitein Willem Frederik del Campo 'genaamd Camp' (1801-1879). In 1847 bedijkte hij op Sint Philipsland de slikken van Rumoirt en Bruinisse en creëerde zo de Anna Jacobapolder, waarin een aantal boerderijen verrees én in de buurt van het Zijpe Camps eigen riante villa de Willemsburg (1853). Deze heette in de volksmond 'het Witte Huis'. Del Campo noemde de polder naar zijn echtgenote Anna Jacoba

► De Willemsburg rond 1900.

van Sonsbeeck. Het nieuwe dorp in de polder kreeg dezelfde naam; tot na de Ramp van 1953 was het ook bekend als 'het Gehucht aan de Noordweg'.

De eerste inwoners haalde Del Campo voornamelijk uit Zeeuws-

Vlaanderen. Camp kende deze mensen uit zijn tijd als militair ingenieur in Terneuzen. Misschien kan het gemoedelijke karakter van veel Fliplanders op deze herkomst worden teruggevoerd. Maar sommigen waren ook militair geweest en Del Campo gebruikte deze mensen voor de handhaving van orde en tucht in de polder. Toen koning Willem III in 1862 op bezoek kwam, wees Camp de oud-militairen met trots aan.

Ook Camps ingenieurshart bleef kloppen. In 1861 werd hij burgemeester van Sint Philipsland. In datzelfde jaar diende hij een plan in voor de aanleg van een spoorlijn Roosendaal-Sint Philipsland-Zierikzee-Brouwershaven, inclusief

een nieuwe veerverbinding over het Zijpe. In 1872 volgde een nieuw verzoek, maar nu met een voorstel tot overbrugging of afdamming van het Zijpe. Door Duiveland zou dan een kanaal moeten komen. Er kwam niets van terecht. Wel kwam in 1900 de tramlijn Steenberg-Brouwershaven tot stand, in 1915 verlengd tot Burgh. Mét veerdienst. Camps trotse, door bos omringde Willemsburg is afgebroken in 1918. Maar er beklijven genoeg sporen van hem. Niet alleen de Anna Jacobapolder met toebehooren. Ook de afdamming van het Slaak, die in 1884 in het oosten voor een verbinding met het 'vasteland' zorgde, was iets waarop Del Campo steeds had geamerd.

► Ontsluiting Yerseke

Front tegen weg door Kaasgat

Een nieuw breed front dat strijdt tegen een in hun ogen halfbakken oplossing voor de aanpak van de Zanddijk tekent zich af. De provincie dreigt daarvoor te kiezen, nu er geen geld uit Den Haag komt voor de ontsluiting van Yerseke.

Joeri Wisse
Yerseke

De nieuw te vormen coalitie komt dinsdagavond bijeen om zich te beraamen op acties. Wat René Reijngoudt, woordvoerder van de bewoners uit Kaasgat betreft, is de boodschap helder. „We gaan in Yerseke en Kruiningen pamfletten verspreiden. Ook zul je straks overall spandoeken zien. We willen duidelijk maken dat we solidair met elkaar zijn en voor de beste, veiligste en meest duurzame optie gaan.”

Poldertracé

Voor de duidelijkheid: die oplossing is géén gedeeltelijke verbreding van de bestaande Zanddijk en géén nieuwe weg door Kaasgat, maar een poldertracé. Dat houdt in dat er vanaf de A58 een nieuwe afslag komt. Vanaf daar loopt een nieuwe weg, dwars door de polders, via bedrijventerrein Olzendepolder naar Yerseke. Hierdoor worden ook bedrijfsterrein Nishoek en het dorp Kruiningen beter toegankelijk.

Voor het poldertracé zijn twee varianten onderzocht. Tot voor kort waren Yerseke en Kruiningen nog verdeeld over welke de voorkeur verdient. Kruiningen ging voor de duurste, rode variant. Die bezorgt

het dorp het minste verkeersoverlast en biedt meer ruimte voor uitbreiding van bedrijven. De dorpsraad Yerseke pleitte juist voor de goedkopere groene variant. Volgens secretaris Wim Cornelisse, sluit de dorpsraad alleen aan bij het nieuwe front als iedereen vasthoudt aan 'groen'.

Elf grote (transport)bedrijven uit Yerseke onder leiding van Kotra distantieerden zich een paar weken geleden openlijk van de Ondernemersvereniging Reimerswaal (OVR), die maar vast bleef houden aan 'rood'. Tot de spijt van Ton Verbee van de OVR is het niet gelukt om hen allemaal te overtuigen alsnog te strijden voor een poldertracé. „Snelheid was het belangrijkste argument van de bedrijven in Yerseke om voor groen te gaan. Dat argument is achterhaald nu blijkt dat Kaasgat zich tot het gaatje gaat verzetten tegen het plan waar de provincie naar alle waarschijnlijkheid voor kiest.”

Het feit dat het Rijk geen 17 miljoen bijdraagt, is voor de provincie dé reden om een poldertracé af te blazen en waarschijnlijk voor de weg door Kaasgat te kiezen. Verbee, oud-burgemeester van Reimerswaal, ziet het niet zo somber in. „Daar moeten we als volwassen mensen toch uit zien te komen.” Hij denkt dat het Rijk als eigenaar van de A58 linksom of rechtsom met geld komt om de gevaarlijke afslag 33 aan te pakken. Dat kan wat hem betreft het beste in nieuwe afslagen worden gestopt, die verder van de Vlaketunnel komen te liggen.

KERSTGEDACHTE BOMENVERKOOP

■ **WOLPHAARTSDIJK** Sinterklaas is nog niet eens jarig geweest, maar op de eerste dag van de kerstboomverkoop, gisteren in Wolphaartsdijk, vlogen de sparren al de deur uit. „Ik heb nog niet één keer kunnen zitten.” Kees Magnus had het meteen lekker druk. Op zijn erf aan de Stadsweg staan 240 boompjes, variërend van kleintjes voor 8 euro tot een kloeke Nordmann van 32 euro. „Elk jaar ben ik uitverkocht en telkens koop ik er meer in.” Wie zijn kerstboom bij Magnus koopt, haalt de ultieme

kerstgedachte in huis. De opbrengst gaat namelijk naar arme mensen in Roemenië waar de Protestantse Gemeente van Wolphaartsdijk meerdere projecten steunt. „Al twaalf jaar helpen we daar mensen in twee heel arme dorpen die dat echt verdienen. Zo is er een kindertehuis met twaalf weesjes waar we het dak en de ramen isoleren. En we ondersteunen een verzorgingshuis. Daar zitten negentig oude mensen die zonder hulp op straat zouden staan.” FOTO MARCELLE DAVIDSE

Cees Pille nieuwe wethouder Goes

Cees Pille wordt de nieuwe wethouder voor de VVD in Goes. Hij volgt Loes Meeuwisse op, die over een paar weken wordt geïnstalleerd als burgemeester van Noord-Beveland.

Rob Paardekam
Goes

Pille werkt nu nog als secretaris van werkgeversorganisatie VNO-NCW in Zeeland. In die hoedanigheid maakte hij zich onlangs nog hard voor een ingrijpende aanpak van de Deltaweg. Dat is ook de wens van de gemeente Goes. Pille (49) is econoom en woont sinds 2017 met zijn vriendin en hun twee kinderen in Goes. Daarvoor

woonde hij jaren in Rotterdam.

Pille zegt dat hij z'n draai in Goes helemaal heeft gevonden. Hij woont in de binnenstad. Dat is wat hem betreft één van de grote kwaliteiten van Goes. „Het is bovendien een gemeente die alles heeft, ondanks dat het met een kleine 40.000 inwoners een beperkte omvang heeft.”

Volgens VVD-raadslid Stan Jasperse is Pille een aimabele man met zeer goede contactuele eigenschappen. „Bovendien heeft hij in de drie jaar dat hij nu in Goes actief is al een bijzonder groot netwerk opgebouwd. Dat zal hem zeer goed van pas komen als wethouder.” Pille krijgt waarschijnlijk dezelfde portefeuilles als Loes Meeuwisse,

waaronder financiën, binnenstad, cultuur en openbare werken.

De aanstaande wethouder zegt dat hij al langer de wens had om in het openbaar bestuur aan de slag te gaan. „Deze kans kon ik niet voorbij laten gaan. Dat Goes maar drie wethouders heeft en je daarom als wethouder een stevig takenpakket hebt, spreekt me zeer aan.” Als uitdagingen voor de komende tijd noemt Pille onder meer het nieuwe masterplan voor de binnenstad, het verbeteren van de Deltaweg en het opstellen van een Veerse Meervisie.

Pille begint waarschijnlijk eind januari als wethouder in Goes. Hij rondt eerst zijn werkzaamheden bij VNO-NCW af.

IN DE REGIO

KLOETINGE

Concert in de Geerteskerk

In de Geerteskerk in Kloetinge verzorgen jongerenkoren vanavond een concert ten bate van Woord en Daad. Jeugdkoor Jedid-Jah en Schoolkoor Calvijncollege werken mee aan de avond. Het concert begint om 19.30 uur en de entree is 2,50 euro.

MIDDELBURG

Marianne Thieme vertelt over boek

Marianne Thieme geeft morgen een lezing in de Kloveniersdoelen in Mid-

delburg. Thieme is oud-fractievoorzitter van de Partij voor de Dieren in de Tweede Kamer, jurist, dierenrechten- en milieuactivist en publicist. De lezing is in het kader van een nieuw te verschijnen boek. Belangstellenden zijn morgen om 14.00 uur welkom in de Kloveniersdoelen. De toegang is gratis en aanmelden kan via de-drkkery.nl.

MIDDELBURG

Stoere Mannen, Sterke Verhalen

Zanger, schrijver en dichter Rick de Leeuw - bekend geworden met

▲ Marianne Thieme vertelt in Middelburg over haar nieuwe boek. FOTO PATRICK VAN KATWIJK

Tröckener Kecks - is morgen te gast in *Stoere Mannen, Sterke Verhalen*. Hij wordt in Kaffee 't Hof in Middelburg geïnterviewd en zal voorlezen uit eigen werk

en liedjes laten horen. *Stoere Mannen, Sterke Verhalen* duurt van 15.00 tot 17.00 uur. Kaarten via bibliotheek-zeeuwsvlaanderen.nl/stoer.

MIJN DORP, MIJN STAD

Zaterdag

GOES

Oude pand Brammetje Dump, Stalstraat, 12.00-18.00 uur: Opening Kapsalon B-Wize; Grote kerk, 17.00 uur: Choral Evensong; Café Baarends, 20.30 uur: Meezingavond met hits van Nederlandse bodem

HEINKENSZAND

De Stenge, 10.00-15.30 uur: De Zeeuwse Trein Model Ruilbeurs;

KAPELLE

De Vroone, 10.00-

16.00 uur: Duurzaamheidsbeurs 'Duurzaam Tuus'; Hervormde kerk, 20.00 uur: Concert Oratoriumkooor Canto di Lode

KRABBENDIJK

De Meiboom, 10.00-18.00 uur: Vogelentoonstelling
KRUININGEN
Boerderij aan Hogenakkerweg 25, 08.30-11.00 uur: Grootste biologische groentemarkt van Zeeland
RILLAND
Getijdenhaventje Rattekaai, 11.45-14.45 uur: Natuurtocht door

Het Verdrongen Land van Zuid-Beveland
THOLEN
De Meulvliet, vanaf 10.00 uur: Recycle Sint speelgoedbeurs;

Zondag

GOES

Inloophuis Oase, Rooseveltlaan 87, 11.00-12.00 uur: Kinderclub Schatzoekers voor kinderen van 4-13 jaar
KAPELLE
FitXperience, Vroonlandsweg 47, 10.45 uur: Indoor Cycling

GO

we daar een visje eten. Wat zijn ze daar allemaal aan het bouwen? Ik snap wel dat je vooruit moet, maar het haalt veel mooie dingen weg.”

Theatervoorstelling

Vrijdag kunnen de bezoekers van zijn theatervoorstelling Willem van Hanegem nog meer over zijn leven vragen. Hij kijkt er niet per se heel erg naar uit. „Ik vind het leuk, maar ook weer niet. Op een podium zitten is niet mijn hobby, weet je niet? Maar de mensen vinden het blijkbaar leuk. Het wordt geen voorgeprogrammeerd lulverhaal. Wat hebben de mensen daar aan? Die man gaat wat vertellen en de

mensen moeten meedoen.”

„Die man’ is interviewer Eddy van der Ley. Hij drong er bij Willem op aan een theatervoorstelling vlakbij zijn geboortegrond te doen, nadat de optredens in Amersfoort en Enschede een groot succes bleken. „Daar kwamen zelfs mensen uit Dokkum.”

„De Kromme’ peinst er niet over veel meer voorstellingen te doen. „Ik denk toch vaak: ‘wat vinden mensen daar eigenlijk aan?’.”

▲ Willem van Hanegem als speler van AZ'67 in een oefenduel met Breskens in 1978. Links Breskens-speler Frank Verschorre.

Goes bijna beste van de klas

Het Goese midden- en kleinbedrijf (mkb) is het sterkste van Zeeland. Schouwen-Duiveland is een goede tweede. In een landelijke ranglijst staat het mkb in deze twee gemeenten op respectievelijk de derde en vierde plaats.

Frank Balkenende

Goes

Dat blijkt uit een onderzoek van Bureau Louter. Vorige week presenteerde Louter de economische prestaties van gemeenten. Goes bleek daarin opnieuw de uitblinker in Zeeland en haalde landelijk een tiende plek.

Nu is er een lijst die de kracht van het midden- en kleinbedrijf in gemeenten weergeeft. Het is aller-

minst verbazingwekkend dat een typische mkb-gemeente als Goes bijna het beste jongetje van de klas is (met een score van 8,1). Schouwen-Duiveland zit daar kort achter met een dikke 8. Ook Sluis (7,7) en

De best presterende mkb-gemeente is Son en Breugel

Noord-Beveland (7,5) halen de landelijke top-50 van sterkste mkb-gemeenten. Tot de zwakkere broeders behoren Vlissingen en in iets mindere mate Hulst.

Uit het onderzoek van Louter komt naar voren dat grote steden minder de mkb-economie dan het

totale economische plaatje domineren. Goes en Schouwen-Duiveland blijven bijvoorbeeld Amsterdam (plek 6) voor. Als het gaat om op personen gerichte activiteiten zoals detailhandel, vrijetijdsactiviteiten (horeca, toerisme, recreatie en cultuur), onderwijs en zorg staat Goes zelfs landelijk op de tweede plaats. Bij productie en verkoop van materialen scoort Reimerswaal een vierde plek. Toeristische kustgebieden doen het doorgaans goed in de mkb-ranglijst. Dat bewijzen de cijfers van Schouwen-Duiveland, Noord-Beveland en Sluis. Alleen Veere behaalt een doorsnee score.

De best presterende mkb-gemeente is Son en Breugel. Die dankt die koppositie vooral aan bedrijventerrein Ekkersrijt, dat grenst aan Eindhoven.

Huisvesting vaak bepalend voor arbeidsmigrant

Als ze geen eigen kamer hebben, dreigt de helft van de arbeidsmigranten Zeeland links te laten liggen. En dat terwijl ze de komende tien jaar keihard nodig zijn.

Ernst Jan Rozendaal

Middelburg

Uit gesprekken met detacheerders en huisvestingsbedrijven en eerder onderzoek op de Bevelanden blijkt dat arbeidsmigranten kunnen kiezen waar ze willen werken. Er is een tekort, waardoor ze niet hoeven terug te keren bij dezelfde werkgever. De kwaliteit van de huisvesting is een belangrijk criterium voor hun keuze. De helft van de arbeidsmigranten deelt graag een kamer met een partner of een bekende. De andere helft wil het liefst een eigen kamer. Detacheerders zijn ervan overtuigd dat ze deze categorie niet meer naar Zeeland kunnen halen als die kamers er niet zijn.

Eind vorig jaar waren er naar schatting 7130 arbeidsmigranten in Zeeland. Dat blijkt uit het Woningkwaliteit- en woningmarktonderzoek Zeeland 2019 dat de Stec Groep heeft uitgevoerd in opdracht van de provincie. Daaruit is het hoofdstuk over arbeidsmigranten gisteren alvast gepresenteerd tijdens het Zeeuws Congres Flexwonen in Middelburg.

De manier waarop de arbeidsmigranten zijn gehuisvest, verschilt sterk per regio. In Zeeuws-Vlaanderen en op Schouwen-Duiveland woont meer dan 70 procent van de arbeidsmigranten in een koop- of huurwoning. Woningdelen gebeurt vooral op Tholen en Walcheren. Huisvesting in speciale logiesbedrijven komt - op een enkele uitzondering na - alleen voor op de

Bevelanden en Tholen. Op Schouwen-Duiveland en Walcheren spelen campings, vakantieparken en hotels een rol van betekenis. En alleen op Bevelanden verblijven velen op het erf van hun werkgever.

De meeste arbeidsmigranten werken op de Bevelanden (circa 2350) en in Zeeuws-Vlaanderen (circa 2300). Omdat de potentiële beroepsbevolking in Zeeland krimpt - harder dan in de rest van Nederland - en de krapte op de arbeidsmarkt toeneemt, neemt de behoefte aan buitenlandse werknemers toe. Stec schat in dat er de komende tien jaar 2340 extra huisvestingsplekken nodig zijn. Dat aantal kan oplopen tot ruim 5300 als de provincie en werkgevers nog meer hun best doen arbeidsmigranten aan te trekken en aan zich te binden.

Er is een tekort, waardoor ze niet hoeven terug te keren bij dezelfde werkgever

De cijfers zijn een schatting, gebaseerd op een enquête onder 479 Zeeuwse bedrijven. In totaal hebben 153 bedrijven de vragenlijst ingevuld, dat is een respons van ongeveer 32 procent. De onderzoekers hebben de antwoorden gecombineerd met een prognosemodel. Dat levert een flinke bandbreedte op. Daarin schuilt wel de waarde van de cijfers. Het hangt namelijk van de acties van de bedrijven en de provincie af hoeveel arbeidsmigranten zich uiteindelijk in Zeeland gaan vestigen.

‘Alternatief Zanddijk is schijnoplossing’

Joeri Wisse

Yerseke

Een schijnoplossing, die volstrekt onvoldoende is om het groeiende vrachtverkeer naar bedrijventerreinen bij Kruiningen en Yerseke op te vangen. Zo kwalificeert het bedrijfsleven de nieuwe weg die de provincie wil aanleggen als alternatief voor de onveilige Zanddijk.

Officieel is nog niet bekend welke van de vier varianten om de slechte bereikbaarheid van Yerseke op te lossen de voorkeur van het dagelijks provinciebestuur heeft. Gisteren heeft het college erover gesproken; vrijdag worden Provinciale Staten ingelicht. Maar oud-burgemeester van Reimerswaal Ton Verbree ziet de bui al hangen. Nu het Rijk geen 17 miljoen bijdraagt, vreest hij dat ‘variant bruin’ uit de bus komt.

In die variant wordt de huidige spoorwegovergang vervangen door een viaduct. Vanaf daar loopt een nieuwe weg - vlak langs buurtschap

Kaasgat - naar bedrijventerrein Olzendepolder. Verbree voorspelt dat het verkeer op de rotonde bij Nishoek vastloopt.

In een brief die hij namens tientallen grote bedrijven zoals mosselhandelaren, uienbedrijven, transportondernemers en de fritesfabriek heeft geschreven, vraagt hij het dagelijks provinciebestuur alsnog voor een poldertracé (groen of rood) met nieuwe aansluitingen op de A58 te kiezen. Ook wanneer dat miljoenen duurdurder is. „De vraag is of het verschil in kosten een slechte keuze rechtvaardigt. Het kon -al op zeer korte termijn- wel eens duurkoop zijn.”

Burgemeente Kapelle is overigens wel blij met variant bruin. Wethouder Jon Herselman noemt het opdoeken van afslag 33 (een gevolg van een poldertracé) ‘onacceptabel’. Daardoor verslechtert de bereikbaarheid van Wemeldinge en neemt het sluipverkeer door Kapelle toe.

► Yerseke krijgt weg van de meeste weerstand

Bruine variant voor Zanddijk

De inwoners van Kaasgat, het bedrijfsleven en de dorpsraad van Yerseke zijn er niet blij mee, maar de provincie kiest zoals verwacht voor de enig overgebleven variant om de Zanddijk tussen de A58 en Yerseke aan te pakken. Gedeputeerde Harry van der Maas (SGP, vervoer) belooft wel met bewoners en betrokkenen in gesprek te gaan om het tracé nog te verbeteren.

Ernst Jan Rozendaal

Yerseke

Vanaf het moment dat het Rijk liet weten niet aan de weg mee te betalen, was eigenlijk wel duidelijk hoe

de keuze zou uitvallen. De Zanddijk is onveilig en de doorstroming moet worden verbeterd. Daarvoor waren vier alternatieven. Twee daarvan konden alleen worden betaald met een bijdrage uit Den Haag. Dat ging om poldertracés waarvoor een nieuwe afslag van de A58 moest worden aangelegd. Maar drie weken geleden werd bekend dat het kabinet niet meedoet.

Viaduct

Feitelijk bleef één variant over, omdat de provincie eerder had laten weten een verbreding van de Zanddijk niet te zien zitten. Zoals te verwachten was, heeft het dagelijks provinciebestuur vrijdag dus gekozen voor 'variant bruin'. Dat bete-

kent dat er een viaduct komt waar de Zanddijk het spoor kruist en dat vanaf daar een nieuwe weg wordt

► **Feitelijk bleef één variant over, omdat de provincie eerder had laten weten een verbreding van de Zanddijk niet te zien zitten**

aangelegd, vlak achter het buurtschap Kaasgat, naar het bedrijventerrein Olzendepolder.

De kosten bedragen ongeveer 50,8 miljoen euro. Dat is ruim 10 miljoen meer dan het tracé bruin dat in mei (samen met de andere drie varianten) werd gepresenteerd. Dat komt omdat de rotonde bij Nischoek, direct na de afslag van de A58, meteen wordt aangepakt. Met Rijkswaterstaat wordt nog gekeken naar een verbetering van de afslag en voor de fietsveiligheid zijn ook nog aanpassingen nodig, aldus Van der Maas.

Afbuigen

„Twee derde van de weg is nieuw, omdat we afbuigen van de Zanddijk”, zegt hij. „Dat heeft een impact in het gebied. De een komt verder van de weg te wonen, de ander

dichtbij. We gaan de komende maanden in gesprek met betrokkenen, vooral met de mensen in Kaasgat, om te kijken in hoeverre we tegemoet kunnen komen aan hun bezwaren. Er is nadrukkelijk nog ruimte om te optimaliseren.”

Vanaf komende maandag tot en met 20 januari kan worden gereageerd op de plannen van de provincie. Op 17 december wordt in Yerseke een grote inloopbijeenkomst gehouden. In april besluiten Provinciale Staten over het voorstel. Van der Maas hoopt dat binnen een jaar met de aanleg kan worden begonnen. „Dat hangt vooral af van hoe makkelijk of moeilijk het is om de benodigde gronden te verwerven. Dat is koffiedik kijken.”

▲ In de Yerseke Moer werd de roep van tientallen mannetjes van de zeldzame rugstreepad waargenomen. FOTO GETTY IMAGES

Zeldzame rugstreepad gedijt goed in Yerseke Moer

De zeldzame rugstreepad heeft het zeer naar zijn zin in de Yerseke Moer. Het Zeeuwse Landschap meldt in zijn kwartaalblad dat tientallen exemplaren van deze soort zich hebben gevestigd in het natuurgebied tussen Yerseke en het Kanaal door Zuid-Beveland.

Theo Giele

Yerseke

Op een aantal plaatsen in de Yerseke Moer werd vier jaar geleden het waterpeil met dertig tot veertig centimeter verhoogd. Doel was het gebied aantrekkelijker te maken voor weidevogels. Maar ook de rugstreepad, die op de lijst staat van ernstig bedreigde diersoorten, weet

de aanwezigheid van het brakke water te waarderen.

Pepijn Calle van Het Zeeuwse Landschap was enkele nachten in de Yerseke Moer om de rugstreepadden waar te nemen: „Tot mijn verbazing riepen er tientallen mannetjes. De soort was hier eerder slechts een enkele keer waargenomen, met als enige uitschieter tien roepende mannetjes in 2008”, schrijft hij in het blad van Het Zeeuwse Landschap. Overdag zijn de rugstreepadden lastig te spotten. De dieren houden zich dan stil en verbergen zich. 's Nachts maken de mannetjes een ratelend geluid dat van ver te horen is.

Rugstreepadden kunnen goed tegen brak water, in tegenstelling tot andere amfibieën. Calle: „Het

zijn echte pioniers, die voorkomen in ondiepe, redelijk snel droogvallende wateren. Door de vernattingmaatregelen ontstaan er nu veel sneller tijdelijke plassen, waardoor de populatie kan groeien. Dat is goed nieuws, want de rugstreepad staat op de Rode Lijst en is beschermd vanuit de Europese habitatrichtlijn.”

Turf

In de Yerseke Moer werd vroeger turf gestoken. Greppels, geulen, kreekjes en veenputten kenmerken het drassige landschap. In het kwartaalblad van Het Zeeuwse Landschap heeft Chiel Jacobusse, hoofd ecologie en kwaliteitszorg van de stichting, een artikel gewijd aan dit bijzondere stukje Zeeland.

Dieven brengen kerstbomen terug na Facebookactie

Ze was woedend toen ze dinsdag zag dat twee kerstbomen van haar terras waren gestolen. En op camerabeelden van haar restaurant waren de dieven nog te zien ook. Nicolien Schuitemaker van restaurant Graaf van Buren in Kortgene besloot in haar boosheid de beelden op Facebook te zetten. Even later waren haar kerstbomen terug.

Bas Bareman

Kortgene

Het lijkt een beproefde methode: ondernemers die dreigen met het delen van camerabeelden waarop dieven of inbrekers zijn te zien. Hoewel de politie niet blij is met die ontwikkeling, is de trend onomkeerbaar. Ook bij Schuitemaker wierp het zijn vruchten af.

De kerstbomen van zo'n halve meter hoog, met fonkelende lichtjes, stonden nog maar enkele dagen op de tafels bij het restaurant aan de Kaaioprit. „Ons restaurant staat erom bekend dat het altijd een lichtjesparadijs is rond kerst”, zegt Schuitemaker. „Toen ik zag dat er twee bomen weg waren, dacht ik eerst dat ze waren omgevalen door de wind.”

Maar op camerabeelden van het restaurant zag ze hoe een man en vrouw van middelbare leeftijd maandagnacht bij haar restaurant rondhingen. Terwijl de man zich

verschool, dook de vrouw onder de tafels om de stekkers los te maken. Ze gingen er met twee kerstbomen vandoor.

Schuitemaker: „Dat zijn we ook niet gewend in ons dorp. Je kan hier de deur bij wijze van spreken gewoon open laten staan. Mensen moeten van mijn spullen afblijven.”

Ze plaatste een bericht op Facebook met een waarschuwing dat ze de camerabeelden zou publiceren als de bomen niet werden teruggebracht. „Het bericht ontlofte zowat, het werd ontzettend veel gedeeld. Ik kreeg veel hartverwarmende reacties.”

Stik maar

Maar de bomen bleven uit. Donderdag besloot ze de beelden te publiceren. „Ik weet dat de politie het liever niet wil en de volgende keer zal ik het ook niet meer doen, maar ik dacht: 'stik maar'. Ik was zo boos.”

Het duurde niet lang of de bomen waren terug bij haar restaurant. Ze wil niet zeggen wie ze terugbracht. „Ik wil alleen kwijt dat de daders van buiten de provincie kwamen.”

Schuitemaker haalde hierna de beelden direct offline.

► FOTO GETTY IMAGES

De Spetter krijgt nog een staartje

Analyse

Als het aan de Thoolse oppositiepartijen lag, hadden burgemeester en wethouders maandag moeten afreden. Ze zijn vervolgd over de problemen die ontstonden na renovatie van zwembad De Spetter. Hoe kwam het zover?

Michiel Bouwman

In de winter van 2017 op 2018 werd het zwembad in Tholensstad voor iets meer dan een miljoen euro gerenoveerd. De basins kregen een nieuwe coating, gebouwen werden aangepast, zonnecollectoren kwamen op de daken én de filterinstallatie werd vernieuwd.

Na een succesvolle eerste zomer, die van 2018, ontstonden dit jaar problemen. Het zwembad werd soms zo troebel dat in 'het diepe' de bodem niet meer te zien was. In zo'n geval komt de Regionale Uitvoeringsdienst (RUD) om de hoek kijken. Deze organisatie inspecteert de zwembaden op veiligheid en hygiëne. Inspecteurs kijken bijvoorbeeld naar de manier waarop er toezicht gehouden wordt, wat er gedaan wordt aan legionellapreventie en of de waterzuiveringsinstallatie goed werkt. In het geval van De Spetter bleek dat laatste niet het geval. Daarom moest het bad dertien keer vroegtijdig dicht.

Het Thoolse college vermoedde toen al dat dat werd veroorzaakt door de chloorbriketten die gebruikt werden en liet het uitgebreid onderzoeken. In een brief

aan het college sprak ook de RUD zijn twijfels uit over de briketten. Het steekt de oppositiepartijen in Tholen dat ze daar niet gelijk over geïnformeerd zijn en verwijten het college zodoende 'een mistgordijn' opgetrokken te hebben.

Maar, werpt wethouder Frank Hommel tegen, dat was slechts een veronderstelling van de RUD. De waterproblemen hadden ook door de coating veroorzaakt kunnen worden en daarom werd de raad pas na afronding van het onderzoek op de hoogte gebracht. De uiteindelijke conclusie: het lag inderdaad aan de briketten.

Daarnaast kwam het college begin november op verzoek van de PVV met tweehonderd dossiers op de proppen over de problemen met het zwembad. Die stukken zijn niet openbaar. Er is opgenomen in ieder geval een rapport van de arbo-unie dat de oppositie zorgen baart. Medewerkers van het zwembad hebben risico's gelopen bij het uitvoeren van hun werk. Geen hele ernstige, zegt Hommel. Maar wel uit de 'op één na zwaarste categorie'. Alleen intern zijn die stukken verspreid. Die geheimhouding rust er mede op, omdat de gemeente de aanneer inmiddels aansprakelijk heeft gesteld. Om de stukken toch openbaar te maken, is een verzoek bij de voorzieningenrechter ingediend. Niet alleen om de medewerkers van het zwembad duidelijkheid te verschaffen, maar ook omdat de oppositie vindt dat het dossier openbaar behandeld moet kunnen worden.

Het college overleefde maandag dan wel de motie van wantrouwen, maar de verhoudingen tussen oppositie en coalitie zijn verder op scherp gezet. En dan krijgt dit verhaal nog een staartje met de juridische procedure.

Deur nog op een kier voor ander tracé Zanddijk

De deur voor een alternatieve aanpak van de Zanddijk tussen de A58 en Yerseke zit nog niet potdicht. Gedeputeerde Harry van der Maas (SGP, vervoer) legt begin volgend jaar toch nog een keer de vraag op tafel bij minister Cora van Nieuwenhuizen (VVD, Infrastructuur en Waterstaat) of ze geld wil steken in een nieuwe afslag van de A58.

Ernst Jan Rozendaal

Yerseke

Afgelopen vrijdag maakte de provincie bekend dat ze een voorkeur heeft voor het tracé bruin, waarbij de bestaande afslag naar Yerseke wordt verbeterd en de route na een

nieuw viaduct over de spoorlijn vanaf de Zanddijk afbuigt met een nieuwe weg richting het bedrijventerrein Olzendepolder. Daarmee ging een streep door tracé groen, waarbij Yerseke wordt ontsloten door een nieuwe weg die vanaf Kruiningen direct naar de Olzendepolder leidt.

Daarvoor was minimaal 17 miljoen euro nodig van het Rijk, maar Van Nieuwenhuizen wil niet meebetalen. Wel is met de provincie afgesproken dat er in maart nog een second opinion komt, waaruit moet blijken of er in Den Haag nog potjes zijn voor een geringere bijdrage aan de nu gekozen variant.

„In januari of februari zit ik daarvoor met de minister om tafel”, zei

Van der Maas maandagavond tijdens een informatiebijeenkomst voor Statenleden. Dan zal ik haar toch nog wijzen op het andere tracé.”

Weerstand

Tegen de nu gekozen bruine route bestaat veel weerstand bij bewoners van het buurtschap Kaasgat, het bedrijfsleven en de dorpsraad van Yerseke. De kosten bedragen 50,8 miljoen euro. Daarvan moet 14 miljoen euro komen van ProRail, Rijkswaterstaat, waterschap Scheldestromen en de gemeente Reimerswaal, die dat geld nog niet hebben toegezegd. Voor een ander tracé zal de regio dieper in de buidel moeten tasten, aldus Van der Maas.

▲ De voorkeursvariant van de provincie is bruin, voor groen zit de deur nog niet helemaal op slot.

Minister kan Zeeuws-Vlaams gaan koken

VEENENDAAL Of ze het echt zal doen, is de vraag, maar minister Ank Bijleveld van Defensie kan het in elk geval eens uitproberen, Zeeuws-Vlaams koken. Jan Lonink, burgemeester van Terneuzen, ontmoette haar maandag op een landelijk veiligheidsberaad in Veenendaal. Als verlaat Sinterklaascadeau of vroeg kerstcadeau had hij voor haar het pas gepresenteerde kookboek Pottenkijken in Zeeuws-Vlaanderen van de Terneuzense fotograaf Mark Neelemans en schrijfster Sandra Cornelissen uit Vogelwaarde meegenomen.

Europa geeft 3 miljoen voor Zeeuwse ideeën

Europa is gul voor Zeeuwse projecten. Er gaat in totaal ruim 3,3 miljoen euro naar zes initiatieven waarin Zeeuwen samenwerken met organisaties uit België, Noord-Frankrijk en Engeland.

Ernst Jan Rozendaal

Middelburg

Hoe kan de zorg en dienstverlening voor ouderen op het platteland worden verbeterd? Daar heeft de Solidarity University het project HAIRE voor ontwikkeld.

Wat gaat er precies gebeuren als straks het water de Hedwigepolder

in stroomt? Een groep internationale wetenschappers gaat dat bestuderen.

Laat ouderen met een chronische aandoening zoveel mogelijk controle houden over hun eigen leven. Daar zetten opnieuw de Solidarity University en het Samenwerkingsverband Welzijnszorg Oosterschelderegio (SWVO) zich voor in. Met het project Ensure wil Goes voorkomen dat kwetsbare mensen worden buitengesloten.

De stichting Pro Work uit Burgh-Haamstede helpt jongeren zonder opleiding en werk. Speed-you-up heet het project.

En de circulaire economie, waar-

bij het draait om het hergebruik van materialen, doet ook zijn intrede in de recreatiesector. Impuls Zeeland, de HZ, camping De Paardekreek, de

Zes projecten met een Zeeuwse inbreng krijgen een flinke pot geld uit Brussel

Stichting Standexploitatie Veere en Vastgoedbeheer Zeeland ijveren daarvoor.

Wat de zes projecten gemeen

hebben, is dat ze worden uitgevoerd in samenwerking met organisaties uit landen die grenzen aan de Noordzee.

Negen gehonoreerd

Voor die grensoverschrijdende samenwerking heeft Europa geld over. Van de achttien projecten die zijn ingediend voor het Europese 2 Zeeën-programma zijn er negen gehonoreerd. Zes daarvan hebben een Zeeuwse inbreng. Vanuit Brussel gaat daardoor in totaal iets meer dan 3,3 miljoen euro naar elf Zeeuwse organisaties. Zelf leggen zij daar nog eens ruim 2,2 miljoen euro bij.

Weinig enthousiasme in Yerseke voor aanpak doorgaand verkeer

In Yerseke lijkt weinig enthousiasme te zijn voor de plannen om de doorgaande wegen aan te pakken. De provincie heeft een keuze gemaakt voor 1 van de 4 onderzochte varianten: de Zanddijk verbreden, een viaduct over het spoor en een nieuwe rotonde.

Drukbezochte informatieavond over plannen met de Zanddijk

Daarmee zou een einde moeten komen aan de onveilige situatie op de weg naar Yerseke, en bij de op- en afritten van de A58. Want daar staat het verkeer regelmatig op de snelweg vast. Inwoners konden gisteravond hun zegje doen op een bijeenkomst over de plannen. Veel inwoners van Yerseke hadden liever gezien dat de provincie had gekozen voor een nieuwe weg door de polder.

De Zanddijk bij Yerseke wordt aangepakt, vanwege onveilige situaties en problemen met de doorstroming. De Zanddijk is al jaren één van de gevaarlijkste wegen van Zeeland. De afgelopen jaren zijn er vijftig ongelukken gebeurd.

Breder en veiliger

Het provinciebestuur trekt ruim vijftig miljoen euro uit voor de nieuwe weg die breder zal worden dan de oude en deels verlegd gaat worden. Ook komt er een viaduct over de spoorwegovergang. De nieuwe weg komt voor een deel door de polder te liggen. De weg moet hierdoor ook veiliger worden voor onder meer fietsers.

Omstreden keuze

De keuze voor het zogeheten tracé 'bruin' is omstreden. Een klankbordgroep die in het voortraject werd samengesteld - met bewoners, het bedrijfsleven, dorpsraden, de Fietzersbond en de politie - sprak een voorkeur uit voor het 'rode' alternatief. Alternatief 'groen' kwam als tweede uit de bus, alternatief 'bruin' pas als derde.

De provincie wilde graag nieuwe op- en afritten bij de A58. Want ook de verkeerssituatie bij afslag Kruiningen- Yerseke is al jaren gevaarlijk. Door de slechte doorstroming staan er regelmatig twee rijen auto's op de afslag, en staat er soms file tot in de Vlaketunnel. In november werd bekend dat Zeeland daar niet de gevraagde zeventien miljoen euro van het Rijk voor krijgt. Daarom is dat plan afgefallen.

Inspraak

Tot en met 20 januari 2020 kunnen mensen reageren op het besluit van GS over het voorkeursalternatief. Het besluit is [online](#) te bekijken ligt ter inzage in het Provinciehuis in Middelburg en het gemeentehuis van Reimerswaal in Kruiningen. In april 2020 nemen Provinciale Staten een definitief besluit over de aanpak.

meer vragen dan antwoorden

◀ Zeeuwse boeren op het Malieveld tijdens het protest op 1 oktober. Links (geel hesje) Paul Boënné. Naast hem op de achterste rij Matthew van der Loo, Stein van Waterschoot, Thomas van Waterschoot, Wim Meesen en Joey Bertram (met pet). De dames (vlnr) Cynthia van der Loo en Janneke Meesen.

FOTO THEO GIELE

pluimvee- en varkenshouderij inkrimpen om meer evenwicht in het systeem te krijgen? Moeten meer boeren overstappen op biologische teelt? Heeft het zin het gebruik van bestrijdingsmiddelen als glyfosaat verder in te perken?

Al deze vragen liggen nog steeds op tafel en een antwoord waar ie-

▶ **Al deze vragen liggen nog steeds op tafel en een antwoord waar iedereen blij mee is, lijkt verder weg dan ooit**

dereen blij mee is, lijkt verder weg dan ooit. De boeren voeren de druk op door te dreigen met het blokkeren van de distributiecentra van supermarkten en daagden het RIVM voor de rechter omdat ze de berekeningen betwisten. Vandaag is de uitspraak.

De serie *Landbouw in crisis* maakt deel uit van het werkprogramma van de Jean Monnet Chair Food Governance in the EU die Herman Lelieveldt bekleedt aan University College Roosevelt. De activiteiten van deze chair worden financieel ondersteund vanuit het Erasmus+ programma van de Europese Unie. Reacties en tips: h.lelieveldt@ucr.nl.

dat geen enkele boer gedwongen zal worden om te stoppen, maar het is de vraag of het kabinet voldoende geld weet vrij te maken om genoeg stoppers over de streep te trekken.

Verder weg als een stip op de horizon ligt het idee van kringlooplandbouw. Minister Carola Schouten lanceerde dit alweer meer dan een jaar geleden als aanzet voor een omslag naar een duurzamere

bedrijfsvoering, maar haar visie is voor velerlei uitleg vatbaar. Moeten we terug naar het aloude gemengde bedrijf waarop een boer zowel akkerbouw als veeteelt doet? Als dat niet haalbaar is, hoe

ziet een moderne vorm van kringlooplandbouw er dan uit? Is dat een Europese, landelijke of regionale kringloop? Moeten alle sectoren evenveel inleveren, of gaat het er vooral om dat we de intensieve

VIER VRAGEN AAN FRED WALRAVENS

Forum voor Democratie wil Zeeuwen horen over de Zanddijk

Forum voor Democratie wil de Zeeuwen een stem geven in de besluitvorming over de Zanddijk, de weg tussen de A58 en Yerseke. De Statenfractie houdt daarvoor een enquête via sociale media en e-mail. Fractievoorzitter Fred Walravens legt uit waarom.

1 Moeten we dit zien als een referendum?

„Nee, het is voor ons een belangrijk element om tot oordeelsvorming te komen. We begonnen vorige week met de simpele vraag of mensen voor de bruine of de groene variant zijn. We kregen best veel reac-

ties dat mensen niet met de materie bekend zijn. Daarop hebben we een professionelere enquête gemaakt, waarbij we onder meer willen weten of mensen in de gemeente Reimerswaal wonen of elders in Zeeland, in hoeverre ze gebruikmaken van de verbinding tussen de A58 en Yerseke en of hun belang economisch of persoonlijk is.”

2 Hoe groot is de respons?

„Dat weten we nog niet. De enquête staat sinds zondag op sociale media. Vandaag gaan we naar de inloopavond in Yerseke. Daar willen we horen hoe de mensen erover denken en we attenderen ze op de enquête. We hopen dat

◀ Fred Walravens

dorpsraden de enquête ook via de mail verder rondsturen.

We weten nog niet precies hoelang hij ingevuld kan worden. Daar staat geen tijd op.”

3 **Jullie vragen om een keuze tussen het bruine traject, dat via de huidige afslag van de A58 richting bedrijventerrein Olzendorp in Yerseke gaat, en de bijna 17 miljoen duurdere groene route, waarvoor een nieuwe afslag bij Kruiningen nodig**

is. Maar voor de laatste variant is toch helemaal geen geld nu de minister niet meebetaalt?

„Dat weten we niet. Voor de bruine variant is sinds vorige week 10 miljoen euro extra beschikbaar om de rotonde bij Nishoek op te knappen. Dat kun je zo naar de groene variant schuiven. Daarnaast komt er landelijk geld om de veiligheid voor het langzame verkeer te verbeteren. Dat was vorige week nog niet bekend. Juist de fietsveiligheid bij de bruine variant kan beter. En dan is de gemeente Reimerswaal ook in beweging. Verder kun je nog naar het bedrijfsleven kijken of naar een methode van voorfinanciering. Dat is

ook nog niet gedaan. Gedeputeerde Van der Maas praat begin volgend jaar nog een keer met de minister. Het momentum is dus nog niet voorbij.”

4 **In de vertegenwoordigende democratie kiezen mensen volksvertegenwoordigers voor vier jaar. Willen jullie tussentijds steeds terug naar de burger?**

„Een enquête is geen referendum. Het is een mooi middel om beweging en discussie in Zeeland te krijgen. Of de uitslag voor ons leidend is, moet blijken. Dit is de eerste keer. Het is een proef. Over een paar maanden gaan we eens kijken of we hiermee door moeten gaan.”

De bouwdrift op het bedrijventerrein neemt ook toe

VERVOLG VAN PAGINA 3

van een nieuwe rechtstreekse lijn tussen de Faeröer eilanden en de Bijleveldhaven in Vlissingen-Oost. We dachten die vrachten goed te kunnen combineren met de mosselen en oesters.” Het bleek een gouden greep: „Soms kwamen er wel twintig tot dertig vrachtauto's met vis uit zo'n schip.”

Niet veel later vroegen Franse klanten of De Koeijer ook Noorse zalm bij hen kon afleveren. „Het was een kwestie van maanden of we hadden een lijndienst van Noorwegen naar hier opgezet.”

Halverwege de jaren 90 kwam er via nieuwe eigenaar Transport Vooruit uit Breskens ook een lijn met vis uit Denemarken bij. „Door de zalm uit Noorwegen, de Deense vis en de Faeröer-lijn werden wij in Yerseke een steeds belangrijker cluster voor verse vis. Die visboeren in België, Duitsland en Frankrijk vonden dat natuurlijk wel handig. We kwamen daar toch al voor de mosselen en nu konden ze makkelijk ook vis via ons bestellen.”

Ook in Yerseke bleven de nieuwe lijnen van De Koeijer niet onopgemerkt. Voor handelaren in mossels en oesters was het opeens interessant om zich te specialiseren in zalm en witvis; voorheen was het onrendabel om kleine hoeveelheden verse vis naar Yerseke te laten komen. Ook nieuwbakken ondernemers roken kansen. „Een aantal van onze chauffeurs stopte met rijden en ging zelf in de vis. De grondleggers van bedrijven als G&B en W&A waren ooit allemaal bij ons in dienst. Zelfs Adri Bruijnooge senior, de oprichter van Adri&Zoon, begon hier als chauffeur.”

Garagebox

Marnix Boone, van Vis- en Vleeshandel G&B, begon twintig jaar geleden met buurman Peter Godegebure een handeltje vanuit een garagebox. „De eerste jaren konden we daar nog niet van leven en reden we inderdaad nog een paar dagen per week voor De Koeijer”, bevestigt hij. Volgens hem is Kotra enorm belangrijk voor het ontstaan en de groei van visgroothandels zoals de zijne. „Dankzij Kotra komt hier alles samen. Je bestelt 's morgens vis op de afslag in IJmuiden, Scheveningen of Urk. De Koeijer laadt daar elke middag en 's avonds staat het bij ons in de koelcel en kunnen ze er in de productie mee aan de slag”, legt hij het proces uit.

Dankzij die 'korte lijntjes' maakte G&B een onstuimige groei door. Nadat zeventien jaar geleden de garagebox werd verruild voor een loods, is het bedrijf twee gloednieuwe gebouwen verder. „Elke dag zijn er veertig auto's op de weg, een heel wagenpark. We rijden zes dagen in de week en hebben zo'n zestig chauffeurs in dienst. Die komen dagelijks ieder op zo'n 25 adresjes, vooral in Zuid-

En hoe verder met de Zanddijk?

De bedrijvigheid in Yerseke is de afgelopen decennia enorm toegenomen, maar de enige toegangsweg is niet meegegroeid. De Zanddijk/Molendijk is veel te smal om dagelijks honderden vrachtauto's aan te kunnen. „De Yersekse chauffeurs weten dat en rijden rustig in de bochten. Doe je dat niet, dan raak je met de spiegels elkaar”, zegt Jeroen van der Jagt van Adri&Zoon. Zijn collega Sjaak van der Jagt vindt het jammer dat de provincie vorig jaar het plan in de koelkast heeft gezet om de Olzendorpolder direct via een extra weg met de Zanddijk te verbinden. „We moeten nu niet maar gauw die bruine route door Kaasgat aanleggen om maar wat gedaan te hebben. Dat levert een hoop narigheid op voor mensen die er wonen, en je hebt nog steeds slingers in de weg. Als je daar zoveel geld in wilt stoppen, trek de weg dan meteen door de polder naar de snelweg.” Voor Marnix Boone van G&B zou

die oplossing 'prachtig' zijn. „Al onze klanten zitten buiten de provincie. Met een poldertracé zit je zó op de snelweg.” Als tussenoplossing pleit hij ook voor een rechtstreekse verbinding van de Olzendorpolder met de Zanddijk. „Dan is het gevaarlijkste stuk - de Molendijk - eruit en zijn de twee bedrijventerrein met elkaar verbonden. Als je later nog eens geld hebt, doe je de rest.”

Ook Erik de Koeijer van Kotra is voorstander van een poldertracé. „Dat zou voor de continuïteit van de bedrijfsvoering heel prettig zijn. Er is nu maar één weg, dat maakt je héél kwetsbaar wanneer daar een ongeluk gebeurt. Maar wanneer het geld er simpelweg niet is, is het belangrijk dat de nieuwe ontsluiting wordt gerealiseerd. Want in de hele discussie lijkt het dat dit - de ontsluiting van Yerseke door twee toegangswegen - als belangrijkste uitgangspunt ondergesneeuwd raakt.”

Bak met vis bij G&B.

Nederland. Allemaal horecazaken, uiteenlopend van cafetaria tot sterrenzaak.”

Hoofdmoot

Behalve Kotra heeft ook Adri&Zoon - van oudsher een mosselbedrijf - volgens Boone bijgedragen aan de explosieve groei van vishandel in Yerseke. „Kabeljauw en zalm zijn nu de hoofdmoot. Mosselen zijn minder belangrijk geworden”, zegt Jeroen van der Jagt, verantwoordelijk voor interne logistiek bij Adri&Zoon. Ook dit bedrijf had baat bij het succes van De Koeijer.

Collega Sjaak van der Jagt: „Vroeger waren de volumes nog te klein om zelf rendabel te rijden, maar nu gaan we zelf naar de visafslagen. We hebben momenteel twaalf vrachtauto's.” Voordeel is dat het tijdswinst van een paar uur oplevert, zodat de fileerderij weer een paar uur eerder kan beginnen. „Zo kan de vis binnen 24 uur op het bord van de klanten liggen.” Volgens Jeroen van der Jagt nam de handel zeven jaar geleden opnieuw een grote vlucht toen Adri&Zoon een eigen fileerderij begon. „Vanaf dat moment zijn we zelf gaan produceren. Voor die tijd

Bas de Koeijer plakt een sticker op de verpakkingen die klaarstaan voor transport.

Marnix Boone, mede-eigenaar G&B, temidden van de bedrijvigheid.

Jeroen van der Jagt van Adri&Zoon.

draaide het om de handel en deden we geen bewerkingen.” In de fileerderij is net een nieuwe lijn geïnstalleerd: „Een technisch hoogstandje waarmee zalm in mooie filets wordt gefileerd en aan het einde van de lijn wordt bijgesneden door gespecialiseerde fileerders. Hier werkt zo'n zestig man. De eerste ploeg begint al om 04.00 uur. Op drukke dagen gaan ze tot 17.00 uur door.” In tegenstelling tot buurman G&B levert Adri&Zoon niet direct aan restaurants. „Wij bevoorraden vooral viswinkels, marktmanen en groothandels. Die willen allemaal

hun spullen vlak voor het weekend hebben. Van donderdag tot zaterdag zijn daarom de drukste dagen bij ons.”

Inmiddels heeft het bedrijf vrijwel alle denkbare vissoorten op voorraad. Sjaak van der Jagt: „Dat is ideaal voor de groothandels hier in de buurt, op deze manier kunnen zij snel schakelen.” Boone van G&B schat in dat in Yerseke zo'n vijftien bedrijven actief zijn die horeca bevoorraden. Daarnaast zijn er nog heel wat eenpitters. „Die hebben geen loods, alleen maar een busje. Daarmee kun je op Yerseke perfect je handel bij el-

Foto rechts: Planner Sjaak van der Jagt van Adri&Zoon: „Tegenwoordig rijden we zelf naar de visafslagen.”

Foto links: Schaaldieren als oesters blijven een belangrijk product voor Kotra.

‘Eenpitters hebben geen loods, maar met een busje kun je op Yerseke prima je handel bij elkaar sprokkelen’

kaar sprokkelen en bezorgen.” Jeroen van der Jagt beaamt dat. „Als eenmansbedrijf kun je makkelijk gebruik maken van grote bedrijven in Yerseke. De lijnen lopen al.”

Illustratief voor de groei van de vishandel is de bouwdrift op bedrijventerrein Olzendepolder. Het nieuwe pand van FishXL is bijna klaar en de uitbreiding van Adri&Zoon is net achter de rug. Jeroen van der Jagt: „We waren echt uit ons jasje gegroeid. Vorig jaar gebruikten we noodgedwongen onze eigen auto's met de koelwagen om de voorraad kwijt te

kunnen.” Het pand is nu twee keer zo groot. „Iedereen dacht: nu kunnen we vooruit, maar het staat al meteen weer vol. Het is wel veel beter werkbaar: de interne routing is enorm verbeterd.” Bij G&B wordt het pand dat drie jaar terug is gebouwd vanaf februari in omvang verdubbeld. „We probeerden het rustig aan te doen, zodat we het nog even konden uitzingen. Maar dat lukt gewoon niet”, zegt Boone. „In de nieuwbouw komt ook een winkel. Volgend jaar rond deze tijd kunnen ook particulieren onze vis- en vleesproducten kopen.”

Zalmfileerlijn bij Adri&Zoon.

FOTO'S JOHAN VAN DER HEIJDEN

Ook Kotra zit niet stil. Sinds Erik de Koeijer tien jaar geleden het bedrijf weer overnam, zag hij de omzet stijgen van 45 naar 65 miljoen. Alleen al in Yerseke werken 260 mensen. In 2014 bouwde Kotra een groot vrieshuis. „De diepgevroren producten zijn goed voor een kwart van de omzet. Dankzij een flexibele wand kunnen onze vrachtwagens zowel producten op plus 2 en min 20

graden vervoeren.” In 2021 start de bouw van een pand waar gekoelde, niet-visgerelateerde goederen kunnen worden overgeslagen. „Met verse vis kun je weinig andere goederen combineren omdat het dan al snel naar vis ruikt.”

Houdbaarheid

Ondanks de uitstapjes naar andere verse, gekoelde producten, blijven het de schelpdieren die Yersekse handelaren een grote voorsprong op de concurrentie geven, weet Boone. „De moeilijkste producten komen uit Yerseke: dat zijn de schelpdieren, met de

kortste houdbaarheidsdatum. Op gerookte zalm plak je een datum van drie weken; een kilo kokkels is overmorgen niet meer goed. Verse producten zijn zó in opkomst en als je daarin wilt meedoen, moet je gewoon hier zitten. Dat is de kracht van Yerseke. Nee bestaat niet en het is altijd vers.”

Erik de Koeijer heeft het allemaal zien gebeuren. „Wij zijn gegroeid, maar de groothandels nog veel meer. Daarmee is een behoorlijke stroom in gang gezet. Op het moment komt nergens in Nederland zoveel vis vandaan als van Yerseke.”

Hoe Yerseke het kloppend hart van de visindustrie werd

Nergens komt zoveel vis vandaan

Yerseke groeide in dertig jaar uit van oester- en mosseldorp tot één van Europa's belangrijkste draaischijven voor vis. Dagelijks rijden busjes en vrachtwagens met alle denkbare soorten over de Zanddijk naar het bedrijventerrein Olzendepolder. Handel en transport bieden werk aan honderden mensen. En de groei zet nog door.

JOERI WISSE

Topdrukte in de hal van Kotra in Yerseke. FOTO JOHAN VAN DER HEIJDEN

Nog aan het uitbuiken van de kerstmaaltijd? Of al bezig met de hapjes voor de jaarwisseling? De kans is heel groot dat de vis op het menu een keer in Yerseke is geweest. Het dorp staat alom bekend om schaal- en schelpdieren, maar voor veel bedrijven is verse vis veel belangrijker geworden. Op bedrijventerrein Olzendepolder verrijst het ene na het andere nieuwe pand waar vis in filetjes wordt gesneden, overgeladen en verhandeld. Hoe is het mosseldorp kampioen van de Nederlandse vislogistiek geworden?

Erik de Koeijer heeft met zijn bedrijf Kotra dagelijks zo'n honderd vrachtwagens met gekoelde of diepgevroren vis op de weg. Zo komen er elke maandagavond vijftien vrachtauto's uit IJssland aan in Yerseke en vertrekken wekelijks minstens zoveel koelwagens met honderden tonnen verse vis naar Spanje. „We hebben hier ook nijlbaars uit Afrika en tonijn uit Indonesië en Sri Lanka. Voor deze producten zijn we een draaischijf voor heel Eu-

ropa.” Die rol is hem niet in de schoot geworpen. „Je moet op het puntje van je stoel blijven zitten. Er komen altijd uitdagingen voorbij en als je misgrijpt, kan de wereld er opeens heel anders uitzien.”

Een zeehaven of visafslag heeft Yerseke niet. Maar het dorp ligt volgens De Koeijer dichtbij Belgi-

‘Een aantal van onze chauffeurs stopte met rijden en ging zelf in de vis’

sche steden en centraal ten opzichte van vismijnen in IJmuiden, Urk en Oostende. „Wij waren als familiebedrijf ruim honderd jaar gespecialiseerd in mosselen en oesters. Pas rond 1990 kwam daar vis bij”, vertelt hij. „Dat begon in 1988 met de komst

► Uitdaging bewoners Goes

Doe 't beter dan de gemeente

Zelf het groen in de straat bijhouden? Het buurthuis onderhouden? Of misschien zelfs wel zorgtaken uitvoeren. Inwoners van de gemeente Goes krijgen binnenkort de kans om taken van de gemeente over te nemen als ze denken dat ze het zelf beter kunnen.

Rob Paardekam

Goes

Goes is één van de tien proefgemeenten in Nederland als het gaat om het project *Right to Challenge*. Dat houdt in dat inwoners of maatschappelijke organisaties het recht hebben om de gemeente uit te dagen een gemeentelijke taak daadwerkelijk over te nemen, inclusief het bijbehorende budget.

Grachten

Thijs Harmsen van het landelijk netwerk *Right to Challenge* begeleidt de gemeenten uit de proef. Volgens hen zijn er in het land al talloze voorbeelden te noemen. Hij noemt Janneke uit Gouda, die graag mag suppen (staand peddelen op een soort zeilplank) in de grachten in haar woonplaats. „Zo kwam ze op het idee om de grachten schoon te gaan houden, omdat ze dacht dat ze dat beter kon dan de gemeente.”

Openbare ruimte

De vrouw heeft vervolgens de opdracht en het budget gekregen om de rommel uit de grachten te halen en af te voeren. Dat doet ze nu samen met anderen. Een ander voorbeeld is het kleine dorpje De Valk

op de Veluwe, waar inwoners zelf de hele openbare ruimte onderhouden.

Dorpshuis De Griffioen in Wolphaartsdijk - dat door een lokale stichting wordt onderhouden, nadat het van de gemeente was overgenomen - zou ook als voorbeeld kunnen dienen. Al kwam dat niet in beginsel tot stand door een idee vanuit de inwoners, maar meer vanuit nood, omdat de gemeente had bedacht het dorpshuis te sluiten. Het is zelfs denkbaar dat inwoners zorgtaken van de gemeente overnemen. „Maar het is aan elke gemeente zelf om te bepalen op welke terreinen de inwoners het 'recht op uitdaging krijgen'”, zegt Harmsen. „Je kunt het ook beperken tot zaken die de leefbaarheid aangaan.” Een werkgroep gaat dat de komende tijd uitdokteren in Goes. Het zal dus nog wel even duren voor het project echt uit de startblokken komt.

Draagvlak

Voorop staat dat een plan draagvlak moet hebben in een buurt of onder de mensen die het aangaat. Een groepje mensen kan het idee hebben opgevat om het onderhoud van het groen in een bepaalde straat op zich te nemen, maar als de helft van de bewoners dat niet ziet zitten, wordt het een moeilijk verhaal.

Thijs Harmsen noemt *Right to Challenge* 'de eredivisie van het participeren'. „Je moet als bewoners of als organisatie echt iets in je mars hebben om succesvol een taak van de gemeente over te kunnen nemen.”

▲ Op dit kruispunt komen begin februari stoplichten. Momenteel staan verkeersregelaars standby in de spitsuren (het autootje links in beeld). Zodra het druk wordt, gaan ze het verkeer regelen.

FOTOMARCELLE DAVIDSE

De afslag Yerseke moet het nog altijd zonder stoplichten doen

Ze zouden er eigenlijk al sinds half november moeten staan, maar tot op heden ontbreekt nog ieder spoor van de (tijdelijke) verkeerslichten die afslag Yerseke veiliger moeten maken.

Joeri Wisse

Yerseke

Een halfjaar geleden gebeurde in korte tijd het ene na het andere ongeluk op het kruispunt van de Oude Rijksweg met de op- en afrit van de A58 nabij Kruiningen. Daarop besloot de provincie Zeeland begin oktober in de spitsuren verkeersregelaars in te zetten. Een tijdelijke situatie, want na zes weken zouden ze vervangen worden door - eveneens tijdelijke - verkeerslichten.

Navraag leert dat 'het aankoopproces vertraging heeft opgelopen'. Volgens een woordvoerder

van de provincie heeft dat te maken met het overleg tussen verschillende partijen en de kerstperiode. Het probleem van de afslag ligt op het bordje van twee overheden. De provincie is eigenaar van de Oude Rijksweg, Rijkswaterstaat van de A58. De planning is nu dat de stoplichten begin februari worden geplaatst.

Gaatje vinden

Afslag 33 is gevaarlijk omdat auto's en vrachtwagens soms lang moet wachten om een 'gaatje' te vinden om de Oude Rijksweg op te draaien. Het gevolg is dat zich op de uitvoegstrook een dubbele rij auto's vormt die zich soms uitstrekt tot op de vluchtstrook (zie foto). Sinds de verkeersregelaars actief zijn, is het een stuk veiliger geworden, zegt Jaap Sinke. De wethouder van Reimerswaal vraagt al jaren aandacht voor de in

zijn ogen levensgevaarlijke kruising. Een definitieve aanpak is afhankelijk van de oplossing die gekozen wordt om de Zanddijk naar Yerseke te vervangen. De gemeenteraad van Reimerswaal wil een compleet nieuwe weg door de polder. Daarbij komen er ook nieuwe op- en afritten met de A58. De provincie vindt dat te duur en stelt voor om ter hoogte van de spoorkruising een nieuwe weg richting Yerseke aan te leggen. In dat geval moeten de bestaande op- en afritten veiliger worden gemaakt.

Of de gemeente Reimerswaal toch kan instemmen en meebetalen aan het plan van de provincie, moet later deze maand blijken. Volgens Sinke is er nog geen besluit genomen, eerst moeten nieuwe financiële details en alle voor- en nadelen (achter gesloten deuren) met de gemeenteraad worden besproken.

IN DE REGIO

HEINKENZAND

Bibliotheek voor de kleintjes

In Heinkenszand wordt op woensdag 15 januari een baby- en peuterbieb gehouden. Boekstartcoach Annelies Geene beantwoordt vragen en geeft praktische tips over voorlezen en passende boekjes bij elke leeftijd. Er is ook de BoekStart-koffer: een gratis koffertje met boekjes voor de allerkleinsten. Tussen 13.00 en 15.00 uur is iedereen welkom. Aanmelden kan via bibliotheekoosterschelde.nl/babybieb.

WAARDE

Marjolein Meijers geeft concert

De muzikale Marjolein Meijers, Walter Kuipers en Onno Kuipers geven op vrijdag 17 januari een concert in dorpscentrum Meerwaarde in Waarde. Het trio speelt het programma *Simpel mooi bestaan* dat bestaat uit eigen Nederlandstalige nummers in combinatie met ontroerende en komische verhalen. Marjolein wordt ook wel de Rotterdamse Brigitte Kaandorp genoemd. Een komische flapuit. Maar ze weet haar publiek ook in het

▲ Marjolein Meijers treedt met begeleiders Walter en Onno Kuipers op in Waarde. FOTO KEES TABAK

hart te raken. Haar muzikanten Walter en Onno Kuipers openen de weg naar wereldmuziek: Balkan en Cajun. Tijdens het concert zullen bijna tien verschil-

lende instrumenten worden bespeeld. Het concert begint om 20.00 uur en kaarten zijn verkrijgbaar via tickets.podiumreimerswaal.nl.

MIJN DORP, MIJN STAD

Zaterdag

GOES

Bibliotheek, 13.00-15.30 uur: Games bouwen en programmeren voor kids van 7-12 jaar; Hollandse Hoeve, vanaf 13.00 uur: Jeu de Boules middag; De Mythe, 20.00 uur: Nieuwjaarsconcert Het Zeeuws Orkest met Eric Vloeimans
KAPELLE
Hervormde Kerk, 19.30 uur: Nieuwjaarsconcert met als thema 'Wat de toekomst brengen

moge'; Hotel de Zwaan, 20.00 uur: Highway to Dijkrock 2020

KRUIJNINGEN

Boerderij aan Hogenakkerweg 25, 08.30-11.00 uur: Biologische groentemarkt
NISSE
Dorpshuis, 16.00-18.00 uur: Nieuwjaarsbijeenkomst dorpsraad
RILLAND
Dorpshuis, 20.00 uur: Podium Reimerswaal brengt dubbelcabaret met Daniëlle Schell en Lonneke Dort

WEMELDINGE

Dorpsplein, 08.00-12.00 uur: Weekmarkt

Zondag

GOES

Hollandse Hoeve, vanaf 13.00 uur: Jeu de Boules middag; Pontes Goese Lyceum, 15.00 uur: Optreden Fanfare Euphonia en zangeres Isabela Provoost
KAPELLE
FitXperience, Vroonlandsweg 47, 10.45 uur: Indoor Cycling.

GO

ZANDDIJK REIMERSWAAL ZOEKT UITWEG IN NETELIGE KWESTIE

Is Yerseke straks terug bij af?

Analyse

Hoe moet het nu toch verder met de Zanddijk bij Yerseke? Kiest Reimerswaal de kant van de provincie of die van de inwoners van Kaasgat, dorpsraden en ondernemersvereniging? Het duivelse dilemma maakt een derde optie opeens weer aantrekkelijk: een nieuwe afslag naar het bedrijventerrein in combinatie met verbreding van een deel van de dijk.

Joeri Wisse

Inwoners van Yerseke (en Kruiningen) vliegen de kleuren momenteel om de oren. Overall hangen groen/rode spandoeken die duidelijk proberen te maken dat er maar één goede mogelijkheid is om Yerseke te ontsluiten: via een oostelijk poldertracé. Dorpsraden, ondernemers en inwoners van Kaasgat vinden dat alleen met zo'n compleet nieuwe weg tussen de A58 en Yerseke de slechte en onveilige bereikbaarheid van het dorp voor goed kan worden opgelost.

Onrealistisch

De spandoeken zijn een reactie op het besluit van het dagelijks provinciebestuur. Die acht zo'n poldertracé onrealistisch, omdat Den Haag er niet aan mee wil betalen. Daarom besloot ze eind vorig jaar aan te sturen op een goedkopere oplossing om de krakkemikkige Zanddijk te ontzien: variant bruin. Een nieuwe weg die verkeer vanaf de spoorwegovergang met een bocht om buurtschap Kaasgat richting het bedrijventerrein en het dorp Yerseke leidt.

Voordat de provincie een besluit neemt, legt ze haar oor nog één keer te luister in de omgeving. Iedereen mag tot 20 januari laten

◀ Wim Cornelisse en Thijs Mol van de dorpsraad hangen in Yerseke een spandoek op. FOTO JOERI WISSE

▼ De vier varianten uit de verdiepingstudie Zanddijk op een rij. ILLUSTRATIE PROVINCIE ZEELAND

weten wat ze van variant bruin vindt. Ook voor de gemeente Reimerswaal is het dan tijd om letterlijk kleur te bekennen. Houdt de gemeenteraad vast aan het zo vurig gewenste, maar vrijwel onmogelijke rode poldertracé? Of kiest de raad eieren voor haar geld en spreekt ze haar steun uit voor bruin, waar de provincie een zak geld van 50 miljoen voor klaar heeft staan?

Heibel

Als Reimerswaal één van deze opties kiest, levert dat geheid heibel op. Gaat de raad toch voor bruin, dan krijgt de gemeente het aan de stok met inwoners van Kaasgat. Die zullen Reimerswaal verwijten doof te zijn voor hun ernstige bezwaren. De politiek gaat dan een nare periode tegemoet van protes-

ten en langslappende rechtszaken. Aan de andere optie - het blokkeren van bruin en vasthouden aan een poldertracé - kleven ook grote risico's. Het gevaar is dat het benodigde extra geld er simpelweg nooit komt. Reimerswaal houdt dan een onveilige weg in stand en ziet mogelijk de miljoenen voor de Zanddijk naar de verbreding van de Deltaweg vloeien.

In de gemeenteraad, die achter gesloten deuren over dit onderwerp vergadert, gaan nu stemmen op om de kool en de geit te sparen. Dat zou kunnen door in te zetten op een variant die tot nu toe onderbelicht is gebleven: roze-zwart. Dit plan lag in 2018 al voor en voorziet in een rechtstreekse verbinding van het industrieterrein met de Zanddijk. Groot voordeel is dat daarmee het gevaarlijkste deel

van de huidige route (de Molen-dijk) kan worden verlost van het vrachtverkeer. Ook Yerseke ondernemers voelen veel voor die oplossing, waarvan vooral de eerste fase in hun ogen snel kan worden uitgevoerd. Nadeel is wel dat op termijn ook het resterende deel Zanddijk zal moeten worden verbreed, waarvoor enkele woningen moeten wijken.

Bakzeil halen?

Juist vanwege deze voor de omgeving ingrijpende gevolgen viel roze-zwart af voor de provincie. Als de gemeenteraad nu toch naar deze optie neigt, is de kans groot dat de protesten verschuiven van Kaasgat naar de omwonenden van de Zanddijk. En hoewel de gemeente ruim twee miljoen moet bijdragen aan de

Zanddijk, is het laatste woord aan de provincie. Die werkt al een poos toe naar tracé bruin, maar vraagt nu wel iedereen nog eens om een mening. Als de gemeenteraad dan inderdaad massaal voor roze-zwart kiezen, moet de provincie een lastige keuze maken: de mening van de omgeving negeren, óf een streep zetten door het werk van de afgelopen twee jaar.

Meer onderzoek nodig naar dodelijke aanrijding

In de zaak tegen de 37-jarige Pool die ervan wordt verdacht in de nieuwjaarsnacht van 2019 een 24-jarige fietser te hebben doodgereden in Vlissingen, is meer onderzoek nodig. Dat heeft de rechtbank in Middelburg gisteren bepaald.

Luc Oggel
Middelburg

De aanrijding met het slachtoffer vond ruim een jaar geleden plaats in de Sottegemstraat. De verdachte, die destijds was doorgereden en enkele minuten later zelf zou zijn gecrasht in de Burgemeester van Woelderlaan en daarbij zwaarge-

wond raakte, werd in oktober vorig jaar aangehouden. Het OM wilde daarmee voorkomen dat hij na zijn herstel de benen zou nemen, ver-

▶ **De zaak zou gisteren in eerste instantie inhoudelijk worden behandeld**

klaarde officier van justitie Wilfred Suijkerbuijk in de rechtszaal.

De zaak zou gisteren in eerste instantie inhoudelijk worden behandeld, wat betekent dat het Open-

baar Ministerie met een strafeis zou komen. Maar de nieuwe advocaat van de verdachte heeft twijfels bij onder meer het onderzoek dat het NFI deed naar glasscherven op de plek van de aanrijding en wil dat die uitkomsten nader worden bekeken.

Hoewel het OM daar geen enkele reden toe ziet, ging de rechtbank 'omwille van de zorgvuldigheid' mee in dat verzoek. Ook zal opnieuw gekeken worden naar de snelheidsschattingen die zijn gedaan aan de hand van videobeelden die die nacht zijn gemaakt.

De officier van justitie kwam nog met enkele aanvullingen voor het dossier. Zo zou verdachte L. L. die

bewuste nacht in een onverzekerd en niet gekeurd voertuig hebben gereden. L., die niet in Nederland staat ingeschreven, de taal niet

“ **Ik ben zelf slachtoffer**

– verdachte dodelijke aanrijding

spreekt en daarom in de rechtszaal werd bijgestaan door een tolk, ontkent overigens dat hij het voertuig destijds bestuurde. Ook zou de auto niet van hem zijn geweest. Verder kan hij zich weinig meer herinneren van de gebeurtenissen van die fatale nacht. „Ik ben zelf slachtof-

fer”, zei hij. De verdachte zit sinds eind oktober in voorlopige hechtenis. Een verzoek van zijn advocaat om die op te heffen of te schorsen werd door de rechtbank afgewezen, met name omdat de kans op herhaling en vluchtgevaar te groot wordt geacht. De verdachte heeft, zo werd tijdens de zitting duidelijk, een justitieel verleden. Hij zou in Polen worden gezocht en ook Engeland zijn uitgezet als 'ongewenst persoon'.

De zaak gaat nu terug naar de rechter-commissaris. Op 31 maart volgt weer een zogeheten pro-formazitting, de inhoudelijke behandeling van de zaak staat nu gepland voor 20 mei.

DINSDAG 21 JANUARI 2020, 11:18

DEEL DIT ARTIKEL:

Echtpaar Valk verliest huis bij aanpak Zanddijk, maar is toch voor

Gedwongen worden je huis te verkopen omdat er een nieuwe weg komt te liggen. De meeste mensen zouden zich dan verzetten tegen die weg om hun huis te redden. Het echtpaar Valk uit Yerseke doet dat niet. Een nieuwe veiligere weg vinden ze veel belangrijker.

Echtpaar Valk verliest huis bij aanpak Zanddijk, maar is toch voor

Het echtpaar Valk heeft het op hun stukje van de wereld goed voor elkaar. Bijna twee hectare grond, een huis met veranda, een schuur, paardenstallen en twee paarden waar ze erg aan gehecht zijn. Maar ze moeten het gaan verkopen en zoiets krijgen ze waarschijnlijk niet meer terug. Vooral afscheid nemen van de paarden doet pijn.

Joke Valk bij een van haar paarden (foto: Omroep Zeeland)

Joke Valk: "Dat is wel heel jammer want de paarden hebben we zelf gefokt en grootgebracht dus dat is even pijnlijk. We hopen iemand te vinden die er dan goed voor zorgt." Volgens haar man Nico gaat het een groot probleem worden om iets soortgelijks terug te vinden. Nico: "Het zal waarschijnlijk toch wat kleiner worden."

De bochtige Zanddijk bij Yerseke moet worden aangepakt. De weg is onveilig en wordt druk gebruikt door bewoners en door de bedrijven in de buurt. Er werden meerdere verkeersoplossingen ontworpen die een kleurbenaming kregen. De drie meest besproken varianten staan in het plaatje hieronder. De groene en de rode variant met een nieuwe op- en afrit op de A58 hadden de voorkeur van de omgeving. Voor die variant zou het Rijk zeventien miljoen euro moeten meebetalen. Omdat het Rijk dat niet wilde, is de keuze van de provincie gevallen op de bruine variant.

In grote lijnen zijn dit de varianten voor de Zanddijk. Er is voorlopig gekozen voor de bruine optie waardoor huize Valk moet wijken. (foto: Omroep Zeeland)

De familie had twee mogelijkheden. Of zich met hand en tand verzetten tegen de weg of accepteren dat deze variant momenteel de grootste kans van slagen heeft. Dat er iets moet veranderen staat volgens het echtpaar als een paal boven water. Nico rijdt veel over de Zanddijk, omdat hij vrachtwagenchauffeur is: "Als beroepschauffeur kies ik voor de verkeersveiligheid voor al het verkeer van en naar Yerseke en dan is dit het offer dat wij brengen."

Ook Joke vindt de Zanddijk een gevaarlijke weg: "Vooral in het donker en met regen en vrachtwagens die elkaar passeren. Het is gewoon een gevaarlijke weg!"

“ We zijn het er allemaal over eens dat rood en groen de beste oplossingen zijn.”
Nico Valk over de verschillende ontwerpen voor de Zanddijk

Het echtpaar Valk heeft er alle begrip voor dat andere omwonenden wel protesteren tegen de gekozen oplossing. De bewoners van buurtschap het Kaasgat zijn bijvoorbeeld tegen de bruine variant. Nico: "We zijn het er allemaal over eens dat rood en groen de beste oplossingen zijn." Maar daar is niet genoeg geld voor. "Dus moeten we kiezen voor een alternatief", legt Nico uit.

Of het uiteindelijk de bruine variant gaat worden, is overigens nog niet zeker. Het Rijk is nog bezig met een second opinion naar de verkeerssituatie. Het resultaat van die second opinion wordt in maart verwacht.

Volle kracht vooruit bij werf Amels

Het is drukker dan ooit bij Amels en Damen, bouwers van superjachten voor de superrijken. In totaal wordt aan 26 schepen gewerkt. Dat gebeurt in Vlissingen en op de werven in Roemenië en Polen, waar de casco's worden gemaakt.

Theo Giele
Vlissingen

Het casco van een van de nieuwe jachten is een blikvanger bij de Amelswerf in Vlissingen, onderdeel van Damen Shipyards. Het schip kwam rond de jaarwisseling vanaf de Damenwerf in het Roemeense Galati naar Vlissingen om te worden afgebouwd. Het schip wordt volgend jaar overgedragen aan de koper.

Dit 78 meter lange schip is het grootste jacht dat Amels bouwt dat helemaal, van boeg tot achtersteven, volledig naar de wens van de klant is ontworpen en gebouwd. *Full custom* heet dat in het jargon. Het is niet het langste jacht, dat is het 83 meter lange vlaggenschip *Here Comes The Sun* uit 2017, maar met een volume van 2827 bruto ton wel het grootste jacht dat Amels ooit heeft gebouwd.

De bouw van dit schip is tekenend voor de meer dan goed gevulde orderportefeuille van Amels. Vorig jaar had de jachtenbouwer ook al niet te klagen over klandizie, maar dit jaar is sprake van een recorddrukke. In Vlissingen liggen momenteel dertien jachten. Dat zijn nieuwe schepen en jachten die grondig verbouwd worden. Door de toenemende vraag liggen de constructiehallen aan de Vlissingse Binnenhaven helemaal vol. Daarom bouwt Amels nu ook jachten af in een hal van zusterbedrijf Damen Schelde Naval Shipbuilding in de haven van Vlissingen-Oost.

De prijs van superjachten loopt in de tientallen miljoenen euro's. Het volume van de boot en het niveau van afwerking bepalen de

prijs. De klanten van Amels komen uit heel de wereld. Er geen sprake van een bepaalde nationaliteit of regio die er uit springt, zoals een paar jaar geleden nog de Russen wel een opvallend deel van de klandizie vormden. De leeftijd van de klanten verandert wel. Er zijn steeds meer jonge miljonairs en miljardairs en die willen met hun superjacht meer dan wat spelevaren op de Middellandse Zee en aanleggen in Saint Tropez of Monaco. De schepen moeten verder kunnen varen en naar meer exotische bestemmingen kunnen gaan. Speciaal voor deze doelgroep heeft Amels/Damen de SeaXplorer in zijn catalogus opgenomen.

Van de 739 grote jachten ter wereld zijn er 60 bij Amels gebouwd

Superjachten van 30 meter en langer blijven tamelijk exclusief, maar elk jaar varen er meer rond op de wereldzeeën. Volgens een rapport van Super Yacht Times, uitgebracht ter gelegenheid van de Monaco Yacht Show 2019, zijn er zo'n vijfduizend. Wereldwijd meten slechts 729 superjachten meer dan 50 meter. Zestig van die grote jachten zijn door Amels gebouwd. Nederland is na Italië, de grootste bouwer van superjachten in de wereld. In totaal werken bij Amels in Vlissingen, inclusief de onderaannemers, 1500 mensen.

Deltapark Neeltje Jans wil opmars van windturbines keren

Deltapark Neeltje Jans vreest overlast en gevaarlijke situaties voor zijn bezoekers als er op zo'n 200 meter van het park windmolens bijkomen, zo bleek gisteren tijdens een zitting bij de Raad van State.

Jan van Ommen
Den Haag

Deltapark Neeltje Jans vecht tegen het plan voor zes nieuwe en vervanging van vijf verouderde windturbines op het werkeiland. De gemeente Veere en windparkontwikkelaar E-Connection snappen niet waarom Deltapark zich zo druk maakt. De dichtstbijzijnde wind-

turbine komt op ruim 200 meter van het themapark.

Toch probeert Deltapark de nieuwe windturbines met alle macht tegen te houden. Want het zou bezoekers door de geluid-, schaduw- en andere overlast en het gevaar van afbrekende en rondvliegende wieken afschrikken.

Thema duurzaamheid

„Hoe zit het dan nu met de bezoekers aan Neeltje Jans. Want er staan al een tijdje windmolens in de buurt”, vroeg rechter en staatsraad Lex Michiels. Deltapark-directeur Bert van de Hoef antwoordde dat het aantal bezoekers al sinds 2000 stabiel blijft, tussen de 250.000 en

300.000. Zijn raadvrouw vulde aan dat de dichtstbijzijnde turbine nu op ruim 600 meter staat en daardoor geen effecten heeft op het aantal bezoekers.

Windmolenbedrijf E-Connection snapt niet waarom Van de Hoef zo tegen windmolens is. Want er ligt volgens het bedrijf een uitgelezen kans voor het waterkeringsthemapark om succesvol uit te breiden met het thema duurzame (wind)energie. „Maar Van de Hoef houdt blijkbaar vooral van water en niet van wind”, zei iemand van E-connection na de zitting. Van de Hoef wilde na afloop geen commentaar geven.

Uitspraak binnen enkele weken.

Provincie staat alleen in tracé voor Zanddijk

YERSEKE Dat de oplossing die de provincie voorstelt om de Zanddijk tussen de A58 en Yerseke veiliger te maken niet veel handen op elkaar krijgt, was al duidelijk. Een peiling van Forum voor Democratie bevestigt dat nog eens.

Het voorstel van de provincie heeft anderhalve maand ter inzage gelegen. In totaal 25 mensen hebben vragen of bezwaren ingediend, meldt de provincie. Volgende maand reageert het provinciebestuur. Tegelijk met de inspraakprocedure stond op internet een poll van Forum voor Democratie (die is verlengd tot 31 januari). Daarop hebben 306 men-

sen gereageerd, van wie er 219 de enquête helemaal hebben ingevuld. Hoewel het geen representatief onderzoek mag heten is de peiling wel serieus aangepakt.

Slechts 11 procent van de bevrageden blijkt voor variant bruin te zijn, het scenario dat de provincie voorstelt uit een kleurenpalet waarin ook de varianten roze-zwart, groen en rood zaten. Bruin is net als roze-zwart een dijktracé dat begint bij de huidige afslag van de A58. Rood en groen zijn poldertracés, waarvoor nieuwe afslagen van de A58 nodig zijn. De provincie vindt die te duur, maar ze zijn duidelijk het populairst bij degenen die de poll invulden.

steun tijdens de Elfstedentocht van 1997. Iets verder wat raadselachtig: „Voor ons beiden zie ik het ook als genoegdoening voor de tocht van 1985. Veel dank aan jou. Je broer Rien.”

Drie keer reed Rien de Beer (78) uit Terneuzen de Friese monstertocht. Twee keer verdiende hij het kruisje. Eén keer ging het mis. In 1985. „Het was op het Sneekermeer”, weet hij nog. „Het dooide hard, het ijs was zacht. Ik raakte een scheur en ging onderuit.” Hoezeer hij ook niet van opgeven wilde weten, een EHBO'er zei dat

Ik weet nog hoe emotioneel mijn broer was omdat hij me uit het oog verloor

–Rien de Beer

hij beter kon stoppen. „Uiteindelijk ben ik gestrand in Bolsward. Het was de tijd vóór mobieltjes. Ik heb daar op de kade uren gewacht tot ik opgehaald werd. Ik weet nog hoe emotioneel mijn broer was omdat hij me uit het oog verloren was.” Rien de Beer schiet vol.

Verhuizing

Het kruisje dat hij met de laatste Elfstedentocht van 1997 verdiende, schonk hij aan zijn broer. Als dank voor de steun, tijdens die editie en die van 1985. Broer Lou mocht het kruisje houden zo lang hij leefde.

In 2005 overleed hij. Het ingelijste kruisje kreeg Rien weer terug van zijn schoonzus. Bij de recente verhuizing van Waterlandkerkje ging het mis. Het lijstje belandde in de doos bestemd voor het Leger des Heils, waar het werd opgemerkt door de Terneuzense kunstenaar Andrea Janssens. Op zoek naar materiaal voor haar collages, werd ze gegrepen door het lijstje. „Voor een euro”, lacht ze. „Hoe kon zoiets toch bij het Leger des Heils terecht komen?” Samen met haar man Henk Hoeksema begon ze een speurtocht.

„We hebben gebeld met de gemeente Woudenberg, want daar kwam de man vandaan”, vertelt Hoeksema. „De dame die ik sprak zei dat ze me wel kon helpen maar niet mocht. Privacywet hè?”

Hoeksema kijkt nog een beetje giftig. „We legden nog uit wat voor bijzonders we hadden. Het hielp niet. Toen zijn we maar gaan googelen op de naam De Beer in Woudenberg. Bij toeval troffen we precies de goede De Beer. We belden een andere broer van hem die hoorde waar het over ging toen we Terneuzen lieten vallen. Daar woonde zijn broer Rien.

In het atelier van Andrea Janssens kreeg De Beer dinsdagmiddag zijn kruisje weer terug. Tranen vloeiden. De speurtocht van Janssens en Hoeksema is ten einde. Ze hebben eindelijk het volledige verhaal bij het lijstje. Rien de Beer stopt zijn zakdoek weer in zijn broek, vouwt zijn handen boven zijn hoofd: „Dank”.

Sinke: Afslag A58 als compensatie kazerne

Als de marinierskazerne definitief niet naar Vlissingen verhuist, moet het Rijk alsnog overwegen om de portemonnee te trekken voor een nieuwe afslag vanaf de A58 bij Yerseke. Dat vindt de Reimerswaalse wethouder Jaap Sinke.

Joeri Wisse

Yerseke

Met de Haagse miljoenen voor de nieuwe op- en afritten zou Yerseke alsnog het zo vurig gewenste 'poldertracé' kunnen krijgen als vervanging van de overbelaste en onveilige Zanddijk.

De provincie, die de weg moet aanleggen, wil ook het liefst een poldertracé. Maar toen eind vorig jaar bleek dat minister Cora van Nieuwenhuizen de gevraagde 17 miljoen niet wilde betalen, besloot gedeputeerde Harry van der Maas dat zo'n weg veel te duur zou worden.

Lobby?

Deze week ontmoetten Van der Maas, Sinke en Van Nieuwenhuizen elkaar op de Kreekraksluizen bij Rilland. Daar werd een nieuwe steiger feestelijk geopend. Hét ideale moment om zaken te doen, zou je denken. Toch heeft Sinke niet bij de minister gelobbyd. „Laten we eerst maar eens afwachten of de marinierskazerne écht niet naar Zeeland komt”, vindt Sinke. Daarnaast vindt hij dat in de eerste

plaats Vlissingen gecompenseerd moet worden.

Sinke houdt nog enige hoop op een poldertracé. De minister laat nog een second opinion uitvoeren naar de rijksbelangen van het project Zanddijk. Daarnaast is de wethouder ervan overtuigd dat gedeputeerde Van der Maas er alles aan doet om geld in Den Haag los te peuteren voor de nieuwe toe-

gangsweg naar Yerseke. Maar vooralsnog houdt de provincie vast aan de zogeheten variant bruin. Daarbij blijven de afslagen ongemoeid. En rijdt het verkeer vanaf het spoor via een nieuwe weg om het buurtschap Kaasgat naar Yerseke.

Duurder

Afgelopen maanden kon iedereen z'n zegje doen over dit plan, dat in de regio met veel kritiek is ontvangen. Het college van Gedeputeerde Staten neemt alle reacties mee in het definitieve voorstel. Dat wordt deze maand gepresenteerd aan Provinciale Staten. Forum voor Democratie heeft al laten weten geen voorstander te zijn van variant bruin. De fractie vroeg onlangs aan GS hoe het kan dat uit een alternatieve berekening blijkt dat bruin veel duurder uitvalt. Het provinciebestuur laat vandaag weten dat voor het eigen en het alternatieve onderzoek verschillende onderbouwingen zijn gebruikt. Gedeputeerde Staten zijn het ook niet eens met de conclusie dat 'bruin' te rooskleurig zou worden voorgespiegeld.

Reimerswaal heeft overigens geen officiële reactie ingediend. Volgens Sinke is dat niet nodig, omdat er intensief overleg is met de provincie en er nog volop gerekend wordt. Hoe de inzet van Reimerswaal luidt, wil hij niet zeggen. „Laat ons nu maar rustig broeden.”

Laat ons nu maar rustig broeden

– Jaap Sinke, wethouder gemeente Reimerswaal

▲ Jaap Sinke.

Middelburger vreest natte voeten door woningbouw

Middelburger Charles Verhoeven vreest straks na de bouw van een veertigtal woningen pal naast zijn (boerderij)woning aan de Eendrachtsweg natte voeten, omdat de grond daar met ruim een meter wordt opgehoogd.

Jan van Ommen

Den Haag

„De boerderij is niet onderheid en ligt straks in een putje. Nu al stroomt veel regenwater op zijn erf en verzakken de gebouwen. Als de waterafvoer niet beter wordt geregeld wordt het straks alleen maar erger”, aldus de raadsman van Verhoeven gisteren bij de Raad van State. Daar hoopt Verhoeven hardere garanties te krijgen voor een effectieve waterafvoer als de woningen naast zijn woning worden gebouwd. Hij wil op zijn minst een paar brede sloten tussen zijn erf en het woningbouwgebied.

Voldoende maatregelen

Volgens de gemeente Middelburg en de ontwikkelaar van Mortiere Fase 9B worden er voldoende maatregelen genomen om watersnood op Verhoevens erf te voorko-

men. Overigens deelde rechter en staatsraad Mieke van Diepenbeek tijdens de rechtszaak in Den Haag mee dat de Raad van State alleen maar globaal gaat bekijken of het bestemmings(uitwerkings)plan voldoende mogelijkheden biedt om de waterafvoer afdoende te regelen. „We gaan niet tot in detail bekijken welke typen waterafvoeren al dan niet moeten worden aangelegd.”

Als Verhoeven mag bouwen is het probleem van de wateroverlast ook verleden tijd

– advocaat van Charles Verhoeven

De raadsman van Verhoeven gaf evenwel een gedetailleerd overzicht over wat allemaal nodig is om wateroverlast op het erf van Verhoeven te voorkomen. Zo wil de ontwikkelaar ten onrechte een sloot dempen en moet het hemelwater van het opgehoogde terrein allemaal via een 'te smal' buisje worden afgevoerd. De staatsraad

stelde dat het uitwerkingsplan wel degelijk voorschrijft dat er niet mag worden gebouwd als er geen efficiënte waterafvoer mogelijk is.

De gemeentewoordvoerder zei dat de maatregelen allemaal uitvoerbaar zijn en dat Middelburg ervoor zal zorgen dat Verhoeven droge voeten houdt. Verhoeven gelooft daar niet erg in.

Zelf ook bouwen

Overigens liggen Verhoeven en Middelburg al jaren overhoop over de plannen van Verhoeven om op zijn boerderijlocatie en gronden ten zuiden daarvan ook een veertigtal woningen te bouwen. Volgens Verhoevens raadsman werkt de gemeente hem tegen. „Er worden alleen woningen gebouwd als Verhoeven de grond aan de gemeente of ontwikkelaar verkoopt. Zelf mag hij niet op zijn eigen grond bouwen, of woningen ontwikkelen. Maar als Verhoeven mag bouwen is het probleem van de wateroverlast ook verleden tijd. Want dan worden zijn gronden ook opgehoogd”, aldus de raadsman.

De Raad van State gaat het allemaal nog eens bekijken en doet over enkele weken uitspraak.

Reimerswaal zet in op bredere Zanddijk

Om de Zanddijk tussen Kruiningen en Yerseke veiliger te maken moet deze breder worden. Dat stellen burgemeester en wethouders van Reimerswaal voor. Ze hebben een brief naar de provincie Zeeland gestuurd.

Twee vrachtwagens passeren elkaar op de Zanddijk bij Yerseke (foto: Omroep Zeeland)

De provincie Zeeland, wegbeheerder van de Zanddijk, wil een nieuwe weg door buurtschap Kaasgat aanleggen. Omwonenden zijn daar fel op tegen, omdat die optie ten koste gaat van landbouwgrond en woningen. Ook Reimerswaal ziet die variant niet zitten.

Eerder bleek al dat het Rijk niet wil meebetalen aan nieuwe op- en afritten op de A58, aansluitend op de Zanddijk. Over de smalle dijkweg is in de loop van de jaren steeds zwaarder vrachtverkeer gaan rijden, wat tot gevaarlijke situaties leidt. Omdat de Zanddijk ook nog eens veel bochten telt, zijn er regelmatig verkeersongelukken, soms met dodelijke afloop.

Het provinciebestuur gaat de komende weken nadenken welke optie de voorkeur geniet.

► **Gemeente wil géén nieuwe weg langs Kaasgat, wel verbreding Zanddijk**

Reimerswaal zet in op Zanddijk

Het hoge woord is eruit. Nu alle hoop op een poldertracé met nieuwe afslagen definitief is vervlogen, zet Reimerswaal vol in op de verbreding van de Zanddijk tussen de A58 en Yerseke. Daarmee schuift wethouder Maarten Both de favoriete optie van de provincie – een nieuwe weg om buurtschap Kaasgat – terzijde. „Daar is nauwelijks draagvlak voor. Daar hoeven we geen discussie over te voeren.”

Joeri Wisse

Yerseke

Dat wil niet zeggen dat het laatste woord gezegd is over de kwestie Zanddijk. Het is de provincie Zeeland, niet de gemeente Reimerswaal, die het finale oordeel velt over de aanpak van de smalle, onveilige toegangsweg naar Yerseke. Grote vraag is of de provincie bereid is gehoor te geven aan de wensen uit Reimerswaal en 7 miljoen euro extra uit te trekken om de dijk te verbreden.

SGP-wethouder Both is hoopvol gestemd. „We hebben Provinciale Staten natuurlijk niet aan een lijntje. Maar in bestuurlijke overleggen hebben we wel geproefd dat men openstaat voor deze variant.” Gede-

▲ Wethouder Maarten Both bestudeert de tekening met de variant roze-zwart. FOTO GEMEENTE REIMERSWAAL

puteerde Harry van der Maas (SGP, verkeer) kan dat bevestigen. „Ik heb gisteren een brief gekregen en die biedt duidelijkheid.” Een jaar geleden presenteerde hij vier varianten, die elk een kleur kregen. „Die voldeden allemaal aan de belangrijkste uitgangspunten: veiligheid en een goede doorstroming van het verkeer.”

Nu duidelijk is dat het Rijk niet meebetaalt aan een groen of rood

poldertracé, zijn nog twee opties over: bruin (een weg langs Kaasgat) en roze-zwart (verbreding van de dijk met een aftakking naar het industrieterrein).

De door Reimerswaal bepleite optie heeft in de ogen van de provinciebestuurder zowel belangrijke minnen als plussen. „Het voordeel is dat deze weg mogelijk in twee fases kan worden uitgevoerd en dat hij minder impact heeft op het

landschap. Nadeel is dat hij veel duurder is en ingewikkelder om te bouwen. Een nieuwe weg aanleggen is altijd makkelijker dan een bestaande weg aanpassen.”

Niet doof

Van der Maas zegt niet doof te zijn voor de bezwaren van omwonenden tegen variant bruin, al denkt hij dat deze voor een belangrijk deel zijn weg te nemen.

Bij de keuze voor roze-zwart is het volgens de gedeputeerde van belang de consequenties voor de Molendijk onder ogen te zien. Die zal dan nog steeds intensief gebruikt worden door personenauto's. Gevaarlijke kruisingen moeten worden aangepakt en de vraag is wie het toekomstig onderhoud voor zijn rekening neemt. „Ik ben erg benieuwd wat Reimerswaal daarin zou kunnen betekenen.”

De komende twee weken benut Van der Maas om na te denken welke van deze twee opties hij het meest kansrijk acht. „Al vanaf 2009 wordt over de Zanddijk nagedacht. Persoonlijk houdt het mij al 3,5 jaar bezig. Het gaat om veel geld en het heeft een grote impact op Yerseke en omgeving. Ik heb de keuze nog niet definitief gemaakt.” Op 2 juni stuurt hij een voorstel naar Provin-

ciale Staten. Het Zeeuwse parlement zal vervolgens kort vóór of na het zomerreces een oordeel geven. Voor het definitieve besluit in het najaar valt, mogen ook alle betrokkenen nog hun mening geven.

Ijskast

De roze-zwarte variant die Reimerswaal bepleit, is bijna identiek aan het plan dat in 2017 al op tafel

“**In bestuurlijke overleggen proefden we dat men voor deze variant openstaat**

–Maarten Both, wethouder

lag. Dat is in september 2018 door Van der Maas in de ijskast gezet om andere opties te onderzoeken. „Achteraf zou je kunnen denken dat je terug bij af bent, maar er is ook veel gebeurd in die periode”, zegt wethouder Both.

Juist doordat alle opties en mogelijkheden voor financiering uitgebreid zijn onderzocht, kan er volgens hem een goede afweging worden gemaakt. „Reden te meer om te zeggen: nu moeten we vooruit.”

LUXE VAKANTIEBUNGALOW AAN DE OOSTERSCHELDE

VAKANTIE AAN DE ZEEUWSE KUST

Centraal in de zonnige provincie Zeeland, in het mooie Zuid-Beveland, wordt Water Resort Oosterschelde gerealiseerd. Dit nieuwe recreatiereport staat voor kwaliteit, duurzaamheid, luxe en comfort. De recreatiewoningen liggen deels direct aan een centrale waterplas, op steenworp afstand van Nationaal Park Oosterschelde. In lijn met het adembenemende uitzicht op de Oosterschelde, zijn alle woningen gesitueerd aan water en omringd door groen. Resort Oosterschelde kent een verscheidenheid aan woningen die elk uniek zijn in ontwerp en

design. De woningtypes zijn modern van architectuur, gebouwd met de modernste technieken en eigentijds ingericht, zodat uw toekomstige bezit niet alleen nu, maar ook in de toekomst uniek blijft. Wat Water Resort Oosterschelde bijzonder maakt, is dat het park wordt aangelegd met volgroeide beplanting. Op deze wijze wordt er voor gezorgd dat het resort de look en feel heeft alsof het al 15 jaar bestaat.

OPENHUIS MET HEMELVAARTSDAG

Voor deze dag kunt u een afspraak maken om op gepaste en veilige manier de bungalows te bezichtigen. Tel. 0031 653 402 705

I.V.M. CORONA BEZICHTIGINGEN ALLEEN OP AFSpraak

Op vrijdag, zaterdag, zondag en maandag, Ruisweg 12, 4424 MN in Wemeldinge. Tel. 0031 653 402 705
nhendriks@telenet.be • www.waterresortoosterschelde.nl

Zijn de schorren in de Oosterschelde goede viskraamkamers?

Onderzoekers Ingrid Tulp en Ingeborg Mulder van Wageningen Marine Research (WUR) hebben fuiken uitgezet bij Sint-Annaland en het Rammegors bij Sint Philipsland. Er wordt gekeken of schorren (kwelders) goede kraamkamers en foerageergebieden kunnen zijn voor jonge vis.

Gerrit van Loon

Sint-Annaland

Om de kustlijn te beschermen en het water beter te kunnen vasthouden, worden schorren en slikken hersteld of zelfs weer aangelegd. Een kunstmatig aangelegd schor verschilt van een natuurlijk schor. Hoe precies is nog onduidelijk.

„Vooral omtrent het opgroeien en het zoeken en vinden van voedsel voor jonge vis. Om meer inzicht in te krijgen, doen we aan visbemonsteringen in de Oosterschelde. Zowel in een natuurlijk (Sint-Annaland) als een kunstmatig aangelegd schor (Rammegors). We onderzoeken hoe en welke vissen gebruik maken van deze gebieden”, zegt Mulder.

In het Rammegors wordt onder meer gekeken naar de ontwikkeling van bodemdieren en vegetatie. Informatie kan gelinkt worden aan visonderzoek, waardoor een beeld ontstaat van de totale biodiversiteit. En hoe die zich ontwik-

▲ De fuiken worden in het water geplaatst.

FOTO WAGENINGEN MARINE RESEARCH

kelt, nadat een gebied is hersteld of heraanlegd. Sint-Annaland ligt vlakbij het Rammegors en vormt een goede vergelijking.

Tot en met september wordt een aantal keren in beide gebieden gekeken welke vissen het gebied gebruiken. Door de seizoenen heen. Er wordt gekeken naar vissen in de fuiken en er wordt met een zegen gewerkt. Een zegen is een net dat over de bodem wordt voortgetrokken, bijvoorbeeld door een geul, waarbij vis met een omtrekkende beweging wordt ingesloten. De fuiken worden geplaatst tijdens laagwater en twee getijcyclussen later opgehaald.

Ook wordt tijdens laagwater een aantal 'zegtrekken' uitgevoerd. „Met de onderzoekresultaten zouden kunstmatig aangelegde schorren voor vis beter ingericht kunnen worden”, aldus Mulder. Dit najaar doen WUR en Rijkswaterstaat vergelijkend onderzoek in de Westerschelde.

Verbreding Zanddijk dwingt aanwonenden uit huis

Tonis Boot is de vierde en mogelijk ook de laatste generatie van zijn familie die in zijn huis komt te wonen. Het huis staat aan de noordkant zo dicht tegen de Zanddijk dat de nieuwe dijk en weg na verbreding door een stuk van het huis lopen. Hij laat het er niet bij zitten.

De aanstaande aanpak van de Zanddijk tussen Kruiningen en Yerseke speelt nu al zo'n tien jaar in het leven van Tonis Boot. Telkens lijkt de keuze te vallen op een ontwerpvariant die het perceel van de familie Boot niet zou raken. Toch komt nu hun perceel en het huis van Tonis in gevaar. "Mijn huis zal waarschijnlijk moeten wijken voor de nieuwe weg. Daar baal ik wel enorm van."

Op het erf van de familie Boot staan twee huizen. Het oude huis bij de schuur, waar de ouders van Tonis nu wonen en het tweede huis waar hij zelf woont, net naast de Zanddijk. "Mijn opa heeft het huis in de jaren zestig laten bouwen en sindsdien wisselen we steeds." Boot gaat snel met zijn burens om tafel om gezamenlijk tegen het voorstel te protesteren.

De Zanddijk is een gevaarlijke weg en daarom moet hij worden aangepakt. Een nieuw poldertracé en een nieuwe aansluiting op de A58 had voor iedereen de voorkeur, maar die varianten bleken te duur. Er werd voor een nieuwe weg langs buurtschap Het Kaasgat gekozen. Omwonenden en ondernemers protesteerden en nu steunt ook de gemeente Reimerswaal dit voorstel niet meer. Een andere variant blijft over: een verbreding van de Zanddijk en de weg.

Voor buurman Nico Valk verandert er niets. Hij zou bij ieder ontwerp zijn huis kwijtraken en dus ook bij een bredere Zanddijk. Hij heeft daar vrede mee. Hij maakt als vrachtwagenchauffeur veel gebruik van de Zanddijk en hij vindt dat de weg niet snel genoeg aangepakt kan worden. We spraken Nico Valk eerder over de Zanddijk.

Lees ook:

- [Echtbaar Valk verliest huis bij aanpak Zanddijk, maar is toch voor](#)

Bij de omwonenden van Het Kaasgat gaat de vlag ondertussen nog niet uit. De gemeente Reimerswaal zet dan wel een streep door de plannen om de weg langs dat buurtschap te halen, maar eigenlijk gaan die er niet over. De provincie moet de beslissing maken en doet dat waarschijnlijk na de zomer.

René Reijngoudt verzette zich tegen de weg langs Het Kaasgat (foto: Omroep Zeeland)

René Reijngoudt woont in Het Kaasgat. Zijn familie heeft er een landwinkel, boomgaard en camperplaatsen. Ze verzetten zich samen met andere ondernemers en burens tegen de weg die door Het Kaasgat zou komen. Hij is op de eerste plaats blij dat die optie niet meer gesteund wordt door de gemeente, maar hij blijft er wel

nuchter onder. "Prijs de dag niet voor het morgen is", aldus Reijngoudt. Hij leeft ook mee met zijn burens aan de andere kant van de Zanddijk die mogelijk hun huis kwijtraken.

"Die mensen komen in het zelfde schuitje terecht als waar wij in gezeten hebben", zegt Reijngoudt. "Wij vinden het spijtig dat er nu gekozen wordt uit twee kwaden." De hoop blijft overeind dat er toch nog gekozen gaat worden voor een poldertracé. "Waar een wil is, is een weg. Of anders gezegd: waar een wil is, komt een weg", besluit Reijngoudt.

► Gemengde reacties op keuze voor verbreden Zanddijk

Protest? Eerder een rituele dans

Van 'we gaan dus de dijk verder verpesten' tot 'we moet niet langer dwarsliggen'. De reacties van ondernemers, omwonenden en dorpsraden op het nieuws dat Reimerswaal voor verbreding van de Zanddijk kiest, lopen behoorlijk uiteen. Wel verwacht iedereen dat de race gelopen is en provincie het advies van de gemeente overneemt.

Joeri Wisse

Yerseke

Ton Verbree, adviseur van Ondernemersvereniging Reimerswaal (OVR).

„Hoe de vlag erbij hangt? Halfstok! Dit is gewoon niet de beste oplossing.

Je krijgt ontegenzeggelijk verkeersproblemen bij de rotonde Nishoek. En door verbreding ga je die dijk verder verpesten. Hij wordt vier meter breder, dat is geen fraai zicht. Het verschil in kosten met het poldertracé is 13 miljoen. Wat stelt zo'n investering voor als je het uitsmeert over 50 tot 100 jaar? Of de OVR verder actie onderneemt, weet ik nog niet. Er zal ongetwijfeld protest komen, maar ik schat in dat het een rituele dans wordt.”

Johan van Velzen, dorpsraad Kruiningen.

„Dit is natuurlijk een tegenvaller. Als je ziet hoeveel compensatiegeld voor de Marinierskazerne deze kant op komt en dat er 20 miljoen over is van de verbreding van de Tractaat-

weg, is mijn conclusie dat de prioriteit van de provincie niet in Reimerswaal ligt. Mocht de Zanddijk verbreed worden, dan hebben wij als dorpsraad Kruiningen nog wel een paar puntjes. De snelheid op de Oude Rijksweg moet omlaag en er moet iets gebeuren aan al het vrachtverkeer dat via onze voordeur naar de Nishoek rijdt.”

Wim Cornelisse, dorpsraad Yerseke.

„Deze oplossing is het snelst te realiseren en levert niet veel weerstand op, al moeten er voor de verbreding ook vier of vijf huizen worden gesloopt. We kunnen wel blijven hopen dat er een poldertracé komt, maar persoonlijk denk ik dat we niet langer moeten dwarsliggen

en hiermee genoeg moeten nemen. We zijn al tien jaar bezig, nog langer praten duurt zo wéér tien jaar. Het is jammer dat Yerseke straks maar één goede uitvalsweg heeft en voor de bedrijven op de Olzendepolder is het te hopen dat het plan gefaseerd wordt uitgevoerd, zodat er alvast een nieuwe weg naar de Zanddijk komt.”

René Reijngoudt, bewonersgroep Kaasgat.

„Primair zijn we blij dat men inziet dat de nieuwe weg door Kaasgat geen optie is. Straks wordt gekozen tussen de twee slechtste oplossingen, waarvan ik bang ben dat die niet toekomstbestendig is. Als bewoners van het Kaasgat haken we zeker niet af. Ook verbreding van de

dijk heeft invloed op onze omgeving en de bereikbaarheid. De veiligheid voor fietsers vinden we heel belangrijk. Wat ons betreft is het een keiharde eis dat er geen gelijkvloerse kruisingen met de nieuwe Zanddijk komen.”

Tonis Boot, bewoner Zanddijk.

„Als bewoner van de Zanddijk ben ik hier niet blij mee. Volgens de laatste tekeningen loopt de parallelweg naast de verbrede dijk dwars door mijn keuken. Dat huis zal gesloopt moeten worden. De boerderij waar ik later wil gaan wonen, ligt een stukje verder van de dijk af, maar de geluidsoverlast zal erger worden omdat het verkeer alleen maar toeneemt. Voor de toekomst is deze keuze niet verstandig.”

Kijk op de site bij /video
Minder geblaf in dierenpensions

▲ Ingeborg van Liere met de 11-jarige Choco. FOTO DIRK-JAN GJELTEMA

Lege dierenpensions zorgen voor gigantisch omzetverlies

In een normaal meiweekend zit dierenpension Hondegem in Grijskerke vol met honderd honden van wie het baasje een paar dagen vakantie viert. Nu zijn dat er gemiddeld tien. Dat hakt er flink in.

Wendy de Jong

Grijskerke

Eigenaresse Ingeborg van Liere hoopt dat ze de gigantische omzetting van april, mei en juni nog wat kan goedmaken in de zomermaanden. „Je ziet dat mensen toch graag vakantie willen vieren.”

In de opvang zitten momenteel bijna alleen nog maar honden die

gewend zijn om op vaste dagen te komen of waarvan de baasjes veel van huis zijn vanwege hun werk.

Ook mensen die ziekteverschijnselen hebben en dus binnen moeten blijven, willen nog wel eens gebruik maken van de opvang. Van Liere hoopt de stille wintermaanden en de annuleringen van de afgelopen maanden nog enigszins goed te kunnen maken in de zomervakantie. „Er zijn annuleringen, maar we krijgen ook veel telefoontjes van mensen die hun geboekte data willen verzetten. Omdat ze alsnog in eigen land op vakantie gaan bijvoorbeeld.”

Bij dierenpension Zeeland in Axel beschouwen ze 2020 al als een

verloren jaar. Karin van Viersen kan honderd honden kwijt, maat op sommige dagen zit er nog welgeteld één. Van Viersen: „Het regent annuleringen. Elke keer als de telefoon gaat, is het weer zover. Begrijpelijk, maar het is echt een ontzettende aanslag op onze omzet. Voor ons speelt ook mee dat wij veel klanten uit België hebben. Die kunnen niet komen nu de grenzen dicht zijn. In de horeca en andere sectoren valt nog wel enigszins een inhaalslag te maken, maar dat is voor ons niet mogelijk. Je brengt je hond of doet dat niet. En wie in eigen land naar een vakantiehuisje gaat, neemt de hond net zo makkelijk mee.”

Beachbar terug op nieuwe plek

GOES Chillen op een strandje kan ook komende zomer weer in Goes. Pop-up-beachbar LIMA komt terug, maar wel op een iets andere locatie.

De tijdelijke beachbar verhuist van de Ketelkade naar de Houtkade en komt op een plekje nabij het onlangs aangelegde gebouw The Boatshed. „Hemelsbreed is het vlakbij de oude locatie”, zegt Robert Waverijn, één van de initiatiefnemers. Ook op de nieuwe stek kunnen bezoekers weer genieten van een hapje en een drankje. Er komt ook weer een zandstrand en bezoekers kunnen een frisse duik nemen. „We krijgen deze keer een vaste overkapping, zodat het ook bij wat minder goed weer nog aangenaam is”, zegt Waverijn.

Ondanks de wisselvallige zomer was de pop-up-beachbar vorige zomer een groot succes. Zelfs op doordeweekse dagen waren vaak alle stoelen bezet. Waverijn: „Van veel bezoekers hoorden we

dat ze zich in een tropisch oord waanden, hoewel we feitelijk gewoon op een industrieterrein zitten.”

De toenmalige locatie, aan de rand van nieuwbouwwijk Goese Diep, kan LIMA niet meer gebruiken. Op de nieuwe stek hopen de initiatiefnemers in elk geval de komende vijf jaar terecht te kunnen.

Van veel bezoekers hoorden we dat ze zich in een tropisch oord waanden

–Robert Waverijn

nen. „Hij is lekker ruim en dat komt nu zeker goed uit”, zegt Waverijn. „Want we zijn uiteraard coronaproof door de bezoekers ver genoeg van elkaar te zetten.”

Het is de bedoeling dat de beachbar medio juni opengaat.

Nertsenfokkers zijn niet extra ongerust

Melita Lanting

Nieuwerkerk

Het vermoeden dat in Brabant een mens is besmet met corona door een nerts, maakt Zeeuwse nertsenfokkers niet extra ongerust. Wel hebben de fokkers vanaf het moment dat het coronavirus in Nederland kwam scherpe voorzorgsmaatregelen getroffen om de dieren gezond te houden.

„We laten geen mensen toe op het bedrijf”, vertelt Rinus van der Wielen uit Nieuwerkerk, één van de Zeeuwse nertsenfokkers. Bij zijn bedrijf is het hek gesloten en aan de weg staat een verboden toegang-bordje. Verder neemt hij

zelf ook alle mogelijke voorzorgsmaatregelen om besmetting van de dieren te voorkomen, zoals wisselen van kleding als hij in de stallen gaat en zo min mogelijk het bedrijf af. „En bij ons ziet alles er goed uit. We hebben geen zieke dieren.”

Deze voorzorgsmaatregelen nemen ook de andere Zeeuwse fokkers, vertelt zijn collega en dorpsgenoot Pieter Flikweert. „Maar dan doen we al vanaf het moment dat corona uitbrak.”

Dus ook bij Flikweert komen er geen vreemden in de stallen, want nertsen kunnen ziek worden. „Ze zijn gevoelig voor griep”, zegt Van der Wielen.

Aanwonenden Zanddijk Yerseke gaan zich tot het uiterste verzetten tegen verbreding

Een verbreding van de gevaarlijke Zanddijk bij Yerseke gaat veel verzet opleveren. Dat zeggen de aanwonenden waarvan sommigen, als de nieuwe plannen doorgaan, hun huizen uit moeten. De weg is gevaarlijk en moet worden aangepakt. De twaalf families bereiden zich voor op procedures en rechtszaken als het nodig is.

Wil Meijer en zijn burens willen niet dan de Zanddijk wordt verbreed (foto: Omroep Zeeland)

"Dat gaat ook veel tijd en geld kosten", zegt Wil Meijer namens de burens, die samen een brief schreven aan Gedeputeerde Staten. Hoewel de gemeente Reimerswaal nu een verbreding van de Zanddijk steunt, is het de provincie die uiteindelijk de beslissing moet maken. Dat doen ze naar verwachting net na de zomer.

Lang traject

De aanpak van de Zanddijk speelt al jaren in het leven van Meijer en zijn burens. Een nieuw poldertracé en een nieuwe aansluiting op de A58 had voor iedereen de voorkeur, maar die varianten bleken te duur. Er werd voor een nieuwe weg langs buurtschap Het Kaasgat gekozen. Omwonenden en ondernemers protesteerden, de gemeente Reimerswaal trok de steun voor het voorstel in.

Een andere variant blijft over: een verbreding van de Zanddijk en de weg die erover loopt. De bewoners langs de Zanddijk zien niet zitten dat 'er een snelweg over onze woning of door de voortuin komt', zoals ze in de brief schrijven.

In grote lijnen zijn dit de varianten voor de Zanddijk. Nu lijkt de zwarte variant de meeste kans te maken. (foto: Omroep Zeeland)

De varianten die iedereen ziet zitten zijn de poldertracés, die hierboven met rood en groen zijn aangeduid. Die gingen van tafel omdat ze te duur zouden zijn. Volgens de protesterende burens valt dat prijskaartje inmiddels wel mee. Over het geld schrijven de aanwonenden het volgende:

"Volgens de laatste begrotingen van de gemeente Reimerswaal (begin dit jaar) bedragen de kosten voor variant roze/zwart inclusief Molendijk 65 miljoen euro. Is daarbij ook rekening gehouden met de verwerving van woningen en kosten van jarenlange procedures? Dit terwijl de kosten van een tracé met wél een breed draagvlak op 67 tot 73 miljoen euro worden geraamd; een te verwaarlozen verschil!"

Een beroep doen op meneer Wientjes?

De twaalf families schrijven verder in hun brief dat de provincie maar eens met de heer Wientjes moet gaan praten over het geld. Daarmee doelen ze op de mogelijk schadevergoeding die Zeeland gaat krijgen voor het mislopen van de marinierskazerne.

Twee vrachtwagens passeren elkaar op de Zanddijk bij Yerseke (foto: Omroep Zeeland)

Wil Meijer zegt dat hij en zijn burens zich belazerd voelden toen ineens de verbreding van de Zanddijk de enige optie leek te worden. "Dit was niet voorzien. Op deze manier word je echt overvallen." Over het verdere strijdplan gaan de twaalf families zich nog beraden. "Het is allemaal nog zo vers, maar dat er een strijdplan komt dat is zeker", besluit Meijer.

ZANDDIJK NOODKREET BEWONERS TEGEN VERBREIDING

‘Geen snelweg door onze tuinen’

Woedend zijn ze, aan de Zanddijk bij Yerseke. De provincie stevent af op verbreding van de dijk. ‘Geen snelweg door onze huizen en tuinen!’

Joeri Wisse

Yerseke

Om de Zanddijk te verbreden moet een aantal huizen worden gesloopt. Voor anderen komt de weg een stuk dicht bij hun huis te liggen. Twaalf gezinnen aan de Zanddijk tussen Kruiningen en Yerseke krijgen ermee te maken. Ze zijn woedend op de provincie Zeeland. Ze spreken over een ‘onverwachte ommezwaai’ en hebben het gevoel dat de verbreding er doorgedruwd wordt.

In een noodkreet aan Gedeputeerde en Provinciale Staten maken de bewoners gehakt van de manier waarop zij geïnformeerd worden. Met name het onaangekondigde bezoek van een omgevingsmanager die woensdag aan de deuren stond om het gekozen tracé toe te lichten, schiet hen in deze coronatijd totaal in het verkeerde keelgat. „De aanleg van een weg over iemands eigendom is een zeer ingrijpende, zwaar emotioneel geladen gebeurtenis en dat moet er nu even snel tussendoor gefietst worden? Wij hebben er geen woorden voor.”

Lange tijd hield de provincie vast aan de aanleg van een weg langs Kaasgat, waardoor de dijk niet verbreed zou hoeven worden. Maar dat lijkt te veranderen sinds de gemeente Reimerswaal zich openlijk uitspreekt voor verbre-

▲ Overzichtsfoto van de Molendijk (onder), Zanddijk (boven) en Olzendedijk (links). De boerderij op de voorgrond moet wijken voor een grote rotonde als de provincie kiest voor verbreding van de Zanddijk.

▲ Het gedeelte van de Zanddijk tussen Kruiningen en Yerseke dat op de nominatie staat voor verbreding. Als de provincie voor dit scenario kiest, zullen enkele huizen aan de noordzijde (links op de foto) moeten wijken. FOTO'S MARCELLE DAVIDSE

ding van de dijk. Wethouder Maarten Both verkiest deze optie mede omdat die makkelijk kan

worden opgeknipt. Door te beginnen met de aanleg van een rotonde op het kruispunt Zand-

dijk/Molendijk/Olzendedijk, kan bedrijventerrein Olzendepolder relatief snel veel beter worden ontsloten.

Ook dat argument zet kwaad bloed bij de Zanddijkbewoners. „De gemeente heeft tien jaar gele-

Wij gaan alles in het werk stellen om deze beslissing te keren

– Zanddijkbewoners

den verzuimd een deugdelijke (tweede) ontsluiting in haar plannen mee te nemen en komt er nu zelf achter dat er dringend wat moet gebeuren (...) We zien de bui al hangen. Het deel vanaf het bedrijfsterrain tot aan de dijk wordt aangelegd, de gemeente is van haar probleem af en daar blijft het dan bij. Met alle nadelige gevolgen

voor de bestaande en steeds drukker wordende dijk van dien.”

Minder veilig

Inhoudelijk hebben de twaalf gezinnen die de noodkreet hebben ondertekend ook felle kritiek op de keuze voor verbreding. Ze voorspellen dat de veiligheid voor fietsers tussen Yerseke en het station verslechtert. Ook stellen ze dat de verkeerstoename op de verbrede dijk schadelijk is voor natuurgebied Yerseke Moer. „Eén ding is zeker. Wij gaan alles, maar dan ook alles in het werk stellen om deze (voorgenomen) beslissing te keren.”

De Zanddijkbewoners reiken de provincie echter ook nog een oplossing aan. Ze vinden dat het poldertracé moet worden aangelegd. Zo'n compleet nieuwe weg met nieuwe aansluitingen op de A58 heeft de voorkeur van alle betrokken partijen, maar is buiten beeld geraakt omdat het Rijk niet mee wil betalen. Het verschil in kosten tussen verbreding en het goedkoopste poldertracé bedraagt volgens een studie van provincie van vorig jaar bijna 20 miljoen. De Ondernemersvereniging Reimerswaal heeft een onderzoek laten verrichten dat op lagere bedragen uitkomt. De Zanddijkbewoners hebben het zelfs over een ‘verwaarloosbaar’ verschil. Ze roepen de provincie op om een beroep te doen op de miljoenen die Zeeland krijgt ter compensatie voor het mislopen van de marinierskazernes.

De provincie laat in een reactie weten veel belang aan zorgvuldige communicatie te hechten. Een besluit is nog niet genomen, het voorstel voor de aanpak van de weg wordt dinsdag naar Provinciale Staten gestuurd. „Onze omgevingsmanager heeft vooruitlopend contact gezocht met de omgeving om zich voor te stellen en kennis te maken. Gedurende het project zal hij beschikbaar zijn om in gesprek te zijn met belanghebbenden.”

Andere invulling Zeelandhallen

De Zeelandhallen in Goes krijgen waarschijnlijk deels een andere invulling. Volgens Jeroen Dona van eigenaar Libéma is het complex in z'n huidige vorm niet winstgevend. Grote evenementen als de horeca-beurs en de modelbouwshow komen volgens hem niet in gevaar.

Goes

Dona (directeur beurzen en evenementen) benadrukt dat de wens om dingen anders te gaan doen niet is ingegeven door corona. „Natuurlijk is het alleen nog maar ingewikkelder geworden nu grote evenementen niet meer mogen doorgaan, maar onze wens leeft al enkele jaren.”

Volgens Dona is de markt voor beurzen, congressen en andere grote evenementen in Zeeland niet groot genoeg om alleen daarmee de Zeelandhallen rendabel te maken.

Vermaak

Dona wil nog niet te diep ingaan op wat de andere invulling moet worden. Er liggen volgens hem allerlei scenario's die verder worden onderzocht. Er wordt onder meer gedacht aan kantoren en leisure. Dat laatste is een brede term voor alles wat te maken heeft met vrije tijd en vermaak.

In het verleden lag in één van de hallen een deel van het jaar een kartbaan. „Laat duidelijk zijn dat we daar nu niet mee bezig zijn, maar aan iets dergelijks zou je wel

kunnen denken”, zegt Dona. De gemeente Goes is bereid mee te denken over een deels andere invulling. Toch staat volgens wethouder Joost de Goffau één ding als een paal boven water: de hallen moeten beschikbaar blijven voor grote beurzen, congressen en evenementen. „Een locatie waar zulke grootschalige evenementen kunnen plaatsvinden, vinden wij erg belangrijk voor Goes en heel Zeeland.”

Winstgevend

Dona zegt dat Libéma daar precies hetzelfde over denkt. Volgens hem zou de doorgang van zulke grote evenementen juist in gevaar komen als niet wordt gekeken naar een manier om de Zeelandhallen weer winstgevend te maken.

Het Jaarmarkt Stapelfestival

gaat door

27 mei
t/m 6 juni(*) Vraag naar de
actievoorwaarden
in de winkel15%
STAPELKORTING10% korting* op iedere 1e
aankoop en zelfs 15%
korting op ieder 2e apparaat

Gratis

Voor 1 jaar lang gratis*
wasmiddel bij verschillende
(vaat)wasmachines

NETFLIX

1 Jaar lang gratis* netflix bij
iedere TV vanaf € 750

GREEN PAN

3e pan gratis* bij diverse
GreenPan settenava
electro

Oost-Souburg Heinkenszand

www.avaelectro.nl

DONDERDAG 11 JUNI 2020, 22:20

DEEL DIT ARTIKEL:

'Als de verbreding Zanddijk doorgaat, blijft alleen de garage van mijn huis staan'

Tonis Boot woont in het huis dat zijn opa bouwde in de jaren 60. Daarna woonden zijn ouders er, en nu hijzelf. Maar dat zal niet lang meer duren, want als de Zanddijk bij Yerseke wordt verbreed gaat dat ten koste van zijn woning onder aan de dijk. Zijn huis zal dan voor de helft verdwijnen onder de dijk. Maar Boot wil dat niet laten gebeuren.

Tonis Boot laat zien tot waar de Zanddijk zal komen, tot de regenpijp. (foto: Omroep Zeeland)

"Er wonen al drie generaties in dit huis en ik had gehoopt dat dat door zou gaan, maar daar ziet het nu niet naar uit. Misschien dat Provinciale Staten uiteindelijk tegen het plan zal stemmen, dus ik heb nog wel een beetje hoop", zegt Tonis Boot in de voortuin van zijn huis. Tegelijkertijd zegt 'ie dat het er wel slecht uitziet voor hem en vijf andere eigenaren van huizen langs de Zanddijk.

Plannen tegen houden

Toch willen hij en zijn burens het er niet bij laten zitten. "We zullen er alles aan doen om het plan tegen te houden. We denken al een juridische stappen en we willen Statenleden uitnodigen om hier eens te komen kijken en hen te wijzen op alternatieven."

Veiliger maken dijk

Vandaag maakte gedeputeerde Harry van der Maas bekend dat de gevaarlijke Zanddijk-Molendijk van en naar Yerseke wordt verbreed. Dat betekent dat een nieuwe weg door de polder van de baan is. Provinciale Staten beslissen waarschijnlijk na de zomer of het plan doorgaat. De Zanddijk-Molendijk tussen Yerseke en de A58 (de N673) is al jaren een gevaarlijke weg waar veel ongelukken gebeuren.

Net als eerder de gemeente Reimerswaal kiest het dagelijks provinciebestuur nu ook voor verbreding en aanpassing om de weg veiliger te maken. Als Provinciale Staten akkoord gaan zal het werk worden uitgevoerd in twee fases. Naar verwachting gaat de eerste spa in 2022 de grond in.

DONDERDAG 11 JUNI 2020, 14:30

DEEL DIT ARTIKEL:

Zanddijk van en naar Yerseke wordt verbreed

Als het aan gedeputeerde Harry van der Maas ligt, wordt de gevaarlijke Zanddijk-Molendijk van en naar Yerseke verbreed. Dat betekent dat een nieuwe weg door de polder van de baan is. Provinciale Staten beslissen waarschijnlijk na de zomer of het plan doorgaat.

Zanddijk van en naar Yerseke wordt verbreed

De Zanddijk-Molendijk tussen Yerseke en de A58 (de N673) is al jaren een gevaarlijke weg waar veel ongelukken gebeuren. Net als eerder de gemeente Reimerswaal kiest het dagelijks provinciebestuur nu ook voor verbreding en aanpassing om de weg veiliger te maken. Als Provinciale Staten akkoord gaan zal het werk worden uitgevoerd in twee fases. Naar verwachting gaat de eerste spa in 2022 de grond in.

Tijd pakken voor fase 2

Bij de eerste fase wordt het deel van de weg aangepakt waar alle partijen het over eens zijn. Zo wordt de rotonde bij bedrijventerrein Nishoek veranderd in een turbotronde en worden bij bedrijventerrein Olzendepolder vrachtverkeer en personenauto's gesplitst. Het deel ertussen is nog ene bespreekstuk, omdat daar meerdere aanwonenden waarschijnlijk hun huis kwijt gaan raken.

Twee vrachtwagens passeren elkaar op de Zanddijk bij Yerseke (foto: Omroep Zeeland)

De provincie wil met die aanwonenden in gesprek om te kijken of het ontwerp hier en daar wat moet worden aangepast of verschoven om het meer mensen naar hun zin te maken. Maar dat er mensen hun huis uit moeten is duidelijk. De weg moet worden verbreed en voor iedere extra meter wegdek, krijgt de Zanddijk er onderaan vier meter bij. Aanwonenden hebben al laten weten zich te gaan verzetten.

Blij met de keuze

Als straks de weg is aangepast hoopt gedeputeerde Harry van der Maas dat er een einde komt aan de reeks ongelukken en bijna-ongelukken op de smalle, drukke en bochtige dijk. "De verkeersproblematiek op de Zanddijk-Molendijk vraagt al jaren om opgelost te worden. Na veel gesprekken met allerlei belanghebbende partijen ben ik blij dat we kiezen voor een duurzame aanpak waardoor de verkeersveiligheid en de doorstroming fors verbeterd worden. Door het werk op te delen kunnen we voortvarend aan de slag."

Betaalbaar of niet?

Volgens Van der Maas is de variant waar hij voor kiest de enige betaalbare optie. Het kost in totaal 58,1 miljoen euro. De provincie betaalt daar 46,1 miljoen euro van. Andere partijen betalen mee bij deze variant. Zo geeft het Rijk 6,25 miljoen euro en hoopt de provincie dat ProRail het nieuwe viaduct over het spoor bij station Kruiningen-Yerseke helpt betalen. ProRail en Het Rijk trekken de portemonnee niet als er wordt gekozen voor een ander traject. Daardoor is het poldertracé dat de voorkeur heeft van omwonenden te duur omdat dan de rekening van minstens 67 miljoen euro helemaal bij de provincie komt te liggen.

Commentaar

Verbreden Zanddijk is de juiste keuze

De Zanddijk bij Yerseke wordt verbreed. Dit is de uitkomst van een verkenning die al een paar jaar duurt. Yerseke, vooral het bedrijventerrein aan de Oosterschelde, zit te springen om een betere verbinding met de A58. Die komt er, in 2027. Niemand betwist dat een betere weg nodig is. Maar is de verbreding van de Zanddijk de beste oplossing?

In de besluitvorming doken liefst vier tracés op. Allemaal met hun voor- en nadelen. Daaruit pakken alle betrokkenen natuurlijk hun eigen ideale oplossing. Dus is het onvermijdelijk dat de gemeente Reimerswaal en de provincie, die nu samen voor de Zanddijk kiezen, de wind van voren krijgen. Voor sommige aanwonenden is de verbreding een zware tegenvaller. Desondanks is het verstandig geen nieuwe weg aan te leggen.

Yerseke en omgeving ligt ingeklemd tussen de A58, de spoorlijn, het natuurgebied Yerseke Moer en de Oosterschelde. In zuidoostelijke richting is nog een beetje ruimte, maar daar levert elke andere oplossing dan het gebruik van de Zanddijk relatief weinig winst op: hooguit een paar kilometer ongehinderd doorrijden. Het verschil in reistijd is te verwaarlozen. Bovendien is het een goede gewoonte geen nieuwe wegen aan te leggen zolang oude op een redelijke manier kunnen worden aangepast. Als de Zanddijk verandert van een krappe dijkweg in een volwassen verbinding en als de route naar het bedrijventerrein wat wordt bekort, dan zijn de bereikbaarheid van Yerseke en de verkeersveiligheid weer op orde.

Het is een goede gewoonte geen nieuwe weg aan te leggen als de oude nog kan worden gebruikt

Zeeland is dit jaar dé plek om vakantie te vieren

Zeeland is dit jaar the place to be. Voor gezinnen met tienerkinderen is het de favoriete provincie om vakantie te vieren. Dat vinden niet alleen de ouders, maar ook hun kinderen.

Rolf Bosboom
Vlissingen

Dat blijkt uit het Steden & Streken Merkenonderzoek van Hendrik Beerda Brand Consultancy. Daarvoor zijn 17.400 mensen van 12 jaar en ouder ondervraagd. Daarbij is specifiek gekeken naar de vakantie-wensen, want door de coronacrisis gaan Nederlanders dit jaar massaal op vakantie in eigen land.

Gevraagd naar de favoriete provincie om vakantie te vieren, scoort Zeeland zowel bij de ouders als de tieners het hoogst. De provincie blijft daarmee Brabant en Limburg

voor. Maar als ook wordt gekeken naar streken, wint Texel het bij jongeren van Zeeland. Bij hun ouders staat Zuid-Limburg bovenaan, gevolgd door Texel en de Veluwe. Zee-

Voor gezinnen met tienerkinderen is Zeeland de favoriete vakantiebestemming

land komt pas op de vierde plaats. „Als het gaat om bestemmingen binnen de provincie is er nog wel wat te winnen voor Zeeland”, zegt Hendrik Beerda.

Van de Zeeuwse steden scoort Middelburg het hoogst: 13e plaats bij jongeren en 22e plaats bij tieners.

HULST

Bestuurders met aanhanger beboet

De politie heeft woensdag 10 bekeuringen uitgedeeld bij een verkeerscontrole in Hulst. Agenten controleerden meerdere bestuurders bij de gemeentewerkplaats op de N258. In totaal 21 weggebruikers met een aanhangwagen werden gecontroleerd. In tien gevallen werd een bekeuring uitgeschreven, voor gladde banden (2), losliggende lading (2), belen tijdens het rijden (2), onjuist bevestigde hulpkoppeling (1), onjuist bevestigde losbreekremrichting (1), onjuist kenteken op de aanhangwagen (1) en niet dragen van een gordel (1).

GOES

Campagne voor veilige Deltaweg

Geld en een definitief plan om de Deltaweg veiliger te maken is er de komende jaren niet. Om toch het aantal ongelukken op de weg tussen Goes en de Zeelandbrug terug te brengen, is de provincie met een campagne begonnen. Op vier plekken lezen automobilisten nu 'Weg met gevaar. Wees alert!' De boodschap heeft een dubbele betekenis en moet passanten bewust maken van hun verkeersgedrag op de Deltaweg. De borden zijn deze week geplaatst. Eén aan het begin van de route in beide richtingen; bij Goes (foto) en bij Kats, op de oude plek van het tankstation.

GOES

Talentedjacht op Instagram

Jongeren tussen 12 en 23 jaar oud kunnen deze zomer meedoen aan een online talentenjacht georganiseerd door SMWO en Kunstbende Zeeland. Jongeren kunnen tot 1 juli foto's en video's op Instagram plaatsen voor vier categorieën: Rap/Sprokenwoord, Fotografie, DJ in the Mix en TikTok dance. De berichten met de meeste likes winnen. In de posts moeten @jongerenwerkgoes en @kunstbendezd zijn getagd. Onder de prijzen zijn workshops van professionele dj's, fotografen en dansers en studio-tijd met een rapper.

DURE GROENTE PRIJSSTIJGING

'Boven de

Drie keer de normale prijs. Dat heeft groenteteler Bart Dekker uit Westkapelle nog nooit meegemaakt. Niet eerder leverde zijn broccoli zo goed op als nu. „Het lijkt wel alsof heel de wereld erom schreeuwt”, zegt hij. „Voor het eerst vraagt de handel wat het moet kosten. Dat maak je zelden mee.”

Timo van de Kastele
Middelburg/Westkapelle

Dekker spreekt van een recordjaar. En niet alleen vanwege de hoge broccoliprijzen. Ook in zijn boerderijwinkel aan de Prelaatweg, net buiten Westkapelle, is het drukker dan ooit tevoren. De vraag naar lokaal geproduceerd voedsel lijkt in deze coronatijd haast geëxplodeerd. Datzelfde beeld zie je donderdagmiddag in Middelburg op de weekmarkt, waar ze in de rij staan voor verse groente en fruit.

Geen probleem

Dat een stronk broccoli nu twee euro kost, daar lijkt Middelburg niet koud of warm van te worden. Ook drie euro is geen probleem, blijkt uit een snelle rondgang onder het winkeland publiek op de markt. „Naar de prijs heb ik niet eens gekeken”, zegt Corry Meertse. „Op de markt ga ik er vanuit dat een stronk broccoli geen drie euro kost. Maar boven de drie euro laat ik 'm alsnog liggen.”

Volgens marktkoopman Lou Dekker zijn de prijzen van bloemkool en broccoli langzaamaan weer aan het zakken naar normale waarden. „Vorige week betaalde je nog iets van drie euro voor een stronk.

Op de markt ga ik er vanuit dat een stronk broccoli geen drie euro kost

– Corry Meertse, klant

Dat is fors.” Inmiddels is de veilingprijs weer gezakt en dat merk je op de weekmarkt als eerste. „Wij kopen direct van de teler, een supermarkt heeft vaak een langdurig contract waardoor de prijzen daar minder schommelen.”

Corona de oorzaak geven van die hoge prijzen is wat kort door de bocht. Volgens groenteteler Bart Dekker ligt het genuanceerder dan dat. En zijn er meerdere oorzaken. „Natuurlijk speelt corona een rol. We eten meer thuis en minder buiten de deur. Broccoli en bloemkool zijn typische groenten die we thuis eten. Maar dat is slechts een aspect. Gebrek aan buitenlandse aanvoer is een veel belangrijker.”

Waar het hier al maanden gort-

Goesenaar bedreigt ex: taakstraf geëist

Ad Roos
Middelburg

De 52-jarige Goesenaar R. D. zou 3 februari 2018 zijn eigen woning in brand hebben gestoken en in de periode tussen januari en april van dat jaar zijn ex-vriendin meermalen met de dood hebben bedreigd. Daarvoor stond D. gisteren in Middelburg terecht. Hij hoorde een taakstraf van 180 dagen plus twee maanden voorwaardelijk en een celstraf gelijk aan het voorarrest tegen zich eisen.

Voor wat betreft de brand kon de officier van justitie kort zijn: vrij-spraak, want er was nauwelijks enig bewijs. Zijn woning aan de Van

Mellestraat in Goes was volledig verwoest en D. zou op het moment van de brand ergens anders zijn geweest. Bleef dus over de stalking en de bedreiging. Daar, zo legde de officier uit, had de politie alles uit de kast getrokken en was D. zelfs geruime tijd geobserveerd.

Zijn ex kreeg sms'jes en appjes met doodsbredreigingen, haar dochter zou eenzelfde lot ondergaan en ook haar ouders zouden eraan gaan. Veel aanknopingspunten leverde het onderzoek niet op, maar uiteindelijk werd op een brief zijn vinger-afdruk gevonden en kon hij worden aangehouden. D. heeft van begin af aan alles ontkend. Ook gisteren.

Uitspraak over twee weken.

ALMANAK

Tip? redactie@pzc.nl

Eigen doelpunt

Je favoriete plek in huis? Op die vraag uit het interview dat hij voor school moest maken, wist David het antwoord wel: „De bank.” Na een lange schooldag ontspant de 8-jarige zich daar graag met een spelletje Fifa 19. Hij scoort er dan lustig op los. De laatste tijd klinkt steeds va-

ker verrassend commentaar uit de spelcomputer. „Alweer een eigen doelpunt! Hoe is het mogelijk?” Dat vroegen zijn ouders zich ook af. „Dat doe ik expres”, legde David tot hun verbazing uit. „Dan maak ik er namelijk een gelijkspel van. Dan mag ik daarna strafschoepen nemen.”

Daar is-tie

BATH Op de dijk bij Bath was het gisteravond een drukte van belang. Veel mensen stonden op de uitkijk voor het grootste containerschip ter wereld, de HMM Algeciras. Om vijf voor zeven kwam de reus om de bocht piepen. Het 400 meter lange en 61 meter brede schip was met duizenden containers aan boord onderweg naar Antwerpen. ► **ZEELAND 4**

FOTO JOHAN RIJNHOUT

► Provincie volgt voorkeur Reimerswaal, geen nieuwe weg door de polder

Keuze valt op bredere Zanddijk

Verbreiding en aanpassing van de bestaande route Zanddijk - Molendijk (N673) moet zorgen voor een veiliger verbinding tussen Yerseke en de A58. Er komt dus geen nieuwe weg door de polder. Het dagelijks provinciebestuur volgt daarmee de voorkeur die de gemeente Reimerswaal heeft uitgesproken.

Theo Giele
Yerseke

Al jaren is verbetering van de toegangsweg naar Yerseke onderwerp van gesprek. Er lagen varianten op tafel voor een compleet nieuwe route, maar die zijn één voor één afgevallen.

Voor het nog enig overgebleven

nieuwe tracé langs de buurtschap Kaasgat (bekend als de bruine variant) is te weinig draagvlak, zei dagelijks provinciebestuur Harry van der Maas gisteren in een toelichting op het besluit.

De mening van de gemeente Reimerswaal heeft zwaar gewogen bij de beslissing van Gedeputeerde Staten, aldus Van der Maas om te kiezen voor het bestaande tracé.

Sloop vijf huizen

Aan de Zanddijk staan twaalf woningen, waarvan vijf zullen moeten wijken voor de verbreding van de dijk. Eén van de huizen is van Tonis Boot. „Heel teleurstellend”, zegt hij in een eerste reactie op het besluit. „We zagen het natuurlijk al wel aankomen. Maar het plan moet nog

Wij gaan er alles aan doen om dit besluit aan te vechten

– Tonis Boot, aanwonende

door Provinciale Staten worden goedgekeurd. Dat geeft nog een klein beetje hoop.”

Het project kost in totaal 58,1 miljoen euro. Het Rijk draagt 6,25 miljoen euro bij aan de kosten. Het is veel geld voor een relatief korte verbinding. Het werk is zo duur omdat de smalle hoge dijk breder moet worden. Voor elke meter verbreding van de bovenkant van de dijk,

moet de voet vier meter worden verbreed.

Het project is opgeknipt in twee fases. Eerst wordt de rotonde bij de A58 vergroot. Deze ‘turborotonde’ zorgt voor een vlottere doorstroming van en naar de aansluitingen op de snelweg. Vlak voor Yerseke komt nog een rotonde die toegang geeft tot een nieuwe ontsluitingsweg naar het bedrijventerrein voor het vrachtverkeer en de verbeterde Molendijk naar de dorpskern.

Over het spoor komt een viaduct. Het deel tussen het spoor en de kern Yerseke wordt als laatste aangelegd. De verbreding van de dijk begint naar verwachting in 2025. „Daarmee gunnen we ons de tijd om met de mensen die langs de Zanddijk wonen in gesprek te

gaan”, aldus provinciebestuurder Harry van der Maas. De bewoners verwachten hier weinig van. „Wij gaan er alles aan doen om dit besluit aan te vechten”, aldus Tonis Boot. „Niet alleen de mensen die hun huis moeten verlaten, ook de anderen die een brede weg voor de deur krijgen.”

Planning

In 2022 gaat de eerste spa de grond in, zo is de planning van de provincie. Het hele project is naar verwachting uiterlijk in 2027 afgerond. Van der Maas erkent dat het nog een hele opgave zal zijn om het verkeer van en naar Yerseke tijdens de werkzaamheden vlotjes te laten verlopen.

► **ZEELAND 2: Commentaar**

Peter de Milliano probeert met

bourgondische inslag gasten te verrassen

► **ZEELAND 8**

Tukker Remco fietst naar Goes

Ook als er geen Ride for the Roses is

► **ZEELAND 13**

De provincie Zeeland heeft nog iets tegoed van het Rijk, vanwege de gesneefde marinierskazerne. Misschien kan na meer dan dertig jaar eindelijk ook een gevaarlijk stukje van de N57 worden rechtgetrokken.

POLDERTRACÉ

Gesteggel over dodenweg

Kees Paling
in Burgh-Haamstede

Zeeland heeft alles. De meeste zonnuren, de breedste stranden en ook nog het meest bizarre stukje infrastructuur. Dat is te vinden op Schouwen-Duiveland: de kleine 10 kilometer van de N57 tussen de Oosterscheldekering en Serooskerke, ook wel de Kraaijensteinweg geheten.

Wie met de auto vanaf de Oosterschel-

dekering (Neeltje Jans) naar Schouwen-Duiveland rijdt, in noordelijke richting dus, moet bij het begin van het eiland zwaar op de rem trappen. Er is daar namelijk een unieke bocht van 90 graden naar links, die je met hooguit 30 kilometer per uur kunt nemen.

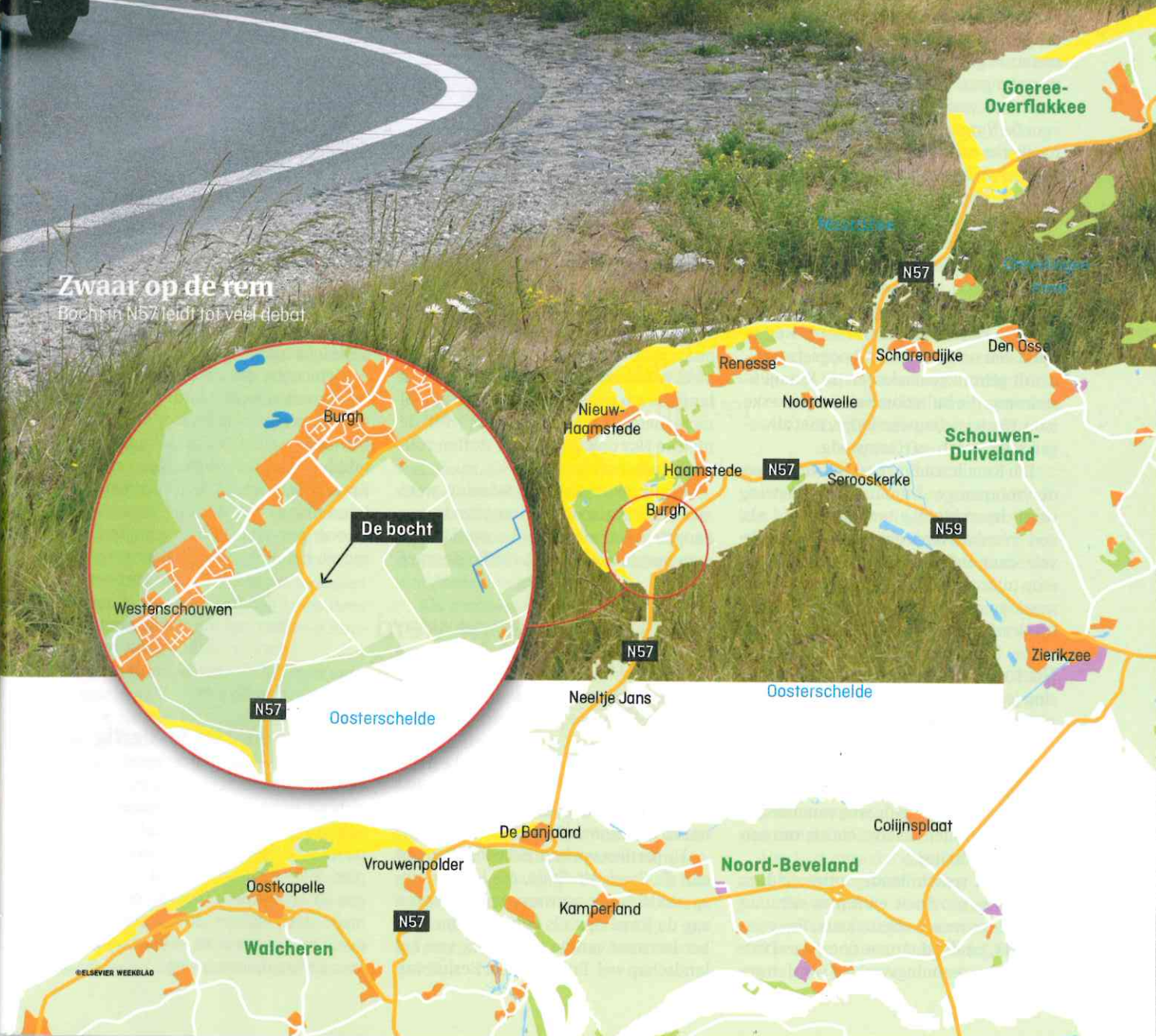
Diezelfde bocht zorgde in de zomer van 2015 nog voor de nodige discussies tussen Rijkswaterstaat en de organisatie

van de Tour de France. Eindelijk zou de Tour dan in Nederland starten (eerste etappe van Utrecht naar Neeltje Jans) en toen dreigde die te stranden op die ene bocht, naar rechts, vanuit de Tourrenners gezien.

De Tourorganisatie vond de bocht te gevaarlijk voor het peloton, dus daaraan moest iets gebeuren. Uiteindelijk zwichtte Rijkswaterstaat en kwam er over een

Bij het begin van Schouwen-Duiveland is er plots een unieke bocht van 90 graden naar links, die je met hooguit 30 kilometer per uur kunt nemen

Zwaar op de rem
Bocht in N57 leidt tot veel debat

lengte van 500 meter zo'n 1,5 meter asfalt bij. Bovendien werd de bocht wat afgevlakt om hem minder scherp te maken. Een prima voorziening voor het autoverkeer zou je denken, maar nee, na afloop van de Tour werd alles weer in de oorspronkelijke staat hersteld.

Op foto's uit 2015 is nog goed te zien hoe er naast de scherpe bocht nog een andere strook asfalt rechtdoor ging, de polder in, om na enkele meters in grasland te eindigen met een groot, rood-wit geblokt hek ervoor. Dat was ooit het geplande tracé voor de N57, de doorgaande weg van Serooskerke naar Walcheren, lokaal beter bekend als het Poldertracé.

In de Kop van Schouwen, het meest westelijke deel van het eiland, liggen – van west naar oost – de volgende dorpen: Westenschouwen, Burgh en Haamstede. Deze dorpen worden met elkaar verbonden door de Hogeweg, die dwars door de kernen loopt. Om deze weg te ontlasten – vooral in het hoogseizoen – wordt gebruikgemaakt van de Kraaijensteinweg, die buitenom van Serooskerke naar Westenschouwen loopt, met zijwegen naar Burgh en Haamstede.

Die Kraaijensteinweg, genoemd naar de voormalige burcht Kraaijenstein, wordt in ambtelijke taal aangeduid als een 'recreatieverdeelweg', vanwege de vele campings en recreatieparken die erop uitkomen. Tot 1985 maakten per etmaal gemiddeld 2.500 voertuigen gebruik van deze weg.

En toen kwam de Oosterscheldekering (1987), als uitvloeisel van het Delta-plan. Naast de Zeelandbrug (1965) was er opeens een andere verbinding van de Rotterdamse haven met Vlissingen, Antwerpen en verder. Voorlopig werd de Kraaijensteinweg op de weg vanaf de Kering aangesloten, in afwachting van een andere oplossing.

Van de verschillende opties achtten gemeente, provincie en Rijkswaterstaat het Poldertracé de beste keus. Rijkswaterstaat, omdat daarmee doorgaand verkeer en bestemmingsverkeer worden ge-

Rijkswaterstaat werkt aan de verbetering van de veiligheid van de N57

5 juli 2015: Tourpeloton op weg naar Neeltje Jans

Clemens Bakken/HH

scheiden. De gemeente achtte het zelfs onacceptabel dat de Kraaijensteinweg bleef gehandhaafd, omdat deze weg vlak langs Burgh en Haamstede en een aantal recreatieterreinen loopt en er over de nieuwe N57 ook gevaarlijke stoffen zouden worden vervoerd.

Vanaf de Oosterscheldekering werd alvast het begin van de doorgaande weg aangelegd, al eindigde die op dat moment nog in het weiland. Het Poldertracé

Na de Touretappe werd alles in oorspronkelijke staat hersteld

werd opgenomen in het nieuwe bestemmingsplan, maar daartegen werd bezwaar aangetekend door negentien boeren en de Zeeuwse Milieufederatie.

De partijen vochten het conflict uit tot aan de Raad van State, die in 1990 uitspraak deed: de bezwaren van de boeren zag de Raad niet als een belemmering, het bezwaar van de aantasting van het landschap wel. Bij Koninklijk Besluit van

12 juli 1990 werd de aanleg van het Poldertracé onmogelijk gemaakt.

Gemeente, provincie en Rijkswaterstaat konden weinig anders dan het besluit respecteren. Maar zij sloten wel een convenant: mocht in de toekomst het gemiddeld aantal voertuigen over de Kraaijensteinweg in twee opeenvolgende jaren tijdens de drie zomermaanden de 14.000 per etmaal overschrijden, dan moest het Poldertracé alsnog worden aangelegd. Een zeer ambtelijke formulering, maar wel met een duidelijke grens. Menigeen dacht op dat moment dat die grens nooit zou worden bereikt.

Een kleine dertig jaar lang verdween het Poldertracé in de ijskast. De Kop van Schouwen ontwikkelde zich tot een toeristische trekpleister en ook het vrachtverkeer ontdekte de Dammenroute: van Europoort over de Delta-plan-dijken naar de havens van Vlissingen en Antwerpen. Tegenwoordig rijden meer dan vijfhonderd vrachtwagens, deels met gevaarlijke stoffen, dagelijks over de Kraaijensteinweg.

In de afgelopen drie decennia kwam het Poldertracé af en toe ter sprake, maar echte stappen werden niet gezet. Wie op Wikipedia de N57 opzoekt, leest daar onder meer: 'De N57 staat in de regio bekend als een "dodenweg" vanwege de vele ongelukken met dodelijke afloop.'

De laatste jaren werkte Rijkswaterstaat dan ook aan het verbeteren van de veiligheid van de N57. Ter hoogte van Haamstede en Burgh zijn twee rotondes en een fietstunnel aangelegd. Daarnaast kwamen er plannen voor nog eens twee rotondes, tussen Burgh en Westenschouwen.

Dat laatste werd medio 2018 een aantal inwoners van Burgh-Haamstede te veel. Zij riepen alle burgers op om bezwaar te maken en deelden daartoe kant-en-klare bezwaarschriften uit. In de pamfletten werd niet alleen geageerd tegen nog meer rotondes op de Kraaijensteinweg, maar vooral ook gepleit voor aanleg van het Poldertracé.

Eind 2018 ontving de gemeente Schouwen-Duiveland een kleine zeventienhonderd bezwaarschriften. Voor een plaats als Burgh-Haamstede, met circa tweeduizend huishoudens, was dat vrij

Van de negentien boeren die bezwaar aantekenden, zijn er nog maar vijf over

veel. Bovendien was de situatie in de Kop van Schouwen in dertig jaar drastisch veranderd. Van de negentien boeren die destijds bezwaar aantekenden, zijn er nog maar vijf over en twee van hen zijn inmiddels voorstander.

Als compensatie voor de aantasting van natuurgebied is tussen 1991 en 2014 tussen Serooskerke en Zierikzee het Plan Tureluur uitgevoerd: de aanleg van 1.000 hectare moerasachtig gebied voor (trek-)vogels en inheemse planten. Het is inmiddels een paradijs voor vogelaars.

Maar de belangrijkste ontwikkeling is het verkeersaanbod op de Kraaijensteinweg. Op een gemiddelde weekdag maken een kleine 9.000 voertuigen gebruik van de weg. In de zomer, in het hoogseizoen, komt dit gemiddelde ruim boven de 13.000 uit. En op topdagen ligt het maximum zelfs tussen de 16.000 en 17.000.

Omdat door de coronacrisis Nederlanders meer vakanties in eigen land zullen houden, zal het toerisme in Zeeland alleen maar toenemen. In 2018 waren er op Schouwen-Duiveland circa 200.000 overnachtingen meer dan in 2017, een groei van 6 procent. Het eiland heeft daarmee het hoogste aantal toeristische overnachtingen van heel Zeeland.

Voor de gemeente blijkt dit alles geen reden om tot handelen over te gaan. En ook het 'onacceptabele' transport van gevaarlijke stoffen lijkt al dertig jaar aanvaardbaar. Zich baserend op cijfers uit 2017 heeft ze nog een aantal jaren respijt. De bezwaarschriften van de inwoners van Burgh-Haamstede werden eind 2018 van tafel geveegd. Rijkswaterstaat kan gewoon de rotondes aanleggen, die langzamerhand een alibi lijken te worden om niet het Poldertracé aan te hoeven leggen.

Over dat laatste hebben burgemeester en wethouders van Schouwen-Duiveland in 2019 nog een gesprek gevoerd met Rijkswaterstaat, onder druk van een meerderheid van de gemeenteraad. Maar alle partijen – gemeente, provincie en Rijkswaterstaat – stellen zich op hetzelfde standpunt: het heeft geen prioriteit en er is geen geld. De werkelijkheid is

waarschijnlijk een andere, en wel dat er geen geld is en dat het dus geen prioriteit kan hebben. In dertig jaar is er door niemand geld gereserveerd, ondanks het convenant en ondanks de risico's die dagelijks spelen.

In het Koninklijk Besluit uit 1990 was nog zo gewaarschuwd dat een bestemmingsplanprocedure een aantal jaren kan vergen. Maar wie de drie betrokken partijen daarop bevrageert, krijgt van de gemeente te horen 'dat het besluit bij de provincie ligt' en bij de provincie 'dat het initiatief bij Rijkswaterstaat ligt'. En Rijkswaterstaat? Daar is het geld inmiddels aan rotondes uitgegeven, 'ter verhoging van de veiligheid'.

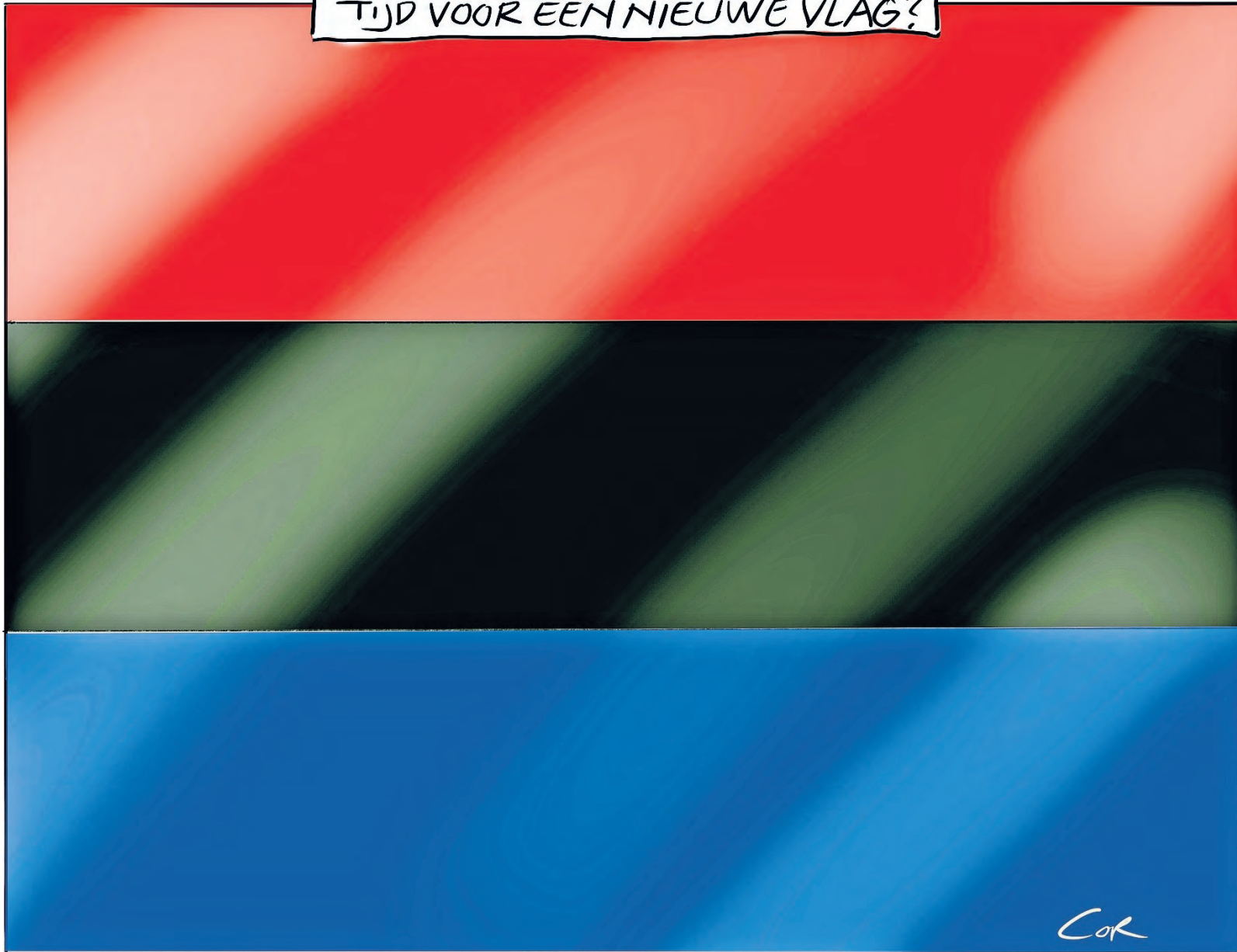
Het lijkt erop dat alleen de minister-raad hierin nog verandering kan brengen. En toevallig heeft Zeeland nog iets van het Rijk tegoed vanwege de geblokkeerde marinierskazerne bij Vlissingen.

GO

COR DE JONGE

TIJD VOOR EEN NIEUWE VLAG?

Vlissinger maakt het bont met vier overtredingen

Martijn de Koning

Vlissingen

Een 24-jarige man uit Vlissingen is gisterochtend aangehouden omdat hij vier overtredingen in één keer beging. Hij reed zonder rijbewijs op een gestolen scooter, had gestolen kratten bij zich en was onder invloed van drugs.

De politie kreeg om 7.20 uur een melding dat iemand bezig was lege bierkratten te stelen bij een restaurant aan de Alexander Gogelweg in Vlissingen. Agenten kregen de man in het vizier op de President Rooseveltlaan. De verdachte probeerde de politie van zich af te schudden, maar overschatte zichzelf en kwam ten val. Hij probeerde nog weg te rennen, maar op de Sloeweg haalde een agent hem in en hield hem aan. De scooter bleek gestolen, een geldig rijbewijs had de man niet en uit een speekseltest bleek dat hij THC had gebruikt - dat zit in wiet. Agenten hadden ook gezien dat de man tijdens zijn vlucht iets weggooid. Politiehond Jack spoorde het voorwerp op, hij vond een telefoon. Die is in beslag genomen en wordt onderzocht.

BRIEVEN

U kunt uw brief (maximaal 150 woorden) richten aan: lezersredacteur@pzc.nl of per post aan Lezersredacteur PZC Edisonweg 37e 4382 NV Vlissingen 08801-30210

Politiegeweld

Om maar meteen met de deur in huis te vallen, de actie van de politieagent in Minneapolis (28 mei) waarbij een weerloos mens omkwam vind ik persoonlijk onverbloemde moord. Daarbij komt nog het feit dat de desbetreffende agent, terwijl hij wist dat de arrestant geen lucht meer kreeg en de omstanders hem daar meermaals ook nog op wisten, toch met stugheid en meedogenloosheid doorging met het vermoorden van een onschuldige mens. Dit mag niet ongestraft blijven. Deze agent moet zijn straf krijgen dat is rechtvaardigheid!

Els Bierens Keeris,
Kortgene

Zanddijk

Woedend zijn de gezinnen aan de Zanddijk richting Yerseke. Logisch als voor je deur een snelweg komt of erger: je huis wordt opgekocht en gesloopt. De gemeente, wethouder Maarten Both, en de provincie, Harry van der Maas, leggen het probleem bij bewoners. Is het toegenomen (vracht)verkeer in de afgelopen 10 jaar gemeten en wat zegt dat over de komende 20 jaar? De

meerkosten van het plan zijn na 10 jaar ambtenarij hoog opgelopen en de verkeerde keuze zal voor kapitaalvernietiging zorgen. De Molendijk blijft relatief druk, zegt de provincie. Ze bedoelt ook: relatief veilig en relatief toekomstbestendig. Yerseke heeft veel toegevoegde waarde voor gemeente en provincie. Het is tijd voor een passende investering in veiligheid en bereikbaarheid. Toekomstbestendigheid en het belang van inwoners vraagt om een juiste oplossing: ROOD!

J. L. van Gastel,
Kruiningen

Luchtvaartlobby

De column van Nynke de Jong over de luchtvaartlobby (5 juni) is mij uit het hart gegrepen. Persoonlijk vind ik dat het kabinet gewoon voor gek staat met de coronamaatregelen in het land met betrekking tot de cultuursector, de scholen, de horeca, het OV en ga zo maar door. Dit afgezet tegenover de luchtvaart, waar de vliegtuigen ondanks alles gewoon vol mogen zijn.

Gerda Mulders,
Terneuzen

Compensatie

Meneer Wientjes, snurkend VVD-lid (zijn eigen kwalificatie, 2010) adviseert om Zeeland op te zadelen met verder imagoverlies. Toeristen zitten niet te wachten op een provincie met een supergevangenis plus expertisecentrum criminaliteit. Contraproductieve instituten in Zeeuws

perspectief. Wientjes is slim genoeg om het te snappen, maar mag het kennelijk niet. Niks versterken van onze economie. Waarom geen impuls in onderwijs op universitair niveau: de toekomst voor steeds verder achterlopend Nederland. Een schandaal; lippendienst aan Rutte en Visser. Zeeland afschepen met niks. Schaamteloos, vind ik het. Wientjes snurkt, en niet alleen als VVD-lid. Hij heeft zich onvoldoende verdiept in de Zeeuwse potentie en wat daar NIET bij hoort, maar alleen in het afkopen van een miskleun.

Leen Wille,
Oostburg

Demonstratie

Demonstreren is een goed recht en in ons land is daar volop ruimte voor. Helaas eindigen sommige demonstraties in geweld en vernieling van andermans eigendommen. Dat demonstreren op grote schaal niet kan in deze tijd mag voor iedereen duidelijk zijn. Het kan onnodige slachtoffers opleveren. Het is verschrikkelijk wat er met George Floyd is gebeurd en de dader(s) dienen te worden berecht. Als men zijn 'stem' wil laten horen, doe dat dan bijvoorbeeld met 2 minuten stilte op de begrafenis van het slachtoffer. Dat zal meer sympathie opleveren. Actiegroepen kunnen dat ook regelen zonder geweld. Dat maakt meer indruk.

Thon Bastiaansen,
Terneuzen

Veiligheidsregio's doen oproep aan ministers in België en Nederland

De maatregelen tegen corona beperkten niet alleen de verspreiding van het virus, ook de informatie over de regels in beide landen kwam de grens niet over.

Theo Giele

Middelburg

Nederland en België moeten daarom de maatregelen tegen verspreiding van het coronavirus meer op elkaar afstemmen. En als de regels niet hetzelfde kunnen zijn, moeten de landen elkaar en hun burgers beter informeren. Die oproep doen de voorzitters van de zuidelijke veiligheidsregio's aan de Belgische minister De Crem en zijn Nederlandse collega Grapperhaus.

De brief is een oproep om het bij een eventuele tweede coronagolf beter te doen, zegt Jan Lonink, voorzitter van de Veiligheidsregio Zeeland. De gebrekkige communicatie leidde de afgelopen maanden tot praktische problemen en misverstanden. Zo werden de Nederlandse grensregio's eind mei compleet verrast door een besluit van de Belgische federale overheid de grens te openen voor familiebezoek en

winkelen in Nederland. „Ons grensgebied was daardoor niet voorbereid op het grote aantal bezoekers. Situaties als deze maakt het lastig om adequaat op de veranderingen te anticiperen”, schrijft Lonink, mede namens de voorzitters van de regio's Zuid-Limburg, Limburg-Noord, Brabant Zuid-Oost en Midden- en West-Brabant.

Bij tweede coronagolf moeten landen beter communiceren

De voorzitters vinden dat het voor de burgers duidelijk moet zijn wat de maatregelen zijn in hun buurland. Liever zien ze helemaal geen verschil in aanpak, maar als dat niet altijd kan, helpt het niet als misverstanden ontstaan. „Als onduidelijkheid voortduurt, voedt dat mogelijk onverschilligheid. Dat kan uiteindelijk leiden tot het slechter opvolgen van de adviezen en tot meer problemen om de regels gezamenlijk te handhaven.”

HELP ons op de goede weg

Geachte Statenleden,

Tien jaar lang al dromen we van een robuuste en veilige gebiedsontsluitingsweg voor Kruiningen-Yerseke en omgeving. Met een duurzame en veilige aansluiting op de A58. Met een hart voor de wensen van onze burgers. Met respect voor de architectuur van ons landschap, de liefde van haar maker en het rentmeesterschap van haar hoeders. Met oog voor de belangen en uitbreidingsmogelijkheden van onze ondernemers. Met de visie generaties na ons zo lang mogelijk weg te houden van veiligheidsrisico's en uitgestelde tegenvallers.

De laatste weken slapen we slecht. We schieten wakker met gevoelens van onzekerheid, rusteloosheid en vrees. We zijn bang. Het angstzweet staat op onze rug. We zijn namelijk in de fase gekomen dat u een beslissing moet gaan nemen over het favoriete poldertracé uit onze dromen. Maar we hebben heel sterk de indruk dat u andere wegen in gaat slaan. Dat u een beslissing gaat nemen waar we later spijt van gaan krijgen. Dat onze burgers offers moeten brengen. Dat hun wensen onvoldoende worden gehoord, dat er onvoldoende naar de belangen van onze ondernemers wordt gekeken. Dat zelfs onze veiligheid en die van onze kinderen bijna achteloos op het offerblok van opportunisme en speculatie worden gelegd.

Gedeputeerde Staten willen namelijk niet langer kiezen voor de meest voor de hand liggende, meest duurzame, meest veilige oplossing zoals gebruikelijk in Zeeland. De richting van het breed gedragen poldertracé zijn ze lange tijd ook uitgegaan. Ook de gemeenteraad van Reimerswaal sprak zich hier aanvankelijk voor uit. Gedeputeerde Staten kiezen nu voor een andere weg: tracé Zanddijk-Molendijk. Een route die minder veilig en aanzienlijk minder duurzaam is. Een weg die minder vreugde oplevert en geen toekomst en perspectief biedt. Een weg die ons niet verbindt of vooruit helpt maar geasfalteerd wordt op verdeeldheid. Die vredelievende burgers tegen elkaar opzet en waarvoor bewoners hun huizen moeten verlaten. Een weg die niemand wil. En dat vooral omdat deze weg volgens Gedeputeerde Staten de goedkoopste oplossing is.

We vragen u daarom ons te helpen terug op de goede weg te komen. Hoe kunt u dat doen? Door de tijd te nemen u goed te verdiepen in dit dossier, door niet alleen te kijken naar het geld maar een bredere afweging te maken, door uiteindelijk misschien wel de weg van de meeste weerstand te kiezen. Maar in ieder geval door interesse te tonen en met ons vragen te stellen.

Waarom willen we in Zeeland afwijken van de weg die we al decennia lang volgen? Waar we overal de voorbeelden van zien. Vanaf de rondweg in Zaamslag tot en met de Sloeweg en de Tractaatweg, alsmede het recent in gebruik genomen knooppunt Drie Klauwen. Bijna elk dorp in Zeeuws-Vlaanderen heeft een rondweg. Bij alle voorbeelden waren zeker goedkopere opties voorhanden, maar u ging altijd voor de beste en de meest toekomstbestendige oplossing. Waarom nu dan niet?

Waarom de keuze voor een tracé waarmee Kruiningen-Yerseke alleen op korte termijn geholpen lijkt te zijn? Terwijl u met een investering die circa vijftien procent hoger ligt een toekomstbestendige gebiedsontsluitingsweg kan realiseren die voor iedereen goed is.

U kunt helpen door grote waarde te hechten aan de opvattingen van Wim van de Linde, deskundige op het gebied van grote en complexe infrastructurele werken. Wij hebben zijn mening gevraagd over de verschillende tracés en de kostenramingen. Van de Linde is niet zomaar iemand. Hij heeft het Rijk geadviseerd omtrent de Zuidas bij Amsterdam. Zelf heeft u eerder zijn kennis gebruikt bij o.a. de Westerscheldetunnel, de Sluiskiltunnel, de Sloeweg en de Tractaatweg. De Sluiskiltunnel viel mede onder zijn hoede maar liefst 25 miljoen euro goedkoper uit dan aanvankelijk berekend. De coronacrisis laat zien hoe zwaar onze regering leunt op deskundig advies van buitenaf. Waarom u dan ook niet? Wim adviseert het poldertracé en denkt dat die keus goedkoper zal uitpakken dan eerdere berekeningen. Waarom zouden we ons niet opnieuw aan hem vasthouden?

We richten ons tot u omdat we geloven in een democratische samenleving waar politici besluiten nemen op basis van logische argumenten en een visie waarvan de horizon verder ligt dan de avondzon van vandaag. We hebben u gekozen in het volste vertrouwen dat u het talent bezit om goede afwegingen te maken en oog te hebben voor de betrokkenheid en belangen van de burgers die u dient. Burgerparticipatie is niet bedoeld als exclusief podium voor ronkende burgers met een grote mond. Ze is vooral bedoeld om de stem van burgers die zich gehoord willen voelen niet te laten verstikken in coalitieafspraken of complexe rapporten. HELP ons en onze burgers op weg naar de goede weg.

De overleggroep ontsluiting Kruiningen-Yerseke e.o.

Uitgebreide informatie: www.poldertrace.nl

Omroep Zeeland interview Wim van de Linde

<https://ozld.nl/omGw>

Contact: info@poldertrace.nl

06 53750133

GO

► **Tegenstanders verbreding Zanddijk halen alles uit de kast**

‘Schreeuw om aandacht’

Met een emotioneel betoog in een paginagrote advertentie proberen de Ondernemersvereniging Reimerswaal, de dorpsraad van Kruiningen en omwonenden van de Zanddijk Provinciale Staten van Zeeland te overtuigen dat ze de Zanddijk naar Yerseke niet moeten verbreden, maar dat een nieuwe weg door de polder de enige goede oplossing is. Zes vragen aan woordvoerder Ton Verbree.

Joeri Wisse

Yerseke

Zo'n advertentie, dat gebeurt niet zo vaak.

„Kun je nagaan hoe groot de nood is! Het is een schreeuw om aandacht en herbezinning. We snappen er echt niks van. Gedeputeerde Staten komen maar met één steekhoudend argument: we hebben geen centen voor een poldertracé. Ja, voor bruin (de oude voorkeursoptie van de provincie om een weg rond Kaasgat aan te leggen, red.) zou geen maatschappelijk draagvlak zijn. Maar dat is er voor de verbreding van de Zanddijk ook niet. Verder heb ik geen reële argumenten gehoord.”

Dat hadden jullie toch ook in een mail aan de Staten kunnen laten weten?

„Dat hebben we ook gedaan natuurlijk. We hebben de indruk dat we niet gehoord worden. Er wordt op dit punt een koers gevaren zonder links of rechts te kijken. Kijk ook maar de gemeente Reimerswaal die blijkbaar ineens een besluit heeft genomen voor verbreding, terwijl ik dit onderwerp nog nooit op de agenda van de gemeenteraad heb zien staan. Het proces zoals het tot nu toe is gelopen, geeft ons een angstig gevoel. Op een gegeven moment is het enige wat je kunt doen een noodkreet slaken en een advertentie plaatsen.”

Jullie willen graag een openbaar debat over de Zanddijk, maar dat vindt misschien pas na de zomer plaats.

▲ De Zanddijk in Yerseke. Inzet: de advertentie van de actievoerders. FOTO MARCELLE DAVIDSE

„Als het nog lang duurt, kunnen ze er ook lang over nadenken. Dan kan het een weloverwogen beslissing worden in plaats van het besluit dat nu via-via achter gesloten deuren is voorbereid en uitgekookt.”

De aanleg van een poldertracé duurt toch veel langer dan verbreding van de Zanddijk?

„Nou, dat denk ik niet. Bij verbreding moeten er woningen worden uitgekocht en grond worden aangekocht. Ik weet nu al dat eigenaren daar niet aan mee werken en tot het gaatje zullen gaan om het tegen te houden. Voor een poldertracé is het niet nodig om huizen te slopen. Het volgt grotereels bestaande polderweggetjes. De vijftien meter grond rond die wegen is waarschijnlijk veel makkelijker te verwerven.”

De advertentie is ondertekend met overleggroep Kruiningen-Yerseke. Is die volgorde toevallig gekozen?

De belangen van Yerseke zijn gans anders dan die van Kruiningen en omgeving, waar nu alle ellende neerkomt. Bij bedrijventerrein Nishoek krijg je grote proble-

men, ook als de rotonde voor 10 miljoen wordt verdubbeld. Ook heeft Kruiningen veel overlast van verkeer dat via de ‘achterdeur’ van Nishoek langs het dorp rijdt.”

Is het niet trekken aan een dood paard?

„We leggen er ons pas bij neer als ik goede argumenten heb ge-

hoord. Nogmaals, het gaat nu alleen over financiën. Bij de verdubbeling van de Tractaatweg en de aanleg van de Drie Klauwen speelden er ook financiële problemen. Daar is men toen overheen gestapt, dat moet hier ook kunnen om een goede oplossing voor vijftig tot honderd jaar aan te leggen.”

Weer meer Zeeuwen in de WW door corona

Het aantal Zeeuwen met een werkloosheidsuitkering is vorige maand opnieuw gestegen, maar veel minder sterk dan in april. Eind mei zaten er 5221 mensen in de WW, 88 meer dan een maand eerder. In april nam het aantal Zeeuwen in de WW nog in één klap met 847 toe.

Rolf Bosboom

Vlissingen

Sinds de uitbraak van de coronacrisis belanden steeds meer mensen in de WW. Eind februari ging het nog om 4069 Zeeuwen. Drie maanden later zijn daar bijna 1200 mensen bijgekomen, blijkt uit

nieuwe cijfers van het UWV. In mei groeide het aantal in Zeeland met 1,7 procent. Dat is lager dan de landelijke stijging van 3,1 procent. Relatief veel nieuwe WW'ers waren werkzaam in de detailhandel, in de horeca of bij uitzendbedrijven.

Tholen

Opvallend is dat in de gemeente Tholen het aantal mensen met een uitkering in vergelijking met een jaar geleden nauwelijks is toegenomen (4,9 procent), terwijl dat in veel andere gemeenten vaak 25 procent of meer is. Tholen zag vorige maand het aantal WW'ers zelfs afnemen: van 313 naar 299.

Roompot blij met overname

Martijn de Koning

Goes

Roompot Vakanties, met het hoofdkantoor in Goes, komt in handen van de Amerikaanse investeerder KKR. Roompot is dolenthousiast en voorziet een nog snellere groei dan onder de huidige eigenaar PAI Partners.

PAI nam Roompot in 2016 over. Sindsdien groeit het bedrijf snel. Inmiddels is Roompot eigenaar van 33 vakantieparken en verhuurt het accommodaties op ruim honderd parken. Daarnaast zijn er plannen voor de bouw of overname van nog meer parken. De overname door KKR kan die plannen versnellen, zegt woordvoerder Baptiste van Outryve. „KKR is één van de vijf grootste investeringsmaatschappijen ter wereld. De mogelijkheden die dat biedt, zijn enorm. Niet alleen voor onze huidige plannen, maar ook om de markt nog verder te verkennen.” Voor de organisatie binnen Roompot heeft de overname geen gevolgen, zegt Van Outryve.

Hoeveel KKR voor Roompot betaalt, wordt niet bekend gemaakt. Toen PAI vorig jaar aangaf Roompot in de etalage te zetten, werd een bedrag van 1 miljard euro genoemd.

2^e verblijf aan de Oosterschelde

Rust, ruimte en frisse zeelucht

OPEN HUIS

al 90% verkocht!

I.V.M. CORONA BEZICHTIGINGEN ALLEEN OP AFSpraak
Wij zijn er op vrijdag, zaterdag, zondag en maandag
Ruisweg 12, 4424 MN in Wemeldinge.

Tel. 0031 653 402 705 • nhendriks@telenet.be • www.waterresortoosterschelde.nl

GO

▲ Bij de bouw van de kinder- en jeugdcliniek van Emergis in Kloetinge zijn onderdelen van het gesloopte pand van Rijkswaterstaat in Terneuzen gebruikt. FOTO JOHAN VAN DER HEIJDEN

► Stal 13 in Terneuzen wint publieksprijs

Jury vindt kliniek Emergis het mooist

De nieuwbouw van de kinder- en jeugdcliniek van Emergis in Kloetinge, is uitgeroepen tot het mooiste nieuwe gebouw van Zeeland. Het ontwerp van Rotterdamse architecten kreeg alle lof van de vakjury. Stal 13 in Terneuzen, een ontwerp van Bouwadvies Zeeland, won de publieksprijs.

Rolf Bosboom

Middelburg

De verkiezing is een initiatief van CBK Zeeland en het Zeeuws Architectuurplatform. Er waren deze keer 31 Zeeuwse projecten ingezonden die het afgelopen jaar zijn gerealiseerd. De vakjury koos vijf genomineerden. Behalve de kliniek in Kloetinge en Stal 13 waren dat de tot

eethuis omgebouwde kerk Family Axel, recreatieappartementen Plein 40 Lodges in Zoutelande en recreatiewoning Villa Vrijbouter in Renesse.

De vakjury was aangenaam verrast door het niveau van de kandidaten. „Het was een close call”, zei

Wat is het mooiste nieuwe gebouw van Zeeland?

voorzitter Esther Agricola. Toch koos de jury unaniem voor de kliniek in Goes. Het bijzondere van het gebouw is dat er nog bruikbare

onderdelen van het gesloopte pand van Rijkswaterstaat in Terneuzen zijn toegepast.

Agricola prees de lef van zowel architect Taco Tuinhof als opdrachtgever Emergis. „We waren zeer onder de indruk van het circulaire bouwen: hoe je in deze tijden een gebouw een tweede leven kunt geven en materialen kunt hergebruiken.” Tuinhof zei in zijn dankwoord dat het project hem, na de zware crisis in de bouw, nieuwe inspiratie heeft gegeven.

Voor de publieksprijs werd een recordaantal van 4228 stemmen uitgebracht via de website van de PZC. Stal 13 won met 1522 stemmen de prijs. Family Axel eindigde als tweede met 1192 stemmen. Plein 40 Lodges werd op ruime afstand derde, met 241 stemmen.

Het probleem van varend ontgassen is bijna opgelost

MIDDELBURG Een definitief verbod op het varend ontgassen van binnenvaartschepen is nog een kwestie van tijd. Een hoofdindossier voor Zeeland is daarmee op en haar na is opgelost.

Drie jaar geleden besloten de Staten te verbieden dat binnenvaartschepen in Zeeland al varend hun ruimen luchten, waardoor schadelijke restgassen in de lucht worden geblazen. Volgens minister Cora van Nieuwenhuizen (VVD) gold dat niet op rijkswateren en dat zijn bijna alle routes in Zeeland. Sterker nog, zij stelde een verbod voor in dichtbevolkte gebieden, waardoor schepen juist naar Zeeland zouden varen om te ontgassen.

Mede doordat hij voorzitter werd van de Taskforce Varend Ontgassen wist gedeputeerde Dick van der Velde (VVD) dat van

tafel te praten. Vrijdag deelde hij mee dat alleen Frankrijk en België nog een Europees verbod op varend ontgassen moeten ondertekenen. Handhaving staat of valt met de aanwezigheid van ontgas-

Ik prijs me gelukkig dat we nu zover zijn

– Gedeputeerde Dick van der Velde

singsinstallaties in Zeeland. Een proef met een mobiele installatie in het Sloegebied is succesvol gebleken en het Rijk steekt daar 250.000 euro in. „Dit dossier was vorig jaar een vreselijke zorg”, zei Van der Velde in de Statencommissie ruimte. „Ik prijs me gelukkig dat we nu zover zijn.”

Plan voor voedselbos gaat in de herhaling

MIDDELBURG Een sympathiek plan, maar... Het leek er gisteren even op dat het idee van GroenLinks voor een proefproject met een voedselbos in Zeeland door een meerderheid van de Staten met vriendelijke woorden in de prullenbak zou worden gekieperd. Maar indier Gerwi Temmink (foto) boekte toch resultaat.

Hij verdedigde gisteren zijn voorstel voor één of twee proefprojecten met een voedselbos in Zeeland. Daarin wordt op natuurlijke wijze geoerd, zonder kunstmest en bestrijdingsmiddelen en met veel verschillende gewassen. Maar het

ontbreekt aan grond, aanloopgelden om een voedselbos rendabel te maken en deskundige hulp voor initiatiefnemers. Dat kunnen zowel boeren als burgers zijn.

Bijna ieder Statenlid noemde het plan sympathiek, maar aarzelde over een te actieve rol voor de overheid. Gedeputeerde Anita Pijpelink (PvdA) maakte duidelijk GroenLinks een eind tegemoet te willen komen. Daarop gaf Temmink aan enkele onderdelen uit zijn plan te kunnen schrappen. Hij gaat nu met het dagelijks provinciebestuur en ambtenaren van de provincie een nieuw Statenvoorstel maken.

Rechtszaak ongeval oogst verbazing

MIDDELBURG Voor het veroorzaken van een verkeersongeval is gisteren tegen de 54-jarige B. M. uit Hulst een taakstraf van negentig uur en een rijontzegging een halfjaar geëist. Op 29 mei vorig jaar sloeg M. in Hulst met zijn auto rechtsaf en een fietser, die in dezelfde rijrichting recht door wilde, zou daarbij door hem zijn aangereden.

„Onzin”, vond M. Hij had de man zien vallen, was naar hem toegegaan, had hem weer op de been geholpen en ‘plezierig’ met hem gesproken. Een gearmeerde agent had een en ander opgeschreven en dat was het.

Groot was zijn verbazing toen hij een uitnodiging kreeg om voor de rechtbank te verschijnen.

Evenals M. was zijn raadvrouw Cindy Koole op zijn zachtst gezegd *not amused*. Er was geen situatietekening gemaakt waarin duidelijk werd gemaakt waar de fiets lag, waar de man lag, hoe de auto van M. stond, etcetera. Camera-beelden werden evenmin geraadpleegd. Foto's ontbraken. Eventuele schade aan de auto of fiets: niet bekend. Een ongevalanalyse? Nee. Kortom: nauwelijks onderzoek.

„Da's opvallend. Er wordt in dit geval vervolgd op basis van enkele getuigenverklaringen, en het enige wat duidelijk is, is dat M. rechtsaf is geslagen en de man is gevallen.” En dat is dus niet genoeg, concludeerde Koole. Ze vroeg dan ook M. vrij te spreken. **Uitspraak 3 juli.**

VVD Reimerswaal heeft toch liever poldertracé dan verbreding dijk

De VVD in Reimerswaal vindt bij nader inzien dat toch alles op alles moet worden gezet om een poldertracé aan te leggen tussen Kruiningen en Yerseke. De liberalen vermoeden onvolledig geïnformeerd te zijn over alternatieve berekeningen van zo'n nieuwe weg. Die vallen veel goedkoper uit dan het prijskaartje van de provincie.

Joeri Wisse

Yerseke

De fractie was eerder tijdens een vergadering achter gesloten deuren 'op aandrang van het college' en 'met tegenzin' akkoord gegaan met verbreding van de Zanddijk. „De enige afweging was dat als we niet snel

een besluit zouden nemen voor het nu gekozen tracé, de kans zou bestaan dat dit project op de lange baan geschoven zou worden.”

Via schriftelijke vragen aan het

VVD zal zich met hand en tand verzetten tegen onteigening van gronden

college van B en W wil de partij weten of het maatschappelijk draagvlak voor verbreding van de dijk op een juiste manier is weergegeven en of het voorgespiegelde tijdspad wel

klopt. Daarbij wijst de VVD op een paginagrote advertentie in de PZC, waarin Ondernemersvereniging Reimerswaal en omwonenden van de Zanddijk gehakt maken van het besluit om de dijk te verbreden. Ook kondigen ze aan zich tot de laatste snik te zullen verzetten tegen onteigening van benodigde gronden.

In de vragen uit de VVD kritiek op het optreden van wethouder Maarten Both (SGP). ‘Waarom is de brief die de gemeente schreef aan de provincie met het bestuurlijke standpunt van de gemeente niet eerst voorgelegd aan de raadsleden, zoals toegezegd door de wethouder?’ Ook steekt het de VVD'ers dat ze het besluit van GS om voor verbreding te kiezen uit de pers moesten vernemen.

Commentaar

Nog even samen voorzichtig zijn

Na weer een weekeinde gehannes met de coronamaatregelen is het duidelijk: op deze manier houdt Nederland het niet lang meer vol. Afstand houden, handen wassen, raakvlakken ontsmetten, alles wordt moeilijker. Veel Nederlanders blijven het manmoedig doen. Maar een groeiende groep kan het niet meer opbrengen.

Het lage sterftcijfer is koren op de molen van mensen die het coronabeleid te streng vinden. Daarbij zijn de actievoerders van Viruswaan. Die zijn het spoor bijster. Zij zien het verschil niet tussen corona en een gemiddelde griep. Dan houdt het op. Wel serieus te nemen is het verzet van een groep familieleden van verpleeghuisbewoners. Zij stellen terecht dat de bezoeken daar soms veel te rigide zijn en dat de directies zich dan juridisch gezien te buiten gaan aan vrijheidsberoving.

Ondertussen gaat de versoepeling van de coronaregels door. Per 1 juli mag er weer wat meer. Maar de 1,5 meter afstand blijft van kracht. Dat wordt de grote uitdaging. Zeker als Zeeland weer eens volstroomt met badgasten. Vooral de horeca zucht. Tot nu toe gaan deze ondernemers soepel met de regels om. De Zeeuwse overheden zitten op dezelfde lijn. Dit lijkt nog steeds de beste manier om draagvlak voor het beleid te houden. Het helpt natuurlijk ook als alle Zeeuwen en hun gasten hun verantwoordelijkheid blijven nemen. Dat doe je niet door de regels te ondergraven. Dat doe je door samen met de horeca voorzichtig te zijn.

Laag sterftcijfer is koren op de molen van de mensen die het coronabeleid te streng vinden

Beroemde bruinvis Willemien overleden

KAMPERLAND De bekendste bruinvis van de Oosterschelde, Willemien, leeft niet meer. Het dier zwom al zeker sinds 2011 rond in de Oosterschelde, maar werd vorige week dood gevonden langs de Zeedijk bij de Sophiahaven, vlakbij de Roompot Marina in de Oosterschelde. Ze werd geïdentificeerd aan de hand van de foto-identificatiedatabase die Stichting Rugvin in de afgelopen jaren heeft aangelegd.

Het is de derde keer dat het gelukt is een dode bruinvis op deze manier te identificeren. De foto's die tijdens het berging zijn gemaakt worden vergeleken met de database van Stichting Rugvin. Bij Willemien (bruinvis Loo8R003) was er al snel een match, want ze is een bekende verschijning in de Oosterschelde. Dat komt door de littekens tussen haar rug en staart, die ze deels overhield aan een aanval door

een grijze zeehond. Willemien werd in 2011 voor het eerst gefotografeerd in de buurt van Burghsluis en is sindsdien nog zeker 33 keer op de foto vastgelegd. Daarmee is ze niet alleen één van

De bruinvis was in 2011 voor het eerst gezien in de buurt van Burghsluis

de weinige bruinvissen die al zo'n lange periode in de Oosterschelde rondzwemt, maar ook die het meest gezien en gefotografeerd is door vrijwilligers van de stichting en andere mensen.

De doodsoorzaak van Willemien is nog onbekend.

ALMANAK

Tip? redactie@pzc.nl

Uitje

Na al die weken binnenzitten met verveelde pubers en zoomende collega's vond die Middelburgse moeder het écht eens tijd om er met haar vriendinnen op uit te gaan. Lekker uit eten, uiteraard op gepaste afstand. De kinderen had ze achtergelaten met ovenpizza's, dus daar hoefde ze

zich geen zorgen om te maken. Toen het tweede wijntje arriveerde, pakte ze haar telefoon. Toch even appen of alles goed gaat. Het antwoord bleef even uit. Tot haar zoon een foto stuurde. Van een brandend huis. Even later gevolgd door een knipoog.

KRABBENDIJKJE

Zeeuwse fruitteiler vertelt op social media over zijn vak

Fruitteler David van de Graaf uit Krabbendijke is deze week te gast bij het landelijke social media-platform Boerburgertweet. Hij gaat in gesprek met lezers over de voedselproductie en fruitteelt in Zeeland. Op Boerburgertweet vertellen boeren wekelijks hun verhaal. Van de Graaf vertelt tot zondag op Twitter en Facebook over de problemen op het gebied van droogte en klimaat en het gebrek aan zoet water in Zeeland. Maar ook over de rassen appels en peren die hij teelt en over het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen.

SCHERPENISSE

Weer botsing auto en bestelbus

Een auto en bestelbus zijn gisteren op elkaar gebotst op de Langeweg in Scherpenisse. De aanrijding vond om 10.35 uur plaats op de kruising met de Amberboomlaan. De auto werd in de flank geraakt door de bus. De ambulance en de politie rukten uit, maar eenmaal ter plekke bleek van letsel geen sprake. Beide voertuigen raakten wel zwaar beschadigd. De pakketjes van de bestelbus zijn overgeladen in een ander voertuig. Vorige maand was er op dezelfde plek ook een aanrijding - door een voorrangsfout - tussen een auto en bestelbus.

Vlissingen

Man (18) vlucht op gestolen motor

Een 18-jarige man uit Vlissingen is zondagavond opgepakt op verdenking van helling. Agenten zagen hem rijden op een gestolen motor in de Scheldestraat. Ze zetten de achtervolging in, tot in de wijk Bossenburgh. De man verwisselde daar de motor voor een bromfiet. Een agent gebruikte pepperspray om hem te stoppen, maar de man vluchtte. Op de Bossenburghweg is hij aangehouden. Bij zijn huis werd de gestolen motor gevonden. Ook een 52-jarige bewoner is opgepakt, omdat hij de agenten weigerde binnen te laten.

TERRASSEN NALEVING REGELS

Enige bon

Anderhalve meter is niet op elk Zeeuws terras hetzelfde, maar van excessen is geen sprake volgens de veiligheidsregio.

Van onze redactie

Middelburg

De gemeenten gaan ontspannen om met de regel. Er gaan geen boa's op pad met meetlinten om de horeca de maat te nemen, leert een ommetje langs enkele Zeeuwse gemeenten.

Volgens de Middelburgse burgemeester Harald Bergmann gaat het op de meeste plaatsen goed. Bergmann houdt zich binnen de Veiligheidsregio Zeeland (VRZ) bezig met het toezicht op naleving van de regels.

„We zien dat steeds meer mensen van de vrijheid en gastvrijheid van de horeca genieten”, zegt Bergmann. „Gemeenten kijken samen met ondernemers naar wat mogelijk is binnen de landelijk gestelde maatregelen.” Ook bij de VRZ zien ze verschillen tussen het ene en het andere terras. Bergmann: „We monitoren de Zeeuwse hotspots en daardoor krijgen we een beeld van waar we bij moeten sturen en waar extra inzet nodig. Ook bij mooi weer. Volgens onze monitor gaat het op de meeste plekken goed en is er geen sprake van excessen. Individuele overtredingen zullen ongetwijfeld voorkomen maar dat vraagt vooral ieders eigen verantwoordelijkheid. Zeeland is gastvrij en uiteraard gaan we eerst in gesprek met de overtreder maar tegen excessen treden we op. Als een ondernemer duidelijk de huisregels kenbaar maakt en toepast, kan deze altijd nog de politie om assistentie vragen als hij er zelf niet uit komt.”

Middelburg: een goed gesprek volstaat

„We hebben nog niet met het bonnenboekje hoeven zwaaien.” Een goed gesprek met de horeca-ondernemer of de terrassgast volstaat, vol-

gens woordvoerster Yfke Semijn van de gemeente Middelburg.

Middelburg heeft met de horeca duidelijke afspraken gemaakt voor de terrassen. Cafés en restaurants hebben meer ruimte gekregen om hetzelfde aantal tafels en stoelen neer te zetten. Daardoor kunnen mensen onderling anderhalve meter afstand houden. Daarop wordt ook gecontroleerd, door politieagenten en buitengewoon opsporingsambtenaren. „We slingeren mensen niet gelijk op de bon”, zegt Semijn. „Er zijn wel al verschillende gesprekken gevoerd met gasten en ondernemers, maar dan wordt het steeds goed opgelost.”

Coulance blijft de insteek van de gemeente Middelburg. „Tenzij we andere signalen krijgen. Als ergens drie keer achtereen de polonaise wordt gedanst, wordt het natuurlijk anders. Maar die signalen zijn er helemaal niet. Het gaat juist goed.”

Vlissingen: alleen een bon bij excessen

Samen met horeca-ondernemers heeft de gemeente Vlissingen eerder al gekeken naar uitbreiding van terrassen. Waar mogelijk (het Bellamyplein bijvoorbeeld) hebben uitbaters meer ruimte gekregen om terrasseubilair neer te zetten.

Hoe ze de terrassen willen inrichten is aan de exploitanten zelf. „Zo lang ze maar garanderen dat mensen anderhalve meter afstand van elkaar houden. Alleen leden van huishoudens die aan één tafel zitten, hoeven die afstand niet in acht te nemen”, meldt een woordvoerder. Dat horecazaken de bestellingen afleveren op een apart tafeltje, wat een aantal zaken aan de boulevards doet, is mooi, maar geen voorschrift.

De manier van bedienen is ook aan de ondernemers zelf. Maar 'for-

Provincie wil voor de zomer insprekers horen over Zanddijk

YERSEKE Het politieke debat over de voorgenomen verbreding van de Zanddijk vindt pas na de zomer plaats, maar Provinciale Staten willen wel zo snel mogelijk de mening van insprekers horen. Op 3 juli is daarvoor een extra vergadering van de Statencommissie economie belegd.

Er wordt al jaren gestudeerd op de aanpak van de Zanddijk tussen de A58 en Yerseke. Nadat alternatieve tracés door de polder en langs het gehucht Kaasgat zijn gesneuveld omdat ze te duur zijn of omdat er geen draagvlak voor is, is het dagelijks provinciebestuur weer uit-

gekomen bij het oorspronkelijke plan: verbreding. Daartegen wordt fel geageerd door de Ondernemersvereniging Reimerswaal, de dorpsraad van Kruiningen en omwonenden van de Zanddijk.

Zij, en anderen, krijgen vrijdag 3 juli de gelegenheid om in te spreken bij Provinciale Staten. Op 4 september gaan de commissieleden zelf in debat.

Het project kost in totaal 58,1 miljoen euro. Het werk is zo duur omdat de smalle hoge dijk breder moet worden. Van de twaalf woningen aan de Zanddijk moeten er daarvoor vijf verdwijnen.

PM

► **Liever poldertracé dan een 'stap terug'**

Uiensector tegen verbreding Zanddijk

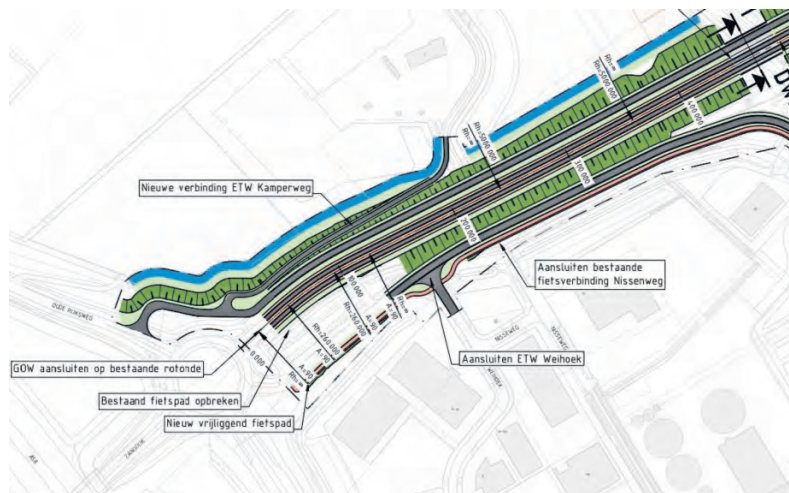
De op handen zijnde verbreding van de Zanddijk tussen de A58 en Yerseke heeft grote negatieve gevolgen voor de 'nationale exporthelden' van de uiensector. De sector roept op tot de aanleg van een poldertracé.

Joeri Wisse

Kruiningen

Brancheorganisatie Holland Onion Association houdt zich normaal helemaal niet bezig met wegen. Maar voor het dossier Zanddijk maakt voorman Gijsbrecht Gunter een uitzondering. In een uitgebreide brief benadrukt hij dat Nederland wereldmarktleider is en dat driekwart van de Hollandse uien (zo'n 70.000 vrachtverkeerbewegingen per jaar) bij Reimerswaalse bedrijven worden verwerkt en geëxporteerd.

„Bereikbaarheid is heel belangrijk”, zegt Gunter. Als de sector ook in de toekomst met 4 procent per jaar wil blijven groeien is een goede toegankelijkheid voor vrachtauto's van 'cruciaal belang'. De provincie Zeeland neemt volgens hem met verbreding van de Zanddijk een

▲ Uitsnede van de kaart waarin de verbreding van de Zanddijk in detail is uitgewerkt. FOTO PROVINCIE ZEELAND

'stap terug'. De twee westelijke ontsluitingswegen van bedrijventerrein Nishoek, komen na de aanleg van het spoorviaduct uit op één T-splitsing. Dat gaat volgens Gunter geheid tot verkeerschaos leiden.

De aanleg van een poldertracé (een nieuwe afslag ter hoogte van de Aldi in Kruiningen) biedt juist groeikansen, betoogt Gunter. Overigens mag wat de uiensector betreft in dat geval de bestaande afslag

Luchtenburg absoluut niet worden opgeheven. „Die is van groot belang voor uienbedrijven bij Waarde en Oostdijk.” Niet voor niets is de afrit een paar jaar geleden aangepast en 'bekroond' met een mega-ui als kunstwerk. Gunter hoopt dat de provincie durft te kiezen voor het poldertracé. „Technisch en verkeerskundig de beste oplossing en niet eens zoveel duurder dan verbreding van de Zanddijk.”

OM wil Middelburgers plukken voor miljoen

Ad Roos
Middelburg

Drie Middelburgers, de inmiddels 57-jarige J. K., zijn 56-jarige zus S. K. en zijn 53-jarige zwager E. van A. hebben er meer dan tien jaar op moeten wachten, maar sinds gisteren weten ze dat over zes weken bekend wordt wat ze volgens de rechtbank hebben verdiend met de hennepeteelt en dus terug moeten storten in de staatskas. Het Openbaar Ministerie (OM) heeft de opbrengst becijferd op iets meer dan een miljoen euro.

Zo zou J. K. 667.295 euro en zijn zus en zwager elk 244.449 moeten betalen. Dit is inclusief een 'korting van tien procent' voor J. K. en eenzelfde korting plus een kleine correctie voor zijn zus en zwager.

Die korting is omdat het allemaal zo lang heeft geduurd.

Medio 2007 was er een melding dat Van A. een hennepkwekerij zou hebben en een half jaar later werd eens gekeken of dat klopte en kwamen adressen van kwekerijen met 510 planten (Borssele) en 440 planten (Middelburg) boven water. Voor die hennepeteelt werden ze in 2009 door de rechtbank veroordeeld tot taakstraffen van 240 uur plus zes maanden voorwaardelijk.

Mocht de rechtbank de berekening van de officier van justitie volgen dan is het nog maar de vraag of er betaald wordt, want de drie zitten volledig aan de grond en hebben geen enkele mogelijkheid om hoe dan ook dat geld te betalen. **Uitspraak 6 augustus.**

Wijkbedrijf Goes mag door

GOES Het kost de gemeente 90.000 euro per jaar, maar levert ook heel veel op. Het Wijkbedrijf Goed-Zuid heeft de afgelopen vier jaar al 43 mensen aan werk geholpen. Daarom mag de voorziening nog drie jaar door. Het Wijkbedrijf is bedoeld voor mensen die om verschillende redenen heel veel moeite hebben met het

vinden van werk. Dat de gemeente ook de komende drie jaar geld in het project steekt, heeft volgens wethouder André van der Reest te maken met de goede resultaten. „Natuurlijk is 90.000 euro per jaar veel geld, maar elke inwoner die geen uitkering meer nodig heeft, levert ons ook een besparing van 18.000 euro op.”

Brandbrief over verdeling geld naar Den Haag

De Zeeuwse gemeenten luiden de alarmbel bij de ministers Kajsja Ollongren, Wopke Hoekstra en Hugo de Jonge. In een brandbrief naar Den Haag noemen ze de nieuwe verdeling van geld uit het gemeentefonds 'onbegrijpelijk en niet te accepteren'.

Ernst Jan Rozendaal
Middelburg

„De signalen die ons bereiken over de herverdeling van het gemeentefonds baren de Zeeuwse gemeenten ernstig zorgen”, schrijft commissaris van de koning Han Polman namens het Overleg Zeeuwse Overheden (OZO) aan de ministers.

Het idee is dat gemeenten met 20.000 tot 50.000 inwoners er gemiddeld 37 euro per inwoner op achteruit gaan en gemeenten met meer dan 250.000 inwoners krijgen er 105 euro per inwoner bij. Dat is buitengewoon onvoordelig voor Zeeland, waar een aantal gemeenten nu al kampt met forse tekorten vanwege oplopende kosten voor zorg en uitkeringen. De tekorten dreigen dus nog groter te worden. Het OZO heeft bureau Significant gevraagd onderzoek te doen naar de financiële situatie van de Zeeuwse gemeenten. Het

tekort op uitgaven voor het sociaal domein (zorg en uitkeringen) dreigt te stijgen van 21 miljoen euro in 2018 tot 40 à 45 miljoen euro dit jaar.

Grote zorgen

„We maken ons nu al zeer grote zorgen. Juist Zeeland moet met zijn afstanden, de dubbele vergrijzing en het ontbreken van stede-

Dit soort regionale kenmerken worden onvoldoende vertaald in de criteria

—Han Polman, commissaris van de koning

lijkheid al veel kosten maken die zich in andere gebieden niet of veel minder voordoen. We denken dat dit soort regionale kenmerken vertaald in de huidige en voorgestelde verdeelcriteria van het gemeentefonds', aldus Polman.

Hij nodigt de ministers uit naar Zeeland te komen om over de 'moeilijke financiële situatie van gedachten te wisselen' en anders gaan de Zeeuwen wel naar Den Haag.

SHOP MET DE HOOGSTE KORTINGEN

30%

15%

SUMMER

10%

25%

50%

ALEXANDRIUM

Woonmall

55 woonwinkels onder één dak!

Blijven we dit jaar ook tijdens onze vakantie dichterbij huis, of kiezen we voor iets anders? We maken nu immers andere keuzes. Na weken van thuis zijn, zijn we toe aan verandering. Ondernemers in Woonmall Alexandrium helpen je deze plannen te realiseren met verrassende interieurconcepten volgens de laatste woontrends. Woonmall Alexandrium bied je de mogelijkheid om nu tijdens de sale je nieuwe inrichtingsslag te slaan. Shop de hoogste kortingen voor je andere keukens, badkamer, bank, eethoek, bed, vloer of verlichting in Nederlands mooiste woonwinkelcentrum. **Woonmall Alexandrium voor de hoogste kortingen deze zomer.**

ROTTERDAM A20 AFSLAG 16 | MAKKELIJK PARKEREN

WOONMALLALEXANDRIUM.NL

Bewoners boos over aanpak Zanddijk: 'Levenslange ellende!'

"Levenslange ellende!" Zo omschreef Wil Meijer van de Bewonersgroep Zanddijk vrijdagochtend in de Statencommissie Economie de plannen van de provincie met de Zanddijk, tussen de A58 en Yerseke. De provincie wil de huidige route opknappen en verbreden. Een aantal omwonenden wil liever een nieuwe weg door de polder.

De kronkelige, smalle Zanddijk is al jaren toneel van verkeersongelukken. Er rijden veel vrachtwagens, onder meer van en naar de mosselbedrijven in Yerseke. Een studie biedt nu vier alternatieve tracés, waarbij het bij de zogenoemde groene en rode variant gaat om nieuwe wegen vanaf de A58 door de polder.

Sloop van woningen

Het dagelijks provinciebestuur kiest voor het opknappen en verbreden van de huidige Zanddijk, de zwart-roze variant, omdat nieuwe wegen te duur zouden zijn. Door de opknapbeurt moeten minstens vijf woningen tegen de vlakte; de sloop van andere woningen is nog onzeker. Omwonenden zijn woedend dat er geen

Omwonende Wil Meijer weet nog niet wat er met zijn eigen woning aan de Zanddijk gaat gebeuren. Hij stelde tegenover de Statencommissie Economie namens dat omwonenden er sowieso op achteruit gaan: óf noodgedwongen moeten verhuizen óf ingrijpende wegwerkzaamheden voor de deur.

'Lawaai, uitlaatgassen, fijnstof'

Voor de blijvers is het volgens Meijer ook geen pretje. "De bewoners moeten later nog levenslang wonen aan een steeds drukker wordende weg met veel lawaai, uitlaatgassen, fijnstof en blijvend risico dat een vrachtwagen de dijk afrijdt." Hij wordt gesteund door de Dorpsraad van Kruiningen, die ook zou profiteren van een nieuwe weg door de polder.

▶ 🔊 00:00 | 00:00

Omwonende Wil Meijer is boos over de plannen van de provincie voor de Zanddijk

Meijer kondigde na afloop van de Statencommissie aan, dat een aantal omwonenden zich tot het uiterste gaat verzetten tegen de opknabbeurt van de bestaande Zanddijk. "Desnoods ga ik tot het Europese Hof. Dan duurt het zeker nog een jaar of vier, vijf." Hij wijst erop dat deze kostbare procedures, de opknabbeurt van de Zanddijk alsnog een duur plan kunnen maken.

Gedeputeerde Harry van der Maas van de provincie Zeeland (foto: Omroep Zeeland)

Verantwoordelijk gedeputeerde Harry van der Maas (SGP) schetste vrijdagmorgen dat een nieuwe weg door het buitengebied 22 miljoen euro duurder zal uitpakken dan het opknappen van de huidige Zanddijk, wat zo'n 40 miljoen euro kost. Zo wil het Rijk ruim 6 miljoen euro meebetalen aan het opknappen van de op- en afritten van de huidige Zanddijk bij de A58, maar niet meebetalen aan een nieuwe weg. Provinciale Staten moeten in september een definitieve beslissing nemen.

Impact op het landschap

De Statencommissie Economie had vrijdag een halve dag uitgetrokken voor het dossier Zanddijk, omdat er veel insprekers werden verwacht. Dat waren er uiteindelijk maar drie. Volgens gedeputeerde Van der Maas krijgt hij juist veel positieve reacties uit Yerseke, nu de provincie dus aan de slag wil met de huidige Zanddijk en geen nieuwe weg wil aanleggen. "Zo'n nieuwe weg dwars door de polder heeft een enorme impact op het landschap. Dat willen de mensen ook niet."

Hard gelag

Van der Maas begrijpt dat het een hard gelag is voor de vijf bewoners die zouden moeten verkassen voor de opgeknapte Zanddijk. "Gelukkig hebben enkelen van hen al aangegeven dat er met hen te praten valt over hun perceel." De omwonenden die kunnen blijven, zijn volgens Van der Maas straks beter af. "Door de herinrichting en het aanbrengen van stil asfalt, wordt de weg rustiger en stiller."

► Omwonenden uiten bezwaren in vergadering Statencommissie

Verbrede Zanddijk in 2027 klaar

Het bedrijfsleven in Reimerswaal overweegt serieus een derde van de 17 miljoen die volgens hen extra nodig is om een poldertracé naar Yerseke aan te leggen, op te hoesten. Maar gedeputeerde Harry van der Maas zegt dat het financiële gat veel groter is en dat het Rijk niet eens wil meewerken aan nieuwe afslagen van de A58.

Joeri Wisse
Middelburg

Sinds de provincie bekendmaakte om op advies van de gemeente Reimerswaal te kiezen voor verbreding van de route tussen de A58 en Yerseke, is het onrustig rond de Zanddijk. Omwonenden reageerden woest. Vijf huizen langs de dijk moeten gesloopt worden. Wie mag

blijven, krijgt een nog dikkere en bredere weg voor de deur. Ze vinden, gesteund door de dorpsraad van Kruiningen en de Ondernemersvereniging Reimerswaal (OVR), dat er maar één oplossing is: een compleet nieuwe weg door de polder. Daarvoor hoeft niet één huis te wijken.

Weer overlast

In een extra vergadering van de Statencommissie economie mochten ze gisteren hun bezwaren tegen de verbreding en het pleidooi voor het poldertracé toelichten. Omwonende Wil Meijer betoogde dat de situatie voor fietsers en verkeer van Yerseke richting het station achteruit gaat in de plannen van de provincie. Ook vreest hij weer grote overlast, als de maximumsnelheid op de verbrede dijk weer omhoog

gaat van 60 naar 80. Johan van Velzen benadrukte namens de dorpsraad Kruiningen dat zijn dorp alleen met het rode poldertracé verlost is van het hele verkeer dat nu nog over de Oude Rijksweg raast.

Hét grote nadeel van het poldertracé is echter het prijskaartje. Het Rijk en Prorail willen veel minder of zelfs niks meebetalen. Verkeersdeskundige Wim van de Linde, die namens de OVR een second opinion maakte, heeft het verschil teruggebracht tot 17 miljoen. Hij moedigde de Staten aan om lef te tonen en - net als bij grote projecten in het verleden - ook nu voor de duurste, maar ook beste oplossing te kiezen. Ralph van Hertum (PvdA) had moeite met die vergelijking. Volgens hem is het algemeen belang van de Zanddijk veel kleiner dan dat van bijvoorbeeld de

Sloeweg. Van der Maas voegde eraan toe dat Van de Linde de kosten van het poldertracé wel erg rooskleurig inschat. „We moeten

Voor het poldertracé is geen draagvlak bij het Rijk en bij de gemeente Kapelle

- Harry van der Maas, gedeputeerde

oppassen voor wensdenken.” Hij houdt vast aan een verschil van 22,1 miljoen en weersprak de suggestie van Statenlid Robert Koevoets (ProZeeland) dat hij de enige voorstander van verbreding is. „Voor het

poldertracé is geen draagvlak bij het Rijk en bij de gemeente Kapelle. We kunnen niet zomaar gaan knutselen aan de weg van een ander.”

De gedeputeerde benadrukte dat over de ‘kop en de staart’ van de verbreding weinig discussie is. Hij denkt dat al in september 2023 een turbotronde bij Nishoek kan liggen. Een aftakking van bedrijventerrein Olzendepolder naar de Zanddijk kan in mei 2025 klaar zijn. „Het bedrijfsleven in Yerseke vindt dat ook een goed plan.” Het pijnlijkste en moeilijkste middenstuk - de verbreding van de dijk - zou pas in augustus 2025 beginnen en twee jaar later worden afgerond. In de tussentijd hoopt Van der Maas er zo goed mogelijk uit te komen met bewoners.

Eind september nemen Provinciale Staten een definitief besluit.

OP HET TERRAS TOCH MET VIER

Kijk op de site bij /video

■ **TERNEUZEN** Oké, als mensen wel met z'n vieren in de auto naar een café of restaurant mogen rijden, maar vanwege corona niet met z'n vieren aan een tafeltje mogen zitten, dan zet ik toch twee auto's op mijn terras. Monique Hart van museumcafé De Vliegende Hollander in Terneuzen voegde de daad bij het woord. Twee sloopauto's van Dirk Netten, bedoeld voor een knip-oefening van de brandweer, sieren sinds kort haar terras. Ze hoopt wel dat ze snel weer weg kunnen. „Want die regel van twee aan een tafeltje is toch te gek voor woorden, zeker buiten, waar altijd een windje staat.” FOTO PETER NICOLAI

OOS International neemt maritiem ontwerp bureau over

Het Serooskerkse offshorebedrijf OOS International neemt het bedrijf Leenaars Marine & Offshore Design uit Hellevoetsluis over. Het bedrijf zal naar Serooskerke verhuizen.

Frank Balkenende
Serooskerke (W)

Leenaars werkt al tien jaar voor OOS International. Het maakte onder meer ontwerpen voor zware kranen aan boord van hijs- en accommodatieschepen van OOS. Ook kwamen er ontwerpen voor vaartuigen voor de offshore-industrie van de tekentafel. In totaal beschikt Leenaars over zo'n

zeshonderd ontwerpen, variërend van de nieuwe generatie zuinige schepen tot offshore platforms en bijbehorende uitrusting. OOS International haalt met de overname die 'groene' designs nu rechtstreeks in huis.

Het Serooskerkse offshorebedrijf wil de kennis en kunde van Leenaars benutten om kansen in de offshore windenergie, de olie- en gasindustrie op zee en ook in de aquacultuur te verzilveren. Onder meer de sloop van olie- en gasplatforms op de Noordzee, maar ook elders in de wereld, is een groeiende markt. OOS liet daarvoor niet alleen nieuwe hijs- en accommodatieschepen bouwen in

China, maar ontwikkelde ook een techniek om boorgaten van olie- en gasplatforms snel en tegen lage kosten te sluiten.

OOS kijkt ook naar mogelijkheden om geld te verdienen met zee-wierboerderijen en viskwekerijen die kunnen vrijzelen in nieuwe windparken. Het bedrijf wil inspelen op de trend om minder vlees en meer vis en uit zee-wier gemaakte producten te eten.

Bij Leenaars werken zes mensen. OOS International heeft in totaal 105 vaste krachten op de kantoren in Nederland, China, Brazilië en Mexico. Het aantal bemanningsleden bedraagt 216, plus een wisselend aantal inleenkrachten.

Bijna alle Zeeuwse middelbare scholieren halen hun diploma

Nagenoeg alle Zeeuwse examenkandidaten zijn dit jaar geslaagd. Van de 3877 leerlingen zijn er in dit coronaschooljaar slechts 25 gezakt.

Cornelleke Blok
Vlissingen

Het slagingspercentage is dit jaar gemiddeld 99,4 procent. Dat is veel hoger dan in 'normale' schooljaren. Vorig jaar slaagde 94,3 procent van de leerlingen, het jaar ervoor 93,8 procent. Toch hebben de leerlingen hun diploma zeker niet cadeau gekregen, zegt Floor van Lamoen, afdelingsleider havo/vwo van het Ostrea Lyceum in Goes.

Hoe bont moet je het gemaakt hebben om te zakken?

„Het was tot maart een gewoon examenjaar. De laatste toetsweek viel in de coronaperiode. Iedereen moest het niveau gehaald hebben, maar we hebben de examenkandidaten meer mogelijkheden gegeven om een slecht cijfer te repareren. Ze kregen twee herkansingen.”

De eindcijfers zijn dit jaar bepaald op basis van de resultaten van de schoolexamens. Veel examenkandidaten halen normaal gesproken hun eindcijfer op met het centraal schriftelijk examen. Hoe kan het dan dat er zoveel leerlingen geslaagd zijn?

„Wij proberen met de schoolexa-

mens qua niveau zo veel mogelijk in de buurt te zitten van het centraal schriftelijk examen. Het verschil in de resultaten is een paar tienden. Leerlingen wisten dit schooljaar precies waar ze aan toe waren. Ze konden uitrekenen: als ik voor dit vak dat cijfer haal, dan ben ik er. Dat gaf rust. Het centraal schriftelijk examen heeft een hoge stressfactor: daar zakt elk jaar twee tot vier procent van de leerlingen op. Daarnaast moeten ze bij het centraal schriftelijk examen ook nog gemiddeld een 5,5 halen voor alle vakken. Die regel gold dit jaar ook niet.”

Is er hier en daar een oogje toegeknepen?

„Nee. De leerlingen hebben gewoon gedaan wat ze moesten doen. Het enige verschil was dat ze wat meer herkansingen hebben gehad in de laatste toetsweek.”

Is het 'coronadiploma' van 2020 minder waard dan een diploma uit andere jaren?

„Ik denk het niet. Een deel van de stof is niet getoetst, omdat het niet in de schoolexamens zat. Dat is een nadeel. Aan de andere kant hebben deze leerlingen in hele vreemde en pittige omstandigheden hun schooltijd moeten afronden. Dat is juist weer heel knap. Ze gaan straks allemaal naar het mbo, hbo of de universiteit. Daar halen ze weer een gewoon diploma. En dan heeft niemand het meer over 2020.”

COLIJN
BEVEILIGING

in veilig service.

Lewestraat 43, 4481 BC | Goes / Kloetinge
Tel. 0113 213 720 | www.colijnbv.nl | info@colijnbv.nl

*24-uurs meldkamer-service

- INBRAAKBEVEILIGING
- MELDKAMER PAC
- TOEGANGSCONTROLE
- ALARMOPVOLGING
- BRANDBEVEILIGING
- CAMERABEWAKING

BE

▲ Verkeersregelaars nabij het Damplein, waar later deze week weer twintig parkeerplekken beschikbaar zijn. FOTO MARCELLE DAVIDSE

Toch parkeren op Damplein na bezwaren van ondernemers

Bezoekers van de Goese binnenstad kunnen hun auto toch weer parkeren op het Damplein. De totale afsluiting van het parkeerterrein stuitte op kritiek van omliggende ondernemers. Daarom wordt een deel later deze week toch weer toegankelijk voor auto's. Lunchroom De Dam mag een deel van het plein bovendien gaan gebruiken voor een terras.

Rob Paardekam

Goese

Vorige week maakte de gemeente bekend het parkeerterrein op het Damplein af te sluiten vanwege het coronavirus. Het plein telt slechts 34 parkeerplaatsen, wat er doorgaans toe leidt dat veel automobilisten er geen plekje vinden en terugrijden in de richting van de Van de Spiegelstraat. Al dat zoekverkeer zorgt er volgens B en W voor dat voetgangers en fietsers minder ruimte hebben en het voor

hen lastiger wordt anderhalve meter afstand van elkaar te houden.

Wethouder Cees Pille zegt de afgelopen week te hebben gesproken met ondernemers aan het plein. „Allemaal hadden ze wel hun bezwaren tegen een volledige afsluiting”, zegt hij. „Daarom hebben

“**We houden de situatie goed in de gaten en handelen snel als het nodig is**

– Cees Pille, wethouder

we besloten om twintig parkeerplaatsen toch weer beschikbaar te maken.” Om het zoekverkeer toch te blijven beperken, zet de gemeente nog wel verkeersregelaars in. Als de plaatsen bezet zijn, houden ze automobilisten tegen.

De rest van het parkeerterrein wordt gebruikt voor terras voor De

Dam en extra fietsparkeerplaatsen. Pille zegt het normaal te vinden dat besluiten in deze tijd soms worden heroverwogen. „Dat zal de komende tijd misschien nog wel vaker gebeuren. We houden de situatie in de stad goed in de gaten en als het nodig is, handelen we snel. In deze bijzondere tijd hebben we wat minder tijd voor uitgebreide inspraak vooraf, maar als het nodig is, passen we besluiten aan.”

Extra maatregelen

De gemeente heeft vorige week verschillende extra maatregelen genomen voor de binnenstad. Zo is aan ondernemers in smalle straatjes als de Papegaaistraat en de Sint Adriaanstraat gevraagd hun uitstallingen zoveel mogelijk te beperken om ruimte te maken voor het winkelende publiek. De bewegwijzering naar het openbaar toilet is verbeterd om te voorkomen dat mensen te veel moeten gaan zoeken.

► Gemeente dient bezwaar in

Goes niet blij met plannen Middelburg

Met de nodige bedenkingen hebben burgemeester en wethouders van Goes buurgemeente Middelburg nu dan toch formeel laten weten niet blij te zijn met het plan om kampeerboerderij De Kruitmolen bij Arnhemuiden uit te breiden met 150 kampeerplaatsen.

Rob Paardekam

Goese

Er is een zienswijze ingediend. De Goese wethouder Joost de Goffau is daar nog altijd niet enthousiast over, maar hij voert simpelweg een wens van de gemeenteraad uit. Zelf blijft hij erbij dat het indienen van zo'n zienswijze bij een buurtgemeente een erg zwaar middel is.

„Liever blijf ik in gesprek om te proberen de knelpunten samen weg te nemen”, zegt hij. „Met het indienen van een zienswijze ben je toch een beetje aan het voorsorteren op een eventuele juridische procedure, maar dat is niet waar wij op uit zijn. Ik had zelf niet voor deze richting gekozen.”

Te grootschalig

De gemeenteraad van Goes vindt in overgrote meerderheid dat de plannen voor uitbreiding van De Kruitmolen en de komst van Waterpark Veerse Meer, ook bij Arnhemuiden, te grootschalig zijn. Zeker in het licht van de brede Veerse Meer-visie die momenteel wordt opgesteld. De Goese raad droeg burgemeester en wethouders op met de Middelburgse collega's te gaan praten.

Als dat niet tot het gewenste resultaat zou leiden, moest een zienswijze worden ingediend. Dat gebeurt nu overigens alleen tegen het plan Kruitmolen. Tegen het Waterpark kan dat pas later. In de ziens-

wijze verzoeken B en W van Goes de Middelburgse collega's het besluit over de uitbreiding van De Kruitmolen uit te stellen tot de brede Veerse Meer-visie klaar is.

De gemeenteraad van Goes is onder meer bang dat de twee grote plannen (op het Waterpark komen bijna 900 vakantiehuysjes en appartementen) voor een enorme toename van het verkeer gaan zorgen in de dorpen Wolphaartsdijk en Ledworp. Verder wekt het binnen de Goese raad wrevel dat Middelburg in volle vaart doorgaat met de twee

“**Liever blijf ik in gesprek om samen te proberen de knelpunten weg te nemen**

– Joost de Goffau, wethouder

genoemde plannen bij Arnhemuiden, terwijl Goes zelf twee plannen in Wolphaartsdijk in de ijskast heeft gezet.

Vakantiehuisjes

Het gaat om de bouw voor 28 buitendijks gelegen groene vakantiehuysjes in de Zuidvlietpolder en de komst van appartementen op de plek van watersportwinkel De Zuidschor. De gemeenteraad vindt het chiquer om eerst de Veerse Meer-visie af te wachten.

Ondertussen begint Bastiaan van 't Westeinde 'm te knijpen. Hij is de initiatiefnemer van de huysjes in de Zuidvlietpolder en vreest straks achter het net te vissen met zijn relatief kleine plan, terwijl de grote ontwikkelingen bij Arnhemuiden wel zijn doorgegaan.

Pleitbezorgers poldertracé teleurgesteld

De pleitbezorgers van een nieuw poldertracé tussen de A58 en Yerseke zijn teleurgesteld in het dagelijks provinciebestuur. Ze vinden dat hun pleidooi om een complete nieuwe weg aan te leggen in plaats van de Zanddijk ingrijpend te verbreden niet serieus genoeg wordt genomen.

Joeri Wisse

Yerseke

Dat valt op te maken uit een kritische brief die de Overleggroep ontsluiting Kruiningen-Yerseke aan Provinciale Staten heeft gestuurd na de hoorzitting van twee weken geleden. In de groep zijn omwonenden van de Zanddijk, de Ondernemersvereniging Reimerswaal

(OVR) en de dorpsraad Kruiningen vertegenwoordigd.

Vooraf over het optreden van verantwoordelijk gedeputeerde Harry van der Maas (SGP, verkeer) kraakt de overleggroep enkele harde noten. Voorman Ton Verbree, oud-burgemeester van Reimerswaal, schrijft dat Van der Maas vorig jaar de gemeenteraad van Reimerswaal onder druk heeft gezet om zich niet uit te spreken voor het (rode) poldertracé, terwijl alle partijen wel voorstander waren van deze oplossing. De opstelling van Reimerswaal was uiteindelijk leidend in het besluit van GS om voor verbreding van de dijk te kiezen.

Verder vinden de insprekers dat hun bijdrage in de hoorzitting (maximaal vijf minuten per per-

soon) is ondergesneeuwd, omdat Van der Maas zowel aan het begin als het eind van de vergadering uit-

“**Wij vinden dat de integriteit van Wim van de Linde is aangetast**

– Ton Verbree, Overleggroep

gebied het woord kreeg. Wat Verbree nog meer steekt, is dat Van der Maas suggereerde dat een onderzoek dat verkeerskundige Wim van de Linde in opdracht van de OVR deed, is toegeschreven naar het gewenste poldertracé. „Wij vinden

dat ten onrechte de integriteit van de heer Van de Linde is aangetast.”

Ook op gedeputeerde Jo-Annes de Bat (CDA) is kritiek. Volgens Verbree hebben ondernemers op 11 december in een gesprek met hem nadrukkelijk uitgesproken medefinanciering vanuit het bedrijfsleven te willen overwegen en onderzoeken. „Dit werd echter direct afgewezen. Onlangs is dit aanbod nog eens herhaald in een gesprek met de gedeputeerde Van der Maas. Maar weer werd dit afgewezen.”

De provincie laat weten aan de slag te gaan met de brief. Ze willen bijvoorbeeld graag weten wat het financiële aanbod inhoudt, omdat dit volgens Van der Maas nooit concreet is gedaan. Zijn woordvoerder benadrukt dat hij beslist niet de in-

tegriteit van Van de Linde in twijfel wil trekken, maar wel vragen over diens rekenmethode heeft. Provin-

“**Ons aanbod voor medefinanciering door het bedrijfsleven werd afgewezen**

– Ton Verbree, Overleggroep

cialen Staten nemen eind september een definitief besluit over de ontsluiting van Yerseke.

In de voorbereidende commissievergadering van 4 september komt Van der Maas met een volledige reactie op de brief.

REIMERSWAAL GEMEENTERAAD

‘We moeten ons niet laten piepelen’

Wat hebben de Zanddijk, De Poort in Rilland, de mestvergister van Engie en zelfs het dorpswinkeltje van Waarde met elkaar gemeen?

Huib Bouwman en Andries Jumelet van de ChristenUnie weten het wel. Ze vinden dat de gemeenteraad zich in deze en vele andere dossiers door angst laat leiden. „Waar blijft de daadkracht?”

Joeri Wisse

Kruiningen

De raad van Reimerswaal is al weer twee weken met reces, maar dat is voor de ChristenUnie geen reden de teugels te laten vieren. Sterker nog, de fractie is druk bezig met hoofdijndossiers waarbij in hun ogen een verkeerd besluit is gevallen, terug op de agenda te zetten. „We zijn verontrust”, zegt Andries Jumelet. „Hoe komt het

dat de raad zo’n bang en negatief stelletje is geworden? Dat heb ik in de 23 jaar dat ik in de raad zit nog niet meegemaakt. Hebben we als Reimerswaal nog een stem of laten we ons ringeloren door de gedeputeerde?”

Goedkopere verbreding

Hij doelt onder meer op de ontsluiting van Yerseke. Alles wijst erop dat de aanleg van het breed gesteunde poldertracé definitief niet doorgaat en de provincie kiest

voor de goedkopere verbreding van de Zanddijk. Jumelet vindt dat de slechtst denkbare oplossing.

▲ Andries Jumelet

Behalve dat er grote weerzin is bij omwonenden, voorspelt de oud-Rijkswaterstaatman grote technische problemen met de uitvoering. „Wij komen met een initiatiefvoorstel: ga voor het rode poldertracé óf doe niets. Misschien dat er over tien jaar wel genoeg geld is.”

Een raadsmeerderheid heeft het besluit om de Zanddijk te verbreden in een besloten vergadering gesteund. Volgens Jumelet omdat men bang was dat het

We moeten het lef hebben dat besluit opnieuw te nemen en akkoord te gaan met 28,5 meter hoog

—Huib Bouwman, ChristenUnie

geld anders naar de Deltaweg gaat. Hij en Bouwman zien een patroon: Reimerswaal laat zich steeds vaker door angst regeren. Ze wijzen op het besluit om de bouwhoogte op bedrijventerrein De Poort niet op te rekken tot 28,5, maar tot 24 meter. Een besluit dat visbedrijf Verwijs miljoenen kost. Ook hier schermde de wethouder volgens Bouwman met de provincie, die hoge bebouwing bij de entree van Zeeland zou blokkeren. „We moeten het lef hebben om het besluit opnieuw te nemen en akkoord te gaan met 28,5 meter.”

Staatssteun? Onzin!

Als andere voorbeeld haalt Bouwman de mestvergister bij Rilland aan. Nadat Engie zich had teruggetrokken, kwam hij meteen met een voorstel om het bestemmingsplan aan te passen. „Maar wethouder Both durft niks te doen totdat de grondeigenaar ASR schriftelijk heeft bevestigd dat ze daarmee akkoord is. We zijn echt zó bang geworden.”

Jumelet ziet dat ook gebeuren bij het dorpswinkeltje in Waarde. Iedereen wil dat behouden, maar de ondernemers krijgen het financieel niet rond en de gemeente wil geen subsidie verstrekken. „Wethouder Verburg beriep zich op het niet kunnen verstrekken van staatssteun. Maar dat is onzin, weet ik van een partijgenoot die in Brussel werkt.”

Bouwman: „Ook hier zie je weer de angst voor mogelijke gevolgen. Je kunt als gemeente gewoon heel duidelijk aangeven waarom

je op De Poort wél hogere gebouwen toestaat en waarom je een bepaalde ondernemer wél subsidie geeft.” Hij vindt het tijd dat de gemeente voor zichzelf opkomt. „Reimerswaal krijgt van alles opgelegd. We zijn het stopcontact van Zeeland, er liggen leidingstraten,

de snelweg, het spoor, de Westerschelde. We moeten eens leren dat uit te nutten in ons voordeel in plaats van ons te laten piepelen waardoor we telkens met lege handen staan.”

▲ Huib Bouwman

GOUD VERKOPEN IN GOES

DAT IS GOUD WAARD.

PIET HEINSTRAT
2^B

WIJ ZIJN OPEN OP:

Maandag t/m vrijdag:

9.30 - 17.30 uur

Zaterdag:

9.30 - 17.00 uur

Ook u heeft kostbaarheden in huis. Misschien wel veel meer dan u denkt. Een paar oude munten, bankbiljetten of een diamant bijvoorbeeld. Of een doosje met sieraden zoals een ketting, een ring of een horloge. Laat uw kostbaarheden eens geheel vrijblijvend beoordelen door een specialist van Goudwisselkantoor. Dan ontdekt u of uw kostbaarheden goud waard zijn. Als u deze zou willen verkopen betalen wij u ook nog eens een reële prijs.

www.goudwisselkantoor.nl • goes@goudwisselkantoor.nl • 0113 - 21 76 66

G **goudwisselkantoor**
Goes

INKOOP • VERKOOP • KLUISVERHUUR • GELD WISSELEN
BELEGGEN • TAXATIE • VERPANDEN • VEILEN

Pottenbakkerswesp in een bijenhotel

NATUURJOURNAAL

Een tweewekelijkse rubriek over natuur in Zeeland

Chiel Jacobusse

Als je een bijenhotel in de tuin hebt - en wie heeft dat tegenwoordig niet? - verschijnt vroeg of laat de pottenbakkerswesp. Meestal hoef je daar niet lang op te wachten, want het is in bijenhotels één van de meest voorkomende bewoners. Maar veelal wordt het beestje niet herkend als wesp. Bij wespen denken

de meeste mensen aan grote zwart-gele joekels met een veraarlijke angel, waarbij je maar beter uit de buurt kunt blijven. De pottenbakkerswesp is een geheel zwart, dunlijvig insectje dat in niets aan onze beruchte limonadewespen doet denken. Net als bij verreweg de meeste andere wespen die ons land rijk is, is haar angel veel te zwak om de menselijke huid te doorboren. Dus niks in de weg om zo'n pottenbakkerswesp eens uitgebreid te bestuderen in zijn doen en laten. En dan blijken het fascinerende beestjes.

De pottenbakkerswesp gaat naar binnen in een rietstengel of holtakje. Bij voorkeur moet de doorsnede van de opening rond de drie

millimeter zijn. Al de stengel geïnspiceerd en geschikt bevonden is gaat de wesp op zoek naar vochtige aarde. Dat wordt tussen de kaken vervoerd en in het inwendige van de stengel verwerkt. Eerst wordt er een achterwandje achterin de stengel gemetseld en dan begint de jacht op prooi. De pottenbakkerswesp vangt een stuk of zes kleine spinnetjes en die worden met een steek van de angel verlamd. Ze worden binnengebracht in de stengel en dan wordt er bij de voorraad spinnetjes een eitje gelegd. Dan wordt er opnieuw een wandje gemetseld en het hele ritueel begint weer van voor af aan. Weer spinnetjes vangen, weer een eitje leggen, weer een wandje

▲ Pottenbakkerswesp

bouwen enzovoort. Dat gaat door tot er vier tot zeven cellen achter elkaar in één stengel gebouwd zijn.

Als de larve van een pottenbakkerswesp uit zijn eitje kruipt is er vers voer bij de hand. De spinnetjes zijn vers, omdat ze niet dood, maar verlamd zijn. Ze worden één voor één verorberd en als de voorraad op is, is de larve volgroeid tot een volwassen pottenbakkerswesp. Tenminste... als andere wespen geen roet in het eten gooien. Soms dringt de blauwe goudwesp in het nest binnen en legt dan haar eitje naast dat van de pottenbakkerswesp. Die eet het eitje van haar gastvrouw op en groeit op van de voedselvoorraad die eigenlijk voor de larve van de rechtmatige eigenaar bedoeld was. En dat is nog maar één van de vele gevaren!

BRIEVEN

U kunt uw brief (maximaal 150 woorden) richten aan: lezersredacteur@pzc.nl of per post aan Lezersredacteur PZC Edisonweg 37e 4382 NV Vlissingen 08801-30210

Coronavirus (31)

In de krant (4 juli) stond een uitgebreid artikel over de steun die ziekenhuizen ontvangen vanwege de extra uitgaven die ze hebben moeten doen in verband met de coronacrisis. Ik zal de laatste zijn die het hier niet mee eens is. Er wordt echter voorbijgegaan aan de inzet van al het personeel in die zware weken. Het is mij bekend dat verzorgend en verplegend personeel hiervoor beloond wordt met een bonus, geheel terecht.

Maar veel meer beroepsgroepen in een ziekenhuis hebben hun steentje bijgedragen (denk aan facilitaire diensten onder andere) en zij worden hiervoor niet extra beloond.

Om maar te zwijgen van de houding van dit kabinet om voor de zoveelste keer te stemmen tegen het structureel verhogen van de salarissen in de sector zorg. Ik kan er met mijn verstand niet bij en vind het ongehoord!

F. Visser, Vlissingen

Veerse Meer

De Dorpsvereniging Wolphaartsdijk schrijft (15 juli): Maak eindelijk werk van recreatiezone Wolphaartsdijk. De voorzitter verwijt de gemeente dat deze niet doornet en zich gedraagt als het braafste jongetje van de klas, doelend op buurgemeenten die haast maken met recreatieprojecten. Is de dorpsvereniging onwetend dat de Veerse Meer Visie in ontwikkeling is en dat de gemeenteraad van Goes burgerparticipatie serieus neemt en de gemeenteraad daarom projecten 'on hold' heeft gezet? Zodra de kaders zijn vastgesteld kunnen projecten daaraan getoetst worden en niet eerder. Dat heeft niets te maken met het braafste jongetje maar met democratie. Dat zou mevrouw Huissoon toch moeten weten? Tenslotte, het draagvlak voor nog meer vakantiehuisjes en apparte-

menten is met alles dat al komt niet zo groot als de dorpsvereniging wil doen geloven. Is het niet een keertje genoeg?

Anco Luteijn, Wolphaartsdijk

Zanddijk

Volgens gedeputeerde Harry van der Maas is er bij het Rijk en de gemeente Kapelle (4 juli) geen draagvlak voor het oostelijk pol-

als eerder geschreven zou de projectleider van o.a. de Sluiskiltunnel (Wim van de Linde) een plan binnen budget kunnen maken van tracé Rood. Doe het!

J. L. van Gastel, Kruiningen

Windmolens

De Statenfractie van GroenLinks weet dat kerncentrales niet zo-

Jan Duin, Burgh-Haamstede

Boulevard

Het besluit van B en W Vlissingen voor een studie naar afsluiten boulevards, met aandacht voor verkeersstromen bij verdergaande sluiting is een wijs besluit. Tenminste, als het probleem hoogbouw in combinatie

afsluiting verplaatst het probleem zich immers. Keuze hoogbouw is gemaakt. Eerst de voor spelbare problemen aanpakken: Handhaven! Lukt dat niet en ga je de boulevards afsluiten? Ja, dan een studie zodat je het probleem niet verplaatst.

J. J. F. van der Vlugt, Vlissingen

Kruispunt

Wat een argumentatie van wethouder Stroosnijder van Vlissingen (16 juli). Er is nog geen geld voor rigoureuze maatregelen, daarom wacht hij plannen af met de hoop dat daardoor extra geld komt. Geduld, nog zeker een jaar. In deze tijd blijft het dus zoals het nu is. Het gaat erom dat de breedte van de Paauwenburgweg automobilisten uitnodigt tot harder rijden, het kruispunt met de Van Woelderlaan waar vorige maand een dodelijk ongeluk plaatsvond en nog twee wegen, straatracebaan en snelheid beter handhaven.

De auto die ik vandaag over de Paauwenburgweg zag scheuren, scheurt hier binnenkort weer over. Maar niet bij verkeersdrempele, flietsapparaten met bij overtreding forse boete en plaatsen van korte stukjes wegversmaling. Dit lijken mij goedkope, effectieve oplossingen die Vlissingen kan betalen.

Wethouder Stroosnijder, hou op met dat gepraat van u en doe iets.

Willem Osterman, huisarts, Vlissingen

▲ De afsluiting van de Boulevard in Vlissingen tijdens het paasweekende afgelopen april.

FOTO DIRK-JAN GJELTEMA

dertracé. Hebben de bewoners en de bedrijven die een veilige route voorstaan veel draagvlak bij de eigen gemeente en provincie? Binnen vijf jaar werd het knooppunt 'Drie Klauwen' in de tunnelroute aangelegd. Ieder jaar meer zal voor de Zanddijk zeer kostenverhogend zijn. Binnen twee maanden werden er voor het sluisenproject bij Terneuzen twee rotondes aangelegd en binnen twee weken was er een fietstunnel voor Dow gereed!

Het laatste voorbeeld zou zeer geschikt zijn voor de Zanddijk. Alle huidige lapmiddelen bij de oversteek zijn een slecht voorbeeld voor het toekomstige project. Zo-

maar kunnen worden uitgezet als plotsklaps (door weersinvloeden) te veel windstroom wordt geleverd (17 juli). Dan moet deze fractie weten dat bij onverwachte windtekorten een kerncentrale óók niet direct stroom kan leveren? Dus beste fractie wat moeten we met windparkstroom wat alleen onvoorspelbaar geleverd kan worden? Véél logischer is dan toch de subsidie besteed aan windparken voor de aanleg van kerncentrales en/of (in de nabije toekomst) Thoriumcentrales te gebruiken? En... de conventionele centrales zijn dan óók overbodig. Dat is toch de bedoeling?

met (geluids)overlast, nu eens wordt onderkend. Boulevardbewoners praten over 'oase van rust' in coronatijd terwijl de woonwijken achter de Boulevard (en op hoek Coosje Busken/Spuikomweg) nog nooit zo'n herrie hebben meegemaakt. Het was echt verschrikkelijk. Kern: rijden op de Boulevard of er achterlangs, hoogbouw versterkt en kaatst geluid terug. Algemeen bekend. Al het verkeer leiden via Kenau Hasselaarstraat (achterlangs) veroorzaakt dezelfde problemen alleen bij anderen. Er wordt gereden met open uitlaten en veel te hard. Maar dat is een kwestie van handhaven: Bij

Campers (3)

Een camper die ergens wil overnachten of zomaar ergens wil staan, heeft maar één ding nodig. Een camperplaats. Meer niet. De moderne camper heeft alles aan boord en kan wel even zonder voorzieningen. Wie die wel nodig heeft, kan naar de camping. Wil de overheid toch iets doen, dan is een stortput voor het toilet voldoende. Met een zelfsluitende kraan erbij kan dan tevens drinkwater getankt worden. Tegen betaling van een klein bedrag kan tegen de avond even iemand langskomen. Waarom kansen laten liggen in een groeiende markt, door weer zo moeilijk te doen?

N. van der Wekken, Brouwershaven

▲ De Zanddijk, met rechts in beeld het spandoek dat pleit voor de aanleg van een poldertraoë. De provincie lijkt echter af te stevenen op een verbreding van de dijk. © Joeri Wisse

FvD: stel besluit over aanpak Zanddijk Yerseke uit

YERSEKE - Forum voor Democratie vindt het veel te vroeg om al in september te

stemmen over de verbreding van de Zanddijk naar Yerseke. De Statenfractie heeft ernstige bedenkingen bij het in hun ogen slecht onderbouwde voorstel. Fractievoorzitter Fred Walravens wil eerst antwoord op tal van vragen en nog niet openbaar gemaakte documenten inzien.

Joeri Wisse 17-08-20, 15:37

De fractie heeft zich vastgebeten in het Zanddijk-dossier. Eind vorig jaar hield de partij een enquête en onlangs voerde de fractie gesprekken met bezorgde inwoners en ondernemers. „Wie je ook spreekt in Yerseke en omgeving: iedereen die de optie van GS heeft bekeken vindt dat er een poldertracé moet komen.”

Lees ook

toon alles (3) +

PREMIUM

Tegenstanders van verbreding Zanddijk halen alles uit de kast. 'Dit is een schreeuw om aandacht'

[Lees meer](#)

FvD pleit eveneens voor het (rode) poldertracé, ook al is dit de duurste variant van de vier onderzochte oplossingen om bereikbaarheid van Yerseke te verbeteren. „Wij zien het als een investering, maar die economische visie ontbreekt bij de provincie en de gemeente.” De nieuwe weg tussen de A58 en Yerseke kan deels betaald worden met verkoop van nieuwe hectares bedrijfsgrond aan de snel groeiende (visverwerkende) bedrijven. Daar is veel vraag naar: [de grond is zo goed als op](#).

Omgekeerde kokervisie

Walravens snapt niet waarom gedeputeerde Harry van der Maas (SGP, verkeer) in zijn ogen niet is tot twee keer toe niet is ingegaan op het aanbod van het bedrijfsleven om mee te betalen. „Er is nu een groot momentum.” Hij stelt dat meerdere ondernemers bereid zijn om samen miljoenen op tafel te leggen, mits er een goed plan voor ligt. „GS is al voorstander geweest van alle opties, behalve rood. Het lijkt wel een omgekeerde kokervisie.”

Voor GS is het poldertracé definitief uit beeld geraakt toen bleek dat het Rijk niet wilde meebetalen. Dat werd nog eens bevestigd nadat minister Van Nieuwenhuizen (VVD, I&W) een second opinion liet uitvoeren. Dit rapport wordt pas in november openbaar. FvD vindt dat de Staten pas een definitief besluit kunnen nemen nadat ze kennis van de inhoud hebben genomen. De fractie wil ook diverse gespreksverslagen zien van overleggen met andere overheden over de financiering van het project.

De dijk die Yerseke droog hield

FvD wil verder opheldering over tal van andere aspecten. Zo plaatst de fractie grote vraagtekens bij het draagvlak voor verbreding in de gemeente Reimerswaal en de invloed van Van der Maas op de besluitvorming. Ook heeft de fractie vragen over milieu-effecten op de Yerseke Moer en de mogelijkheid dat de Zanddijk -een secundaire waterkering die Yerseke in 1953 droog hield- over tien jaar zou moeten worden opgehoogd. In mei 2019 concludeerde de provincie nog dat onzekerheid daarover de uitvoerbaarheid van een combinatie van wegaanleg en dijkverhoging 'lastig, zo niet onmogelijk' maakt.

VEEL PUBLIEK

weer eens een uitje hè'

8

■ Het dek van de Pionering Spirit heeft een oppervlakte van 8 voetbalvelden. Het schip is 382 meter lang en 124 meter breed.

zijn we zelf op het werkschip geweest. Toen hadden we een feestje. En als hij dan naar Zeeland komt, ja, dan wil je hem toch van dichtbij zien. Het is gewoon een indrukwekkend schip." Gesell knikt: „Dit is toch wel een kippenvelmoment.”

Ook personeel van offshorebedrijf Van Oord uit Rotterdam dat in Vlissingen werk verricht aan Van Oords pijpenlegger Bravenes kijkt toe. Machinist Andrew Buis: „Dit is heel bijzonder. En ja, wij zitten in deze business, dus dan wil je dit schip toch even van dichtbij zien. Dus hebben we pauze genomen, dat kon wel even.”

Cor Sohier uit Grijskerke is speciaal op de fiets gekomen. „Ja, zo'n schip komt hier maar sporadisch. Het is ook weer eens een uitje. Ik bouw zelf modelschepen, dus scheepvaart heeft mijn interesse. Ik ben niet verbaasd dat er zoveel mensen zijn, ik had er zelfs nog meer verwacht. Misschien omdat mensen dachten dat hij vooral langs Breskens de Westerschelde zou opvaren.”

Onweersbui

De toeschouwers die er wel zijn, komen al gauw van een koude kermis thuis, want plots ontaardt zich een fikse onweersbui boven de pier. Het gros zet het op een lopen, mensen zonder paraplu halen een nat pak. Fietsers trekken regenkleding aan en maken zich daarna snel uit de voeten. Doordat iedereen tegelijk de aftocht blaast, ontstaat op de smalle Schorerpolderweg opnieuw een verkeersinfarct. Auto's kunnen elkaar amper passeren en daar tussendoor laveren nog horden fietsers. De snackwagen is al verdwenen. Een smakelijke afterparty zit er niet meer in.

▲ Klapstoeltjes erbij en de voorstelling kan beginnen. FOTOS DIRK-JAN GJELTEMA

[Kijk op de site bij /video](#)

▲ Het schip bezorgt sommigen een kippenvelmoment.

▲ Sonja Gesell (l) en Chantal van Wezel uit Roosendaal. Chantals vriend werkt voor Allseas, eigenaar van de Pionering Spirit.

FvD: Stel besluit over aanpak Zanddijk uit

Forum voor Democratie vindt het veel te vroeg om al in september te stemmen over de verbreding van de Zanddijk naar Yerseke. De Statenfractie heeft ernstige bedenkingen bij het in hun ogen slecht onderbouwde voorstel.

Joeri Wisse
Yerseke

Fractievoorzitter Fred Walravens wil eerst antwoord op tal van vragen en nog niet openbaar gemaakte documenten inzien. De fractie heeft zich vastgebeten in het Zanddijk-dossier. Eind vorig jaar hield de partij een enquête en onlangs voerde de fractie gesprekken met bezorgde inwoners en on-

dernemers. „Wie je ook spreekt in Yerseke en omgeving: iedereen die de optie van GS heeft bekeken vindt dat er een poldertracé moet komen.”

Duurste variant

FvD pleit eveneens voor het (rode) poldertracé, ook al is dit de duurste variant van de vier onderzochte oplossingen om de bereikbaarheid van Yerseke te verbeteren. „Wij zien het als een investering, maar die economische visie ontbreekt bij de provincie en de gemeente.”

De nieuwe weg tussen de A58 en Yerseke kan deels betaald worden met verkoop van nieuwe hectares bedrijfsgrond aan de snel groeiende (visverwerkende) bedrijven. Daar is veel vraag naar: de grond is

zo goed als op. Walravens snapt niet waarom gedeputeerde Harry van der Maas (SGP, verkeer) in zijn

“

Wie je ook spreekt: iedereen vindt dat er een poldertracé moet komen

– Fred Walravens, FvD

ogen tot twee keer toe niet is ingegaan op het aanbod van het bedrijfsleven om mee te betalen. „Er is nu een groot momentum.” Hij stelt dat meerdere ondernemers bereid zijn om samen miljoenen op tafel te leggen, mits er een goed

plan voor ligt. „GS is al voorstander geweest van alle opties, behalve rood. Het lijkt wel een omgekeerde kokervisie.”

Voor GS is het poldertracé definitief uit beeld geraakt toen bleek dat het Rijk niet wilde meebetalen. Dat werd nog eens bevestigd nadat minister Van Nieuwenhuizen (VVD, I&W) een second opinion liet uitvoeren. Dit rapport wordt pas in november openbaar. FvD vindt dat de Staten pas een definitief besluit kunnen nemen nadat ze kennis van de inhoud hebben genomen. De fractie wil ook diverse gespreksverslagen zien van overleggen met andere overheden over de financiering van het project.

FvD wil verder opheldering over

tal van andere aspecten. Zo plaatst de fractie grote vraagtekens bij het draagvlak voor verbreding in de gemeente Reimerswaal en de invloed van Van der Maas op de besluitvorming.

Waterkering

Ook heeft de fractie vragen over milieu-effecten op de Yerseke Moer en de mogelijkheid dat de Zanddijk – een secundaire waterkering die Yerseke in 1953 droog hield – over tien jaar zou moeten worden opgehoogd. In mei vorig jaar concludeerde de provincie nog dat onzekerheid daarover uitvoerbaarheid van een combinatie van wegaanleg en dijkverhoging 'lastig, zo niet onmogelijk' maakt.

Column

MARLEEN BLOMMAERT

Op de bank

Het is in de vroege avond en ik zit op de bank bij de psychiater. Een lauw kopje thee staat naast me op een tafeltje. De computer op het bureau zoemt zachtjes, ernaast ligt een vers notieblok en een dikke zwarte pen. De pen ligt ongetwijfeld prettig in de hand als tegenwicht voor al het leed dat ermee opgetekend wordt. De psychiater wordt aangekondigd door een jongeman die me indringend aankijkt. En even later verschijnt de psychiater. Zijn haren nonchalant en van zo'n lengte dat het duidelijk maakt dat hij een autonome denker is, maar net niet zó lang dat iemand zou denken dat hij geen geld voor de kapper heeft. Dirk de Wachter, de bekende Vlaamse psychiater, steekt van wal. Achter hem een wand vol boeken die zijn wijsheid of in elk geval zijn belezenheid moeten onderstrepen.

Ik ben aanwezig bij een lezing via Zoom getiteld 'De kunst van het ongelukkig zijn'. Dirk is thuis en ik ben thuis en ook de man en de vrouw die alles in goede banen leiden, zijn thuis. Naast een hoop onzin komen er namelijk soms ook leuke dingen voorbij op Facebook: evenementen waar ik mogelijk in geïnteresseerd ben. Meestal is dat de avondmarkt in Sint Jansteen of hoogstamfruitbomen snoeien ergens net over de grens. En nu deze lezing.

Facebook weet alles, dus ook mijn ongeluk gaat niet aan de techreus voorbij. De lezing ging over leed (groot én klein), verbinding, de doelgerichtheid van de huidige mens. Over contact maken, over Heidegger en Levinas. „Het gaat erom”, zo sprak hij, „content te zijn met inbegrip van de kleine lastigheden van het leven”. Hij sprak over de handdruk, over fysiek samenzijn en hoe dat wezenlijk is voor de verbinding tussen ons mensen. Ja, dacht ik, dat klopt, maar ook fijn dat ik deze lezing thuis op de bank mag volgen, via het internet. En prompt klapte datzelfde internet er vervolgens een dag lang uit vanwege een cyberaanval. Gelukkig had ik toen de kunst van het ongelukkig zijn inmiddels onder de knie.

Facebook weet alles, dus ook mijn ongeluk gaat niet aan de techreus voorbij

SINT JANSTEEN

Politie onderzoekt overval op woning

De politie onderzoekt een melding van een overval zaterdagochtend op een woning in Sint Jansteen. Voor zover bekend is niemand gewond geraakt. De overvalmelding werd rond 05.50 uur gedaan vanuit een vrijstaande woning aan de Vinkebroekestraat, buiten de bebouwde kom. Na de melding gingen diverse politie-eenheden ter plekke, waaronder ook een hondengeleider. De straat werd daarvoor afgezet. Volgens een politiewoordvoerder wordt uitgezocht wat er precies is gebeurd.

KAMPERLAND

Actie na melding sporter in nood

Politie, ambulance, brandweer en de KNRM zijn zaterdagavond rond 19.45 uur uitgerukt voor een melding van een watersporter die in de problemen zou zijn gekomen op de Noordzee, tussen Vrouwenpolder en Kamperland. De KNRM-reddingboot Koopmansdank van het station Neeltje Jans zocht op zee. De brandweer Burgh-Haamstede en de Domburgse reddingsbrigade zochten vanaf het strand. De ambulance stond paraat bovenop het duin. De actie werd rond 20.20 uur beëindigd, nadat een surfer was aangesproken. Of hij de vermeende watersporter in nood was, is niet bekend.

VLISSINGEN

Fietsster door auto geschept

Een fietsster is zaterdagmiddag gewond geraakt toen ze in Vlissingen door een personenauto werd aangereden. De bestuurder van de auto verleende geen voorrang aan de fietsster. Hoewel er een ambulanceteam werd opgeroepen, is de vrouw uiteindelijk door aanwezige politieagenten naar huis gebracht.

Debat over Zanddijk gaat gewoon door

Er is geen enkele reden om komende maand niet een eerste besluit te nemen over de verbreding van de Zanddijk tussen de A58 en Yerseke. Dat antwoordt het dagelijks provinciebestuur op vragen van Forum voor Democratie.

Ernst Jan Rozendaal

Middelburg

Die partij ziet de verbreding van de huidige Zanddijk helemaal niet zitten. De ondernemers in Reimerswaal willen een poldertracé, waarbij er een nieuwe afslag komt van de A58. Volgens Forum zijn ze ook bereid daarin te investeren. Bovendien stelde de partij twee weken geleden dat geen besluit kan worden genomen zolang een second opinion naar zo'n poldertracé niet openbaar is. Dat is een studie die bureau Ecorys heeft gemaakt, nadat het Rijk vorig jaar besloot geen geld te steken in een dergelijke variant.

Eerder dan verwacht is die second opinion nu toch openbaar gemaakt. Ecorys stelt vast dat het poldertracé dat toen werd afgeschoten - variant groen - wel degelijk het rijksbelang dient. Zo'n nieuwe afslag maakt de A58 en de huidige

spoorwegovergang veiliger en zou de economische ontwikkeling in de regio stimuleren.

6,3 miljoen

Toch vindt minister Cora van Nieuwenhuizen de voordelen niet opwegen tegen de gevraagde bijdrage van 17 miljoen euro. Ze is wel bereid maximaal 6,3 miljoen euro te steken in de aanpassing van de rotonde Nishoek, die hoort bij het verbredingstraject waarvoor de provincie nu heeft gekozen.

Overigens willen de ondernemers in Reimerswaal een ander

Second opinion over poldertracé is inmiddels openbaar gemaakt

poldertracé - variant rood - dat nog duurder is. Volgens het provinciebestuur heeft het bedrijfsleven nooit een concreet aanbod gedaan om daaraan mee te betalen, dus blijft verbreding van de Zanddijk als enige optie over. Vrijdag debatteren de Staten over dat voorstel.

Felle brand in woning Middelburg was waarschijnlijk opzet

Een korte, maar felle brand heeft zaterdagochtend grote schade aangericht aan een rijtjeswoning in Middelburg-Zuid. Niemand raakte gewond. De 40-jarige bewoonster werd op tijd gewekt en uit huis gehaald door een passant. De woning is onbewoonbaar verklaard. De politie gaat uit van brandstichting.

Timo van de Kastele

Middelburg

Bij de brandweer werd rond 04.05 uur melding gemaakt van een brandend voertuig bij een woning aan de Keurhove. Het bleek te gaan om een scootmobiel. Toen de brandweer arriveerde, had het vuur

al flink om zich heen gegrepen. De kunststof kozijnen van de voordeur en van het raam aan de voorzijde waren grotendeels gesmolten, ruiten waren geklapt en in de woning stond behoorlijk wat rook.

De brandweervrijwilligers van de post Torenweg handelden de brand in hun eentje af. De politie heeft de zwaar beschadigde woning 's nachts bewaakt. De schade werd in de ochtend goed zichtbaar: de gevel is zwartgeblakerd, in de woning is veel rook- en roetschade en buiten zijn onder meer de dakgoot en een tuinhok beschadigd. Zondag is de voorgevel van het huis dichtgetimmerd.

De politie doet onderzoek naar brandstichting.

◀ Voor de zwartgeblakerde woning zijn de restanten van de scootmobiel nog zichtbaar. FOTO HV ZEELAND

DE STELLING

Vandaag: **Iedereen die met een bootje het water op gaat, moet een vaarbewijs hebben**

■ Reageer op pzc.nl

Gisteren:
Ik vind thuiswerken helemaal niks

49%

Eens

51%

Oneens

164 reacties

Toos & Henk

Paul Kusters

VEEL RELATIES ONDER HOOGSPANNING DOOR LANGDURIG THUISWERKEN

Dotan op het Kleine Abdijplein: exclusiever kan bijna niet

MIDDELBURG Geen grote concerten dit jaar op het Abdijplein tijdens het Zeeland Nazomerfestival. Wel biedt het alternatieve, coronabestendige programma intieme concerten op een binnenplein van het complex, het Kleine Abdijplein genoemd. Niet de minste artiesten treden er deze week twee keer op één avond op. Exclusiever kan bijna niet, want per concert is er plaats voor slechts vijftig bezoekers, zittend op veilige afstand van elkaar.

Dotan, terug na een roerige periode, opende gisteravond de reeks concerten. Hij speelde solo, wat hij normaal niet doet. „Ik heb voor het laatst in februari opgetreden”, zei hij. „Ik heb nog nooit zo uitgekeken naar een show.” De komende dagen treden ook Joe Buck, Leoni Jansen & Carel Kraayenhof, Lavinia Meijer en Danny Vera op. Alle avonden zijn al geruime tijd uitverkocht. Lees de recensie van het optreden van Dotan op pzc.nl. FOTO TIM VAN KLEUNEN

► ‘Geef geen 58 miljoen uit aan een weg die niemand wil’

Bewoners en bedrijven: Stel aanpak Zanddijk uit

Geef geen 58 miljoen euro uit aan een weg die niemand wil. Zet de aanpak van de Zanddijk tussen de A58 en Yerseke in de ijskast en ga met alle partijen overleggen hoe je komt tot een tracé dat wél voldoende draagvlak heeft. Daarvoor gaan bewoners en ondernemers vrijdag pleiten in Provinciale Staten.

Ernst Jan Rozendaal
Yerseke

De Zanddijk staat bovenaan het lijstje van wegen die de provincie wil aanpakken. Er wordt al jaren gesteggeld over manieren om de veiligheid en de bereikbaarheid te verbeteren. Daarbij is gekeken naar verschillende varianten. Twee poldertracés, waarvoor een nieuwe afslag van de A58 zou moeten worden aangelegd, vielen af omdat Den Haag daaraan niet wil meebetalen,

en een aftakking van de Zanddijk langs de buurtschap Kaasgat stuitte op te veel weerstand in de omgeving. Dus gaan provincie en gemeente nu voor verbreding van de Zanddijk en een veel grotere rotonde direct naast de A58.

„Niemand wil dat”, zegt Ton Verbree, de oud-burgemeester die adviseur is voor de Ondernemersvereniging Reimerswaal (OVR), Zanddijkbewoners en de Dorpsraad Kruiningen. Vrijdag vergaderen Provinciale Staten over de Zanddijk. Als inspreker gaat Ver-

Liever uitstel dan een slechte oplossing

–Ton Verbree, adviseur voor Ondernemersvereniging, Zanddijkbewoners en Dorpsraad

breë dan voorstellen om voorlopig alleen de ontsluiting van het bedrijventerrein Olzendepolder te regelen. Dat kan door de gelijknamige weg, de 1e Tholseindeweg en een stukje Olzendijk toegankelijk te maken voor vrachtwagens. Zwaar verkeer ontwijkt op die manier het gevaarlijkste deel van de route - de bochtige Molendijk.

Met deze ingreep ontstaat tijd om na te denken over een definitieve oplossing voor de Zanddijk, een van de dure poldertracés. Verbree realiseert zich dat het hele project dan op de lange baan kan worden geschoven. De provincie wil ook graag de Deltaweg tussen Goes en de Zeelandbrug aanpakken. Als die voorrang krijgt, gaat het geld voor wegen eerst daar naartoe. „Liever uitstel dan een slechte oplossing”, reageert Verbree. „Mijn voorstel is: staakt het wild geraas, los het nijpendste probleem op en ga weer

met zijn allen om tafel zitten om te zien hoe je de meest duurzame oplossing voor elkaar krijgt.”

Verbree spreekt vrijdag in, maar in aanloop naar het debat heeft de OVR met vrijwel alle Statenfracties al over dit idee gesproken.

Knelpunten

Gedeputeerde Harry van der Maas (SGP, infrastructuur en mobiliteit) reageert terughoudend. „Ik wil niet vooruitlopen op de vergadering van vrijdag.” Volgens hem ligt er een goed voorstel waarmee alle knelpunten ‘voor nu en in de toekomst’ worden aangepakt. Op de inloopavonden die in Yerseke zijn gehouden, heeft hij niet de indruk gekregen dat niemand de verbreding van de Zanddijk ziet zitten.

Wethouder Maarten Both (SGP, verkeer) kent het alternatieve plan van Verbree niet. Hij is niet voor een tijdelijke oplossing.

Cybercriminelen

Delta houdt rekening met nog meer aanvallen ► **ZEELAND 4&5**

Nivellering in hockeysport

Vrouwen Rapide zijn de positieve uitzondering

► **ZEELAND 10**

Nog te veel vragen over nieuw toekomst Zanddijk, beslissing uitgesteld

Politieke partijen zijn er vrijdagmiddag niet uitgekomen: moet de huidige, gevaarlijke Zanddijk tussen de A58 en Yerseke worden aangepakt en verbreed, of moet er een hele nieuwe weg door de polder komen. Er waren zoveel vragen dat de discussie op een ander moment verder gaat en er dus nog geen beslissing ligt.

Twee vrachtwagens passeren elkaar op de Zanddijk bij Yerseke (foto: Omroep Zeeland)

Met name de oppositiepartijen in de Statencommissie Economie stelden vrijdagmiddag nog niet genoeg informatie te hebben gekregen over de keuze tussen een verbrede Zanddijk of een heel nieuw tracé door de polder. Daardoor zal het voorstel waarschijnlijk eind deze maand nog niet op de agenda staan van de grote, maandelijkse vergadering van Provinciale Staten van Zeeland.

Verkeersongelukken

De discussie over de Zanddijk loopt al meer dan 10 jaar. De huidige Zanddijk is een smalle, kronkelige weg waar regelmatig verkeersongelukken plaatsvinden. In een aantal gevallen kwamen er auto's naast de dijk terecht. Ook moeten fietsers en zware vrachtwagens van mosselbedrijven in Yerseke dezelfde kronkelige

waar regelmatig verkeersongelukken plaatsvinden. In een aantal gevallen kwamen er auto's naast de dijk terecht. Ook moeten fietsers en zware vrachtwagens van mosselbedrijven in Yerseke dezelfde kronkelige Zanddijk delen, wat ook gevaarlijke situaties oplevert.

Het aanpakken en verbreden van de Zanddijk kost ongeveer 60 miljoen euro, waarvan partijen als het Rijk een miljoen meebetalen. De nieuwe weg door de polder zou volgens gedeputeerde Harry van der Maas minstens 23 miljoen euro duurder uitpakken. Toch is nog niet iedereen ervan overtuigd dat verbreden dé oplossing is. Oppositiepartijen willen meer tijd voor het dossier.

Bijdrage bedrijfsleven

Eerder vrijdagmiddag kwam oud-burgemeester Ton Verbree van Reimerswaal namens bedrijven en inwoners vragen om uitstel. Volgens hem willen bedrijven in de omgeving best meebetalen aan de extra kosten van een nieuwe weg door de polder.

Column

MAIKEL HARTE

Optreden

Eerlijk gezegd zag ik het er niet meer van komen, maar het gaat toch gebeuren: optreden in het theater. Dat is al jaren alleen in december te doen, maar in dit bijzondere jaar begin ik er over een week of drie al aan. Deze week is de kaartverkoop begonnen. De Coronasessies heb ik het maar genoemd.

Een artikel van een onderzoeker sociale psychologie van de Universiteit Utrecht trok me over de streep. Zij vertelde dat het voor de samenleving broodnodig is om over corona grappen te maken. Hoe ernstig het virus ook is, door er grappen over te maken blijven we blijkaar mentaal in balans. Ik ga het proberen, al is het door de coronamaatregelen maar voor een goeie honderd man per voorstelling.

Dat is blijkaar voor een aantal

bekende artiesten reden om nu niet te komen. Ik vind dat jammer. Ik snap dat het voor een aantal artiesten simpelweg niet kan omdat de productie te groot is, maar iedereen die een beetje volk trekt (en dan denk ik aan bekende cabaretiers), zou toch met een programma moeten komen. Als je straks weer volle zalen wilt, zal je de theaters moeten helpen om ook deze tijd door te komen. Al is het aantal mensen in de zaal beperkt. Ik hoop dat het publiek ook zo denkt: ga juist nu gewoon naar het theater, er zijn echt leuke dingen te zien.

Ik heb er in ieder geval zin in, al kan ik vanwege de anderhalve meterregel helaas geen band mee het podium op nemen. Maar dat heeft ook voordelen: ik moet mezelf solo op gitaar zien te begeleiden en als ik niet heel snel meer ga oefenen is dat al lachwekkend. Ook voor het publiek zie ik voordelen. Je mag in de zaal alleen naast iemand uit je gezin zitten, vervolgens zit er weer anderhalve meter tussen. Dat betekent geen stinkende, irritant lachende of er doorheen pratende buurman naast je in de zaal. En als dat wel zo is, dan laat je hem thuis maar op de bank slapen.

Ga juist nu gewoon naar het theater, er zijn echt leuke dingen te zien

BRESKENS

Kaart geeft korting bij dertien restaurants

De restaurants The Bull, Da Bruno en De Buurman in Breskens verkopen sinds deze week een kortingskaart voor dertien eetgelegenheden in West-Zeeuws-Vlaanderen. Daarmee willen ze de horeca een hart onder de riem steken. De kaart is geldig van 1 oktober tot en met 30 april. Elke zaak heeft zijn eigen actie, zoals het tweede (goedkoopste) hoofdgerecht gratis. De kaart kost 65 euro en is in te wisselen bij zes restaurants in Breskens, of in zaken in IJzendijke, Schoondijke, Groede, Oostburg en Cadzand.

MIDDELBURG

Run op kaarten Danny Vera

De twee concerten die Danny Vera op 14 en 15 november in de Ziggo Dome geeft, waren gisteren binnen 10 minuten uitverkocht. Daarom is er direct een derde show aangekondigd, op donderdag 12 november. De Middelburgse singer-songwriter gaat van de Ziggo Dome 'de grootste nachtclub ooit' maken. Het podium komt in het midden te staan en de bezoekers zitten er aan tafels omheen. Het optreden dat hij op 23 september zou verzorgen in AFAS Live is deze week geannuleerd vanwege de coronabeperkingen.

Hansweert

File na ongeval in Vlaketunnel

Na een verkeersongeval in de Vlaketunnel op de A58 bij Hansweert, is er gisterochtend een flinke file ontstaan. Het ongeluk gebeurde rond 11.00 uur in de zuidbuis op de rijbaan richting Bergen op Zoom. Omdat werd gemeld dat er sprake was van letsel werd er ook een ambulance-team opgeroepen maar of er daadwerkelijk iemand gewond is geraakt, is niet bekend. Vanwege het ongeval werd de linkerrijstrook afgesloten. Dit zorgde voor een file van 7 kilometer die begon tussen Goes en Kapelle.

'Minder huizen weg voor een bredere Zanddijk'

Voor de verbreding van de Zanddijk naar Yerseke hoeven misschien minder huizen te worden gesloopt. Ook wil gedeputeerde Harry van der Maas (SGP, verkeer) onderzoeken of een tunneltje in kan worden aangelegd, zodat fietsers niet via een rotonde de dijk moeten oversteken.

Joeri Wisse

Middelburg

Dat werd gistermiddag duidelijk tijdens een voorbereidende vergadering over de ontsluiting van Yerseke. Of de provincie ook echt afkoerst op verbreding van de dijk, blijft nog even spannend. De Statenleden hadden nog zoveel vragen over het megaproject dat de vergadering in oktober wordt voorgezet. Op z'n vroegst begin november wordt dan gestemd over het voorstel om de verbreding van de Zanddijk (in combinatie met een aftakking naar industrieterrein Olzendorpolder en vergroting van de rotonde Nishoek) tot in detail uit te werken.

Roep om uitstel

Bijna de voltallige oppositie stuurde al meteen aan op uitstel. Ze willen zeker weten dat ze geen spijt krijgen van de keuze om de dijk te verbreden. Verschillende partijen, Forum voor Democratie voorop, voelen veel meer voor de aanleg van een poldertracé, een compleet nieuwe weg richting de A58. Ton Verbree vroeg namens Ondernemersvereniging Reimerswaal (OVR) en inwoners van Kruiningen ook om uitstel. Hij wil, als de provincie bereid is om toch voor een poldertracé te gaan, kijken of hij de ontbrekende miljoenen bij het bedrijfsleven kan ophalen.

Voor Van der Maas is het door de OVR gewenste poldertracé echter al een gepasseerd station. Zelfs als geld geen enkel probleem is, vindt hij het nog niet de beste oplossing om Yerseke te ontsluiten. Omdat bestaande op- en afritten naar de snelweg verdwijnen, leidt dit tot

Wij hebben problemen op te lossen in Yerseke. De ondernemers wachten al vanaf 2009

—Harry van der Maas, gedeputeerde

verkeersproblemen bij Kapelle en Krabbendijke. „Het oplossen daarvan gaat zeker tien miljoen extra kosten.”

Royale bijdrage

Ook vervalt bij het poldertracé de bijdrage van Prorail aan een spoorviaduct én 'royale' bijdrage van ruim zes miljoen van het Rijk. Daarvoor worden de bestaande open afritten bij Yerseke volgens de gedeputeerde als nieuw. Van der Maas wil nu doorpakken. „Wij hebben problemen op te lossen in Yerseke. De ondernemers wachten al vanaf 2009.”

Tijdens het uren durende debat stond ook de vraag centraal of de door de gemeenteraad van Reimerswaal ingegeven verbreding nu wel of niet op draagvlak in de omgeving kan rekenen. Van der Maas denkt van wel. Hij wil, als Provinciale Staten in november kiezen voor verbreding, er bovendien alles aan doen om eventuele nadelen weg te nemen.

DE STELLING

Vandaag: Ik heb het theater gemist

■ Reageer op pzc.nl

Gisteren: Zorgpremie is niet meer op te brengen

90%

Eens

10%

Oneens

1278 stemmen

Toos & Henk

Paul Kusters

25% NEDERLANDERS ZIET DRUGSHANDEL IN EIGEN BUURT

Bommen horen niet in de Oosterschelde

DEN HAAG Het is geen goed idee om de dertig miljoen kilo afgedankte munitie in de Oosterschelde ongecontroleerd te laten liggen. Dat vindt althans de D66-Kamerfractie. De partij heeft een reeks vragen gesteld aan de ministers van Defensie, Infrastructuur en Landbouw.

In het zogeheten Gat van Zierikzee werd dertig miljoen kilo munitie uit de Tweede Wereldoorlog in het water gegooid. Het spul ligt verspreid over een gebied van 1,8 kilometer bij 800 meter op een diepte van 10 tot ongeveer 55 meter. De afgelopen weken deed de Explosieven Opruimings Dienst (EOD) on-

derzoek naar de stortplaats.

Voor D66 staat in elk geval al vast dat het spul niet zomaar in een Nationaal Park - wat de Oosterschelde is - kan blijven liggen. De Kamerleden willen weten wat de kosten zijn als besloten wordt tot het opruimen van de munitie of hoeveel geld ermee is gemoeid als de explosieven blijven liggen en worden bedekt.

De Kamerfractie vraagt ook of er een speciaal fonds is, waaruit de schoonmaak eventueel betaald kan worden. Verder willen de parlementariërs een overzicht van locaties waar nog meer munitiedumps zijn.

Discussie Zanddijk lijkt van toverbal veranderd in zuurtje

Analyse

Het debat over de Zanddijk lijkt wel een toverbal, zo vaak is het voorkeustracé van kleur veranderd. Voor Forum voor Democratie is het huidige voorstel eerder een bekentrekker.

Ernst Jan Rozendaal
Yerseke

Van een afstandje bekeken heeft de discussie over de aanpak van de Zanddijk tussen de A58 en Yerseke een bizar verloop. Twee jaar geleden presenteerde de provincie vier mogelijkheden: de poldertracés rood en groen – nieuwe wegen waarbij de A58 ook een nieuwe afslag zou krijgen – en bruin en roze/zwart – beide grotendeels gebaseerd op een verbetering van de huidige route.

De voorkeur ging uit naar groen (het minst dure poldertracé) of bruin. Nu de besluitvorming nadert, gaat het debat alleen nog over rood en roze/zwart.

Zere been

Aangezien het Rijk niet wilde bijdragen aan een poldertracé, koos de provincie vorig jaar voor bruin. Maar dat zagen de bewoners van het buurtschap Kaasgat niet zitten, omdat er dan een nieuw stuk weg langs hun huizen zou komen. De weerstand was zo groot, dat provincie en gemeente toegaven.

Ze vielen terug op een verbeterde versie van roze/zwart: de verbreding van de huidige Zanddijk en Molendijk, en een grotere rotonde direct na de afslag Yerseke

op de A58. Dat was tegen het zere been van met name de ondernemers in Reimerswaal, die altijd een poldertracé wilden, het liefst rood.

Toeters en bellen

Het provinciebestuur lijkt zorgvuldig alle mogelijkheden te hebben verkend en gaandeweg is de ene na de andere variant weggestreept, omdat-ie te duur is of geen draagvlak heeft. Een meerderheid van de Staten lijkt daar begrip voor te hebben en acht roze/zwart, eventueel met nog wat extra toeters en bellen, onvermijdelijk.

Forum voor Democratie niet. De partij heeft zich in het dossier vastgebeten en stelde deze week weer een reeks kritische vragen. Je kunt wel op een toverbal zuigen tot er één kleur overblijft, maar niet als de inwoners van Yerseke daar een zure smaak van in de mond krijgen, redeneren Statenleden Martin Bos en Fred Walraven.

Ze willen niet nu één tracé kiezen en dat verder uitwerken, een werkwijze die in bestuurlijk Nederland heel gebruikelijk is, maar ook beide poldertracés doorontwikkelen en dan pas kiezen. Onder aan de streep zouden die wel eens goedkoper kunnen blijken, denken ze. Of misschien is er in de tussentijd wel geld voor te vinden, bij de ondernemers in Reimerswaal of in het Wopke-Wiebesfonds.

Halsstarrig

Forum houdt halsstarrig vast aan een eerder afgeschoten tracé dat in hun ogen zelfs nooit serieus is genomen. Je kunt de partij dat moeilijk kwalijk nemen. Ook de provincie is terug gekomen op een eerder opzij gelegde variant, zij het dat die nu is opgekalefaterd.

LOSKADE BOULEVARD VAN SCHOONHEID EN TROOST

‘Een lantaarnpaal is een prachtig podium’

De Loskade in Middelburg is omgetoverd tot een Boulevard van Schoonheid en Troost. Er zijn gisteren 25 nieuwe verkeersborden geplaatst. Niet met pijlen of verboden, maar met werken van Zeeuwse kunstenaars.

Ernst Jan Rozendaal
Middelburg

Als een opzichter loopt de Middelburgse kunstenaar Ramon de Nennie langs het Kanaal door Walcheren. „Hop, hop”, maant hij. „De volgende staat al te wachten.” Zijn collega’s Hans Bommeljé en Cor de Lange hebben net een kunstwerk van Leni van den Berge aan een lantaarnpaal geschroefd. Het is een afbeelding op een verkeersbord van 45 bij 30 centimeter. Ze hebben nog 24 lantaarnpalen te gaan.

De Nennie is een onvermoeibare pleitbezorger van de Zeeuwse kunst. Jarenlang gaf hij *decreet* uit, een tijdschrift en kunstwerk ineen. Na vijftien afleveringen was de rek eruit, maar toen hij twee jaar geleden een groepstentoonstelling organiseerde in en rond zijn toenmalige atelier aan de Herengracht in Middelburg, ontstond het idee om er toch nog een te maken. De gemeente verleende een subsidie, maar het plan verdween vorig jaar in de ijskast omdat ineens tal

Kunstwerken willen naar buiten, gezien worden

– Ramon de Nennie, kunstenaar

van kunstbroeders rondom De Nennie overleden. Dan maar in 2020, dacht hij. Dat jaar pakte zo mogelijk nog gekker uit.

De coronacrisis maakte het kunstenaars vrijwel onmogelijk om te exposeren. „We zijn in een bizarre wereld terecht gekomen, waarin we elkaar maar tot 1,5 meter mogen benaderen en kunst opgesloten ligt in musea en ateliers en alleen nog maar virtueel bekeken kan worden”, stelt De Nennie. „Maar kunstwerken willen naar buiten, gezien worden. Een lantaarnpaal is een prachtig podium.”

Catalogus

Dus is *het nieuwe decreet* – naar analogie van het nieuwe normaal – een catalogus geworden bij exposities die op straat zijn te zien.

De Nennie omschrijft het als ‘gewoon zichtbaar maken wat de (beeldende) kunstenaars in Zeeland creëren. Niets meer en niets minder. Eigenlijk het oorspronkelijke idee achter decreet-tijdschrift in den beginne, maar nu dan in zijn puurste vorm: alleen het beeld, waarbij je iedere keer als je een bladzij omslaat in een andere wereld belandt’.

Buitenproject

De Nennie heeft Zeeuwse kunstenaars dezelfde vraag gesteld als Wim Kayser twintig jaar geleden in zijn beroemde televisieprogramma *Van de Schoonheid en de Troost*: Wat maakt het leven de moeite waard? Behalve op papier zijn hun antwoorden ook te zien in Zeeuwse straten. Te beginnen in Middelburg, maar er zijn plannen voor Vlissingen, Terneuzen, Zierikzee en Domburg. „Vanwege corona wilde ik een buitenproject. Ik dacht als eerste aan verkeersborden in het centrum, maar dat vond de gemeente Middelburg erg verwarrend. Ik was ook in gesprek met Vlissingen. ‘Daar moet het op de Boulevard’, zei Hans Bommeljé. Zo kwam ik

Ook Zeeuwse stikstofruimte straks te koop

De provincie verandert per 15 september de stikstofregels, zodat er meer ruimte is voor uitbreidingen van bedrijven. Het wordt mogelijk stikstofruimte elders te kopen of zelfs te leasen. Bijvoorbeeld door leegstaande veestallen op te kopen waar stikstofrechten op rusten, of de rechten tijdelijk over te dragen.

Frank Balkenende
Middelburg

In vaktermen heet dit ‘extern salderen’. In Limburg kan het al een jaar. Zeeland en Noord-Brabant gaan het per half september doen. Andere provincies volgen weldra.

Wie zijn bedrijf wil vergroten, een weg aanleggen of woningen

wil bouwen en daarmee voor stikstofneerslag zorgt, heeft een natuurvergunning nodig. Die wordt alleen afgegeven als de totale stikstofbelasting van de natuur gelijk blijft of daalt. In het voorjaar leidde dat tot problemen in Zeeland. Zo ging onder meer de Kop van Schouwen op slot voor nieuwe woningbouwprojecten omdat de bouw daarvan de natuur te veel zouden belasten. De stikstofneerslag is daar al te hoog, waardoor de natuur verarmt. Door de maximumsnelheid op de A58 te verlagen konden stiliggende bouwprojecten worden hervat. De stikstofwinst die dat oplevert, mag namelijk overal in Zeeland worden gebruikt.

Door extern salderen van stikstofuitstoot kunnen nu meer be-

Als het uit de hand loopt, wordt de regeling stopgezet

– Anita Pijpelink, gedeputeerde

drijven uitbreiden. Er zijn enkele ondernemers, ook agrarische, die op deze manier hun bedrijf vooruit willen helpen, meldt de provincie. Een ondernemer mag maar 70 procent van de overgenomen stikstof-

ruimte gebruiken. De rest moet ten goede komen aan de natuur.

Landbouworganisatie ZLTO reageert kritisch. Ze snapt dat de provincie bedrijven ruimte wil geven zich te ontwikkelen. Ook voor landbouwbedrijven is dat belangrijk. Tegelijkertijd moet de provincie kien zijn op misstanden, zegt de ZLTO. Voorkomen moet worden dat kapitaalcrachtige bedrijven en overheden van buiten Zeeland hier veehouderijen opkopen om in hun eigen gebied projecten te realiseren. Zeeland telt al weinig veeteelt. De bedrijven die er zijn, zijn hard nodig om duurzame kringlooplandbouw mogelijk te maken. De provincie zegt daar scherp op toe te zien. Gedeputeerde Anita Pijpelink: „Als het uit de hand loopt, wordt de

regeling stopgezet. Ik vertrouw erop dat dat niet gaat gebeuren, want in Zeeland voeren we dit met alle sectoren in nauw overleg uit.”

Zeeland deed daar eind mei een nare ervaring mee op. Er ontstond een stikstofrel toen de provincie Noord-Brabant zonder ruggespraak met en tot woede van Zeeland een boerderij in Kerkwerpe kocht. Noord-Brabant hamsterde overal in Nederland stikstofruimte. Die stikstofrechten wil de buurprovincie gebruiken om een bedrijventerrein in Moerdijk aan te leggen. Noord-Brabant maakte excuses voor het kapen van stikstofrechten. Zeeland voerde met de buurprovincie ‘stevige, maar goede gesprekken’ over de spelregels. Pijpelink voorziet dan ook geen nieuwe incidenten.

BRIEVEN

U kunt uw brief (maximaal 150 woorden) richten aan: lezersredacteur@pzc.nl of per post aan Lezersredacteur PZC Edisonweg 37e 4382 NV Vlissingen 08801-30210

Moria

Hoe laag kun je zakken als naderende verkiezingen bepalend zijn voor het niet opvangen van 500 dakloze weeskinderen. Wat voor samenleving is er gecreëerd dat een politieke partij rekening moet houden met stemmenverlies bij opvang van 500 dakloze weeskinderen.

Nederland heeft bijgedragen aan de oorlog in Syrië met militaire middelen en dat maakt ons mede schuldig aan het ontstaan van 500 dakloze weeskinderen. Het is dringend wenselijk dat er een omslag plaatsvindt in ons (a-)sociale mediawereldje waar wij onze karakters laten vormen. Het streven is naar een Nederland waar de politiek gezamenlijk 500 dakloze weeskinderen opvangt en een nieuw leven aanbiedt. Tot het zover is, moeten wij het woord samenleving maar eventjes niet gebruiken als maatschappij.

Abko Paauwe, Goes

Zanddijk

Als luisteren een vak is, dan zal gedeputeerde Harry van der Maas een ander beroep moeten kiezen

(5 september). Op tegenargumenten vanuit de bewoners en bedrijven volgen steevast andere inzichten en cijfers. Veel zal hem ingesproken worden door technici en adviseurs, zij zorgen ervoor dat de 'rode' draad niet altijd gevolgd wordt. Yerseke wacht al sinds 2009.... aan wie ligt dat? Tracé rood zou te duur zijn, alle input die het tegendeel aantoon, wordt terzijde geschoven of aangevuld met (oud) nieuws uit de hoge hoed. Dat bedrijven willen investeren in de infrastructuur van wegen is uniek, het wordt tijd dat dit landelijke bekendheid krijgt. Tracé rood kan in alle rust aangelegd worden, elke andere oplossing zorgt voor langdurige verkeershinder en onveiligheid. Aanpassingen aan de Deltaweg zijn ook belangrijk maar lokaal veel minder urgent, seizoensgebonden en door verkeersmaatregelen en handhaving beter te beheersen.

J. L. van Gastel, Kruiningen

Ic's

Verpleging met beademing van Covid-19-patiënten vereist complexe ic-verpleging vanwege intubatie en sedatie, het in slaap brengen van patiënten (10 september). Waarom niet indien mogelijk gebruikmaken wat vroeger wel werd toegepast, eenvoudige overdruk-beademing (CPAP) zonder intubatie en sedatie. Dit kan op een gewone medium-careafdeling met

▲ Amsterdamse studenten bouwen op Het Plein in Den Haag vluchtelingenkamp Moria na. FOTO: HENRIETTE GUEST

minder complexe verpleging. Zo kan de ic-opname van heel wat patiënten en mogelijke complicaties worden voorkomen. In Engelse NHS-ziekenhuizen zijn nu al 10.000 medium-care bedden buiten de ic's uitgerust met eenvoudige CPAP-beademing. Dit type beademing is eenvoudig te bedienen en vereist niet de lange opleiding tot ic-verpleegkundige. Beddenscapaciteit met beademing, bijvoorbeeld op een longafdeling met vaste zuurstofaansluitingen kan zo zonder kostbare ic-voorzieningen worden opgeschaald. Medium-care-verpleging kan ook worden ingezet als voorportaal ic en voor afbouw beademing van ex-ic-patiënten.

Meer informatie:

www.ucl.ac.uk/healthcare-engineering/covid-19/ucl-ventura-breathing-aids-covid19-patients/accessing-ucl-ventura-cpap-nhs

H. Steehouwer, Middelburg

Katten

Een ecooloog en jurist (16 september) willen de vogels beschermen door de kat binnen te houden, en aan een lijntje buiten uit te laten. Deze ecooloog is niet betrouwbaar. Hij is verbonden met de terugkomst van de wolf en met de bescherming van de hamster in Limburg. De wolf mag wel schapen opeten, en mag niet afgeschoten worden

want dan neemt een andere wolf zijn plek in. De vos mag niet afgeschoten worden want dan neemt een andere vos zijn plek in, en kunnen mensen hun kippen en schapen niet beschermen tegen de vos en de wolf. Maar om de hamster te beschermen in Limburg mag de vos wel worden afgeschoten. Duidelijk een kwestie van ecooloog liegt, loog en heeft gelogen.

Corrie Akkermans, Middelburg

Prinsjesdag

De zin uit de troonrede: 'De crisis raakt ONS allemaal' geldt niet voor de koninklijke familie (16 september). De koning zelf, zijn vrouw en moeder gaan er volgend jaar weer 5,2 procent op vooruit. Voor zijn dochter is 1,3 miljoen kinderbijslag geregeld. Beter was geweest als was voorgelezen: 'De crisis raakt JULLIE allemaal'.

Simon Tom, Zoutelande

Witte Raaf

Mens en dier die hun vaste verblijf hadden op De Witte Raaf (17 september) moeten plaatsmaken voor 'Het Waterpark Veerse Meer' waarmee de menselijkheid lijkt te verdwijnen. Gasten die hier al decennialang verblijven voelen zich aan de kant gezet. Dieren die er waren voor het gezelschap van de mensen worden genadeloos afgemaakt. Wat een triest verhaal. Respectloos.

M. Klaasse, Middelburg

Laat onze chef voor je koken

Heb je soms geen tijd of zin om te koken? En wil je wel gezond en verantwoord eten? Dan koken wij met liefde voor jou. Vers, zonder onnodige toevoegingen en gekoeld thuisbezorgd.

UITGEKOOKT.NL
LEKKERE & GEZONDE MAALTIJDEN AAN HUIS

ALS BESTE UIT DE TEST VARA KASSA

UITGEKOOKT.NL 085-0192230

Gedeputeerde De Bat: 'Ik ben integer in Zanddijk-dossier'

Commissaris van de Koning Han Polman heeft een 'vooronderzoek' ingesteld naar vermeende belangenverstrengeling van gedeputeerde Jo-Annes de Bat in het dossier Zanddijk. Volgens fracties en ondernemers uit de gemeente Reimerswaal houdt CDA-gedeputeerde De Bat een nieuwe weg dwars door de polder tegen, vanwege familiebelangen. De CDA-gedeputeerde zelf ontkent met klem.

Aanleiding voor de brief van Polman en het onderzoek zijn bezorgde geluiden uit Provinciale Staten over de belangenverstrengeling. Daarnaast schreef advocaat Evert de Jonge uit Goes deze week een aangetekende brief over de positie van gedeputeerde De Bat, die informatie zou hebben achtergehouden over persoonlijke belangen in het dossier Zanddijk.

Kronkelig en smal

Zowel Provinciale Staten als de gemeenteraad van Reimerswaal moeten binnenkort besluiten over de Zanddijk-Molendijk; het stuk weg tussen Yerseke en de A58. De weg is kronkelig en smal en er rijdt veel zwaar vrachtverkeer van de industrieterreinen Nishoek en Olzendepolder. Dat leidt al vele jaren tot gevaarlijke situaties en ernstige ongelukken.

'Pas deze week duidelijk geworden'

Polman schrijft vandaag in een brief aan Provinciale Staten dat de gedeputeerde nogmaals bevestigd heeft "dat zijn neef in het gebied woont. Daarnaast is het de gedeputeerde deze week duidelijk geworden dat er aan een aansluitende weg op het rode tracé, percelen zijn die in eigendom zijn van de broer/familie van de gedeputeerde."

Volgens De Bat heeft hij veel familie in het gebied en heeft hij in een vroeg stadium gemeld dat één van de destijds beoogde tracés langs het perceel van zijn neef liep.

Gedeputeerde Jo-Annes de Bat (foto: Omroep Zeeland)

Er ligt nu een keuze tussen het verbreden en verbeteren van de bestaande dijk, de zogenoemde 'zwart-roze variant', en een nieuwe weg dwars door de polder, de 'rode variant.' Voor de zwart-roze variant moeten huizen tegen de vlakte; maar het poldertracé is zeker 18 miljoen euro duurder.

Ver familielid

Advocaat De Jonge is juridisch adviseur van het uienbedrijf Wiskerke Onions in Krainingen, dat voorstander is van een nieuwe ontsluitingsweg door de polder: de rode variant. De Jonge vraagt nu in de aangetekende brief wat Polman heeft gedaan met informatie die 14 juli op tafel kwam tijdens een gesprek tussen De Jonge, Polman, De Bat en ambtelijk directeur Ab Smit van de provincie. Omroep Zeeland heeft de betreffende brief in handen.

De Jonge stelde in dat gesprek dat gedeputeerde De Bat informatie had achtergehouden over persoonlijke belangen in het Zanddijk-dossier. De Bat had eerder gemeld dat in het gebied een ver familielid van hem woont. "Deze relatie vormde echter geen beletsel in de ogen van uw College om als gedeputeerde actief betrokken te blijven bij dit dossier en de besluitvorming", herinnert de advocaat zich in de brief.

Broer

In de brief komt de advocaat terug op een onthulling die hij deed tijdens dat gesprek in juli. De Jonge stelde dat De Bat had verzwegen dat hij niet alleen een ver familielid, maar ook een bróer in het gebied heeft wonen, die een rechtstreeks belang heeft. "Tot zeker driemaal toe heb ik u voorgehouden dat ook zeer naaste familie van het genoemde lid van uw college belangen heeft in het gebied, te weten zijn broer." In zijn aangetekende brief vraagt De Jonge nu wat Polman inmiddels met deze informatie heeft gedaan.

Om zijn beweringen tijdens het gesprek in juli te staven, stuurt de advocaat nu bij zijn aangetekende brief een plattegrond mee en uittreksels van het Kadaster en de Kamer van Koophandel. Daaruit blijkt dat de broer van gedeputeerde Jo-Annes de Bat, Laurens de Bat, een agrarisch bedrijf heeft aan de Tweede Vlietweg 18A. Deze maatschap L. en L. de Bat komt in de buurt van de nieuwe doorgaande weg te liggen, als gekozen wordt voor de rode variant.

Polman stelt dat andere leden van het college van Gedeputeerde Staten nooit iets hebben gemerkt, dat er sprake zou kunnen zijn van belangenverstrengeling. "Alle GS-leden hebben verklaard geen enkel moment gemerkt te hebben dat persoonlijke belangen een rol hebben gespeeld in deze discussie dan wel de besluitvorming rond het dossier Zanddijk."

Achterhouden

Bij zijn aangetekende brief deze week heeft advocaat De Jonge ook twee getuigenverklaringen gevoegd, die erop zouden wijzen dat gedeputeerde De Bat zou hebben geprobeerd om de aanleg van het poldertracé - de rode variant - tegen te houden. Het gaat om verklaringen van Jaap Wiskerke van Wiskerke Onions en Adriaan Rijk van de Overleggroep Ontsluiting Kruiningen/Yerseke.

Beide mannen, voorstander van het poldertracé, zeggen vorig jaar december een gesprek met De Bat te hebben gehad. In dat gesprek vertelde Wiskerke dat het bedrijfsleven in Reimerswaal wil meebetalen aan het poldertracé, als dat te duur zou zijn in vergelijking met het opknappen van de bestaande Zanddijk/Molendijk. In de verklaringen stellen beide mannen dat De Bat het voorstel van tafel veegde en het voorstel blijkbaar ook niet doorspeelde aan gedeputeerde Harry van der Maas, die het dossier-Zanddijk in zijn portefeuille heeft.

Twee vrachtwagens passeren elkaar op de Zanddijk bij Yerseke (foto: Omroep Zeeland)

Belangenverstrengeling

Volgens de verklaringen vertelde gedeputeerde Van der Maas tegen Jaap Wiskerke en Adriaan Rijk in een later gesprek in juni, dat hij niet koos voor het poldertracé omdat het bedrijfsleven niet wilde meebetalen. "Hierop hebben wij onze verbazing uitgesproken en gerefereerd aan het gesprek met gedeputeerde De Bat op 11 december 2019 waarin het voorstel voor een bijdrage vanuit het bedrijfsleven direct van tafel werd geveegd", staat in de verklaringen te lezen. "Gedeputeerde Van der Maas gaf aan niet op de hoogte te zijn van het voorstel aan gedeputeerde De Bat en zou dat bij hem verifiëren." Ook wees Wiskerke op het vermeende persoonlijk belang van De Bat in het Zanddijk-dossier. "In dit gesprek heb ik tevens melding gemaakt van een mogelijke belangenverstrengeling van De Bat. Gedeputeerde Van der Maas gaf aan hier niet van op de hoogte te zijn."

Politieke carrière

In de verklaringen van de twee mannen staat dat gedeputeerde De Bat hen 17 juni beide kort na elkaar belde. Dit was naar aanleiding van informatie die advocaat De Jonge bij de provincie had opgevraagd, over mogelijke betrokkenheid van een bestuurder bij dit dossier. Ondanks dat de naam van De Bat door De Jonge nog niet was genoemd in die schriftelijke vraag, belde De Bat naar de twee mannen. "Gedeputeerde De Bat vroeg mij of ik wist waar ik mee bezig was", staat in beide verklaringen. "Dit zou hem mogelijk zijn politieke carrière gaan kosten." In het telefoongesprek met Wiskerke ontkende De Bat dat Wiskerke namens het bedrijfsleven had aangeboden mee te betalen aan de rode variant, het poldertracé. "Toen ik hem eraan herinnerde dat tijdens dat gesprek op 11 december ook Adriaan Rijk aanwezig was nam hij zijn woorden terug."

Gezien de inhoud van deze verklaringen en de informatie die hij eerder deze zomer zelf aan commissaris Polman gaf over een mogelijke belangenverstrengeling van gedeputeerde De Bat in het Zanddijk-dossier, vraagt advocaat De Jonge in zijn aangetekende brief deze week nu om voor 1 oktober een afschrift te overhandigen "van de integriteitsverklaring van uw College en een bevestiging dat alle leden die hebben ondertekend."

Geschrokken

In een eerste reactie reageert De Jonge geschrokken op het uitlekken van zijn aangetekende brief. Hij benadrukt in een korte reactie dat hij gedeputeerde De Bat niet wil beschadigen, maar alleen een goede oplossing wil voor de ontsluiting van Kruiningen en Yerseke.

"Iedereen wilde in 2009 al een poldertracé, dus een rode variant. De provincie heeft er zelfs al een rotonde voor laten aanleggen bij de Aldi in Kruiningen, die op de rode variant zou aansluiten. Overal in Zeeland worden rondwegen en poldertracés aangelegd, maar opeens verdwijnt die in het geval van de Zanddijk van het programma. Dan ga je zoeken naar de oorzaak en stuit je op eigenaardigheden die wijzen op andere motieven", legt De Jonge uit. "Toen is de bal gaan rollen."

'Wij willen antwoorden'

Adriaan Rijk zegt in een eerste reactie verrast te zijn dat de brief van de advocaat op straat ligt. Hij wil er niet veel toelichting op geven. "De brief van Evert de Jonge en onze verklaringen spreken voor zich. Het gaat ons niet om de persoon maar om de zaak, dat er een duurzame ontsluiting komt voor Yerseke en de omliggende de industrieterreinen Olzendepolder en Nishoek. Daar praat de provincie al over sinds 2009, toen ze nota bene zelf voorstander was van een poldertracé. Dat poldertracé is daarna op onnavolgbare wijze van de radar verdwenen en de provincie kiest nu juist voor de minst duurzame oplossing, het opknappen van de huidige Zanddijk. Dat roept vragen op en wij willen antwoorden."

Jaap Wiskerke bevestigt de brief van advocaat Evert de Jonge en het verslag dat daarbij is gevoegd van zijn ontmoeting en een telefoongesprek met De Bat, en een ontmoeting met Van der Maas. "Mijn verhaal staat verwoord in de verklaring bij de brief en verder heb ik daar niets aan te voegen." Wiskerke bevestigt de zinsnede in het verslag dat De Bat tegen hem heeft gezegd dat de kwestie, als die in de publiciteit komt, mogelijk zijn politieke carrière kan kosten. "1000 procent zeker."

'Niet integer'

In zijn verklaring bij de brief schrijft Wiskerke: "Ik heb De Bat gezegd dat hij niet integer in deze zaak zit, gezien zijn gedraai en is dat omdat er belangen zijn tussen familie De Bat en Van de Wouw? De Bat gaf aan dat dat geen waar was."

In een toelichting aan Omroep Zeeland zegt Wiskerke dat hij doelt op een concurrerend boerenbedrijf in de buurt van de maatschap van de familie De Bat bij Oostdijk. De concurrent zou direct aan het nieuwe poldertracé komen te liggen en daardoor profiteren van een rode variant. "De familie De Bat gunt het die concurrent gewoon niet", zegt Wiskerke

De Bat zegt daarop dat hij zich niet kan verdedigen tegen geruchten. Volgens hem zijn er andere redenen waarom er niet voor de poldervariant is gekozen.

'Nog meer vragen rondom handelen De Bat in Zanddijkdossier'

Forum voor Democratie heeft nog meer vragen over het handelen van gedeputeerde Jo-Annes de Bat in het Zanddijkdossier. Gisteren werd bekend dat commissaris van de Koning Han Polman een vooronderzoek heeft ingesteld naar de vermeende belangenverstrengeling rondom de aanleg van een nieuwe weg door de polder bij Yerseke.

Twee vrachtwagens passeren elkaar op de Zanddijk bij Yerseke (foto: Omroep Zeeland)

Forum voor Democratie plaatst al langer vraagtekens bij het handelen van De Bat op dit dossier, zegt fractievoorzitter Fred Walravens. De partij is volgens hem al een jaar bezig met dit dossier en heeft een hoop belanghebbenden in de regio gesproken. "Deze kwestie is ook al een aantal malen in die gesprekken naar voren gekomen", aldus Walravens.

Als het aan Forum ligt, komt er in Provinciale Staten een extra vergadering over het handelen van de gedeputeerde. "Met de brief van gisteren is er wel een antwoord gekomen op een aantal vragen, maar niet op alle", ligt Walravens zijn verzoek toe. Daarnaast denkt hij dat deze kwestie niet afgedaan kan worden met een 'simpele brief': "Wij willen voor eens en altijd duidelijkheid over de rol van de gedeputeerde in dit project."

Vandaag wordt er in het presidium - het dagelijks bestuur van Provinciale Staten bestaande uit alle fractievoorzitters in de Staten - gesproken over een mogelijke extra vergadering. Walravens denkt dat die vergadering er wel komt. "Uiteindelijk gaat het erom dat er transparant, integer en onpartijdig bestuur is", aldus Walravens.

Kwestie Zanddijk

De discussie rondom het handelen van gedeputeerde Jo-Annes de Bat gaat over de keuze van het nieuwe tracé voor de Zanddijk bij Yerseke. Daarvoor zijn verschillende varianten opgesteld. Volgens ondernemers uit de gemeente Reimerswaal houdt de CDA-gedeputeerde een nieuwe weg dwars door de polder tegen [vanwege familiebelangen](#). De gedeputeerde zelf ontkent met klem niet-integer te hebben gehandeld.

BELANGENVERSTRENGELING? AANPAK ZANDDIJK YERSEKE

Als de mist blijft hangen, buitelen complottheorieën over elkaar heen

In Yerseke begrijpen ze er niets van. Waarom weigert de provincie na te denken over het alternatieve tracé voor de Zanddijk dat de ondernemers in Reimerswaal zo graag willen? Nu komt er een weg waar – zegt men – helemaal niemand op zit te wachten. Als je zo doof blijft voor de wens van de inwoners, dan zal het zaakje wel stinken.

Ernst Jan Rozendaal
Joeri Wisse

Yerseke

De geruchtenmachine draait al weken op volle toeren. Gedeputeerde Jo-Annes de Bat (CDA, financiën en economie) zou de grote boosdoener zijn. Zijn broer Laurens, die boer is in Oostdijk, heeft grond die raakt aan een toegangsweg naar tracé rood, de 73,7 miljoen euro kostende variant waarvoor bij de Sluisweg een nieuwe afslag moet worden aangelegd van de A58. De broer van de gedeputeerde zou zijn buurman het voordeel van de nieuwe weg niet gunnen.

Kleurtjes

Twee jaar geleden kwam de provincie met vier mogelijke varianten voor de aanpak van de Zanddijk, de weg tussen de A58 en Yerseke, die gevaarlijk is en waar het verkeer opstroopt. Ze kregen allemaal een eigen kleurtje: naast rood was er groen (ook met een nieuwe afslag van de A58), bruin (met een nieuw stuk langs het buurtschap Kaasgat) en roze/zwart (verbreding van de huidige Zanddijk). Als het Rijk meebetaalt kunnen we groen doen (67,5 miljoen euro) en anders moet het bruin worden (40,5 miljoen euro), stelde de provincie voor. Maar Den Haag wilde niet meebetalen, bruin viel af omdat de inwoners van Kaasgat protesteerden, dus wil de provincie nu een verbeterde variant van roze/zwart. Rood is nooit een echte optie geweest.

‘Hoe kan dat nou?’, vragen met

name de ondernemers in Yerseke zich af. Waar een wil is, is toch zeker een weg? Keer op keer voelt het alsof ze tegen een muur aanlopen. Toen een meerderheid van de gemeenteraad van Reimerswaal in juni 2019 een motie wilde aannemen waarin werd gepleit voor rood, bemoeide gedeputeerde Harry van der Maas (SGP, mobiliteit – hij is verantwoordelijk voor de aanpak van de Zanddijk) zich

Het zaakje rond de Zanddijk stinkt alvast

– Statenfractie van Forum voor Democratie op Facebook

daar zelfs mee. Daarop werd de motie niet ingediend. En uiteindelijk is ook in Reimerswaal de keuze gevallen op roze/zwart, maar niet in een openbare raadsvergadering. In een achterkamertje dus, meent de dorpsraad Kruiningen. Onlangs heeft de Statenfractie van Forum voor Democratie (die de lokale ondernemers steunt) het op Facebook als volgt geformuleerd: ‘Er is iets verrot in de staat Zeeland. Het zaakje rond de Zanddijk @gem_reimerswaal stinkt alvast.’

Te kakken

Een van de drijvende krachten achter het protest tegen de verbreding van de Zanddijk is Jaap Wiskerke, de voormalige directeur van Wiskerke Onions. Het voorgestelde tracé (roze/zwart) is niet alleen nadelig voor zijn bedrijf, de turboronde die daarvoor bij de A58 wordt aangelegd,

ligt zo'n beetje in zijn voortuin. Vorig jaar december biedt hij Jo-Annes de Bat aan 250.000 euro in tracé rood te steken. Die reageert daarop met een lachje en de vraag waar de overige 30 miljoen dan vandaan moet komen. Wiskerke voelt zich te kakken gezet. Door Jo-Annes nota bene, een goede vriend van zijn zoon.

Gedragscodes

De uienkoning schakelt advocaat Evert de Jonge uit Goes in. Die moet maar eens uitzoeken hoe het zit met die broer van Jo-Annes. ‘De advocaat wenst te vernemen’, schrijft het dagelijks provinciebestuur in juni aan de Staten, of een Zeeuwse bestuurder of politicus ‘melding heeft gemaakt van een mogelijk direct dan wel indirect al dan niet tegenstrijdig belang in het dossier Zanddijk’. Het eenregele antwoord aan de advocaat is bijgevoegd. Ja, er heeft iemand een melding gedaan van een indirect belang en wel op 3 december 2019.

Wettelijk is dat trouwens niet verplicht, legt het provinciebestuur uit, maar de interne gedragscode vraagt er wel om. Transparantie is gewenst om de schijn van belangenverstremming te voorkomen.

De Jonge is niet tevreden, want zo duidelijk is het allemaal niet. Hij schrijft nog een brief en krijgt een iets uitgebreider antwoord. Het gaat om een ‘verre familierelatie van een collegelid’. Er is voor de betrokken gedeputeerde dus geen reden om bij de besluitvorming op de gang te gaan staan. Precies dezelfde mededeling doet commissaris van de koning Han Polman op 15 juli in het presidium,

► De Zanddijk naar Yerseke.

FOTO MARCELLE DAVIDSE

▼ Gedeputeerde Jo-Annes de Bat.

FOTO JOHAN VAN DER HELDEN

het overleg van de fractievoorzitters in Provinciale Staten.

De argwaan in Yerseke wordt daardoor niet weggenomen. Integendeel. De mist blijft hangen. Sinds wanneer is een broer een ver familielid? En waarom is die melding op 3 december gedaan? De vier tracés waren een jaar eerder al bekend. Op 3 december 2019 heeft het dagelijks provinciebestuur overlegd over de Zanddijk.

Wiskerke heeft Jo-Annes de Bat op 11 december gesproken. Misschien doen Gedeputeerde Staten wel net alsof de betreffende gedeputeerde – niemand weet dan nog of het wel om Jo-Annes de Bat gaat – vooraf iets heeft gemeld in plaats van achteraf. Maar dan is het briefje aan de advocaat valsheid in geschrifte. Zo buitelen de complottheorieën over elkaar heen.

En ze worden hard-

nekkiger, omdat de provincie weigert na te denken over rood, hoe hard de ondernemers in Reimerswaal daar ook voor lobbyen. Ze roepen zelfs de hulp in van oud-premier Jan Peter Balkenende die bij Polman en De Bat zijn licht opsteekt. Grappig genoeg niet bij Van der Maas, die toch portefeuillehouder is. Na zijn telefoongesprekken met de provinciebestuurders laat Balkenende de ondernemers weten dat hij bot heeft gevangen. ‘Ze hebben zelfs een advocaat om me af gestuurd’, heeft Jo-Annes de Bat hem laten weten.

Oud-burgemeester Ton Verbree van Reimerswaal is woordvoerder

van de lobby tegen de verbreding van de Zanddijk. Op 4 september spreekt hij in bij Provinciale Staten. Hij geeft er nog eens blijk van niet te snappen waarom rood volgens het provinciebestuur geen serieuze optie is. Hij laat de term ‘onbehoorlijk bestuur’ vallen. Voor Polman, De Bat en Van der Maas is dat reden hem met enkele van de ondernemers in de Middelburgse abdij uit te nodigen.

Op het matje

Verbree voelt zich op het matje geroepen. De Bat heeft het idee dat hij wordt zwartgemaakt, zonder dat hij zich kan verweren. De discussie over

▲ Links de Zanddijk, vlak bij de locatie die de provincie wil aanpakken. Rechts het perceel van de broer van De Bat.

FOTO MARCELLE DAVIDSE

► Zo blijft iedereen steken in zijn eigen gelijk

de toekomst van de Zanddijk is flink verzuurd.

110 neven en nichten

Maar hoe zit het dan met die mogelijke belangenverstremming? Daarover gaf de provincie gisteren opening van zaken. De Bat bevestigt dat hij het is geweest die op 3 december heeft gemeld dat een familielid in de buurt van een Zanddijktracé woont. Maar hij noemde destijds een neef, niet zijn broer. Van moederskant heeft hij zo'n 70 neven en nichten in die omgeving wonen en van vaderskant nog eens 40, dus zo opmerkelijk is het allemaal niet.

De betreffende neef woont vlak bij het tracé dat in december 2019 de meest waarschijnlijke optie leek te worden, dus heeft De Bat dat voor de zekerheid maar even bij zijn collega's gemeld.

De veenbrand blijft broeien, omdat in Yerseke naar kadastrale kaarten wordt gestaard waaruit blijkt dat broer Laurens grond heeft aan een aftakking van wat ooit tracé rood zou kunnen worden. In het provinciehuis is alleen het tracé zelf ‘gecheckt en dubbel gecheckt’. Zo blijft iedereen steken in zijn eigen gelijk. Het is een neef, niet een broer. Het is een broer, niet een neef.

Als de Statenfractie van Forum voor Democratie de vermeende belangenverstremming aanklaagt bij commissaris van de koning Han Polman, doet die wat het protocol integriteit verlangt. Hij begint een vooronderzoek. Tijdens hun wekelijkse vergadering wordt aan alle gedeputeerden gevraagd of ze iets gemerkt hebben van persoonlijke belangen die een rol spelen in het dossier Zanddijk. Het antwoord is nee. In een briefje aan de Staten zette Polman gisteren alle feiten nog even op een rijtje. Omwille van de privacy blinkt ook dit epistel niet uit in duidelijkheid. Zelfs de naam van De Bat wordt niet genoemd.

Commentaar

De schijn is aangewakkerd

Gedeputeerde Jo-Annes de Bat ligt onder vuur. Ondernemers in Reimerswaal betwijfelen of hij integer heeft gehandeld in het dossier Zanddijk. De weg tussen de A58 en Yerseke moet worden aangepakt. In de buurt van één van de vier mogelijke tracés heeft de broer van De Bat grond. En laat de provincie nou net alle tracés bespreekbaar vinden, behalve dat ene. Dat voedt geruchten.

Zeeland is klein. Het zal niet de eerste keer zijn dat een bestuurder meepraat over iets dat speelt in een gebied waar zijn familie woont. Dat is ook geen bezwaar. De gedragscode van de provincie geeft wel aan dat het gewenst is daarover transparant te zijn, om elke schijn van belangenverstremming te voorkomen.

Intern heeft De Bat dat goed gedaan. Een half jaar geleden meldt hij zijn collega's dat een neef van hem woont bij het tracé dat de provincie op dat moment wil aanleggen. De betreffende neef ziet die weg helemaal niet zitten, dus belangenverstremming is het niet, maar nu weten ze het tenminste.

Maar als er vragen van buiten komen, gaat het fout. Gaat het om een neef of een broer? Bij welk tracé woont diegene nou precies? En zelfs: om welke gedeputeerde gaat het eigenlijk? Tot op heden heeft commissaris van de koning Han Polman alleen de eerste vraag beantwoord, schoorvoetend. Doordat hij niet in praktijk brengt wat hij predikt, is het effect averechts. De schijn van belangenverstremming is aangewakkerd, omdat de provincie niet transparant genoeg is geweest.

Doordat hij niet in praktijk brengt wat hij predikt, is het effect averechts

Stelende vrouw krijgt zwaardere straf

De rechtbank in Middelburg heeft gisteren de 30-jarige S. A. uit 's-Heerenhoek met een taakstraf van 60 uur en een voorwaardelijke celstraf van twee maanden tot een beduidend zwaardere straf veroordeeld dan de aanklager had geëist.

Ad Roos

Middelburg

De aanklager had de rechtbank verzocht de op te leggen straf te beperken tot een voorwaardelijke celstraf van twee maanden.

Ernst

De rechtbank is echter van oordeel dat ook al is er sprake van een overschrijding van de redelijke termijn en heeft de vrouw haar leven drastisch verbeterd, er toch rekening mee moet worden gehouden met

de ernst van de feiten en opgelegde straffen bij soortgelijke feiten.

De vrouw werd veroordeeld voor verwaarlozing van haar kinderen, babbeltucs en diefstallen. Ten tijde van de delicten - in 2016 - was ze zwaar verslaafd aan drank en drugs en had ze een chronisch geldgebrek. Om aan geld te komen bediende ze

Ten tijde van de delicten was ze zwaar verslaafd aan drank en drugs

zich van babbeltucs bij bejaarden-tehuizen en wist ze portemonnees al dan niet met pinpas te ontfutelen. Inmiddels is A. verhuisd naar een plaats buiten Zeeland.

VLISSINGEN

27 Zeeuwen testen in een dag positief op coronavirus

In Zeeland hebben gisteren 27 mensen positief getest op het coronavirus. Dat is afgerond naar boven 7 besmettingen per 100.000 inwoners. Bij dit aantal worden mogelijk extra maatregelen genomen. De signaalwaarde van 7 is een soort 'alarmbel' die door het ministerie van VWS wordt vastgesteld. Die alarmbellen kunnen afgaan als er veel mensen tegelijkertijd ziek worden, in het ziekenhuis worden opgenomen of positief getest worden.

WISSENKERKE

Publiek niet meer welkom bij raad

Door het toenemende aantal coronabesmettingen is er geen publiek meer welkom bij de raadsvergaderingen op Noord-Beveland. Tot nu toe was de gemeente een van de weinige waar de publieke tribune nog wel (beperkt) open was. „Wij hebben een moeilijke beslissing moeten nemen”, begon burgemeester Loes Meeuwisse de vergadering van gisteren. „Want wij vinden dat publiek de kwaliteit van de vergaderingen wel degelijk verbetert. Maar wij hebben geconstateerd dat we na afloop en in de pauzes, als iedereen door elkaar gaat lopen, niet kunnen garanderen dat er 1,5 meter afstand kan worden gehouden.”

VLISSINGEN

Knokken om een plekje voor je auto

Het is knokken om een parkeerplek in de Verlengde Van Dishoeckstraat in Vlissingen. GroenLinks vraagt het college om een oplossing voor de bewoners. De straat herbergt een uitvaartcentrum, sport-schoon, B&B en kamer-verhuur en grenst sinds dit jaar ook nog aan een parkeervergunningzone. Als de huizen bij de buurstraat Jozef Israëlsstraat klaar zijn, wordt de parkeerdruk nog groter, vrezende bewoners. GroenLinks wil dat de gemeente met de inwoners gaat praten over oplossingen.

OVERDRACHTSBELASTING AFGESCHAFT

Zij hebben

De overdrachtsbelasting voor jonge huizenkopers is vanaf 2021 voorbij. Doel: de positie van starters verbeteren. Dat is ook in Zeeland hard nodig. Of het helpt is de vraag.

Mario Wisse

Vlissingen

Vanaf volgend jaar betalen huizenkopers tussen 18 en 35 jaar geen overdrachtsbelasting meer. Dat scheelt 2 procent van de aankoopprijs, in de praktijk al snel 4000 (bij een huis van 2 ton) tot 6000 (huis van 3 ton) euro. Niet verwonderlijk dat ook jonge huizenkopers in Zeeland proberen de overdracht van hun huis over de jaarwisseling heen te tillen.

De 29-jarige Rick de Smit is een van hen. Beter geformuleerd: hij wás een van hen. Want het uitstellen is gelukt. Samen met zijn vriendin Selma kocht hij afgelopen mei voor het eerst in zijn leven een huis, in de Middelburgse wijk Klarenbeek. De overdracht van de woning zou plaatsvinden op 30 december. Vorige week, op Prinsjesdag, kwam hij erachter dat dat wel een héél ongelukkige datum is: 24 uur vóór de afschaffing van de overdrachtsbelasting. „We hadden afgelopen zaterdag een verjaardag en mijn schoonvader zei: ‘Waarom stuur je morgen niet even een mailtje naar de hypotheekadviseur? Misschien kunnen jullie de overdracht nog uitstellen’. Zo is het balletje gaan rollen. Gisteren hoorden we dat de verkopers uitstel geen enkel probleem vinden.”

Lange termijn

Martin Maranus van M2 Makelaars in Vlissingen krijgt sinds vorige week veel klanten als De Smit aan de lijn. „En beleggers vragen juist of de datum naar voren kan worden gehaald, want die gaan volgend jaar van 2 naar 8 procent overdrachtsbe-

lasting.” Maranus begrijpt dat het voor jonge huizenkopers als De Smit lekker is dat de belasting - die al in de tijd van de Spaanse overheersing in de zeventiende eeuw werd ingevoerd - voor jonge huizenkopers verdwijnt. Hij vindt het echter geen doeltreffende maatregel. „In theorie is het gunstig voor starters. Maar bij de gevolgen op de langere termijn zet ik vraagtekens. Ik denk niet dat woningen op deze manier betaalbaar worden. Sterker nog, de kans bestaat dat de prijs-

Er zit dan altijd iemand tussen die een paar procent boven de vraagprijs biedt

- Hendrik van Hoeve, makelaar

zen door dit initiatief juist harder gaan stijgen. Dat mensen zeggen: ik kan nu nog nét iets meer betalen. Dat komt vooral door de huidige schaarste op de woningmarkt. Volgens mij help je starters beter door meer huizen te bouwen die betaalbaar voor hen zijn.”

Averechts effect

Ook de Zeeuws-Vlaamse makelaar Hendrik van Hoeve, tevens voorzitter van de Zeeuwse afdeling van makelaarsvereniging NVM, verwacht een averechts effect. „Als wij een starterswoning onder de 200.000 euro aanbieden, zijn er dertig mensen die het willen kopen. Er zit dan altijd iemand tussen die een paar procent boven de vraagprijs biedt, omdat er geen

Westerscheldetunnel nacht dicht

TERNEUZEN De Westerscheldetunnel is komende week een nacht dicht voor groot onderhoud. De stremming begint dinsdag 29 september om 20.30 uur en duurt tot 04.00 uur. Als het werk meezit, gaat de tunnel eerder open.

De Westerschelde tunnel gaat één keer per jaar een avond en een

nacht dicht voor groot onderhoud. Voor dat werk is het nodig dat beide tunnelbuizen sluiten.

Dit jaar wordt een deel van het Tolplein opnieuw geasfalteerd en vindt onderhoud plaats aan de overkapping. Omrijden moet via Antwerpen. Borden geven de route aan.

ALMANAK

Tip? redactie@pzc.nl

Traumaatje

De nachtkijker voor zijn zoons zeventiende verjaardag haalde bij de Vlissingse vader een klein traumaatje naar boven. Digitaal handig als hij ruim zestien jaar geleden nog was, monteerde hij een webcam boven het bedje van zijn toen nog piepjonge zoontje. Dankzij de nachtkijkfunctie van

die camera, kon hij op zijn werk zien hoe zijn spruit rustig sliep. Dat was leuk, en schattig en een grote afleiding voor zijn werk. Tot de kleine wakker werd. Helverlichte ogen priemden recht de camera in. Vader schrok zich wezenloos. Voortaan bleef hij braaf verder werken.

KOOPZONDAG IN GOES

LAATSTE ZONDAG VAN DE MAAND

GRATIS PARKEREN, M.U.V. DE PARKEERGARAGE

Nieuw: Voorkom autopech met Smart Driver

2,50
p/mnd

▲ Jo-Annes de Bat in gesprek met minister-president Mark Rutte, tijdens een werkbezoek aan Zeeland in 2019 © Marcelle Davidse

Jo-Annes de Bat: Zondagskind heeft voor het eerst wind tegen

PROFIEL | YERSEKE - Jo-Annes de Bat leek op koers te liggen voor een plekje in

een volgend kabinet. De Zanddijk in Yerseke is wel een smetje op het blazen van het zondagskind in de Zeeuwse politiek.

Ernst Jan Rozendaal 25-09-20, 19:20 Laatste update: 09:09

Als Jo-Annes de Bat in de buurt van Yerseke een steen in de lucht gooit, is de kans groot dat een familielid van hem met een gat in zijn hoofd naar de huisarts moet. Zoveel neven en nichten heeft hij daar wonen. Zeventig van moederskant, veertig van vaderskant, achterneven en –nichten niet meegerekend. Dus als je daar op een kaart vier mogelijke trajecten tekent van een nieuwe weg, raken die al snel één of meerdere van hun huizen, tuinen of bedrijven. Een politicus die betrokken is bij een besluit over zo'n weg, we hebben het hier over de Zanddijk tussen de A58 en Yerseke, moet in zo'n geval op zijn tellen passen. Provinciale Staten buigen zich nu over de vraag of De Bat dat voldoende heeft gedaan.

Getipt als staatssecretaris

Dat is een smet op het blazen van een zondagskind in de Zeeuwse politiek. Want dat is hij, het is hem altijd voor de wind gegaan.

Op zijn veertigste is hij al directeur geweest van de bestuurdersvereniging van het CDA in Den Haag, wethouder in Goes en inmiddels al vijf jaar gedeputeerde en plaatsvervangend commissaris van de koning in Zeeland. Na de vorige Kamerverkiezingen, drie jaar geleden, hebben mensen hem al getipt als mogelijke staatssecretaris. Een portefeuille als landbouw zou de boerenzoon uit Oostdijk passen als een handschoen.

De Bat kent Den Haag en Den Haag kent hem. In 2006 al werkt hij mee aan de verkiezingscampagne van de toenmalige partijleider en premier Jan Peter Balkenende en een jaar later als piepjonge directeur van de CDA-bestuurdersvereniging aan die voor Provinciale Staten. Dat gebeurt onder de vleugels van CDA-*spindoctor* Jack de Vries, die De Bat de fijne kneepjes bijbrengt van politieke strategie en het gebruik van (sociale) media. Nog steeds zijn weinig Zeeuwse politici actiever op platforms als [Facebook](#) en [Twitter](#). Zelfs de hardnekkigste zanikers krijgen meestal persoonlijk antwoord van hem.

De Bat haalde Balkenende binnen

Het is ook De Bat die Balkenende eind 2015 binnenhaalt als voorzitter van een commissie die gaat verkennen hoe de Zeeuwse economie een impuls kan krijgen. Net

als de provinciale begroting staat die er op dat moment belabberd voor, onder meer door het faillissement van fosforfabriek Thermphos in Vlissingen-Oost (het opruimen van het vervuilde complex slurpt tientallen miljoenen euro's op) en de megaverliezen die de kerncentrale Borssele boekt vanwege de lage stroomprijs. De Bat is dan net Kees van Beveren opgevolgd, de CDA-gedeputeerde die aftreedt vanwege de weinig transparante besluitvorming over de Sloeweg, ook zo'n hoofdpijndossier.

Hij is zelf de eerste om het te ontkennen, want hij hamert altijd op samenwerking, maar De Bat is de aanjager geweest van de vooruitgang die de laatste jaren is geboekt. Hij heeft de bezem gehaald door het provinciale begroting, het huishoudboekje ziet er weer goed uit. Hij is een sleutelfiguur bij onderhandelingen over de regiodeals en het compensatiepakket voor de marinierskazerne, waardoor Den Haag honderden miljoenen in de Zeeuwse economie pompt. Het legt hem geen windeieren. Landelijk verliest het CDA bij de Statenverkiezingen van 2019, maar in Zeeland wordt de partij veruit de grootste. Niemand betwist dat het de verdienste is van De Bat.

Zijn kracht maakte hem kwetsbaar

De Bat is een bemoeial, in de beste betekenis van dat woord. Deels vloeit dat voort uit zijn portefeuille. Hij gaat over het geld en dus kan hij over elk onderwerp meepraten. In het Zanddijkdossier heeft zijn kracht hem kwetsbaar gemaakt. In een omgeving waarin je iedereen kent, moet je misschien iets terughoudender zijn. Nu lijkt zijn politieke *Fingerspitzengefühl* hem even in de steek te hebben gelaten. Na het Sloewegdebacle is het provinciebestuur veel transparanter geworden, niet in het minst door De Bat, maar hier is mist blijven hangen. En al verbergt die mist niks, als je hem niet wegblaast, kun je erop wachten tot iemand het als een rookgordijn ziet, waarmee iets wordt verhuld.

Column

OSCAR GARSCHAGEN

Mestvaalt

Er zit een steentje in de schoen van de Middelburgse Roosevelt Foundation en ze heet Aung San Suu Kyi die in 2006 een Four Freedoms Award kreeg uitgereikt. Als gevangene van de junta in Myanmar was zij hét boegbeeld van vrijheid en democratie. Maar na grove mensenrechtenschendingen sinds zij haar land leidt, is haar reputatie op de mestvaalt beland. Pijnlijk, ook voor de Roosevelt Foundation.

Suu Kyi is onlangs na een lange campagne van D66 door het Europees Parlement uit de gemeenschap van winnaars van de Sacharov-prijs gezet. Op de Nobelprijs voor de Vrede na is dit de belangrijkste mensenrechten-onderscheiding ter wereld. Europese parlementsleden zijn ontgoocheld dat zij geen einde heeft gemaakt aan het vermoorden, verkrachten en verdrijven van de islamitische Ro-

hingya-minderheid uit haar land met een boeddhistische meerderheid. Komt bij dat zij in de nu lopende verkiezingscampagne niets doet aan het vervolgen van kritische studenten en het censureren van websites.

Schrijnend is dat Suu Kyi destijds een Four Freedoms Award ontving in de categorie 'vrijwaring van vrees'. Twee jaar geleden, toen haar medeverantwoordelijkheid voor de etnische zuiveringen aan het licht kwam, besloot de Roosevelt Foundation dat zij haar prijs mocht houden. Het schrale argument in de Abdijs luidde en luidt nog steeds dat de prijs is uitgereikt voor bewezen diensten en niet voor latere daden.

Alsof de actuele betekenis van de Four Freedoms Awards geen rol zou moeten spelen, alsof andere winnaars geen bescherming behoeven, alsof zij de tragedie niet kan stoppen. De vraag is nu of de Roosevelt Foundation, die woensdag bijeen komt, met de rug naar de hartverscheurende werkelijkheid in Myanmar blijft staan of het symbolische voorbeeld van het Europees Parlement volgt. Hoe president Franklin Delano Roosevelt en zijn uitgesproken echtgenote Eleanor Roosevelt deze vraag zouden beantwoorden, laat zich raden.

Zij heeft geen einde gemaakt aan het verdrijven van de Rohingya's

KORTGENE

Groen licht voor De Paardekreek

Camping De Paardekreek mag 26 watersuites bouwen boven het Veerse Meer. De raad van Noord-Beveland ging gisteravond bijna unaniem akkoord met de plannen. Alleen Jacqueline Dijkkinga (D66) stemde tegen. Eigenaar Arjen Brinkman kan aan de slag met zijn suites op twee steigers van 50 meter. „Grauwe gruwels”, noemde een inspreker ze nog aan het begin van de vergadering. Toch vond een grote meerderheid van de raad het fair om het project, dat al veel langer in de pijplijn zat, positief te beoordelen.

VLISSINGEN

Sloebrug kapt met problemen

De Sloebrug in Vlissingen blijft nog een poosje gestremd voor schepen. Het onderzoek naar wat er aan de hand is met de brug is nog niet afgerond, laat de provincie weten. Op 14 september bleek tijdens een inspectie dat er speling op de brug zit tijdens het draaien, en dat kan onveilig zijn. De provincie heeft de ankerplaat - het deel waarop de brug draait - inmiddels laten onderzoeken. Het is nog niet duidelijk of die gerepareerd kan worden. Schepen tot vijf meter hoog kunnen onder de brug door. Hogere schepen kunnen niet door het Kanaal door Walcheren varen.

VLISSINGEN

Expo MuZEEum eindelijk compleet

Twee nog ontbrekende schilderijen komen maandag naar het MuZEEum in Vlissingen, waardoor de tentoonstelling 'Wind in de zeilen' eindelijk compleet is. Het gaat om de schilderijen *Het wegvoeren van de veroverde Unity (voorheen Eendracht) na de tocht naar Chatham uit 1670* van Jacob Bellevois en *De terugkeer in Amsterdam van de tweede expeditie naar Oost-Indië uit 1610* van Andries van Eertvelt. Nu de doeken uit quarantaine zijn, mogen ze vanuit Londen worden uitgeleend.

Polman maakt einde aan geruchten over gedeputeerde De Bat en Zanddijk

Heeft gedeputeerde Jo-Annes de Bat (foto) een scheve schaats gereden bij de besluitvorming over de Zanddijk in Yerseke? Nee, zeggen al zijn collega's in Gedeputeerde Staten.

Ernst Jan Rozendaal

Middelburg

Al enkele maanden doen geruchten de ronde in Yerseke en omgeving. Waarom wil het dagelijks provinciebestuur niks weten van het tracé dat de favoriet is van de lokale ondernemers? Omdat de broer van Jo-Annes de Bat daar grond heeft in de buurt, fluistert men. Vorige week vrijdag is de Statenfractie van Forum voor Democratie in de Middelburgse abdij geweest om de zaak voor te leggen aan commissaris van de koning Han Polman.

Belangenverstremming

In een brief heeft de commissaris van de koning de Staten nu ingelicht over de melding van 'een vermeende belangenverstremming van een gedeputeerde in het dossier Zanddijk'. Polman heeft een vooronderzoek ingesteld. Hij somt de feiten op in zijn brief, overigens zonder de naam van De Bat te noemen. Die bevestigt desgevraagd dat het om hem gaat.

Wat is er gebeurd? De Bat heeft op 3 december 2019 aan zijn collega's verteld dat een neef van hem dicht in de buurt woont van het tracé dat op dat moment de voorkeur van de provincie heeft. Afgelopen zomer heeft advocaat Evert de Jonge uit Goes, die de ondernemers in Reimerswaal adviseert, twee keer om opheldering gevraagd. Eerst krijgt hij te horen dat op 3 december een melding is ge-

daan - niet meer dan dat - later dat het gaat om 'een verre familierelatie'. Polman deelt dat op 15 juli ook mee aan alle fractievoorzitters in de Staten.

Verhuld

De summiere uitleg voedt alleen maar de geruchten in Yerseke. Een broer is toch geen verre familierelatie? Wordt hier iets verhuld? Op

De geruchten verstommen niet, blijkt uit de melding van Forum voor Democratie drie dagen later

15 september spreken Polman, De Bat en gedeputeerde Harry van der Maas, die de Zanddijk in zijn portefeuille heeft, met ondernemers uit Reimerswaal. De geruchten verstommen niet, blijkt uit de melding van FvD drie dagen later.

Pas afgelopen maandag, daarop geattendeerd door de PZC, begrijpt De Bat over welke percelen precies wordt gekletst. Broer Laurens de Bat heeft grond aan een toegangsweg naar het tracé dat de ondernemers zo graag willen, maar dat voor de provincie geen optie is. Weinig reden om dat aan zijn collega's te melden, anders dan die neef die dicht bij een tracé woont dat wel wordt aangelegd.

'Alle GS-leden hebben verklaard geen enkel moment gemerkt te hebben dat persoonlijke belangen een rol hebben gespeeld in deze discussie dan wel de besluitvorming rond het dossier Zanddijk', besluit Polman zijn feitenrelaas.

■ ZEELAND 4 en 5

DE STELLING

Vandaag: Ik ben trots op de Nieuwe Sluis

■ Reageer op pzc.nl

Gisteren: Ik ben bang voor een tweede coronagolf

80%

Eens

20%

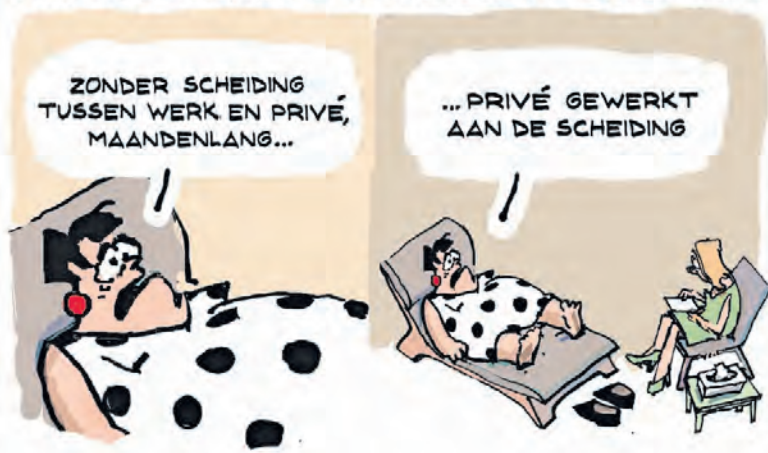
Oneens

3265 reacties

Toos & Henk

Paul Kusters

VEEL NEDERLANDERS WERKEN NOG STEEDS THUIS

Covra verliest rechtszaak over financiering berging

Frank Balkenende

Borssele

Nucleair toezichthouder ANVS mag informatie openbaar maken over de financiering van de opslag en eindberging van radioactief afval. De nationale opslag voor radioactief afval Covra in Borssele wil dat de documenten geheim blijven, maar van de voorzieningenrechter mogen ze wereldkundig worden gemaakt.

Antikernenergie-organisatie Laka wilde de informatie over de tarieven die Covra hanteert boven water hebben. Laka had daarom bij de ANVS een verzoek ingediend op grond van de Wet Openbaarheid Bestuur (Wob). Laka was ge-

prikkeld door een passage in het jaarverslag van de ANVS. De toezichthouder merkt daarin op dat de financiering van de langetermijnopslag en de eindberging van radioactief afval opnieuw moet worden bekeken.

Stokje

Na het Wob-verzoek van Laka besloot de ANVS de stukken openbaar te maken, maar de Covra wilde daar een stokje voor steken en stapte naar de voorzieningenrechter. De Covra wilde vooral informatie over de financiering van de eindberging van radioactief afval binnenskamers houden, maar de rechter besloot woensdag anders.

Column

MAIKEL HARTE

De Bat

Hij heeft één van de mooiste namen die een politicus kan hebben: Jo-Annes de Bat. Dan bedoel ik niet zijn voorname, maar uiteraard zijn achternaam: De Bat. Het was natuurlijk mooier geweest als Debat aan elkaar geschreven was, maar dan nog: voor iemand wiens werk het als gedeputeerde is om hele dagen in debat te gaan, klinkt zo'n naam als een klok.

Het blazen van De Bat wordt op dit moment wat beschadigd. Het is voor een leek als ik bijna niet te volgen, maar als ik het goed begrijp wordt hij ervan beschuldigd dat hij ten faveure van zijn familie een kwalijke rol heeft gespeeld bij het kiezen van een nieuw tracé van de Zanddijk bij Yerseke. Volgens ondernemers uit Yerseke is die keuze onbegrijpelijk en nu denken ze dat er niet voor een tracé is gekozen dat het beste

is voor Yerseke, maar dat er is gekozen voor een tracé dat het beste is voor De Bat en zijn familie. Zijn broer woont namelijk in de buurt van dat tracé en er is inmiddels uitgezocht dat er zo'n 110 neven en nichten in de omgeving wonen. Zoveel? Kent hij die ook allemaal persoonlijk? Komen die allemaal op z'n verjaardag? Is dat dan ook mannen vooraan en vrouwen achteraan? Je hebt wel altijd genoeg man om een potje te kaarten.

Eerlijk gezegd zie ik mijn meeste neven en nichten niet of nauwelijks, ik weet vaak niet eens waar ze wonen. Dat er ergens zoveel familie woont zegt mij dan ook niet zo veel. Het is me nog al een beschuldiging namelijk. Ik moet wel zeggen dat ik dol ben op onze Zeeuwse vissersdorpen: Breskens, Arnemuiden, Yerseke, Bruinisse, het zijn vaak gemeenschappen op zich met het hart wat meer op de tong dan elders. Ik hou daar van. Is die nieuwe kerk al klaar in Yerseke? Die waar een paar duizend man in kan. De Bat zal in debat moeten om hier uit te komen. Ik kom graag kijken, ik heb namelijk nog een neef in Yerseke wonen, met hem kan ik wel meekomen.

Je hebt wel altijd genoeg man om een potje te kaarten

MIDDELBURG

Nieuwe regeling duurzame huizen

Zeeuwse woningeigenaren die hun huis willen verduurzamen, kunnen gebruik maken van een nieuwe subsidieregeling: de Regeling Reductie Energie (RRE). Woningeigenaren kunnen aanspraak maken op vouchers om hun appartement of monumentenpand duurzamer te maken, of bijvoorbeeld energieadvies in te winnen of een warmtescan te laten uitvoeren. De regeling loopt tot 31 maart 2021. Het gezamenlijke doel is 10.000 ton CO₂-reductie voor heel Zeeland. Zie ook duurzaam-bouwloket.nl/zeeland-rre.

VLISSINGEN

'30 km/u tegen verkeersshuften'

Maak van de Scheldestraat een 30 km/u-zone om 'verkeersshuften' te weren. Dat vraagt 50Plus aan het college van Vlissingen. Op de twee voetgangersoversteekplaatsen in de straat zijn voetgangers hun leven vaak niet zeker. De rotonde bij de Aagje Dekenstraat vinden de hardrijders uitermate praktisch bij de 'showrides' die ze geregeld met hoge snelheid door de Scheldestraat maken. De partij wil ook dat de ondergrondse afvalcontainers in de Scheldestraat en binnenstad vaker geleegd worden.

MIDDELBURG

Herinneringskrant Zeeuws Weerzien

Herinneringskrant Zeeuws Weerzien heeft een nieuwe editie. In de krant staan allerlei verhalen over dorpswinkel-tjes van vroeger. Door de coronamaatregelen is Zeeuws Weerzien tijdelijk niet beschikbaar in wachtkamers van huisartsen en fysiotherapeuten. De krant ligt wel in alle Zeeuwse bibliotheekvestigingen, musea, boekhandels, gemeentehuizen en verschillende lokale ondernemers. Gedeputeerde Harry van der Maas ontving donderdag het eerste exemplaar.

Negen besmettingen met coronavirus bij SVRZ Zwink in Tholen

Bij SVRZ Zwink in Tholen zijn vier cliënten en vijf medewerkers positief getest op corona. Dat heeft de zorgorganisatie gisteren gemeld

Luc Oggel
Harmen van der Werf
Tholen/Terneuzen

De locatie bestaat uit drie woningen voor mensen met dementie. In elke woning wonen zes à zeven cliënten. De besmettingen zijn vastgesteld in één van de woningen. De cliënten in de andere twee woningen worden nu ook getest. De woningen kunnen tijdelijk geen bezoek ontvangen en er wordt continu met handschoenen en mondklappers gewerkt.

Bezoek is de komende dagen nog niet mogelijk vanwege de maatregelen die getroffen worden voor een veilig bezoek. Daarna heeft de familie de mogelijkheid op bezoek te komen, maar er zullen verplicht beschermende middelen moeten worden gedragen

Veiligheidsregio

Landelijke in plaats van regionale coronamaatregelen zijn nodig. Dat bepleit Jan Lonink (foto), voorzitter van de Veiligheidsregio Zeeland (VRZ) en burgemeester van Terneuzen, in navolging van zijn Rotterdamse collega Aboutaleb.

Extra maatregelen per veiligheidsregio, zoals in de Randstad, scheppen te veel onduidelijkheid, stelt Lonink, en zijn niet goed voor het draagvlak. „Nederland is te klein om zulke verschillen te maken. Nederlanders zijn bovendien een reislustig volkje. Zeeland telt alleen al veertigduizend forenzen

die buiten de provincie werken. En dan zijn er nog de vele jongeren die buiten Zeeland studeren en in de weekenden naar huis komen.”

In zes veiligheidsregio's in de Randstad gelden sinds zondag, vanwege het oplopend aantal besmettingen, strengere regels voor

“**Nederland is te klein voor regionale verschillen in coronamaatregelen**

– Jan Lonink, burgemeester

horecazaken. Zij mogen om middernacht geen mensen meer toelaten en moeten om één uur dicht. Op de opmerking 'als zo'n maatregel in Zeeland wordt getroffen, zal dat niet in dank worden afgenomen' reageert Lonink: „We zitten hier niet om een populariteitsprijs te winnen, maar het virus onder controle te houden.” Zonder eenduidige, landelijke coronamaatregelen vreest hij dat een lockdown op de loer ligt zoals tussen half maart en half mei, met alle negatieve economische en maatschappelijke gevolgen.

Dwangsom

Naleving van de coronamaatregelen blijft dringend noodzakelijk, aldus Lonink, en als dat niet gebeurt, wordt opgetreden. Zo hangt één café in Middelburg een dwangsom boven het hoofd en een ander sluiting. Twee cafés in Terneuzen zijn in onderzoek, omdat er werd gefeest en regels niet werden opgevolgd.

Debat over vermeende belangenverstengeling De Bat in kwestie Zanddijk

Ernst Jan Rozendaal
Middelburg

Maandagavond houden Provinciale Staten een extra debat over de kwestie Zanddijk. Deze week werd duidelijk dat een vooronderzoek is gehouden naar vermeende belangenverstengeling van gedeputeerde Jo-Annes de Bat (CDA) bij dit dossier.

De Bat (foto) heeft eind vorig jaar aan zijn collega's gemeld dat een neef van hem woont bij het tracé dat de provincie heeft gekozen om de veiligheid en de doorstroming van de Zanddijk bij Yerseke te verbeteren. Die hebben toen geoordeeld dat dit voor De Bat

geen beletsel is om aan besprekingen over de Zanddijk mee te doen.

De afgelopen zomer bleek dat in Yerseke geruchten rond gaan dat de broer van gedeputeerde De Bat grond heeft bij een tracé dat de ondernemers het liefst willen. Daarom zou de provincie daar mordicus tegen zijn. Door summere mededelingen die het provinciebestuur over het familielid heeft gedaan, is enorme verwarring ontstaan.

De politieke partijen willen eerst een groot aantal feitelijke vragen beantwoord hebben, vóór ze over de kwestie debatteren, bleek gisteren tijdens de reguliere Statenvergadering.

DE STELLING

Weekend: Nederland moet weer lockdown

■ Reageer op pzc.nl

Gisteren:
Ik ben trots op
de Nieuwe Sluis

69%

Eens

31%

Oneens

354 reacties

Toos & Henk

Paul Kusters

LAADSTATIONS ELEKTRISCHE AUTO'S OVERBEZET

JO-ANNES DE BAT PROFIEL

Zondagskind heeft voor het eerst de wind tegen

Jo-Annes de Bat leek op koers te liggen voor een plekje in een volgend kabinet. De Zanddijk in Yerseke is wel een smetje op het blazoen van het zondagskind in de Zeeuwse politiek.

Ernst Jan Rozendaal

Yerseke

Als Jo-Annes de Bat in de buurt van Yerseke een steen in de lucht gooit, is de kans groot dat een familielid van hem met een gat in zijn hoofd naar de huisarts moet. Zoveel neven en nichten heeft hij daar wonen. Zeventig van moederskant, veertig van vaderskant, achterneven en -nichten niet meegerekend. Dus als je daar op een kaart vier mogelijke trajecten tekent van een nieuwe weg, raken die al snel één of meerdere van hun huizen, tuinen of bedrijven. Een politicus die betrokken is bij een besluit over zo'n weg, we hebben het hier over de Zanddijk tussen de A58 en Yerseke, moet in zo'n geval op zijn tellen passen. Provinciale Staten buigen zich nu over de vraag of De Bat dat voldoende heeft gedaan. Dat is een smet op het blazoen van een zondagskind in de

▲ Jo-Annes de Bat in gesprek met minister-president Mark Rutte, tijdens een werkbezoek aan Zeeland in 2019. FOTO MARCELLE DAVIDSE

Zeeuwse politiek. Want dat is hij, het is hem altijd voor de wind gegaan. Op zijn 40ste is hij al directeur geweest van de bestuurdersvereniging van het CDA in Den Haag, wethouder in Goes en inmiddels al vijf jaar gedeputeerde en plaatsvervangend commissaris van de koning in Zeeland. Na de vorige Kamerverkiezingen, drie jaar geleden, hebben mensen hem al getipt als mogelijke staatssecretaris. Een portefeuille als landbouw zou de boerenzoon uit Oostdijk passen als een handschoen.

Balkenende

De Bat kent Den Haag en Den Haag kent hem. Als piepjonge di-

recteur van de CDA-bestuurdersvereniging werkt hij in 2006 mee aan de verkiezingscampagne van de toenmalige partijleider en premier Jan Peter Balkenende. Dat gebeurt onder de vleugels van diens spindoctor Jack de Vries, die De Bat de fijne kneepjes bijbrengt van politieke strategie en het gebruik van (sociale) media. Nog steeds zijn weinig Zeeuwse politici actiever op platforms als Facebook en Twitter. Zelfs de hardnekkigste zanikers krijgen meestal persoonlijk antwoord van hem.

Het is ook De Bat die Balkenende eind 2015 binnenhaalt als voorzitter van een commissie die gaat verkennen hoe de Zeeuwse economie een impuls kan krijgen.

Net als de provinciale begroting staat die er op dat moment belaberd voor, onder meer door het faillissement van fosforfabriek Thermphos in Vlissingen-Oost

De Bat is een bemoeial, in de beste betekenis van dat woord

(het opruimen van het vervuilde complex slurpt tientallen miljoenen euro's op) en de megaverliezen die de kerncentrale Borssele boekt vanwege de lage stroom-

prijs. De Bat is dan net Kees van Beveren opgevolgd, de CDA-gedeputeerde die aftreedt vanwege de weinig transparante besluitvorming over de Sloeweg, ook zo'n hoofdpijndossier.

Hij is zelf de eerste om het te ontkennen, want hij hamert altijd op samenwerking, maar De Bat is de aanjager geweest van de vooruitgang die de laatste jaren is geboekt. Hij heeft de bezem gehaald door de provinciale begroting, het huishoudboekje ziet er weer goed uit. Hij is een sleutelfiguur bij onderhandelingen over de regiodeals en het compensatiepakket voor de marinierskazerne, waardoor Den Haag honderden miljoenen in de Zeeuwse economie pompt. Het legt hem geen windeieren. Landelijk verliest het CDA bij de Statenverkiezingen van 2019, maar in Zeeland wordt de partij veruit de grootste. Niemand betwist dat het de verdienste is van De Bat.

Kwetsbaar

De Bat is een bemoeial, in de beste betekenis van dat woord. Deels vloeit dat voort uit zijn portefeuille. Hij gaat over het geld en dus kan hij over elk onderwerp meepraten. In het Zanddijkdossier heeft zijn kracht hem kwetsbaar gemaakt. In een omgeving waarin je iedereen kent, moet je misschien iets terughoudender zijn. Nu lijkt zijn politieke Fingerspitzengefühl hem even in de steek te hebben gelaten. Na het Sloewegdebaatle is het provinciebestuur veel transparanter geworden, niet in het minst door De Bat, maar hier is mist blijven hangen. En al verbergt die mist niks, als je hem niet wegblaast, kun je erop wachten tot iemand het als een rookgordijn ziet, waarmee iets wordt verhuuld.

ONTDEK GISTEREN BEGRIJP VANDAAG

OKTOBER IS DE MAAND VAN DE GESCHIEDENIS

Bedienden uit de schaduw

Expo en rondleiding
1 t/m 31 oktober
en 4 oktober
Museum Veere

Exotische huisraad

Expo
1 t/m 31 oktober
Stadhuismuseum
Zierikzee

Simon Stevinmaand

Expo, lezing en Legomiddag
1 t/m 31 okt,
2 okt en 19 okt.
Museum
Het Bolwerk,
IJzendijke

Slavernijsporen

Stadswandeling
ledere zondag
in oktober
Zeeuws maritiem
muZEEum,
Vlissingen

Bekijk het programma op maandvandeschiedenis.nl

Financiële noodkreet vindt gehoor in het land

Zeeuwse gemeenten hebben met een financiële noodkreet landelijk gehoor gevonden bij andere gemeenten.

Harmen van der Werf
Sluis

De ledenvergadering van de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) nam gisteren een resolutie aan, ondertekend door burgemeester Marga Vermue van Sluis namens alle Zeeuwse gemeenten. Het VNG-bestuur wordt daarin opgeroepen zich hard te blijven maken voor het definitief terugdraaien van een schaalvergrotingskorting die het Rijk in 2015

invoerde, en voor een wezenlijke verhoging van het gemeentefonds door het Rijk. Het laatste kan de pijn verzachten, als een herverdeling van het gemeentefonds alsnog doorgaat. Over die herverdeling wordt nog gesproken in Den Haag. Hierbij zouden dunbevolkte gemeenten minder geld krijgen.

Zeeuwse gemeenten trokken eerder dit jaar in Den Haag aan de bel over hun financiële positie. Los van de dreigende, voor hen ongunstige herverdeling van het gemeentefonds gaven ze aan al 40 à 45 miljoen euro te kort te komen voor de uitvoering van hun taken, met name voor de zorg.

CvK Polman: 'Geen aanleiding voor vervolgonderzoek integriteit Jo-Annes de Bat'

Er is geen aanleiding voor een vervolgonderzoek naar de integriteit van gedeputeerde Jo-Annes de Bat. Dat heeft commissaris van de Koning Han Polman geconcludeerd aan het einde van een ingelaste vergadering van Provinciale Staten over de rol van De Bat in het dossier Zanddijk. Een ruime meerderheid van Provinciale Staten is het daarmee eens.

Al jaren gaan in de gemeente Reimerswaal verhalen dat een broer van de gedeputeerde in de buurt woont van een mogelijk tracé voor een nieuwe Zanddijk in Yerseke. Dit geschetste tracé - de zogenoemde 'rode variant' - gaat dwars door de polder. Het dagelijks provinciebestuur heeft inmiddels gekozen voor een andere variant die uitgaat van het verbeteren en verbreden van de huidige Zanddijk. Een goedkopere oplossing, waarvoor wel een aantal woningen langs de dijk moet wijken.

Twee ondernemers in de gemeente Reimerswaal en een advocaat uit Goes verwijten gedeputeerde De Bat belangenverstrengeling. Hij meldde volgens hen wel dat er een 'ver familielid' van hem in de buurt van één van de voorgestelde tracés woont, maar zweeg over zijn broer die daar ook woont. Tijdens de ingelaste vergadering werd donderdagavond een stortvloed van vragen gesteld over de gang van zaken.

Integer gehandeld

Een ruime meerderheid van de partijen in Provinciale Staten is het eens met de conclusie van de Commissaris van de Koning, dat gedeputeerde De Bat te goeder trouw heeft gehandeld en niet uit was op een voordeel voor zijn familie. Ze willen dan ook geen verder onderzoek naar het handelen van De Bat, en stellen zijn integriteit niet meer ter discussie. Wel waren er opmerkingen over 'onhandig optreden, overenthousiasme en impulsiviteit.'

Gedeputeerde De Bat zei in een verklaring dat hij zijn broer kaarten had gestuurd van vier mogelijke tracés rond de Zanddijk in Yerseke. Volgens zijn broer liepen deze niet over zijn grond. Achteraf gaat het volgens de gedeputeerde om een zijweg van het poldertracé, waar zijn broer wel grond in bezit heeft.

Lessen geleerd

Volgens de gedeputeerde moet hij leren van de gang van zaken. "Ik moet voortaan nergens meer alleen op af gaan, en altijd getuigen mee nemen", zegt hij. "Al kom ik voortaan naar een bruiloft bij jullie, ik neem een ambtenaar mee." Na afloop van de avond, die pas tegen enen was afgelopen, was De Bat "vooral moe", liet hij weten. "Ik ben vooral moe van een lange avond en van een paar dagen die ook wel nachtrust hebben gekost."

Als enige partij bleef Partij voor Zeeland bij zijn standpunt dat er een onafhankelijk onderzoek moet komen naar de kwestie. Het gaat de partij met name om een verklaring van advocaat Evert de Jonge uit Goes. Hij claimt dat hij commissaris van de Koning deze zomer op de hoogte heeft gebracht met het belang van de broer van De Bat in het gebied. Polman bestrijdt dat.

Juridische stappen

Forum voor Democratie was de grote aanjager voor een extra Statenvergadering over de integriteit van gedeputeerde Jo-Annes de Bat, maar sprak aan het einde van de vergadering ook zijn vertrouwen uit in de gedeputeerde. Na afloop van de vergadering hield Forum toch een slag om de arm:

DINSDAG 29 SEPTEMBER 2020, 23:52

DEEL DIT ARTIKEL:

Felle discussie in 'angstraad' Reimerswaal over uitstel Zanddijk

Een pleidooi om tijd te nemen om zo extra geld bijeen te zoeken voor de aanpak van de gevaarlijke Zanddijk in Yerseke heeft het niet gehaald in de gemeenteraad van Reimerswaal. Het levert rond middernacht felle discussies op, waarbij het woord 'angstraad' valt.

VVD en ChristenUnie pleiten er dinsdagavond voor dat signaal van uitstel vanuit de raad af te geven richting het provinciebestuur, die over de toekomst van de weg gaat.

Volgens de twee partijen is beter wat langer de tijd te nemen om te kijken of er toch nog geld kan komen via subsidies of het bedrijfsleven. Zodat er voldoende geld is voor een duurdere en volgens de twee partijen, betere aanpak van de weg, dan waar nu voor gekozen is.

'Ten halve gekeerd'

Er is een aantal alternatieven bedacht voor de huidige weg. Over de gekozen roze-zwarte, de goedkopere variant, is politiek tumult ontstaan. Zowel op regionaal als op lokaal niveau.

Volgens VVD en CU in Reimerswaal is de duurdere (de rode variant, recht door de polder) een veel veiliger oplossing dan het aanpakken van de bochtige Zanddijk waar de provincie nu voor kiest. "Uiteindelijk is het beter ten halve gekeerd dan ten hele gedwaald," stellen de partijen.

Ingrijpend

Volgens Andries Jumelet (CU) is de variant waar nu voor gekozen is, ook erg ingrijpend. Vijf huizen moeten worden onteigend en gesloopt. Jumelet verwacht langshepende procedures en dus vertragingen.

Verder verwacht hij grote zettingsverschillen na verbreding van de weg. Daardoor zijn extra onderhoudskosten te verwachten, stelt het raadslid.

In gesprek over de plannen met de Zanddijk in Yerseke. (dec 2019) (foto: Omroep Zeeland)

'Tevreden zijn met een Volvo'

Jumelet krijgt in de raad weinig bijval. Hans van Stel (PvdA) zegt dat de rode variant, de duurdere, gewoon niet haalbaar is. "Moet je als je een Mercedes niet kunt betalen, niet gewoon tevreden zijn met een Volvo?"

Verder is de PvdA bang dat Reimerswaal het nakijken heeft als er uitstel zou komen. "Dan komt de focus bijvoorbeeld op andere wegen als de Deltaweg te liggen."

'Angstraad'

Ook Daniël van Iwaarden van de SGP is bang voor vertraging. "We moeten blij zijn met de prioriteit die de provincie nu aan de weg geeft."

Daar wordt Andries Jumelet boos over. "We vallen onder de provincie Zeeland. We hebben hier gewoon recht op. We hebben hier te maken met een angstraad. Waar is de moed gebleven?"

'Goed werk van de provincie'

Wethouder Maarten Both is ook fel tegen de motie. "De provincie heeft goed werk verricht. Rijkswaterstaat wil ook niet meewerken aan de duurdere variant."

Met een ruime meerderheid (5 voor en 11 tegen) wordt de motie rond middernacht uiteindelijk verworpen.

De raad praat 9 oktober verder over de Zanddijk. De beslissing over welke aanpassingen er uiteindelijk komen aan de weg, is aan provinciale staten.

De discussie over weg naar Yerseke loopt al meer dan 10 jaar. De huidige Zanddijk is een smalle, kronkelige weg waar regelmatig ernstige verkeersongelukken plaatsvinden.

In een aantal gevallen kwamen er auto's naast de dijk terecht. Ook moeten fietsers en zware vrachtwagens van mosselbedrijven in Yerseke dezelfde kronkelige Zanddijk delen, wat gevaarlijke situaties oplevert.

Gemeentehuis Reimerswaal in Kruiningen (foto: Johan Gideonse)

Maandagavond vergaderde provinciale staten ook al over de Zanddijk en toen in het bijzonder over de positie die provinciebestuurder Jo-Annes de Bat in het dossier inneemt.

Twee ondernemers in de gemeente Reimerswaal en een advocaat uit Goes verwijten de gedeputeerde belangenverstrengeling.

Broer

De Bat meldde wel dat er een 'ver familielid' van hem in de buurt van één van de voorgestelde tracés woont, maar zweeg over zijn broer. De conclusie was maandagavond dat er geen aanleiding is voor een vervolgonderzoek naar de integriteit van De Bat.

Over de rol van gedeputeerde Jo-Annes de Bat was maandagavond een debat in Middelburg. (foto: Omroep Zeeland)

Waslijst aan vragen over integriteit gedeputeerde bij tracés Zanddijk

Jo-Annes de Bat ligt langdurig onder vuur

Voor gedeputeerde Jo-Annes de Bat (CDA) is de kou nog niet uit de lucht. Tijdens de ingelaste Statenvergadering over zijn vermeende belangenversterving in het dossier Zanddijk kwamen de politieke partijen met een waslijst aan vragen, veelal zeer gedetailleerd.

Ersnt Jan Rozendaal
Middelburg

Het was een debat zoals dat zelden in Zeeland wordt gehouden. Sinds de belastingaffaire begin jaren negentig is niet meer de integriteit van een provinciebestuurder in twijfel getrokken. Bij uitzondering begon de vergadering dan ook - na inleidend gesteggel of hij niet moest worden uitgesteld - met een persoonlijke verklaring van De Bat. Daarin zat alvast een mea culpa. „Ik weet graag van de hoed en de rand. Ik betreur het dan ook zeer dat ik de detailkaarten van de tracés voor de Zanddijk niet goed heb bekeken. Er is mist ontstaan en die moet opgehelderd.“

De Bat wordt er door de Reimerswaalse ondernemers Jaap Wiskerke en Adriaan Rijk en advocaat Evert de Jonge uit Goes van beschuldigd te hebben gezwegen over grond die zijn broer heeft bij het tracé dat de voorkeur heeft van de Ondernemersvereniging Reimerswaal. Hij zou het aanbod van Wiskerke om 250.000 euro mee te betalen aan dat duurste tracé en bij zijn mede-ondernemers te lobbyen voor meer geld hebben weggelachen. En door het aanbod niet door te brieven aan zijn collega Harry van der Maas (SGP), die ver-

► Gedeputeerde Jo-Annes de Bat.

▲ Het debat in de ingelaste Statenvergadering vond plaats in Studio A58. FOTO: JIMMIE KILTZMAN

antwoordelijk is voor de aanpak van de Zanddijk bij Yerseke, zou hij geprobeerd hebben het voorkeurs-tracé van de ondernemers, waar de provincie toch al niet warm voor liep, te frustreren.

Spreektijden

Er ontspan zich een debat dat alle kanten op ging, met tussentijdse stemmingen over het verloop en of spreektijden mochten worden overschreden vanwege het uitzonderlijke belang van het onderwerp. Er moet zo spoedig mogelijk volledige

Er is mist ontstaan en die moet opgehelderd

- Jo-Annes de Bat

helderheid komen, besongde Gerwi Tentmink (GroenLinks). Zorgvuldigheid gaat boven snelheid, vond François Babijn (Partij voor Zeeland). Bij elkaar kwamen de fracties met een waslijst aan vragen. We moeten niks doen met een geruchtencircus en mediaberichten, stelde Robert Koevoets (Partij Pro Zeeland). In het openbaar moeten man en paard worden genoemd, zei Hannie Kool (CDA). De meeste woordvoerders hielden hun oordeel voor zich, maar enkele partijen spraken zich uit. Ook dat ging alle kanten op. „Ik heb op geen enkele manier de indruk dat hier iets is gebeurd dat niet integer is“, zei Trees

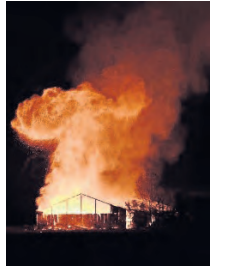

▲ Fred Walravens van Forum voor Democratie is een van de kritische vragenstellers in de Statenvergadering.

lanssens (Partij voor de Dieren). Daarentegen meende Fred Walravens (Forum voor Democratie) dat De Bat de schijn van belangenversterving niet had vermeden en dat hij zich had moeten onttrekken van de besluitvorming over de Zanddijk.

Bij het ter perse gaan van deze krant, was het debat nog in volle gang. Diverse partijen - 50 Plus, Forum en Pro Zeeland, PvZ - hinsten op het instellen van een nader onderzoek door een extern bureau. Kijk voor een verder verslag op pzc.nl

► Waslijst aan vragen over integriteit gedeputeerde bij tracés Zanddijk

Jo-Annes de Bat ligt langdurig onder vuur

Voor gedeputeerde Jo-Annes de Bat (CDA) is de kou nog niet uit de lucht. Tijdens de ingelaste Statenvergadering over zijn vermeende belangenversterving in het dossier Zanddijk kwamen de politieke partijen met een waslijst aan vragen, veelal zeer gedetailleerd.

Ersnt Jan Rozendaal
Middelburg

Het was een debat zoals dat zelden in Zeeland wordt gehouden. Sinds de belastingaffaire begin jaren negentig is niet meer de integriteit van een provinciebestuurder in twijfel getrokken. Bij uitzondering begon de vergadering dan ook - na inleidend gesteggel of hij niet moest worden uitgesteld - met een persoonlijke verklaring van De Bat. Daarin zat alvast een mea culpa. „Ik weet graag van de hoed en de rand. Ik betreur het dan ook zeer dat ik de detailkaarten van de tracés voor de Zanddijk niet goed heb bekeken. Er is mist ontstaan en die moet opgehelderd.”

De Bat wordt er door de Reimerswaalse ondernemers Jaap Wiskerke en Adriaan Rijk en advocaat Evert de Jonge uit Goes van beschuldigd te hebben gezwegen over grond die zijn broer heeft bij het tracé dat de voorkeur heeft van de Ondernemersvereniging Reimerswaal. Hij zou het aanbod van Wiskerke om 250.000 euro mee te betalen aan dat duurste tracé en bij zijn mede-ondernemers te lobbyen voor meer geld hebben weggelachen. En door het aanbod niet door te brieven aan zijn collega Harry van der Maas (SGP), die ver-

► Gedeputeerde Jo-Annes de Bat.

▲ Het debat in de ingelaste Statenvergadering vond plaats in Studio A58. FOTO'S DIRK-JAN GJELTEMA

antwoordelijk is voor de aanpak van de Zanddijk bij Yerseke, zou hij geprobeerd hebben het voorkeustracé van de ondernemers, waar de provincie toch al niet warm voor liep, te frustreren.

Spreektijden

Er ontspan zich een debat dat alle kanten op ging, met tussentijdse stemmingen over het verloop en of spreektijden mochten worden overschreden vanwege het uitzonderlijke belang van het onderwerp. Er moet zo spoedig mogelijk volledige

“
Er is mist ontstaan en die moet opgehelderd

– Jo-Annes de Bat

helderheid komen, betoogde Gerwi Temmink (GroenLinks). Zorgvuldigheid gaat boven snelheid, vond François Babijn (Partij voor Zeeland). Bij elkaar kwamen de fracties met een waslijst aan vragen. We moeten niks doen met een geruchtencircus en mediaberichten, stelde Robert Koevoets (Partij Pro Zeeland). In het openbaar moeten man en paard worden genoemd, zei Hannie Kool (CDA). De meeste woordvoerders hielden hun oordeel voor zich, maar enkele partijen spraken zich uit. Ook dat ging alle kanten op. „Ik heb op geen enkele manier de indruk dat hier iets is gebeurd dat niet integer is”, zei Trees

▲ Fred Walravens van Forum voor Democratie is een van de kritische vragenstellers in de Statenvergadering.

Janssens (Partij voor de Dieren). Daarentegen meende Fred Walravens (Forum voor Democratie) dat De Bat de schijn van belangenversterving niet had vermeden en dat hij zich had moeten onttrekken van de besluitvorming over de Zanddijk.

Bij het ter perse gaan van deze krant, was het debat nog in volle gang. Diverse partijen - 50 Plus, Forum en Pro Zeeland, PvZ - hintten op het instellen van een nader onderzoek door een extern bureau. **Kijk voor een verder verslag op pzc.nl**

Reimerswaal blijft bij brede Zanddijk

Als het geld aan de bomen zou groeien had de gemeenteraad van Reimerswaal het wel geweten. Dan was er nog vandaag een eensgezind briefje naar gedeputeerde Harry van der Maas gestuurd met het vriendelijke, doch dringende verzoek om het rode poldertracé tussen de A58 en Yerseke aan te leggen.

Joeri Wisse

Yerseke

De realiteit is anders. Op het Abdij in Middelburg staat geen geldboom en een grote meerderheid van de gemeenteraad gelooft ook niet dat de ontbrekende miljoenen voor haar gedroomde weg ergens anders gevonden worden.

Dus blijft Reimerswaal bij het advies om de Zanddijk te verbreden, in combinatie met een extra ontsluiting naar bedrijventerrein Olzendorpolder.

Met de pet

Het waren de ChristenUnie en de VVD die dinsdagavond probeerden via een motie de provincie om uitstel te vragen. Die extra tijd kan gebruikt worden om nog eens met de pet langs te gaan. Bij de bedrijven die zo vurig pleiten voor het rode poldertracé, maar ook bij het Rijk en zelfs de Europese Unie. „Beter ten halve gekeerd, dan ten hele gedwaald”, vatte mede-indiener Andries Jumelet (CU) het doel samen.

„Kinderen die vragen, worden

overgeslagen”, klonk de repliek van Hans van Stel (PvdA) even later. Hij verwoorde de zorg dat

Kinderen die vragen, worden overgeslagen

– Hans van Stel, PvdA

wanneer Reimerswaal blijft aandringen op een onhaalbaar tracé, de provincie het project op de lange baan schuift en de miljoenen in de Deltaweg stopt.

Daniël van Iwaarden (SGP) vond het een lastige afweging. Zijn fractie is net als alle andere

partijen in de raad 'diep in het hart' voor het poldertracé. „Maar we zijn bang dat afstel voor enorme vertraging zorgt, terwijl de vraag is of het het geld er ooit komt.”

Provincie

Ook het CDA steunde de motie niet. Olaf Buteijn vond het niet juist om de provincie op te dragen miljoenen extra te zoeken, terwijl Reimerswaal zelf niet dieper in de buidel wij tasten. Leefbaar Reimerswaal vond dat de bal bij de provincie ligt.

Ook wethouder Maarten Both (SGP, verkeer) waarschuwde de gemeenteraad niet een te grote broek aan te trekken. „We zijn niet in de positie om dat te doen.” Hij

stoorde zich aan de suggestie dat er niet goed zou zijn nagedacht over het plan om de dijk te verbreden. Bovendien benadrukte hij dat Rijkswaterstaat niet eens wenst mee te werken aan de aanleg van nieuwe op- en afritten voor een poldertracé.

Grimmige sfeer

Toen steeds meer bleek dat CU en VVD alleen stonden, sloeg de sfeer om. Thea Laban (VVD) wekte irritatie op met verwijten aan gedeputeerde Van der Maas en kwalificaties over het denkvermogen van haar tegenstanders.

Jumelet verweet hen niet te luisteren naar zijn argumenten. „Dit is een angstaard. Waar is de moed, waar is de lef gebleven?”

Commentaar

Sluit de rijen rond De Bat

Provinciale Staten hebben gedeputeerde Jo-Annes de Bat een avond lang doorgezaagd. Dat was nodig na verwikkelingen in de kwestie Zanddijk. In die discussie over een betere bereikbaarheid van de Yerseke bedrijventerreinen lette De Bat even niet goed op. Hij meldde netjes de betrokkenheid van een neef, maar hij had niet in de gaten dat één van de mogelijke tracés ook gevolgen heeft voor de grond van een broer. Kan gebeuren. Maar het leek op een mogelijke belangenverstrengeling. Dus moest de onderste steen boven.

Op het belangrijkste politieke toneel in Zeeland gaat het gelukkig niet vaak over integriteitskwesties. Want hoe je daar ook over praat, het is bijna niet te voorkomen dat er een negatieve indruk blijft hangen. Daarom is het bij een uitkomst als deze - niets aan de hand - wenselijk dat alle partijen ruiterlijk beamen dat er geen probleem is. Dus iedereen terug in zijn waarde en over tot de orde van de dag. Forum voor Democratie en Partij voor Zeeland blijken er niet toe in staat. Die zijn nog niet helemaal tevreden over de antwoorden op hun vragen. Dat is heel jammer.

Dat de gedeputeerde het vuur na aan de schenen wordt gelegd, is prima. Hij heeft het verdiend. Maar na de uitgebreide en geloofwaardige uiteenzettingen van De Bat en zijn medebestuurders moeten ook deze twee partijen blij zijn dat er niets mis is in GS. Dan moet je zonder voorbehoud de rijen sluiten rond de gedeputeerde met wie je even moeite hebt gehad.

Als alles in orde blijkt te zijn, laat je iedereen in zijn waarde en ga je over tot de orde van de dag

Online hulp maakt mantelzorgers vitaler

Bellen, beeldbellen, hangouts, chatten, video; net als iedereen hebben ook dementerenden en hun mantelzorgers tijdens de coronacrisis hun toevlucht moeten nemen tot digitale instrumenten. En wat bleek? Ze werden er allemaal beter van.

Ernst Jan Rozendaal
Middelburg

Vandaar dat Stichting Zeeuwse Zorgschakels het project Digitaal Zeeland heeft opgezet. Naar aanleiding van de ervaringen tijdens de lockdown staat in het projectplan: 'Deze inzet smaakt naar voortzetting.' Op Walcheren begint een proef, waarbij 50 cliënten van zorgverzekeraar CZ worden ondersteund met digitale hulpmiddelen. In Zeeuws-Vlaanderen en de Oosterschelderegio worden mantelzor-

gers ontlast door online hulp.

De provincie investeert 20.000 euro in beide initiatieven. „Dit past heel erg bij de zorg die je wilt verlenen aan mensen die ouder worden”, legt gedeputeerde Harry van der Maas (SGP) uit. „De ideale ma-

De coronatijd heeft geleerd dat we kunnen helpen met digitale instrumenten

– Gedeputeerde Van der Maas

nier om langer thuis te wonen is als je je naasten en dierbaren om je heen hebt. De coronatijd heeft geleerd dat we dementerenden en mantelzorgers kunnen helpen met digitale instrumenten.”

ALMANAK

Tip? redactie@pzc.nl

Puberpraat

De vier Terneuzense tieners zagen elkaar maandenlang hoofdzakelijk via beeldschermjes. Dolblij waren ze dat ze weer écht naar school mochten. Eindelijk weer lekker grappen en grollen in de pauzes én eindelijk weer ruimte om het ook eens over serieuze dingen te hebben.

Zo ook vorige week. „Ik wil later best kinderen”, riep de eerste dertienjarige. „Ik ook wel”, zei de tweede. „Ik wil er drie”, mengde de derde zich in het gesprek. De vierde was er nog niet zo zeker van. „Er zal toch eerst iemand moeten zijn die mij heel graag wil.”

TERNEUZEN

Jan Lonink sluit drugspanden in Terneuzen en Axel

In de gemeente Terneuzen zijn op last van burgemeester Jan Lonink twee drugspanden gesloten, één in Axel en één in Terneuzen.

Het gaat in beide gevallen om woningen. In Axel betreft het een huis aan de Weststraat waarin in april een hennepkwekerij met 611 planten is ontdekt. Dat pand moet drie maanden dicht.

In Terneuzen gaat het om een woning aan de Van Cantfortstraat die zes maanden gesloten moet blijven. Er is eind mei 784 gram speed gevonden. In de woning in Terneuzen is eerder drugs aangetroffen.

NIEUWDORP

Vrachtwagen en twee auto's botsen

Bij een botsing tussen twee auto's en een vrachtwagen is gistermiddag bij Nieuwdorp flink wat schade ontstaan.

De aanrijding vond rond 15.45 uur plaats op de Frankrijkweg tussen het viaduct van de N254 en restaurant Landlust. Zowel de politie als de brandweer en de ambulance werden ingezet. Een persoon raakte licht gewond, vervoer naar het ziekenhuis bleek niet nodig. De andere betrokkenen bleven ongedeerd.

Middelburg

Waterschap werkt mee aan proef met bioplastic

Waterschap Scheldestromen participeert in het plan om in Dordrecht een proeffabriek te bouwen voor de productie van PHBV, een volledig afbreekbaar en duurzaam bioplastic. PHBV wordt gemaakt uit organische afvalstromen zoals zuiveringsslib, industrieel afvalwater en voedselresten. Bij het project zijn vijf waterschappen, kenniscentrum STOWA, technologiebedrijf Paques en duurzaam afval- en energiebedrijf HVC betrokken.

SINTVIERING SCHOLEN MAKEN EEN

'Piet als figuur

verdwijnt straks'

Zwarte Piet verdwijnt tijdens de sintvieringen van zeker zestig basisscholen op de Bevelanden en

Walcheren. Vier scholenkoepels –

Albero, Omnis, Archipel en Onze Wijs – hebben besloten dat Sinterklaas dit

jaar alleen nog vergezeld wordt door

pieten met andere kleuren. De

scholen van Archipel en Albero

schaffen op termijn zelfs de hele

figuur 'piet' af.

Complimenten en

Albero maakte maandag als eerste grote Zeeuwse scholenkoepel bekend te stoppen met Zwarte Piet. Het nieuws zorgde voor veel reacties.

„Zoals verwacht zijn de reacties heel wisselend”, zegt Albero-bestuurder Ad Vis. „Van complimenten als 'wat goed dat jullie dit doen' en 'een goed statement' tot

ook heel negatief. Maar niet zo negatief als op internet. Kijk maar naar de reacties op het PZC-artikel op Facebook. Daar gaan de mensen, in de betrekkelijke anonimiteit, nog wat meer los.”

En inderdaad, op Facebook regent het vooral negatieve reacties. De meesten vinden dat hen een eeuwenoude traditie wordt afge-

VRIJGELEIT GEDEPUTEERDE HEEFT ZIJN LESJE GELEERD

De Bat: 'Ik moet nog alerter zijn'

Integer maar wel onhandig. Dat was na een marathondebat het oordeel over provinciebestuurder Jo-Annes de Bat (CDA). „Zo aangepakt en beschuldigd worden, dat wil ik niet nog eens meemaken.”

Ernst Jan Rozendaal

Middelburg

Hij zou de nieuwe weg die de ondernemers van Reimerswaal zo graag willen als vervanging van de Zanddijk bij Yerseke bewust blokkeren omdat zijn broer grond in de buurt heeft. Tot na middernacht debatteerden de Staten maandagavond over de integriteit van De Bat. Het dagelijks provinciebestuur wist alle geruchten overtuigend te ontzenuwen. Voor de CDA-gedeputeerde eindigde gisteren een hectische week.

Heeft u een beetje geslapen vannacht?

„Nou, kort. Het was 2 uur voordat ik thuis was en om 10 over 7 waren de kinderen weer wakker.”

Had u rekening gehouden met een marathondebat?

„Ja, we wisten wel dat het laat zou kunnen worden. We hebben nu eenmaal vijftien fracties in Provinciale Staten, dus als iedereen zijn spreektijd gebruikt, wordt het laat. Dus ik had al gezegd: het wordt na twaalfen.”

Voelt u zich van alle blaam gezuiverd?

„Het was in ieder geval mogelijk toelichting te geven op alle ge-

▲ Gedeputeerde Jo-Annes de Bat (CDA) maandagavond, tijdens het marathondebat over zijn integriteit. FOTO DIRK-JAN GJELTEMA

ruchten. Ik heb alle vragen die gesteld werden kunnen beantwoorden.”

Welke lessen hebt u geleerd?

„Dat je niet zomaar een gesprek over een dossier kan voeren met een betrokken ondernemer en denken dat het informeel is (De Bat werd onverwacht geconfronteerd met een aanbod mee te beta-

Ik heb natuurlijk een bepaalde stijl. Dat is niet 1, 2, 3 te veranderen

—Jo-Annes de Bat, gedeputeerde

len aan een ander tracé dan de provincie wil, red). Bij zo'n gesprek moet je iemand meenemen. En als je weet dat er in de buurt van de Zanddijk gronden van familie liggen en je denkt dat je alles in beeld hebt, dan moet die dubbeldubbelcheck alsnog gebeuren. Ik moet nog alerter zijn.”

Wordt u er een andere bestuurder van? Voorzichtiger of wantrouwend?

„Ik heb natuurlijk een bepaalde stijl. Dat is niet 1, 2, 3 te veranderen. Ik hoop eigenlijk dat ik grotendeels door kan gaan met de manier waarop ik Zeeland samen met mijn collega's wil besturen. Maar ik moet iets met die alertheid en de lessen die ik heb ge-

leerd. Ik heb gelukkig zaken kunnen uitleggen en de conclusie was dat aan mijn integriteit niet wordt getwijfeld. Maar zo aangepakt en beschuldigd worden, dat wil ik niet nog een keer.”

Was dit uw minst leuke debat ooit?

„Absoluut. Want het ging om mijn integriteit, die werd in twijfel getrokken met allerlei geruchten en statements. Die waren wel te weerleggen, maar het ging ook om mijn familie. Dat maakt het lastiger, want die kunnen zich niet verweren. Het ging om mijn integriteit en de integriteit van mijn familie, terwijl we oprecht hebben gehandeld.”

Is er nu een streep onder gezet?

„Dat weet ik niet. Het is de eerste keer dat ik dit meemaak. Hoe je daarmee omgaat, moet ik nu ook gaan leren en ervaren. Zomaar een streep eronder zetten, gaat niet. Waar ik kom, hebben mensen het erover. Ik heb onnoemelijk veel berichtjes gekregen, dus het zal toch nog vaak aangehaald worden. Ik hoop dat het in bestuurlijke zin klaar is. We moeten door met andere dossiers, ook het dossier Zanddijk, en dat moet over de inhoud gaan en niet meer over alles eromheen.”

Hoe ging u naar het werk vanochtend, met tegenzin of opluchting?

„Beide eigenlijk niet. Het was weer vroeg dag, omdat de kinderen weer naar school moeten. En het was fijn om ze te zien, want die maken misschien toch ergens wel wat mee. Daarna is het gewoon goed, zo zit ik ook wel in elkaar, dan begint weer een volgende werkdag. We moesten vandaag de begroting behandelen en de najaarsnota. Dat klinkt vrij nuchter misschien, maar dat was wel aan de orde. Het was fijn om met de collega's nog even terug te kunnen blikken op gisteren en daarover na te praten. De voorbereiding heb je met zijn allen gedaan, dan is het ook goed samen even terug te kijken. We hebben wel met elkaar die lessen getrokken en die moeten we ook gaan uitvoeren.”

Al een momentje ontspanning gehad?

„Ik ben er de afgelopen dagen steeds mee bezig geweest. Je ligt er ook wel wakker van af en toe. Dus het is lekker om vanavond even een rondje te gaan hardlopen. En tijd te maken voor de kinderen.”

Kijk op de site bij /video
Gedeputeerde De Bat:
‘Dit geen tweede keer’

Verdachte straatroof: 'Ze liegen'

Ad Roos

Middelburg

De 22-jarige W. L. uit Wernhout herhaalde het diverse keren: „Ze liegen dat ze barsten. Het is één grote leugen.” L. moest zich gisteren voor de Middelburgse rechtbank verantwoorden omdat hij op 26 en 27 februari drie jochies van 13 en iets ouder in Nieuwerkerk en Oosterland van hun gsm had beroofd. L. had ze met een pistool bedreigd, ze moesten op de grond liggen en hun mobieltjes afgeven. Dat hadden ze tenminste verklaard. Tegen L. is een jaar gevangenisstraf geëist.

L. hield de rechtbank gisteren de 'enige echte lezing' voor. De drie wilden wiet kopen. Via snapchat waren ze met W. in contact geko-

men en die 26ste februari zou de deal plaatsvinden. De wiet - Moonrock - die W. bij zich had was aan de prijs: 50 euro voor een grammetje. Alleen hadden de jongens geen geld en dus opperden ze het dan maar met hun gsm te 'betalen'. Als onderpand. De mobieltjes zouden ze dan bij de verzekering claimen om zo weer geld op te strijken voor de wiet. Een dag later gebeurde hetzelfde met hun

Tegen W. L. is een jaar cel geëist voor het beroven van drie jongens van hun mobieltjes

riendje uit Oosterland. Hij had een vrijwel zelfde verhaal als zijn voorgangers. Waarom de drie gelogen zouden hebben, wilde de rechtbank weten. „Geen idee. Ik denk dat ze thuis niet blij waren dat ze geen mobieltjes meer hadden en dat ze dat verhaal dan maar hebben verzonnen”, opperde L.

Twee dagen na de vermeende straatroof deden de jongens aangifte. „Als ik dertien was, zou ik direct naar de politie zijn gerend en geen twee dagen later”, zei L.'s advocaat Joost Grootjans. Verder had hij de nodige twijfels over het waarheidsgehalte van hun verklaringen, die bij de politie beduidend anders waren dan later bij de rechter-commissaris. L. zou dan ook moeten worden vrijgesproken. **Uitspraak 13 oktober**

99 cent

NU IN DE WINKEL

kerken ooit weer vol?

◀ In de Nederlandse hervormde kerk in Kapelle zitten de bezoekers ruim van elkaar gescheiden tijdens de dienst.

FOTO JOHAN VAN DER HEIJDEN

MAXIMAAL 100

Uitzondering voor kerkdienst

Kerken houden voornamelijk een uitzonderingspositie als het gaat om de regel dat maximaal 30 personen bijeen mogen komen in een binnenruimte. Bij kerkdiensten blijven maximaal 100 bezoekers welkom, ook na de maandagavond door premier Rutte afgekondigde verscherpte maatregelen. Wel is er door de Werkgroep Zingen in de Kerk een dringende oproep gedaan om af te zien van gemeentezang. Voorgesteld alternatief is een maximum van vijf zangers die elk op tenminste vijf meter afstand van de overige kerkgangers staan. De kerkenraden zijn eindverantwoordelijk voor de keuzes. In regio's waar sprake is van risico 1 (waakzaam) blijft onder strikte voorwaarden wel gemeentezang mogelijk. Bij andere bijeenkomsten dan kerkdiensten geldt ook de eis dat er niet meer dan 30 personen tegelijk binnen mogen zijn. Gesprekskringen, Bijbelkringen en vergaderingen thuis met meer dan vier personen zijn tijdelijk niet mogelijk.

dat het katholieke kerkbezoek op Zuid-Beveland teleurstellend laag blijft, ook nu de deuren weer open zijn. „We missen 40 tot 50 procent van onze parochianen.” Vanaf 1 juli mogen er maximaal 100 mensen tegelijk in de kerk aanwezig zijn. „Maar die aantallen halen we nergens meer. Al was er na de vakantieperiode even sprake van een opleving.” Gielens noemt het een moeilijke tijd, hoewel premier Rutte maandagavond geen nieuwe beperkingen voor het maximale aantal

toegestane kerkgangers oplegde. „Het ziet er allemaal niet dienstwaardig uit.” Het bestuurslid uit 's-Heerenhoek noemt de gelaatschermen voor de pastoor of pastoraal medewerker als voorbeeld. „Alsof je bij de tandarts zit.” Het aanreiken van de hostie met een pincet, ook daar wordt niemand vrolijk van. „En zingen mag niet. Een stille mis doet afbreuk aan het geloofsgevoel.” Niet elke kerk is bovendien geschikt om voldoende ruimte te bieden aan een koor. „In

Ovezande lukt dat bijvoorbeeld niet.” Positieve uitzonderingen zijn er ook, zoals de zaterdagavond gehouden dienst in 's-Heerenhoek, met cantor en koor. „Er waren ruim 60 man binnen.” Uit voorzorg is er in de Pater Damiaanparochie na corona geen communie of vormsel meer gevierd. „Ook dat zorgt voor een verschraling.” Wat Gielens ook merkt is onwennigheid. „Parochianen blijven soms weg omdat ze niet meer weten hoe je naar de kerk moet gaan. Ze schrikken terug van

alle regels en denken dat je van tevoren moet reserveren.”

Noodgedwongen wordt de viering van de patroonheilige Damiaan op Zuid-Beveland binnenkort verdeeld over twee kerken en drie diensten, op zaterdagavond 10 oktober in Lewedorp en op zondag 11 oktober in Goes. Gielens betreurt de gang van zaken. „Die viering is bij uitstek het moment om als parochianen samen te zijn.” Voor Allerzielen op 2 november geldt hetzelfde scenario, met diensten in

Heinkenszand en 's-Heerenhoek. „En dan moet kerst nog komen.” Ook in de Pater Damiaanparochie is internet tot nader order het best denkbare alternatief. „De behoefte is groot, zeker met hoogtijdagen.”

Reimerswaal blijft bij brede Zanddijk

Als het geld aan de bomen zou groeien had de gemeenteraad van Reimerswaal het wel geweten. Dan was er nog vandaag een eensgezind briefje naar gedeputeerde Harry van der Maas gestuurd met het vriendelijke, doch dringende verzoek om het rode poldertracé tussen de A58 en Yerseke aan te leggen.

Joeri Wisse
Yerseke

De realiteit is anders. Op het Abdij in Middelburg staat geen geldboom en een grote meerderheid van de gemeenteraad gelooft ook niet dat de ontbrekende miljoenen voor haar gedroomde weg ergens anders gevonden worden.

Dus blijft Reimerswaal bij het advies om de Zanddijk te verbreden, in combinatie met een extra ontsluiting naar bedrijventerrein Olzende polder.

Met de pet

Het waren de ChristenUnie en de VVD die dinsdagavond probeerden via een motie de provincie om uitstel te vragen. Die extra tijd kan gebruikt worden om nog eens met de pet langs te gaan. Bij de bedrijven die zo vurig pleiten voor het rode poldertracé, maar ook bij het Rijk en zelfs de Europese Unie. „Beter ten halve gekeerd, dan ten hele gedwaald”, vatte mede-indiener Andries Jumelet (CU) het doel samen.

„Kinderen die vragen, worden

overgeslagen”, klonk de repliek van Hans van Stel (PvdA) even later. Hij verwoorde de zorg dat

“**Kinderen die vragen, worden overgeslagen**

– Hans van Stel, PvdA

wanneer Reimerswaal blijft aandringen op een onhaalbaar tracé, de provincie het project op de lange baan schuift en de miljoenen in de Deltaweg stopt.

Daniël van Iwaarden (SGP) vond het een lastige afweging. Zijn fractie is net als alle andere

partijen in de raad ‘diep in het hart’ voor het poldertracé. „Maar we zijn bang dat afstel voor enorme vertraging zorgt, terwijl de vraag is of het geld er ooit komt.”

Provincie

Ook het CDA steunde de motie niet. Olaf Buteijn vond het niet juist om de provincie op te dragen miljoenen extra te zoeken, terwijl Reimerswaal zelf niet dieper in de buidel wil tasten. Leefbaar Reimerswaal vond dat de bal bij de provincie ligt.

Ook wethouder Maarten Both (SGP, verkeer) waarschuwde de gemeenteraad niet een te grote broek aan te trekken. „We zijn niet in de positie om dat te doen.” Hij

stoorde zich aan de suggestie dat er niet goed zou zijn nagedacht over het plan om de dijk te verbreden. Bovendien benadrukte hij dat Rijkswaterstaat niet eens wenst mee te werken aan de aanleg van nieuwe op- en afritten voor een poldertracé.

Grimmige sfeer

Toen steeds meer bleek dat CU en VVD alleen stonden, sloeg de sfeer om. Thea Laban (VVD) wekte irritatie op met verwijten aan gedeputeerde Van der Maas en kwalificaties over het denkvermogen van haar tegenstanders.

Jumelet verweet hen niet te luisteren naar zijn argumenten. „Dit is een angstraad. Waar is de moed, waar is de lef gebleven?”

GO

WIM HOFMAN

De wereld van Wim Hofman, schrijver/illustrator

Uit de Zeeuwse Almanak

Horoscoop

De horoscoop voor oktober 2020 voorziet, na enkele onrustige en moeilijke tijden, een periode van opluchting waarin ook plaats is voor humor en waarin we volop kunnen terugkeren naar de oude toestand van stabiliteit en routine; alles wordt weer zoals het vroeger was: de aarde is weer plat en Amerika is niet ontdekt, de Bijbel heeft toch gelijk. Ervaringen uit vorige levens komen ruimschoots terug, waardoor ons ego ruimschoots groeit. Aan het eind van de maand wordt de klok verzet. Op de 31ste moeten de nachttuiniers rekening houden met volle maan. Op 16 oktober hebben we nieuwe maan.

Kinderhoroscoop

Kinderen die geboren zijn onder het sterrenbeeld Weegschaal zijn deze maand uitzonderlijk beleefd, vriendelijk en evenwichtig. Daardoor zijn ze zeer geliefd bij hun leraren op school. Ze behalen daarom zeer goede resultaten en al maken ze bijvoorbeeld een waardeloze tekening, ze worden toch geprezen voor hun inzet en hun ongebreidelde, conceptuele fantasie. Ze mogen dikwijls nablijven en voor thee zorgen met suiker en de kleurkrijtjes

en viltstiften op kleur sorteren. Later zullen zij gemakkelijk hun weg vinden in de tussenhandel of als politicus van een of andere middenpartij.

Werkzaamheden in de tuin

Het oogsten van mais, het verspreiden van allerlei soorten van mest, het strooien van kalk op zure grond. Rond de twintigste: het uittrekken van bieten, rapen en wortelen. De wortelen schoonmaken en in de kelder opslaan. Witte kool oogsten met het oog op maken van zuurkool. Het je zeer wild en heftig uitleven op zuurkool kan een belevenis zijn. Gebruik pekewater geprepareerd met Zeeuws zeezout. Gooi met een knuppel (tamme) kastanjes uit de boom. Raap voorzichtig de kastanjes op. Open de stekelige vruchten met beide (geschoeide) voeten. Pof de kastanjes, verwerk ze in gerechten of vermaal ze.

Natuurleven

Het plukken van paddenstoelen wordt afgeraden. Zeeland kent weinig bossen en de toeristen die de afgelopen tijd Zeeland bezochten, hebben alles al afgestruind. October is in beginsel de tijd van eek-

hoortjesbrood, de oesterzwam, wiens steel niet geschikt is voor consumptie, de parasolzwam (licht nootachtig met een zoet, honingachtig accent), weidechampignons, hanekam, en na een bosbrandje, de morilje. Eenden vliegen over. Vlucht van de laatste vlinders. Volop spinnen. Vogels eten de nog resterende bessen op. Aan

het strand: de blauwe Zeepaddenstoel, een grote bolle blauwe kwal die niet steekt, maar toch niet echt eetbaar is.

Spreek van de maand

Het is beter te zwijgen over wat men niet weet dan te spreken over wat men allang weet.

BRIEVEN

U kunt uw brief (maximaal 150 woorden) richten aan: lezersredacteur@pzc.nl of per post aan Lezersredacteur PZC Edisonweg 37e 4382 NV Vlissingen 08801-30210

Westerscheldetunnel

Vanaf dag één sinds de ingebruikneming van de tunnel, overtrof het aantal passages de prognose (24 september). De tolheffing is dus als onvermijdelijk ingecalculeerd door de gebruikers en als zodanig kennelijk geaccepteerd. Terrecht hebben de 'afgesneden' Zeeuws-Vlaamse inwoners en bedrijven zich altijd sterk gemaakt voor een essentiële korting of een vrijstelling.

Deze weeffout kan alsnog hersteld worden; voor zo'n aparte gebruikerscategorie is vast een slimme digitale oplossing voorhanden. Een haalbare oplossing, die het verzet wegneemt en de langetermijneexploitatie van de tunnel (goeddeels) intact laat. In tegenstelling tot schijnoplossingen of tot de roep om totale toelafschaffing. Zonder de toelopbrengsten was de tunnel er nooit geweest.

J. Vos, Goes

Vluchtelingen

Geen migranten opnemen? Dan hun vertrek regelen (24 september). Zou het niet goedkoper zijn voor het migratiebeleid om de landen van migratieafkomst economisch op de been te brengen. Dan heb je er veel minder.

Voor Syrië geldt dan wel, dat deze

methode dweilen met de kraan open is. Want de oorlog daar wordt gesteund door een grootmacht. Geldt wellicht ook voor landen met stammenoorlogen of religieuze oorlogen, die niet gesteund worden door een grootmacht. Misschien ben ik verkeerd, maar ik vind deze oplossing toch wel een reden voor een vergadering.

M. Uitterhoeve, Goes

Zanddijk

Meneer De Bat, hoe wereldvreemd moet je zijn om te denken dat uw kiezers u geloven inzake de 'besluitvorming' rond het probleem toegang tot Yerseke (25 september). Roepen dat men integer is, is nog iets anders dan ernaar handelen en dus niet deelnemen aan de besluitvorming over dit onderwerp. In het kader van belangenverstrengeling is het irrelevant of het een neef, broer of 110 familieleden betreft. Jammer dat de andere Statenleden de heer De Bat hier niet op hebben gewezen? Beter op hun hoofd misschien?

Het toch al zo wankele vertrouwen in onze Zeeuwse politici na het marinierskazernedebacle wordt door uw houding nog verder geschaad. Het Yerseke bedrijfsleven wil het rode poldertracé. Niemand wil een verbreding van de Zanddijk. Denk eens na meneer De Bat!

Arie en Leuntje van Driel, Yerseke

Ellemeet

Met stijgende verbazing en verontrusting namen wij kennis van het bericht over het niet opnemen van mensen met een (autistische) aandoening in Ellemeet (18 sep-

▲ Kerncentrale Borssele. FOTO LEX DE MEESTER

tember). We hadden niet verwacht dat er in ons dorp zó negatief wordt gedacht over mensen met een handicap zonder hen te kennen.

Het zou ons sieren wanneer we hen in ons midden ontvangen en een bezoekje brengen om elkaar te leren kennen en waarderen. Nu overheerst de angst voor het onbekende in plaats van mogelijkheden zien. Het hele dorp kan er toch wel voor zorgen dat deze mensen zich geaccepteerd voelen? Wat als wij zo waren als zij? Als wij afgewezen zouden worden om iets waaraan we zelf ook niets kunnen doen? Er moet toch een plek in onze samenleving zijn voor hen? En daarom zijn wij ook verontrusting: gunnen wij alleen zij die ons aantstaan en/of letterlijk 'in ons straatje passen', een plek bij ons?

Rinus en Liesbeth Struik, Ellemeet

Ellemeet 2

21 jaar woonden we in het buitengebied van Ellemeet en sinds kort in de bebouwde kom. Ons viel de vriendelijkheid van bewoners op. Altijd zwaait er iemand, alsof dit een gedragscode is.

Verbaasd waren we over de enquête over het gevoel van onveiligheid. Het zou gaan over de groep mensen die in Ellemeet woont onder toezicht van de stichting 'Nireas'. Een dorp, in al zijn verscheidenheid, in een prachtige omgeving, gun je elk mens. Wie zou daar niet willen wonen? In iedere samenleving zijn verschillen van inzicht, verschillende meningen, verschillende zorgvragen. De kunst is om deze te respecteren en te leren begrijpen.

Wat nu wordt gesuggereerd, is zo in tegenspraak met wat de meeste mensen in Ellemeet ervaren. We

moeten positief en met elkaar in een diverse samenstelling leven en elkaar waarderen. Uitsluiten van mensen, die alle recht hebben om in Ellemeet te wonen, mag nooit aan de orde zijn (18 september).

Freek en Trudi Zuidmeer, Ellemeet

Kernenergie

'Kernenergie is nodig om klimaatdoelen te halen (23 september) en een renaissance van kernenergie is mogelijk, maar niet gemakkelijk (24 september).' Eigenlijk leek deze mogelijkheid van energiewinning allang door milieubewegingen als afgedaan beschouwd. Politici en academici zijn tot de conclusie gekomen dat wind- en zonne-energie niet voldoende zijn om de klimaatdoelstellingen voor 2050 te realiseren. Verbranding van biomassa wordt vanwege ontbossing ook steeds minder wenselijk geacht.

De keuzes van nu, zoals heel Nederland af van het gas en binnen 10 jaar alleen nog elektrisch autorijden, zijn te duur om waar te maken. De vraag naar elektriciteit staat dan ook niet meer in verhouding tot het productieniveau. Technici zijn al zover dat voor nieuwe centrales de uraniumcyclus kan worden vervangen door de thoriumcyclus. Daardoor zijn de problemen van de hoeveelheid kernafval sterk vermindert.

De bouw van drie nieuwe kerncentrales is een weliswaar dure, maar wel verantwoorde investering voor de toekomst.

Ton Overbeek, Terneuzen